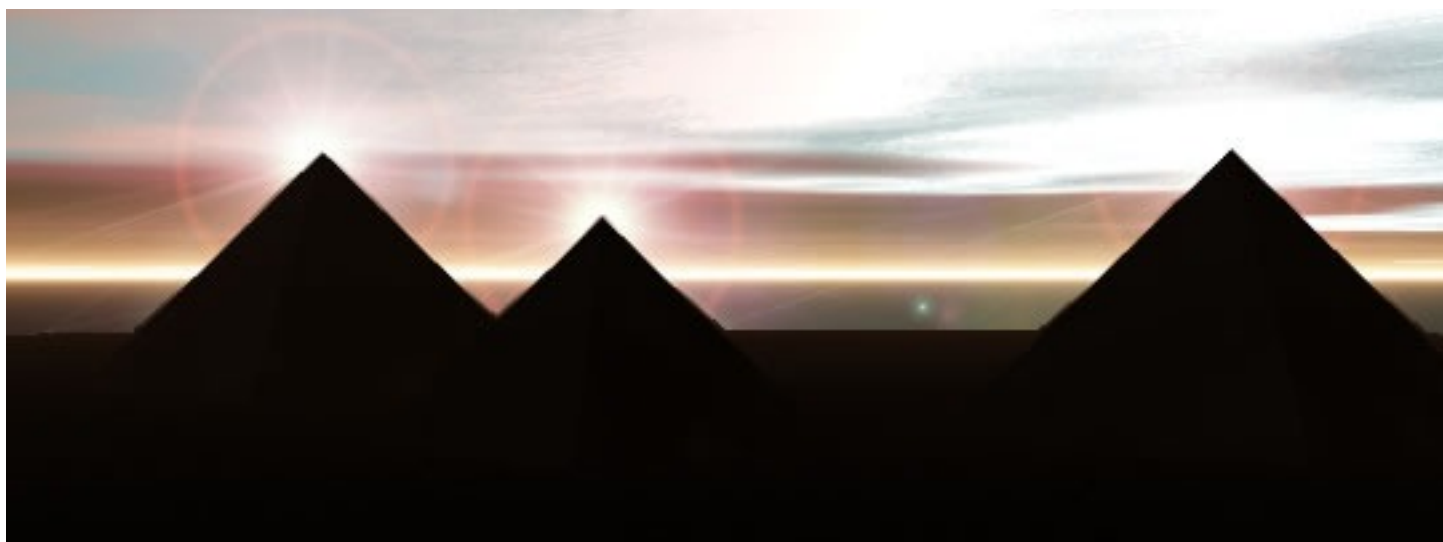

Pyramideenergi – en kritisk undersøgelse.

af Jens Laigaard

Nb-kapitel-snarveier under er kanskje ute av funksjon om man er uten nett-forbindelse.

- Forord.
- Kapitel 1: Orgon og lignende
- [Kapitel 2](#): Pyramidecenteret i Sejlflod
- [Kapitel 3](#): Hvem byggede Kheopspyramiden?
- [Kapitel 4](#): Pyramidens formål
- [Kapitel 5](#): Fysiske forudsætninger for pyramideenergi
- [Kapitel 6](#): Myter omkring energien
- [Kapitel 7](#): Definitioner
- [Kapitel 8](#): Mumificering
- [Kapitel 9](#): Barberbladet
- [Kapitel 10](#): Forøget plantevekst
- [Kapitel 11](#): Vandet
- [Kapitel 12](#): Psykiske oplevelser
- [Kapitel 13](#): Helbredelser
- [Kapitel 14](#): Videnskab og det modsatte
- [Litteraturliste](#)

(merk at denne bog, stort sett er en ren akademisk fremstilling, uten å forstå de dypere/ åndelige/historiske aspekter i dette tema, som bare ganske få med utvidede sansevner kan overblikke. Rø-anm.i forbindelse at jeg legger en kopi av denne (fra forfatter; web-åpne-) bogen på min nettside sommeren 2021. Bilde over: GilbertWilliams kunst.)

Forord

Mange af vor tids påstande om paranormale fænomener har det paradoks ved sig, at de på samme tid forekommer vanvittige og videnskabeligt velunderbyggede. Dette skyldes to ting. Enkelte forskere, især inden for parapsykologien, har indset det formålstjenlige i at tilrettelægge og beskrive deres forsøg efter de regler, den videnskabelige metode sætter. Men den væsentligste årsag er uden tvivl, at fortalere for det paranormale, som ønsker at nå ud til et stort publikum, i stigende grad søger at give deres ideer et videnskabeligt udseende.

For almindelige mennesker er videnskaben i dag den øverste autoritet, ganske som religionen tidligere var det. Derfor vil man se, at selv åbenlyst fornuftsstridige påstande præsenteres med en videnskabelig sprogbrug; fortalerne støtter sig til lærde afhandlinger og inddrager de dele af den nyere videnskab, som synes at stemme overens med deres egne teorier. Samtidig holder de sig dog ikke for gode til at bakke den ene overnaturlige påstand op med den anden.

I alle disse henseender udgør teorien om pyramideenergi et glimrende eksempel. Umiddelbart lyder det usandsynligt, at en pappyramide skulle være i stand til at udrette alt det, pyramideforskerne hævder; men argumentationen i deres bøger og artikler kan forekomme ganske overbevisende. De henviser til talrige eksperimenter, som har godtgjort at energien eksisterer, og de beskriver den ved hjælp af begreber fra fysikkens verden. Pyramideenergi kan have noget at gøre med elektromagnetisme og kosmisk stråling, måske også med subatomare partikler. Samtidig har teorien nær tilknytning til forestillinger om sindets skjulte kræfter, Bermuda-trekantens mysterium, kommunikation med planter, kosmisk livsenergi og alternative helbredelsesformer, for ikke at tale om de gådefulde aspekter ved den store pyramide i Ægypten, den pyramide, man ifølge traditionen skal formgive sin pyramidemodel efter. Kort sagt, pyramideenergien er ikke blot værd at se nærmere på i sig selv, men kan også tjene som indgang til en række andre populære, paranormale temaer. I bogen her bliver pyramideforskningens resultater sammenfattet og vurderet ud fra en videnskabelig synsvinkel. Man vil således kunne nå frem til et punkt, hvor det er muligt at afgøre, om pyramideenergi er et konkret forekommende fænomen eller ej, og samtidig få indblik i, hvorledes fortalerne for en populær, paranormal påstand bygger deres argumentation op.

En del mennesker har bidraget til bogen ved at besvare spørgsmål og fremskaffe materiale, og blandt disse skal der rettes en særlig tak til Bob Forrest, Sean Mewhinney og Curt Roslund.

Orgon og lignende

Wilhelm Reichs orgonkasse var i sin almindeligste udgave på størrelse med en lav telefonboks. Dens yderside var beklædt med brædder, og en svær dør åbnede ind til et rum, hvor et menneske netop kunne sidde oprejst. Rummet var foret med jernplader, og mellem bræddevæggen og jernpladerne lå et lag bomuld, høvlspåner eller savsmuld.

Dette apparat var beregnet til at indfange og akkumulere kosmisk energi. Det ydre organiske materiale sugede den såkaldte orgonenergi til sig, mens metallet indeni holdt energien fast. Et ophold i kassen skulle være særdeles gavnligt; man fik en frisk og veloplagt fornemmelse, blodet blev rensset, og gentagne behandlinger kunne helbrede næsten en hvilken som helst sygdom.

Orgon havde sin egentlige glansperiode i 1940'erne. Psykiateren Wilhelm Reich, Freuds revolutionære elev, udviklede teorien om orgon under sit ophold i Oslo, hvortil han var flygtet fra nazisterne. I 1939 slog han sig ned i USA og viede resten af sit liv til studiet af orgonenergien. Hans talrige skrifter giver et signalement af dens væsen og udtryk. ifølge Reich er orgon en universel energi, som strømmer ind og ud af alle levende organismer. Den bevæger sig i bølger gennem atmosfæren fra vest til øst, hurtigere end jordens rotation. Den er årsag til samtlige fænomener, videnskaben ellers tilskriver statisk elektricitet, eksempelvis lyn og radioforstyrrelser. Dens farve er blå; det er orgon, som frembringer den blå farve i himlen, havet, nordlyset og visse frøers parringsdragt. Reich fortalte, at han i et mikroskop havde iagttaget en blå glitren hos røde blodlegemer, når de optog orgon. Han havde også målt energien med en geigertæller.

I 1940 opfandt han orgonkassen, som hurtigt blev sat i produktion i forskellige størrelser og solgt pr. postordre eller lejet ud. Reich havde samlet en stab på tyve læger om sig, og de hævdede, at behandling i orgonkassen var meget virksom mod mavesår, forkølelse, høfeber, bihulebetændelse, ledbetændelse, brandsår, visse typer migræne samt kræft på et tidligt stadium. Folk købte orgonkasser. Folk lod sig behandle. I 1947 indledte de amerikanske sundhedsmyndigheder en undersøgelse af Reichs virksomhed, og syv år senere nedlagde de forbud mod orgonterapi med den begrundelse, at orgonenergien ikke eksisterede og at behandlingsmåden følgelig var kvaksalveri.

Det bekymrede dog ikke Reich. Han fortsatte med sine aktiviteter. Hans medarbejdere lavede en film om, hvordan man engang i fremtiden skulle få motorer til at køre på orgon. I 1956 blev Reich idømt to års fængsel for foragt for retten, og han døde i fængslet året efter. Inden han blev sat ind, var det lykkedes ham at konstruere en regnmager-maskine, den såkaldte Cloudbuster, som virkede ved at trække skadelig orgonenergi ud af skyerne og ned i et vandløb. I 1954 brugte han Cloudbusteren til at skyde nogle fjendtlige flyvende tallerkener ned.

Reichs orgonkasse er et klassisk eksempel på et apparat, som vinder megen popularitet, fordi det påstås at virke mirakuløst på menneskers velbefindende. Der har i dette århundrede især i USA været markedsført et utal af lignende indretninger, som efter sigende kunne helbrede sygdomme med mystiske stråler og energibølger. Et fornøjeligt eksempel fra før Reichs tid er Robert T. Nelsons små messingcylindre med bakteriedræbende »virilium«, der skulle bæres i reverset eller om halsen, og som var i handelen i knap tyve år, inden det blev afsløret, at de indeholdt rottegift.

Et andet eksempel er Ruth Drowns radioniske maskiner, som ved hjælp af kortbølger samt lidt psykiske vibrationer gjorde det muligt at behandle adskillige patienter samtidigt, uanset hvor i verden de befandt sig. Og i nyere tid vil man finde en indlysende efterfølger til orgonkassen i de pyramider, der falbydes til terapeutiske formål. Ligesom Reichs opfindelse hævdes en pyramide at kunne indfange og koncentrere kosmisk energi, som har helbredende virkning. Ligesom orgonkassen fungerer pyramiden alene gennem sin udformning, uden tilførsel af konventionel energi og uden mekaniske dele af nogen art. Disse ligheder har fået nogle til at foreslå, at orgon og pyramideenergi er én og samme form for energi.

Spørgsmålet er så naturligvis, om denne energi overhovedet eksisterer. Videnskaben svarer med et kort og klart nej. De etablerede videnskabsfolk regner pyramideenergi for en latterlig grille, som ikke er nogen videre kommentar og da slet ikke nogen dybtgående undersøgelse værdig. Andre mennesker, som ikke tilhører det akademiske samfund, er derimod overbevist om energiens eksistens og har brugt megen tid på at eksperimentere med den. Hvad mere er, de har skrevet bøger

om deres opdagelser, og disse bøger er populære. Det er altid værd at undersøge, om tanker, som når ud til tusinder af mennesker, er sande eller falske. I spørgsmålet om pyramideenergi skulle det være muligt at træffe en afgørelse; når det gælder den del af virkeligheden, som hører under naturvidenskaben, behøver man ikke stille sig tilfreds med vage formodninger og vidtløftige påstande. Enhver kan jo tro, hvad han eller hun vil. Men man kan også prøve at få ren besked.

De fleste har efterhånden hørt lidt om begrebet pyramideenergi. En model af den store pyramide i Ægypten frembringer en ukendt kraft, som kan gøre nytte på forskellig vis: brugte barberblade bliver skarpe igen, madvarer holder sig længere, hovedpine og andre lidelser kan kureres. Nogle kalder det mystik og okkultisme, andre taler om en ny gren af videnskaben. Fortalere for pyramideenergi betegner gerne sig selv som forskere og understreger, at selv om den ortodokse videnskab altid har vendt ryggen til dem, er deres eksperimenter og resultater gode nok.

Det er der logisk set heller intet i vejen for, at de skulle være. Man behøver ikke være professor for at gennemføre et videnskabeligt eksperiment; blot man omhyggeligt overholder de regler, den videnskabelige metode sætter, vil man få resultater, som er holdbare og har krav på at blive taget alvorligt.

Næsten alt, hvad der findes på tryk om emnet, er skrevet af begejstrede tilhængere, som tilsyneladende ikke nærer megen tvivl om værdien af egne eller andres iagttagelser. Et studium af de mest populære bøger afslører, at forfatterne gang på gang har stillet sig tilfreds med at kunne gengive vage formodninger og vidtløftige påstande. Dette er alt andet end formålstjenligt.

Hvis pyramideforskningen skal gælde for videnskab, må dens teori og resultater ikke blot fremlægges, men også underkastes begrundet kritik. Det er almindelig videnskabelig praksis at kritisere nye hypoteser og forskningsresultater. Hvis de nye ideer viser sig holdbare, kan de glide på plads som endnu en brik i vort verdensbillede. Kan de derimod ikke stå for kritikken, er der ingen grund til at opholde sig mere ved dem.

På de følgende sider vil vi hjælpe pyramideforskningen på vej med en begrundet kritik. Vi vil skille konkrete oplysninger ud fra anekdoter og vurdere, om disse oplysninger lever op til anerkendte normer for videnskabeligt bevismateriale. Til denne brug findes et par gode, enkle rettesnore.

Kvantitative udsagn vejer tungere end kvalitative. Eksperimenter må være gentagelige. Det første vil sige, at en præcis angivelse i tal som: »Planten voksede gennemsnitlig 14 mm i døgnet« er at foretrække frem for oplysninger som: »Planten voksede hurtigere end normalt« eller »Planten blev høj og kraftig«. Det andet vil sige, at jo oftere en effekt bliver påvist under kontrollerede forhold, des større betydning kan den tillægges. Hvis effekten ikke kan gentages, hver gang forudsætningerne er til stede, eller hvis den kun vil optræde under ukontrollerede forhold, har den ingen videnskabelig gyldighed. Det sidste er særlig vigtigt at huske, det er selve kernen i videnskabelig bevisførelse. Naturen er i sig selv pålidelig; slipper man en sten, vil den falde til jorden, og den vil falde hver eneste gang og uanset hvem der slipper den.

Tyngdekraften regnes ikke for et faktum, fordi en håndfuld dygtige forskere har vedtaget den, men netop fordi enhver kan kontrollere, at den findes. Alt dette lyder måske, som om der er kedelig læsning i vente. Vi bør dog ikke have skrupler ved at anlægge en rigtig kedelig og saglig synsvinkel, idet dette nemt opvejes af selve emnets beskaffenhed. Pyramideforskerne er et underholdende folkefærd.

Et tilbageblik viser, at teorien om pyramideenergi opstod i begyndelsen af 1930'erne, men dens grundlag blev lagt, betydelig længere tilbage i tiden. Faktisk fremkom teorien slet og ret ved en krydsning af en århundredgammel idé om usynlige energier og en endnu ældre myte om, at Kheopspyramiden skjuler en hemmelighed i sine dimensioner. Den person, som med heldig hånd forte de to populære forestillinger sammen, var en franskmand ved navn Antoine Bovis, medindehaver af et isenkræmmerfirma i Nice.

Omkring 1930 begyndte Bovis at bygge små modeller af Kheopspyramiden. Bovis var optaget af radiolæren om, at alt stof udsender bølger eller strålinger, men vel at mærke stråling, der kun lader sig måle med et pendul eller en ønskekvist og kun af særlig følsomme personer. Bovis var ekspert i penduler. Ved siden af isenkræmmerfirmaet drev han en forretning, som solgte penduler og magnetiske indretninger til brug ved udforskningen af radiæstesiens vidunderlige verden.

Han formgav et »paradiamagnetisk specialpendul« og fremsatte en række »radiæstetiske aktionslove«, han selv havde opdaget. Det, som skulle indskrives i historien, var imidlertid hans teori om, at pyramideformen samler en særlig energi, der modvirker forrådnelse gennem hurtig udtørring. Han hævdede at have fået ideen under en rejse i Ægypten; **i det såkaldte kongekammer i Kheopspyramiden havde han opdaget en affaldsbeholder med døde katte, rotter og andre smådyr, som havde forvildet sig ind i pyramidens gange og var omkommet af sult.**

Dyrekroppene var perfekt indtørrede, omdannet til mumier. Tilbage i Frankrig lykkedes det Bovis at mumificere kød, æg og døde smådyr under en model af pyramiden i lille målestok. Han fremlagde sin opdagelse ved et foredrag for andre i Nice, og det blev senere trykt i en lille bog med titlen »De la radiation de tous les corps«.

Nogle år efter, på et ikke nærmere angivet tidspunkt i 1940'erne, dukker denne bog op hos en tjekkisk radioingeniør, som også interesserer sig for usædvanlige energier. Han taler flydende fransk, har i syv år boet og arbejdet i Paris, og under dette ophold har han stiftet bekendtskab med de franske radiæsteter. Han bliver senere kendt for sit pionerarbejde inden for tjekkisk radio og TV. Endnu senere skal han blive verdensberømt for sin påstand om pyramiden og barberbladet. Han hedder Karel Drbal og er den anden hovedskikkelse i pyramideenergiens historie.

Drbals første forsøg var en gentagelse af Bovis' eksperimenter med mumificering af organisk materiale. Da de lykkedes, blev han nysgerrig og afprøvede pyramidens virkning på andre emner. Nærmest ved et tilfælde fandt han på at anbringe den over et barberblad. Det viste sig at kunne holde til langt flere barberinger end normalt. Drbal informerede i et brev Antoine Bovis om sin opdagelse, og der udviklede sig en korrespondance mellem Prag og Nice.

De to opfindere udvekslede teorier og resultater på høfligste vis, om end teknikeren Drbal ofte fandt Bovis »lidt vel magisk« i sine betragtninger. »Han hævdede, at han med sit pendul fandt udstrålinger i alt, hvad han rørte ved,« fortæller Drbal senere. I 1949 indleverede Drbal en lille papmodel af Kheopspyramiden hos det tjekkiske patentbureau. Den skulle gerne registreres som en indretning til vedligeholdelse af barberblades skarphed. Ti år senere, efter en del besvær, var patentet en realitet. En fabrik begyndte at producere små pyramider til de tjekkiske forbrugere, som nok kunne behøve lidt assistance i deres daglige kamp med barberblade af dårlig kvalitet.

Men det havde man endnu intet hørt om i Vesten. Der var stille om Bovis og Drbal de første mange år, deres eksperimenter var kun kendt i nogle få okkult-interessererede kredse i Frankrig og Belgien,

og her gjorde man sig ingen forestilling om, hvilken gennemslagskraft der lå i de to mænds ideer. Det blev først klart i 1970, da der i USA udkom en bog med titlen »Psychic discoveries behind the iron curtain«. Dens emne var parapsykologisk forskning i østlandene, og de to kvinder, som havde skrevet den, omtalte også Karel Drbal og hans patenterede barberbladsskærper.

Bogen blev solgt i kæmpeoplæg og oversat til en mængde sprog. Nu var pyramidebølgen på vej. Inden længe havde alle hørt om Bovis og Drbal. Bogens titel blev næsten et begreb, et kodeord for den jerngrå, statsstøttede dissektion af det overnaturlige, som efter sigende gik for sig i østlandene. Psykisk forskning bag jerntæppet. Og en del af denne forskning, forstod man, drejede sig om den kosmiske energi, der samler sig i et pyramideformet resonansrum. Det lød videnskabeligt, og hvorfor skulle der ikke være lidt ekstra mellem himmel og jord?

En anden af tidens grænsevidenskabelige bestsellere, Lyall Watsons »Supernature« fra 1973, bekræftede pyramidens evne til at mumificere kød og skærpe barberblade. Watson var dr. phil., så hans oplysninger måtte vel være gode nok. Eller var de? Det var der ikke længere nogen, der havde tid at bekymre sig om, for med disse to bøger havde pyramidebølgen ramt den vestlige verden, og påstandene hobede sig op med stor hast. I Vesteuropa, Canada og i særdeleshed i USA eksperimenteredes der i tusinde små hjem med pyramider af pap, plastic, træ og metal.

Alt, hvad der kunne slæbes ind under en pyramide, blev undersøgt. Resultaterne gik på omgang i stencilerede tidsskrifter. Der blev holdt foredrag. De første bøger, som udelukkende beskæftigede sig med pyramideenergi, begyndte at dukke op. Pyramiden var godt stof i aviserne. Den var også en god handelsvare: snart kunne amatørforskere vælge mellem massefremstillede pyramider i alverdens størrelser og udformninger. Som altid førte USA an, og Europa importerede gladeligt det hele, påstande, produkter, litteratur.

I den kaotiske del af pyramideenergiens historie, som ligger efter 1970, har mange mennesker peget på hinanden eller sig selv som hovedsagelige, og det kan være vanskeligt at afgøre, hvem der har bidraget mest til udviklingen. Men det er rimeligt at nævne et par navne.

Et af de sikre bud er Max Toth. Han er amerikaner af ungarsk afstamning og har eksamen i elektronik samt en broget løbebane med beskæftigelse inden for luftvåbnet og medicinalindustrien bag sig. Siden slutningen af 1971 har han ledet Toth Pyramid Company i New York, der fabrikkerer og markedsfører pyramidemodeller af karton. Toth fik overdraget de amerikanske rettigheder til Karel Drbals pyramidepatent, da han i sommeren 1971 besøgte Prag og her blev venner med Drbal. Sammen med Greg Nielsen har han skrevet den populære bog »Pyramid power«, som udkom i 1974. En revideret og udvidet udgave af bogen fra 1976 er oversat til dansk under titlen »Pyramidernes kræfter«.

Et andet sikkert navn er Patrick Flanagan, som pyramideforskerne nævner med en del respekt. Vi ved, at Flanagan kun 14 år gammel opfandt et apparat, »neurofonen«, som skulle hjælpe døve mennesker til at høre, at han i en alder af 17 år blev nævnt i tidsskriftet Life som en af de 100 mest betydningsfulde unge mænd og kvinder i USA på grund af sit »videnskabelige og opfindsomme geni«, og at han endnu inden han var fyldt de 20 blev optaget på Massachusetts Institute of Technology. Vi ved disse ting, fordi Flanagan selv holder af at henvise til sin tid som vidunderbarn. Også han har skrevet en bog med titlen »Pyramid power«, og den udkom allerede i 1973. Også den blev meget populær.

I bogen skildrede Flanagan sine omfattende projekter, som havde afsløret en lang række nye, positive aspekter ved pyramideenergien. Sideløbende med disse forsøg bankede Flanagan en livlig postordreforretning op med egne opfindelser som »pyramidegeneratoren«, et batteri af 15 eller 30 små pyramider, hvorpå man kunne behandle madvarer, vin og tobak, og et pyramideformet telt beregnet til meditation. En underforhandler i Canada solgte på halvandet år mere end 20.000 pyramidegeneratorer, og det amerikanske marked syntes umætteligt. Flanagan red højt på pyramidebølgen. Han optrådte i radio og TV. Han stiftede sin egen Flanagan Research Foundation og sendte stadig nye opfindelser ud: en lasermikrofon, en magnetisk cylinder til rensning af spildevand, en aluminiumsplade opladet med elektronisk forstærket pyramideenergi. Men efter de første hektiske år så det alligevel ud til, at markedet lod sig mætte.

Pyramidebølgen tog af i styrke, og Flanagan sank med. Den opmærksomme læser fik tid til at spørge, hvad der i grunden blev af hans første genistreg, neurofonen, som kunne sætte døve mennesker i stand til atter at høre. Der blev ansøgt om patent, fortæller Flanagan, og i 1963 blev opfindelsen solgt til et firma i New York. Resten er stilhed.

Flanagans hjemsted er Californien, en stat, hvor man finder andre kendte pyramideforskere som Serge V. King, forfatter til »Pyramid energy handbook«, Bill Cox, udgiver af tidsskriftet Pyramid Guide, og Al Manning, hvis ESP Laboratory i Los Angeles har undersøgt pyramidens evne til at få ønsker til at gå i opfyldelse. Andetsteds i USA har forfatterparret Bill Schul og Ed Pettit markeret sig med deres bøger om pyramidens indflydelse på bl.a. plantevækst og paranormale fænomener.

Eric McLuhan dukkede op som pyramideforsker i Canada allerede omkring 1972. Han har ikke udgivet bøger, men hans pyramideforsøg har tiltrukket sig offentlighedens interesse og er blevet omtalt i forskellige artikler.

Teorien om pyramideenergi er også vendt tilbage til Europa, hvor den blev undfanget. Særlig i Belgien og Frankrig er pyramiden blevet populær, hvilket sikkert hænger sammen med den livskraftige tradition for radiæstesi, som findes i disse lande. I Spanien har forfatterne Salas og Cano i 1981 samlet dels egne erfaringer gennem ti år, dels andre pyramideforskere resultater i bogen »El poder de las pirámidas 2«. Den danske udgave hedder »Pyramidernes kræfter 2«, og som tiden antyder er bogen tænkt som en ajourføring af Toth og Nielsens værk.

Årene er gået, tusindvis af undersøgelser er foretaget. Foran os ligger en tung stak vidnesbyrd om alt det gode, pyramideenergien skulle være i stand til at udrette, og det må tilstås, at meget af materialet tager sig grotesk ud. Men der er et aspekt, som ansporer os til at tage sagen alvorligt. Det er det, der knytter pyramiden sammen med orgonkassen og alle de andre lignende indretninger af ældre dato. Det er den kendsgerning, at en del mennesker er begyndt at kurere på sig selv og hinanden med pyramiden.

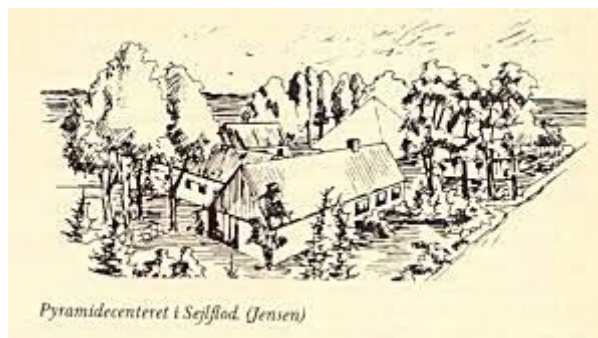
Der kan anføres to gode grunde til, at man altid bør forholde sig seriøst til nye uortodokse terapier. Den første er, at muligheden for en brugbar tilføjelse til den etablerede lægekunst teoretisk set altid er til stede. Akupunktur er et glimrende eksempel. I begyndelsen lød det vanvittigt, at man skulle kunne udrette noget positivt ved at stikke lange nåle i folk, men gentagne, omhyggelige forsøg beviste metodens værdi, og i dag er behandling med akupunktur en udbredt foreteelse blandt praktiserende læger i Vesten. Den anden grund er, at den nye terapi også på en helt anden måde kan

blive en alvorlig sag. En del mennesker er ramt af lidelser, som almindelige læger står magtesløse overfor, og de vil forståeligt nok ofte søge hjælp uden for det etablerede system. Det vil andre mennesker gerne læse om, især hvis kuren lykkes og behandlingsmåden ligger på grænsen til det overnaturlige. Personlige vidnesbyrd om mirakuløse helbredelser er populært stof i ugebladene. Sådanne beretninger kan medvirke til nye landvindinger i lægevidenskaben, men de kan stik modsat også give en værdiløs terapi eller teori en ufortjent stor udbredelse. Resultatet vil blive menneskelige skuffelser og nederlag på stribe, og hvis en patient afholder sig fra at søge mere kvalificeret behandling, kan der påregnes en ekstra told i form af øgede lidelser og en forværring af sygdomsbilledet.

Pyramideenergi hævdes at kunne helbrede sygdomme. Der foreligger udsagn om, at pyramiden er virksom mod lige så mange og forskellige lidelser, som orgonkassen i sin tid skulle have været. Disse udsagn vil vi se nærmere på. Vi vil undersøge alle de påstande, der er rejst omkring pyramideenergien, samt en del andre, som angår Kheopsypyramidens forhistorie og nu er en fast del af den traditionelle »pyramidemystik«.

Fremstillingen tager udgangspunkt i pyramideforskningen i Danmark. Her kan der fremdrages interessante eksempler på, hvilke spor den amerikanske pyramidebølge har afsat i det små; også her har teorien kaldt usædvanlige projekter frem. Vi begynder i Danmark, og vi er endda heldige, at vi kan begynde ved Europas største model af Kheopsypyramiden.

[Originaludgave: Pyramideenergi : en kritisk undersøgelse / af Jens Laigaard. – Valby : Borgen, 1987. – ISBN 87-418-8024-2 – Digital udgave ©1999 by Jens Laigaard.](#)

Pyramidecenteret i Sejlflod

Landsbyen Sejlflod ligger sydøst for Ålborg i nærheden af Limfjorden. Man kører gennem byen og videre ud i det flade landskab. Her er udsyn til horisonten, stærk blæst, kornmarker gennemtrukket af snorlige afvandingskanaler. Et hvidt flag, som langt borte blafrer over en gruppe ege og kastanier, viser en pyramide, hvori en menneskeskikkelse sidder i lotusstilling. Det er Pyramidecenterets bomærke. Træerne skjuler et lille husmandssted med eternittag og lysegule mure. Et skilt ud mod vejen, som har mistet en del bogstaver, oplyser, at dette har været hjemsted for Pyramid Energy Publications. Og i haven bagved ligger pyramiden.

Den er sort. Dens sydvendte side bærer et mandshøjt jernrelief af en smed ved sin ambolt, og nedenunder står et engelsk bibelcitater:

»They shall beat their Swords into Plowshares and their Spears into Pruninghooks«,

»Deres sværd skal de smede til plovjern, deres spyd til vingårdsknive«.

Den er bygget i beton og stål. Den er 8 m høj og dækker et grundareal på 12 gange 12 m. Der foreligger ikke efterretning om nogen større pyramide i Europa.

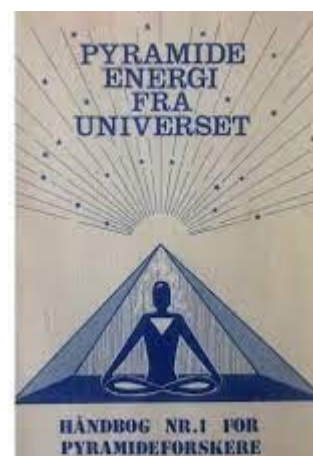

1 / 3 - 1 Pyramiden. Sejlflod 2 Pyramidens eier Borg Jensen viser frem 3 Planter i pyramiden

Dette er Sejlflod-pyramiden, som er kendt over hele landet og hvortil folk kommer rejsende langvejs fra, ikke for at betragte en seværdighed, men i håb om at blive kureret for sygdomme af mange slags. Pyramidecenteret i Sejlflod tegner et højdepunkt i den danske interesse for pyramideenergi. Pyramidens bygmester, Borg Jensen, står ligeledes som den centrale skikkelse i dansk pyramideforskning. Det var ham, som for alvor bragte interessen for pyramideenergi til landet, og han er den, der har haft mest held til at bringe sagen frem i medierne. Hans historie danner et glimrende udgangspunkt for en orientering i pyramideforskningen i Danmark.

Borg Jensen blev født i 1921 i København. Hans bog her>

Oprindeligt var han uddannet kunst- og klejnsmed, men i 1945 lod han sig indrulle i den engelske hær og kom på militærakademiet i Acre, en lille by nord for Haifa i det daværende Palæstina. Senere samme år blev han udstationeret som underofficer i Ægypten, og det var her, han fandt interesse for pyramiderne. Gentagne gange drog han ud til Giza for at bese Kheopspyramiden, »den tavse majestæt i ørkenen«, som han holder af at kalde den. Vi har et portræt af Borg Jensen fra den tid. Det viser en flot og selvsikker ung mand, hvis uniformskasket

ganske rigtigt fortæller, at han er Royal Artilleryman i den engelske hær. Efter halvandet års tjeneste gik turen videre ud i verden. Jensen bruger ikke mange ord på, hvad han tog sig til i de følgende år, men nøjes med at oplyse, at han jo altid havde sit smedehåndværk at falde tilbage på, og fortæller videre, at han i 1952 slog sig ned i Canada og blev boende her, indtil han i 1971 flyttede til USA. Indimellem var der dog en afstikker af et års varighed til Sydney, ligesom han nævner besøg i Singapore og andre steder i det fjerne Østen. I USA blev Jensen atter ført sammen med pyramiderne, denne gang på en måde, som gav hans liv en afgørende drejning. Han læste Patrick Flanagans bog »Pyramid power«, da den udkom i 1973, og den gjorde et stort indtryk på ham. Han opsøgte Flanagan i Los Angeles og stillede sig til tjeneste.

2 / 3 - 1 Pyramiden, Sejlflod 2 Pyramidens ejer Borg Jensen viser frem 3 Planter i
pyramiden

Bilde over fra <https://arkiv.dk/vis/3758767>

Han blev Flanagans assistent. Der udviklede sig et venskab mellem eleven og læreren, den midaldrende dansker og det 28-årige vidunderbarn. Jensen nærrede fra begyndelsen en vældig respekt for Flanagan, og den er ikke blevet mindre med årene; han kalder ham »Mr. Pyramid of the World« og endog »en af verdens mest berømte videnskabsmænd«. Patrick Flanagan gik på dette tidspunkt klædt som en moderat hippie med hængende overskæg, dybt opknappet skjorte og trompetbukser. Det var endnu før han fandt på at lade sig kronrage. Flanagan fortalte Jensen, at hans mål med pyramideforskningen var at finde »udødelighedsfaktoren«, som han var kommet på sporet af under en rejse i Tibet, og som efter hans mening måtte findes i pyramiden. Jensen gjorde dette mål til sit, og man vil i danske ugeblade kunne se ham citeret for, at han forventer at blive 250 år takket være pyramideenergien. »I den tid, du opholder dig i pyramiden, bliver du ikke ældre,« siger han.

I Los Angeles hjalp Jensen ved Flanagans pyramideforsøg og optrådte sammen med ham i radio og TV. Borg Jensen beretter om en 12 timer lang TV-udsendelse, hvor der blev vist forskellige forsøg i studiet, og hvor seerne kunne ringe ind og stille spørgsmål:

»Et af forsøgene var at sætte et glas vin i en pyramide og et andet glas af samme vin et stykke borte. Vinen i pyramiden blev fyldigere og betydelig mere velsmagende end vinen udenfor. En kendt politiker, der ejede den fabrik, hvorfra vinen kom, ringede ind til TV-stationen og truede journalisten og mig til at afbryde forsøget. Derovre er et menneskeliv ikke særlig dyrt. For 100 dollars kan du få en person ryddet af vejen. Vi turde ikke fortsætte forsøgene offentligt.«

Men forsøgene fortsatte i det private, og Flanagan mente at kunne fastslå, at ikke blot vin, men også spiritus, tobak, kaffe, frugt og madvarer af enhver slags opnåede en bedre smag ved at blive behandlet under pyramiden. Borg Jensen tog disse resultater til sig og citerede dem flittigt senere hen. Til gengæld havde han den fornøjelse at præsentere Flanagan for en af sine venner, Bill Cox, som også var ved at få et navn inden for pyramideforskningen. Der udspandt sig en vældig diskussion mellem de to forskere, der var meget, de var uenige om, men det foregik dog i al venskabelighed, understreger Jensen.

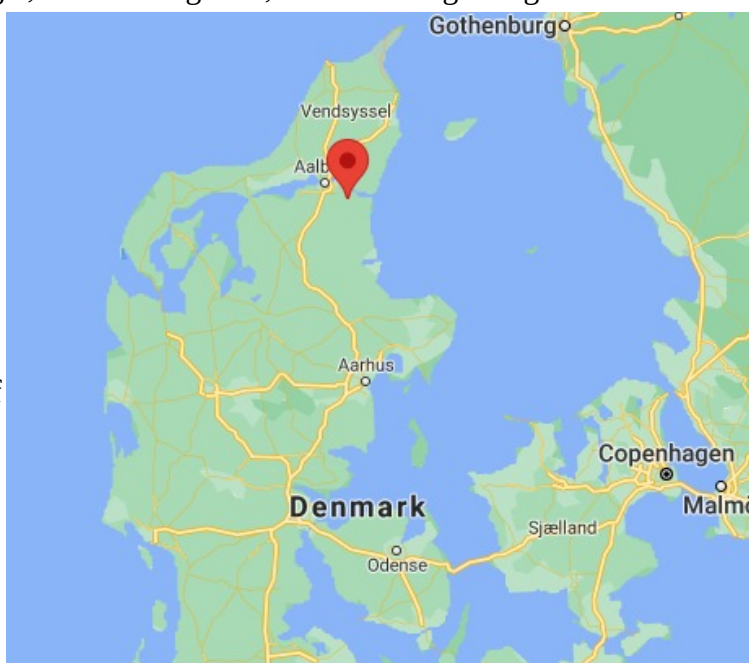
>her ved rødmerket lå Pyramidecenteret i Sejlflod på 80tallet<

Han arbejdede hos Flanagan i halvandet år, så var han atter på farten, og fra nu af stod alt i pyramideenergiens tegn. Han åbnede et »Bio-Cosmic: Pyramid Research Centre« i den lille by Blaine i staten Washington. Han rejste tilbage til Canada og åbnede et »Pyramid Centre« i Vancouver. Det var i begyndelsen af 1975. Et års tid senere dukkede han op i Danmark for at besøge slægtninge og venner; opholdet var egentlig kun sat til at vare en måned, men han besluttede at blive i landet.

Borg Jensen vendte tilbage opfyldt af alt det nye, han havde været med til at sætte i gang. Nu var det tid at slå et slag for pyramideenergien i hans hjemland.

I Danmark havde offentligheden stiftet bekendtskab med teorien nogle år forinden, der havde været lidt diskussion, lidt trækken på smilebåndet, og de mærkelige påstande var snart blevet glemt igen. Jensen kastede sig med stor energi ud i oplysningsarbejdet. *Den 13. juni 1977 åbnede han **Pyramid Energy Centre** i Toldbodgade 2 i København, det første af sin art i Skandinavien.* Han drev centeret i fællesskab med Edward Anthony, en sort amerikaner fra Los Angeles, han var blevet venner med ved et selskab.

I centeret i Toldbodgade blev der solgt pyramider af karton og ståltråd og små pyramidegeneratorer. Man kunne få et pyramidetelt med lynlås til 485 kr., en meditationspyramide til 695 kr., en pyramidemedaljon i bronze til 105 kr., et pendul til 45 kr. eller et aurameter, som var endnu bedre end pendulet, til 155 kr. Hver tirsdag aften afholdtes der foredrag med film og demonstration af pyramideenergi. Efter kun tre måneder kunne Borg Jensen udvide med kurser om torsdagen i

»legems- og selvkontrol«, og desuden tilbød han personlig vejledning for 50 kr. pr. konsultation. Der kom mange mennesker til foredragene i centeret. Jensen nævner flere kendte navne inden for underholdning og populærmusik. »Disse kunstnere,« siger Jensen, »er mere intuitive, mere åbne over for det, som har med energi og livskraft at gøre. De var fuldstændig imponerede over disse nye ting.«

Pyramidecenteret dannede også ramme om forskellige forsøg. »Den helt store oplevelse blev skænket os, mens vi eksperimenterede med, hvad vi har valgt at kalde OT TVIRLEREN,« skriver Jensen. Tvirleren var et mobile bestående af åbne rørpyramider. Jensen opdagede, at man ved at stirre koncentreret på hjørnerne af mobilet kunne få det til at dreje rundt, og han satte øjeblikkelig prisen til 475 kr. for en lille tvirler og 625 kr. for en stor.

1977 var et travlt år for Borg Jensen. Omkring Pyramidecenterets start begyndte han at udgive et lille tidsskrift kaldet Pyra. Indholdet var for størstedelens vedkommende forfattet af ham selv, og endnu inden årets udgang havde han samlet et udvalg af artiklerne plus en del nyt stof i sin første bog, »Pyramideenergi fra universet«. Den er senere genudgivet i en kraftigt revideret og beskåret udgave med undertitlen »Håndbog nr. 1 for pyramideforskere«.

Et af de kapitler, som er gledet ud i bogens anden udgave, hedder »Skyabsorbering«. Heri erklærer Jensen, at en af vejene til universet muligvis går gennem skyerne:

»Hvis vort åndsslægtskab med skyerne kan blive etableret, kan de blive en uendelig kilde af energi. Det første officielle skridt til udførelse af denne mulighed foregik i Københavns Langeliniepark den 6. august 1977. Billederne herefter viser menneskelig SKY-ABSORBERING ved anvendelse af universalloven: Udstrømning fremkalder indstrømning.

1. Menneskets energi aktiverer pyramide-energien.
2. Pyramide-energien udstrømmer til mennesket.
3. Mennesket udstrømmer energi til skyen.
4. Skyen udstrømmer energi til mennesket og »forsvinder«.

Dette er teorien. Den står eller falder for videnskabelig ransagelse i fremtiden.«

Så følger fire helsides fotos af Borg Jensen stående overskrævs på en pyramide af blanke metalrør. Han vender ryggen til læseren og koncentrerer sig øjensynlig om nogle skyformationer i det fjerne. Skønt de fire billeder er grumsede og udflydende, aner man dog, at skyerne forsvinder bag parkens træer. Jensen oplyser samvittighedsfuldt, at billederne er optaget inden for tidsrummet 13.15 til 13.24, men skriver intet som helst om vindens styrke eller retning. Teorien er ikke senere hen blevet gjort til genstand for videnskabelig ransagelse, og man forstår hvorfor. Man kan dog ikke lade være at finde en vis charme ved en mand, som tilsyneladende i fuld alvor kan finde på at efterprøve en sådan teori i praksis. Man kan heller ikke undgå at bemærke ligheden mellem dette optrin og Wilhelm Reichs eksperimenter med sin Cloudbuster, der ligeledes havde til hensigt at gavne menneskeheden gennem en udveksling af energi mellem skyer og jord.

Det lykkedes Jensen at skabe fornyet opmærksomhed omkring teorien om pyramideenergi, først i København, efterhånden også rundt om i landet takket være sin bog og en flittig foredragsvirksomhed. Han var på vej mod sit store projekt, som skulle bringe teorien helt frem i

dagspressen og i TV. Men først skulle det imidlertid gå galt. Hans partner fik lyst til at gense Los Angeles, og da han var rejst, så Jensen sig ikke længere i stand til at drive Pyramidecenteret. Edward Anthony havde taget centerets pengekasse med.

Der var netop midler nok til at betale kreditorerne og svare enhver sit. Så var bunden nået. Borg Jensen kendte kun én måde at komme videre på, han flyttede, denne gang til Ålborg. Efter hvad han fortæller, var hans samlede ejendom ved ankomsten det ene sæt tøj, han stod og gik i. Han søgte arbejde hos Portland Cementfabrik og blev ansat. Han fik lov at leje et lille husmandssted uden for Sejlflod, som virksomheden ejede. Nu gik det atter den rigtige vej.

Der hørte en have til hans nye bolig, og her kunne han gå i gang med sit projekt: at bygge Europas største pyramide. Der var blot nogle formaliteter, som skulle bringes i orden. Han ansøgte kommunen om tilladelse til at opføre et udhus på ca. 140 m² i pyramideform til opbevaring af grøntsager og dyrefoder. Udhuset skulle desuden »benyttes til eksperimenterende forsøg med forskellige foderarter«. Byggetilladelsen forelå den 30. marts 1981.

Pyramiden skulle i det ydre have samme forhold mellem højde og grundlinie som Kheopsypyramiden og ligesom denne orienteres præcist mod nord. Jensen var ene mand om arbejdet. Det gik sejt, næsten tre år skulle det vare, inden pyramiden stod helt færdig. På et fundament af beton rejstes en ramme af svære ståldragere, som blev beklædt med omkring 200 plader af letbeton, siporex. De 2,5 m lange blokke kom på plads ved hjælp af hjemmelavede taljer. Pyramidens indvendige sider blev foret med rockwool.

Jensen var nu fyldt de 60, og han kom på efterløn. Det gav mere tid til byggeriet, men færre penge til materialer. Jensen skaffede sig en ekstraintægt ved at gå ind i folkeoplysningen. I foråret 1982 underviste han to hold elever ved Aalborg Fritidsskole, FOF, i »kommunikationspsykologi«. Vi ved fra en af deltagerne, Marion Johannesen, at Jensen fortalte spændende ting om sin pyramide i timerne. Men kunne han også undervise i psykologi?

I sin ansøgning til skolen har han opregnet 26 års foredragsvirksomhed i udlandet, en uddannelse ved Military Academy i Acre samt en pædagogisk uddannelse ved Academy of Applied Philosophy i Los Angeles i 1974 og i Vancouver 1975-76. Fritidsskolens forstander er ikke alt for sikker ved sidstnævnte opgivelse, det kan jo være kurser af nogle ugers varighed, siger han. Men Borg Jensen omtaler konsekvent sig selv som uddannet psykolog, og da FOF i 1983 arrangerede et weekendkursus under titlen »Pyramidens energi og det menneskelige sind«, med film, foredrag og diskussion i den nu færdigbyggede Sejlflod-pyramide, beskrev programmet ham også som forfatter og psykolog.

Pyramiden rejste sig. Selve størrelsen var nok til, at de lokale aviser begyndte at skrive, og Borg Jensen forstod at fastholde opmærksomheden omkring projektet med små anekdoter. Han fortalte, at hans nye Pyramidecenter samarbejdede med forskere ved danske universiteter, og at én af disse havde konstateret en tydelig vækstforøgelse i det korn, der stod i nærheden af pyramiden. Han hævdede, at hans ged var blevet kønsmoden i en alder af kun fire måneder, fordi den var blevet bestrålet med pyramideenergi, og at den fem måneder senere havde født et velskabt kid. En anden historie, som kan læses flere steder, angår den særlige måde, byggetilladelsen kom til veje på.

»Jeg havde lavet en lille model af pyramiden i plastic,«

fortæller Jensen.

»Denne model havde jeg sendt med ansøgningen. Da jeg havde fået min byggetilladelse, gik der lang tid, uden at modellen kom tilbage. Så en dag gik jeg op på teknisk forvaltning, men her ville man skam ikke af med modellen. De brugte den til opbevaring af frugt.«

Det lyder spændende, og det ville være ekstra spændende, hvis det var sandt. Teknisk forvaltning ved Sejlflod kommune oplyser, at der ganske rigtigt blev afleveret en lille pyramide i plexiglas sammen med ansøgningen, men den blev kort tid efter returneret til Borg Jensen.

»Pyramidemodellen blev på intet tidspunkt benyttet til opbevaring af frugt eller noget andet, og ingen i forvaltningen har beskæftiget sig med modellen,«

siger en af kommunens ingeniører.

Den påstand, Borg Jensen havde mest held med, angik pyramidens helbredende virkning. Han mente ligesom andre pyramideforskere, at pyramideenergi måtte være en effektiv kur mod forskellige lidelser. Det rygtedes. Syge mennesker begyndte at søge hjælp i Pyramidecenteret, først lokale folk, senere patienter længere væk fra. Og nu kom pressen for alvor.

Der blev skrevet om den store pyramide i ugeblade og aviser over hele landet. Et af ugebladene, Ude og Hjemme, vedlagde en sammenfoldet pappyramide, som var fremstillet i samarbejde med Borg Jensen, og lancerede den som en »Ekstra gave til dig: Har du hovedpine eller mavesmerter? PYRAMIDEN KAN HELBREDE DIG«. Påstanden fulgtes op af personlige vidnesbyrd fra patienter, som var blevet behandlet i Sejlflod-pyramiden, under overskrifter som »Kom, til Nordjylland og bliv rask« og »Se bare, miraklet er sket«.

Et højdepunkt blev nået om aftenen den 14. november 1983, da en reportage i TV skildrede Pyramidecenteret og dets aktiviteter. Udsendelsen lagde vægt på helbredelserne i pyramiden; man så Borg Jensen sætte elektroder på en patient, og kameraet dvælede ved de mange ventende syge, som lå eller sad indhyllet i uldne tæpper. Der var tale om et virkeligt gennembrud, sagde Jensen, og perspektivet var, at hele kloden ville blive befriet for sygdomme. Og borgmesteren i Sejlflod, Jens Peter Beck, dukkede op og udtalte:

»Vi er vældig glade for denne reklame, der bliver givet over hele landet, så alle i Danmark ved, hvor vi er og hvem vi er.«

Og nu kom patienterne for alvor. Pyramidecenteret udviklede sig til et velbesøgt alternativ til almindelig lægebehandling; nogle dage var tilstrømningen så stor, at Jensen måtte arbejde fra 7 morgen til 11 aften. Når der blev en rolig stund, tog han murerkasketten på og udbedrede lidt på husmandsstedets ene længe, som med tiden skulle blive til cafeteria og venteværelse.

Han fik også tid til at fotokopiere nogle af de mange artikler om Pyramidecenteret, hvoraf en del blev indsat bagest i den tredje udgave af hans bog, mens andre blev samlet i en lille folder med titlen »Pyramidekraft og livskraft«. De læsere, som finder på at sammenligne disse kopier med de originale artikler, vil her få indblik i en beklagelig side af Borg Jensens natur, nemlig hans manglende respekt for det trykte ord. De tilsyneladende ægte fotokopier har fået alle skeptiske og ubehagelige passager redigeret bort. Man kan til eksempel se, hvorledes der er skåret i en artikel fra

det danske okkulte tidsskrift Det Ukendte. Bladets redaktør, Klaus Aarsleff, beretter om et af Borg Jensens ambitiøse projekter:

»Som alle interessante mennesker er Borg Jensen langt fra nogen dansk standard-Jensen. Den excentriske idé at opstarte en verdensregering på engene nær Sejlflod slog ned i pyramidebyggeren en dag i november. Og med to dages varsel fik han indrykket en mødemeddelelse i Ålborg Stiftstidende.«

Her slutter afsnittet ifølge Borg Jensens fotokopi. Men i den oprindelige artikel fortsætter det lidt endnu:

»Dette arrangement kolliderede imidlertid med de patientaftaler og konsultationer, der allerede var aftalt for verdensborgerpartiets første mødedag – søndag den 20. november 1983. Følgelig smed Borg Jensen de fremmødte patienter ud med brask og bram. I løbet af de godt to timer jeg var i Sejlflod, lykkedes det Borg Jensen at overfuse seks patienter som blev smidt på porten sammen med to gratis medhjælpere, der dristede sig til at sige, at patienterne trods alt ikke havde haft nogen mulighed for at vide, at deres konsultationer var aflyst.«

Vi bliver senere nødt til at berøre flere sådanne udeladelser. De er ikke ligefrem tillidvækkende, men det skal siges, at Borg Jensens hårdhændede måde at redigere på ikke er noget særsyn i pyramidebranchen. Vi finder en tydelig parallel i bagsideteksten til Toth og Niensens »Pyramidernes kræfter«, hvor Time Magazine er citeret for følgende:

»... pyramider er et godt miljø for transcendental meditation, biofeedback og yoga fordi de omgiver brugeren med energi.«

Det er ikke lige den slags påstande, man venter at høre fra det velrenommerede tidsskrift, og slår man op i det pågældende nummer af Time, viser det sig da også, at meningen er en noget anden. Det hedder her i en omtale af Patrick Flanagans pyramidetelt, at dette

“koster 25 dollars og siges at være et godt miljø for transcendental meditation, biofeedback og yoga, fordi det omgiver brugerne med energi«.

Siges at være. Og det er ikke journalisten ved Time, som siger det, men Flanagan. Om et produkt, han gerne skulle have afsat til 25 dollars stykket.

Men tilbage til Borg Jensen. Hvad skete der videre med hans Verdensborgerparti? **Hensigten var at danne en fælles regering for hele verden*, sammensat af videnskabsfolk og eksperter på alle områder og med sæde i en pyramideformet bygning.** Første skridt skulle være en Verdensborgerregering på dansk grund med Borg Jensen som statsminister. Der blev omdelt pjecer og annonceret møder i pyramiden, men den konflikt, som havde tegnet sig allerede på partiets første mødedag, holdt sig. Folk kom ikke til Sejlflod for at høre om endnu et nyt parti. De kom for at blive behandlet. Verdensborgerpartiet, som skulle have styret klodens affærer fra og med 1990, fik aldrig andre medlemmer end Borg Jensen selv; til sidst opgav han ideen og koncentrerede sig om at bringe sin pyramideterapi ind i regelmæssige rammer. Han tog dog stadig ud og holdt foredrag, ligesom han ikke helt kunne afholde sig fra nye projekter.

*noe som jf. [Martinus](#) vil komme en gang i fremtiden- han antyder om ca 500år for skandinavien. Rø-anm.

På et tidspunkt hævdede han at have fået patent på en »atomsikrings-pyramide«, som skulle fabrikeres i Sejlflod. Den skulle støbes i armeret beton, have en grundflade på 2 x 2 m og rumme alt, hvad der var nødvendigt for en families overlevelse. Pyramiden ville på grund af sin særlige form bedre end andre beskyttelsesrum kunne modstå trykbølgen fra en atomekspllosion. Alle familier burde anskaffe en, grave den ned i baghaven og afvente den verdenskrig, som Jensen efter grundige studier af Bibelen var overbevist om måtte komme. Opfindelsen blev dog aldrig sat i produktion, selv om Jensen en overgang mente, at kommunen var stærkt interesseret.

Borg Jensens udlægning af Bibelen er i øvrigt en historie for sig. Han har fundet ud af, at Edens Have lå i Ægypten, og at kundskabens træ i virkeligheden var den store pyramide. Han har også fundet ud af, at jorden for 6000 år siden blev invaderet af »gudssønner« under ledelse af Jehova, og at disse inden længe vil vende tilbage for at udslutte menneskeheden.

Bibelens falske gud, Jehova, bør derfor stilles for en domstol og dømmes in absentia. Disse betragtninger har Borg Jensen indtalt på engelsk på kassettebånd, som han har sendt til Paven, ærkebiskoppen af Canterbury og samtlige europæiske kongehuse. Enkelte har sendt venlige svar tilbage til Sejlflod. Til kunst- og klejnsmeden, som efter at have rejst verden rundt slog sig ned i en afkrog af Danmark og blev naturlæge. En idealist, som aldrig har været i tvivl om, at han arbejdede på at udrydde sygdomme og gøre jorden til et lidt bedre sted at være.

Lad os for en stund forlade Pyramidecenteret i Sejlflod og kaste et blik på andre danske pyramideforskere, som har meldt sig, mens Borg Jensen arbejdede på at gøre pyramideenergien landskendt.

Elsa Kaufmann har siden 1974 foretaget et væld af eksperimenter og skrevet om det. Det første, hun fremkom med, var en artikel i tidsskriftet Det Ukendte i slutningen af 1970'erne, hvor hun fortalte om pyramideenergiens sælsomme muligheder. Som indledning har bladets redaktør skrevet en bemærkning om, at han »naturligvis er klar over, at nogle af betragtningerne givetvis vil bringe panderynkerne frem hos nidkære naturvidenskabsmænd. Men hvad skal man i det hele taget mene om noget så ejendommeligt som pyramide-energien?« Ja, og hvad skal man mene om en redaktør, som opildner en forsker af Elsa Kaufmanns kaliber ved at udbrede hendes første skrivelser over fem sider i smukt udstyr?

De påstande, Elsa Kaufmann lægger ud med, kan bringe panderynkerne frem hos hvem som helst. Eksempelvis kan hun fortælle, at en banan, som anbringes i nord-sydlig retning under pyramiden, vil blive konserveret for den nordlige dels vedkommende, mens den sydlige halvdel bliver beklædt med skimmel. Og en dråbe parfume på et objektglas dufter stærkere og stærkere, når den kommer ind i pyramiden, mens et stykke ildelugtende kød derimod fuldstændig mister sin lugt.

I bogen »Pyramide-mystik, Yang-Yin og I Ching-oraklet« fra 1981 har Elsa Kaufmann fremlagt sine forsøg og teorier for et bredere publikum. Det er en forunderlig bog. Dens hensigt er at få pyramideenergi, de forskellige talforhold hos Kheopsypyramiden og den østlige dualitetsfilosofi om Yin og Yang til at gå op i en højere enhed. I argumentationen inddrager Elsa Kaufmann endvidere emner som meditation, telepati, astrologi, astronauter i oldtiden og det såkaldte »dyrets tal«, 666, som nævnes i Johannes' Åbenbaring. Næsten hver side byder på betragtninger, som kunne give nidkære naturvidenskabsfolk krampe, hvis de ellers havde tid til at læse bøger om pyramideenergi.

I begyndelsen af 1980'erne dannedes i København et Pyramideselskab, som senere gik i opløsning og genopstod som Alternativt Pyramideselskab. Det tæller omkring et halvt hundrede medlemmer og arrangerer møder og lysbilledforedrag rundt om i landet. Selskabets energiske formand, en arkitekt og murer ved navn Mogens Bærentzen, har gennem talrige forsøg overbevist sig om pyramideenergiens eksistens; men han mener i øvrigt, at denne energi er af minimal betydning i sammenligning med den viden, som kan læses ud af Kheopsypyramidens dimensioner.

Bærentzen er endnu én i rækken af folk, som har løst den store pyramides gåde. Den rummer et skjult budskab, og man vil blive et lykkeligere menneske og få ro og orden i sin tilværelse, når man har forstået, hvad det går ud på. Pyramidens værdi kan simpelt hen ikke overvurderes, mener Bærentzen, og det fremgår også af titlerne på hans foredrag: »Pyramidens skjulte kendsgerninger af overordnet genialitet«, »Pyramiden – forklaringernes bjerg af en viden vi ikke har i dag«.

Ved sine foredragsturneer har Bærentzen været i stand til at samle flere hundrede tilhørere ad gangen. Foredrag om almindelige arkæologiske emner plejer ikke at opnå en sådan tilslutning. Interessen for den mystiske pyramide synes at være lige så usvækket i Danmark som i resten af den vestlige verden. En biavler ved Mariager Fjord stiller sin nyslyngede honning under en pyramide og hævder, at dette forbedrer kvaliteten.

På Manø har en landmand behandlet en hel gulerodsmark med pyramideenergi. I de større byer er alternative terapeuter begyndt at anvende pyramider i behandlingen. Pyramideenergien har kort og godt vundet fodfæste i den uklare del af vor virkelighed, som kaldes grænsevidenskab af nogle og pseudovidenskab af andre.

Inden vi undersøger bevismaterialet, vil det være nyttigt at vende blikket mod den pyramide, som danner forudsætning for teorien om pyramideenergi, nemlig den store pyramide i Ægypten. »Hvem byggede den? Hvordan blev den bygget? Og hvorfor blev den bygget?« lyder en af Borg Jensens faste vendinger. Ved at se, hvorledes man tidligere har søgt at besvare disse spørgsmål, vil vi kunne få et godt indtryk af de traditioner, nutidens pyramideforskere viderefører.

Hør også i txt og lyd, mp3, om bl a pyramidene og Bermuda-triangelet mm:

[fra meier-kontaktene](#)

<https://semjase.no/Foredrag/RW6.mp3>

Hvem byggede Kheopspyramiden?

Kap.3.

På et fladt klippeplateau 15 km sydvest for Cairo, hvor agerlandet hører op og ørkenen begynder, står Kheopspyramiden. Den har stået der i årtusinder. Roligt har den trukket sin skygge over sandet og skiftet farve efter lyset, dag efter dag under solens brændende bue, nat efter nat under stjernernes kølige urværk, årtusind efter årtusind. »Hele verden frygter tiden, men tiden frygter pyramiderne,» siger et gammelt arabisk ordsprog.

Alligevel må man tro, at selv den største af pyramiderne har lært at frygte tiden lidt. Den er ikke længere sluttet og smuk. Jordskælv, vinderosion og mennesker har i forening fjernet ni og en halv meter af dens top og kradset den oprindelige, skinnende hvide facadebeklædning af, så siderne nu præsenterer sig som trapper af grove, forvitrede stenblokke. Men formen er stadig kendelig på mange miles afstand, formatet kan stadig drage og tryllebinde.

Kheopspyramiden udgør det ubestridte midtpunkt for menneskets interesse for pyramider. Intet andet bygningsværk har været genstand for et tilsvarende antal opmålinger og teorier, hverken de pyramidestubformede templer i Mexico, hvoraf enkelte kan konkurrere i størrelse, eller nogen anden af Ægyptens rundt regnet firs pyramider. Alle teorierne, al mystikken begynder og ender ved Kheopspyramiden.

Ægyptologerne har fremlagt data, som giver rimeligt grundlag for visse overordnede formodninger om den store pyramides opførelse og formål. Men der er et væld af detaljer, som er ukendte og givetvis vil forblive ukendte. Muligheden for, at arkæologiske fund skal føje afgørende nyt til den eksisterende viden, er forsvindende lille; firetusind år er en tung dør at åbne. Man må tage udgangspunkt i det materiale, som allerede foreligger, og det har dannet baggrund for mange diskussioner blandt historikere, arkæologer og folk med forstand på byggehåndværk.

Man kan dog også gøre det stik modsatte, tage udgangspunkt i de huller, der findes i vor viden om stenkolossen, og teoretisere over de usikre og gådefulde aspekter ved den. Det er pyramidemystikernes foretrukne vej. Et helt klassisk eksempel er den korte omtale, Klaus Aarsleff giver pyramiden i sin bog »Før dette«:

»Den store Cheops-pyramide består af ca. 2,3 millioner kampestensblokke, alle nøjagtigt tilhuggede og med en gennemsnitsvægt på 3 tons. Cheops-pyramidens formål er helt ukendt. *Intet tyder på, at den har været anvendt som gravmæle og -kammer, f.eks. rummer den i modsætning til senere pyramider praktisk taget ingen inskriptioner.* Hvilken byggeteknik der har været anvendt ved opførelsen vides heller ikke, lige så lidt som man i dag kender opskriften på den usandsynlig fine cement, der er blevet brugt som fugemateriale.«

En del af disse oplysninger er direkte forkerte, mens andre, som i sig selv er rigtige nok, bliver fremsat på en måde, så de kaster et slør af mystik over pyramiden snarere end at oplyse. Det er korrekt, at Kheopspyramiden næsten ingen inskriptioner har, men den rummer i det mindste én, som på afgørende vis bekræfter, at den er bygget som gravmæle for en bestemt ægyptisk farao.

Det er ligeledes sandt, at der ikke eksisterer samtidige beskrivelser af, hvordan pyramiden blev opført, men der hører den væsentlige tilføjelse til, at fagfolk senere har fremsat detaljerede forslag om, hvilke metoder der kan have været anvendt. Typisk nok er selv Aarsleffs betegnelse for

byggematerialet vildledende. Ved kampesten forstår man almindeligvis granit, men den store pyramide er ikke bygget af 2,3 millioner granitblokke. Det altoverskyggende problem, som møder den, der beskæftiger sig med Kheopspyramiden, er, at de få sikre data driver rundt i et hav af unøjagtige eller forkerte oplysninger. Selv hvor man tror at være på sikker grund kan man støde på forbavsende fejlregninger. I Will Durants hæderkronede »Verdens kulturhistorie« læser man således, at visse stenblokke i pyramiden vejer 250 tons; det er ca. fem gange for højt sat.

Videre skriver Durant, at Kheopspyramidens oprindelige beklædning var marmor, og at Mykerinos' pyramide er dækket med tegl, og det er heller ikke rigtigt. Det er imidlertid småting sammenlignet med nogle af de påstande, vi senere skal stifte bekendtskab med. Men hvis vi ønsker at beskæftige os seriøst med den store pyramide, må vi til en begyndelse søge at få rede på de ydre, håndgribelige data. Stenene smuldrer, men der er stadig noget at holde fast i.

Kheopspyramiden hører til Giza-komplekset af pyramider, som har navn efter forstaden El Giza, der ligger omtrent halvvejs på vejen ind mod Cairo. Gruppen består af i alt ni pyramider, hvoraf de tre største er opkaldt efter kongerne Kheops, Khefren og Mykerinos. Dette er de græske navne, som benyttes i den første europæiske skildring af pyramiderne, Herodots »Historie«; de ægyptiske navne er Khufu, Khafra og Menkaura. De seks unavngivne pyramider er betydelig mindre og fordeler sig med tre langs Kheopspyramidens østside og tre langs Mykerinos' pyramides sydside. Området omkring pyramiderne er fyldt med tempelruiner og grave, og tæt ved ligger den velkendte klippefigur af katten med kongehoved, sfinksen.

Mykerinos' pyramide, den mindste af de berømte tre, rummer ikke engang en tiendedel af Kheopspyramidens stenmasse. I.E.S. Edwards opgiver i sin bog »Ægyptens pyramider«, der regnes for standardværket på dette område, at Mykerinos' pyramides oprindelige lodrette højde var 66,45 m. Den er beklædt med kalksten foroven, mens den nedre del har granitforskalling.

Også Khefrens pyramide er beklædt med gulhvid kalksten foroven og rød granit forneden, omend det kun er det nederste skifte dæksten, som er af granit. Man mener, at topstenen ligeledes har været udført i granit, men det kan aldrig fastslås, da de øverste syv meter af pyramiden nu er forsvundet. Trods dette fremstår Khefrens pyramide som gruppens mindst beskadigede, en god del af yderbeklædningen er endnu intakt, og hvad størrelsen angår, er den næsten lige så imponerende som sin nabo Kheopspyramiden. Edwards sætter den oprindelige højde til 143,56 m, hvilket vil sige, at den kun var tre meter lavere end Kheopspyramiden, da begge stod nyopført. Årtusinderne har udjævnet denne forskel til trekvart meter, og da Khefrens pyramide desuden er bygget på højere grund, synes den set på afstand at være den største.

Disse ting nævnes blot for at ridse omgivelserne op, for eftertiden har ikke vist megen interesse for dimensionerne hos Mykerinos' og Khefrens pyramider. Helt anderledes stiller sagen sig, når vi går videre til den tredje og største. Den er blevet opmålt utallige gange af fagfolk såvel som af amatører og med varierende resultater.

Oldtidens rejsende har skønnet om pyramidens størrelse og vist, at deres øjemål var temmelig ringe. Eksempelvis skriver Strabon, at Kheops' og Khefrens pyramider er et stadion (192 m) høje, og at sidernes længde er lidt kortere end højden, hvilket er så forkert, at man formoder, Strabon har betragtet pyramiderne på ret stor afstand. De første rimelig nøjagtige tal kom frem, da den danske ekspedition til Jemen gjorde ophold i Ægypten i 1762. Ekspeditionens landmåler og astronom,

nordfriseren Carsten Niebuhr, udførte med sin kvadrant en serie elegante vinkelmålinger og anslog pyramidens højde til 138,09 m, kun trekvart meter højere end det tal, som anerkendes i dag. Niebuhr kunne ikke beregne sidelængden, men måtte nøjes med at skridte den af, og hans tal for Kheopspyramidens sydside, 222,83 m, er adskillige meter for kort. Men det var en begyndelse. Allerede i 1798 kunne Edéme-François Jomard, som deltog i Napoleons ægyptiske felttog, give et temmelig præcist bud på sidelængden.

I 1800-tallet kom der for alvor gang i pyramideforskningen, og nu var det englænderne, der førte an. Howard Vyse, Perring og flere andre opmålte pyramiderne ude og inde. Det var tiden for de victorianske ekspeditioner, hvor svedende europæere ankom gennem ørkenen med karavaner af tungt læssede kameler og æsler, ledsaget af snese af arabiske hjælpere, og iført rigeligt tøj halvt klatrede, halvt lod sig bære op til den store pyramids top.

Udgraverne gik håndfast til værks med tunge redskaber, oberst Vyse brugte krudt i sin eftersøgning af skjulte kamre i Kheopspyramiden. I årene 1880-82 indledte en af Englands mest berømte arkæologer, W.M. Flinders Petrie, 46 års udgravningsvirksomhed i Ægypten med en omhyggelig kortlægning af pyramiderne ved Giza. Hans beregning af Kheopspyramidens dimensioner blev stående som den hidtil bedste lige til 1925, da den engelske landmåler J.H. Cole foretog en ny opmåling for den ægyptiske regering. Han fandt mærker i klippegrunden efter pyramidens oprindelige hjørner, og der var tilstrækkelig mange dæksten tilbage langs nordsiden til, at denne sides hældningsvinkel lod sig bestemme.

På grundlag af disse arkæologiske vidnesbyrd og takket være nye, moderne måleapparater kunne Cole fastslå bygningens oprindelige dimensioner med millimeters nøjagtighed. Det viste sig, at ingen af siderne var lige lange, men varierede med op til 10 cm. Gennemsnittet af de fire grundlinier var 230,37 m. Pyramidens højde var, da den stod nyopført, 146,73 m. Disse tal er ikke senere blevet draget i tvivl af fagfolk.

Cole har også sat tal på et andet af pyramidens kendetegn, nemlig dens orientering. Det er almindeligt kendt, at siderne hos de ægyptiske pyramider vender nøjagtigt mod nord, syd, øst og vest, og Coles måling bekræfter, at Kheopspyramidens nordside kun afviger med 3'6" vest for geografisk nord. Petrie har efterprøvet orienteringen hos andre af de store pyramider, og også her kan afvigelserne måles i brøkdele af en grad. Det er tydeligt, at de, som byggede pyramiderne, bevidst har søgt at rette siderne mod verdenshjørnerne, og det betagende er, at den største af pyramiderne også er den mest præcist anlagte af dem alle.

Så er der byggematerialet. Ingen ved, hvor mange sten Kheopspyramiden indeholder, men arkæologer som Petrie og Edwards skønner, at den i sin oprindelige skikkelse bestod af 2.300.000 stenblokke med en gennemsnitsvægt på 2,5 tons, et tal, som ikke modsiges af nutidens ingeniører. Selve bygningskernen er blokke af gul kalksten, hugget ud i nærliggende stenbrud og lagt oven på hinanden uden bindemiddel imellem. Til gange og kamre i pyramidens indre er benyttet granit fra Aswan. De største blokke finder man over kongekammeret, hvis loft består af fem adskilte lag granitbjælker, i alt 45 vældige blokke, som hver vejer omkring 50 tons. Facadebeklædningen, hvoraf der kun er bevaret en lille rest ved pyramidens fod, har været hvide kalksten fra Tura.

Det ses, at dækstenene er blevet omhyggeligt tilhugget, poleret og sammenføjet med et papirtyndt lag bindemiddel. Men hvilket? I 1973, samme år som Klaus Aarsleff erklærede, at ingen kendte

opskriften på den usandsynlig fine cement, kunne man i et dansk tidsskrift læse, at F.L. Smidts laboratorium havde analyseret dette bindemiddel. Prøver taget fra forskellige sammenføjninger i pyramiden viste, at der var anvendt to slags fugemateriale, nogle steder en finkornet gipsmasse, andre steder en mørtel af knust, brændt og læsket kalk iblandet sand.

Dette er i store træk de håndfaste kendsgerninger om pyramiden. Man vil andetsteds kunne læse mere detaljerede redegørelser for dens opbygning og det indre system af gange og kamre. I stedet vil vi give os i kast med de spørgsmål, hvor svarene ikke er til at tage og føle på, men hvor man må tænke sig lidt om på grundlag af det spredte arkæologiske materiale. Et af disse spørgsmål er bygningens alder.

Nogle forfattere mener, at den store pyramide er Ægyptens ældste, og at alle de andre pyramider er bygget som efterligninger af den. Edgar Cayce, den sovende profet, har endog udtalt, at pyramiden blev bygget så tidligt som 10.000 f. Kr.

Ifølge gammel ægyptisk overlevering er pyramiden bygget af Kheops, anden farao i det fjerde dynasti, som regerede omkring midten af det 3. årtusind f.Kr. Dette forhold omtales første gang i nyere tid hos Herodot og er siden blevet gentaget mere eller mindre som et historisk faktum. Nu er Herodot imidlertid ikke, hvad man kan kalde en pålidelig kilde; han stiller sig ikke det mindste kritisk an. Som han selv udtrykker det: »Det ægypterne fortæller, må enhver gøre brug af i det omfang, han finder så danne ting troværdige; for mit vedkommende er det et fast princip i enhver sammenhæng at skrive, hvad jeg hører folk sige de forskellige steder.

«Og Herodot har trofast nedskrevet de fantasifulde skrøner, hans ægyptiske førere har disket op med, bl.a. at Kheops skulle have ført en kanal fra Nilen ind under pyramiden, så hans gravkammer kunne anlægges på en underjordisk ø, at Kheops sendte en datter i bordel for at skaffe penge til byggeriet, og at pyramidens sider var dekoreret med indskrifter, som fortalte, hvor mange penge der var brugt til grøntsager til arbejderne. Disse påstande vækker ikke den største tillid til de øvrige ting, Herodot har at meddele. Det ville derfor være rart, om der fandtes håndgribelige beviser til støtte for hans påstand om, at pyramiden er opført i kong Kheops' regeringstid.

Det gør der. Over kongekammeret ligger en serie lave rum, som har til hensigt at lette noget af den vægt, der ellers ville presse mod kongekammerets loft. Engang i fortiden er der hugget en passage op til det nederste af disse aflastningsrum, men de øverste fire rum blev ikke opdaget før 1837, da Vyse og hans assistent Perring sprængte sig vej ind i dem. Disse rum har tydeligt nok ikke været beregnet på at skulle ses af eftertiden. Væggene er utilhuggede og nogle af dem bærer endnu røde okkermærker, anbragt af stenbrudsarbejderne. En af blokkene er signeret af et håndværkerhold, der kaldte sig »Hvor mægtig er ikke Kheops' hvide krone«.

Det er ikke meget, men det rækker. Navnet kan selvfølgelig ikke være malet på blokken før Kheops levede, men det kan heller ikke være anbragt af Kheops for at tilrane sig æren for en unavngiven forgængers pyramide. Aflastningsrummene har stået fuldstændig uberørte fra pyramidens opførelse til midten af 1800-tallet; det fremgår af det enkle faktum, at Vyse og Perring måtte bruge krudt for at trænge ind i dem. Bygningen kan kun være opført på kong Kheops' tid.

De få røster, der bestrider den etablerede mening om Kheopspyramidens alder, er dog for intet at regne mod det kor af modsigelser, som rejser sig, når talen falder på, hvordan den blev opført. Ægyptologerne har i årtier diskuteret, hvilke byggeteknikker der kan have været anvendt, idet de

går ud fra, at pyramiden er opført af befolkningen i det ægyptiske Gamle Rige. Sideløbende har mystikerne energisk afvist sagkundskabens forklaringer og selv fremført teorier, som forudsætter en anderledes højtudviklet kultur. Nogle af metoderne involverer endog brug af magi. Man finder en kontant, men bestemt ikke upartisk oversigt over de forskellige teorier i Peter Juhl Svendsens efterskrift til den danske udgave af antologien »Pyramider og pyramidekraft«. Han systematiserer byggeteoriene ved at dele dem op i fire typer:

1. Den »ortodokse« teori. Denne teori fremføres af etablerede forskere og disses efterplaprerer og går ud på, at pyramiden er bygget af en enorm mængde arbejdere, der i deres ansigts sved ved hjælp af primitive løfte- og rulleanordninger slæbte sten på sten til pyramiden. Hvordan det rent praktisk er gået for sig, er der imidlertid vild uenighed om.
2. Luftundertryksteorien. Denne teori, som er behandlet af nu afdøde flyingeniør Henry Kjellson, er baseret dels på forsøg med hvirvelkanoner (»lydkanoner«), som forfatteren foretog for SAAB-fabrikkerne i 1940'erne, dels på en detaljeret beretning om, hvordan nogle munke i Tibet skulle have været i stand til at hæve et større antal ca. 6,3 tons tunge stenblokke omkring 250 meter i vejret ved luftbevægelse fremkaldt af en kombination af forskellige lyd-kilder (»instrumenter«). Kjellson påviser, at det i hvert fald teoretisk er muligt ved hjælp af lydbølger at fremkalde en lufthvirvel over stenblokkene, der på den måde løftes i vejret af undertrykket i hvirvlen. Der er altså i princippet tale om frembringelse af en kunstig »skypumpe«.
3. Tæppe-teorien. I Psykisk Forum nr. 9, 1974, bringes en skildring af, hvorledes pyramidebyggerne har tilhugget byggeblokkene på millimeter, hvorefter de har lagt dem »på et underlag en slags tæppe, måske. De omkringstående har så istemt en sang eller blot en tone af en bestemt højde. Så hoppede stenen 15-20 meter.« Det nævnes ikke, hvor denne teori oprindeligt stammer fra, men den leder tanken hen på H.G. Wells' science fiction-roman »De første mænd på Månen« fra 1901, hvor forfatteren beskriver et antityngdestof, der, når det påsmøres et underlag (et »tæppe« f.eks.), får dette til at virke som et skjold mod Jordens tiltrækning, således at alt, hvad der befinder sig over det, bliver vægtløst.
4. Bladteorien. Endelig må nævnes en teori, der kan føres tilbage til den arabiske historiker al Makrizi, der levede omkring år 1400. Den omtales i Johannes Hohlenbergs »Kheops-pyramiden og dens hemmelighed«, hvorfra følgende citat fra al Makrizis værk er taget: »... man havde beskrevet blade, og når en sten var hugget færdig, lagde man et blad på den og gav den et stød, og straks bevægede stenen sig 600 alen, og således blev man ved, til stenen nåede pyramiden.

Efter denne korte fremstilling af de fire teorier vil vi nu betragte deres indbyrdes teoretiske ligheder og forskelle ... Mellem teorierne 1 og 2 er der ingen kvalitativ forskel, hvorimod teorierne 3 og 4 er kvalitativt forskellige.«

Mellem teorierne 1 og 2 er der ingen kvalitativ forskel. Det er flot sagt. Lidt for flot. Der er, når man ser nærmere til, en betydelig forskel på, hvor detaljeret de to teorier er i stand til at forklare pyramidebyggeriet. Og der er en helt afgørende forskel på kvaliteten af de beviser, der kan fremlægges for den ortodokse teori og de øvrige tre.

Hvordan mener ægyptologerne, at pyramiden blev opført?

Der findes ingen samtidige dokumenter eller afbildninger, som fortæller om byggeriet. Den første og eneste beskrivelse af Kheopsypyramidens opførelse finder man i Herodots »Historie«, og det er temmelig problematisk. Da Herodot besøgte Ægypten, var pyramiden allerede et 2000 år gammelt fortidslevn, og de ting, han fik fortalt om den, var bestemt ikke lige korrekte. Det billede, forskerne har dannet sig af pyramidebyggeriet, har naturligt nok suppleret og korrigeret Herodots oplysninger med senere tilkommen viden om datidens ægyptiske samfund.

Første skridt i byggeriet var at udjævne det areal, hvor på pyramiden skulle opføres. Klippen under Kheopsypyramiden er så omhyggeligt nivelleret, at hele pyramidens grundflade på 5,3 hektar kun afviger med halvanden centimeter fra det vandrette plan. Forskerne mener, at den anvendte teknik formentlig er afledt af det ægyptiske landbrugssamfunds arbejde med kanaler og overrislingsanlæg. Pyramidens bygmestre kan have opført en lav dæmning af ler rundt om det område, der var afstukket til fundament, og fyldt arealet med vand. Derpå blev der boret huller eller hugget små render i grundklippen, ned til en bestemt dybde, således at bunden i samtlige huller eller kanaler havde samme afstand til vandoverfladen. Man kunne nu lede vandet ud og nivellere fundamentet ved at hugge klippemassen mellem hullerne bort. En enkel teknik, men lige så pålidelig som vore dages vaterpas.

Pyramidesidernes orientering mod verdenshjørnerne blev fastlagt ved astronomiske observationer. Man har fundet de instrumenter, hvormed ægypterne sigtede mod himmellegemerne: en »bai«, en stok forsynet med et V-formet indsnit, og en »merkhet«, en lille pind med sigtekorn og nedhængende lodline. Spørgsmålet om, hvilken fremgangsmåde og hvilke himmellegemer der blev anvendt ved orienteringen, har optaget forskerne en del.

Den almindeligste teori, som bygger på ægyptiske tekster af senere dato, foreslår, at bygmestrene opførte en kunstig horisont, f.eks. en cirkelformet mur. En observatør, som stod i cirkelns centrum og sigtede gennem en bai, gav en medhjælper tegn til at sætte et mærke det sted på muren, hvor en bestemt stjerne stod op. Når stjernen gik ned, blev der sat endnu et mærke. Ved nu at sænke lodlinen fra mærkerne ned til den planerede klippegrund, tegne linier videre herfra ind til cirkelns centrum og halvere den herved fremkomne vinkel, fik man en linie, som pegede direkte nord-syd. Resten var et spørgsmål om at tegne rette vinkler, og den kunst forstod ægypterne sig udmærket på.

Kheopsypyramiden er forbavsende nøjagtigt orienteret, men dog ikke helt præcist. Dens nordvendte side afviger som nævnt med 3'6" i vestlig retning, en ubetydelig fejl, der sandsynligvis er opstået ved anlæggelsen som følge af, at ægypterne kun havde det blotte øje og primitive sigteredskeer til rådighed. Men endnu en faktor må have spillet ind. Samtlige store pyramider er, med Mykerinos' som eneste undtagelse, orienteret en smule vest for nord. Dette kan ikke forklares som tilfældigt byggesjusk. Der er tale om en systematisk fejl.

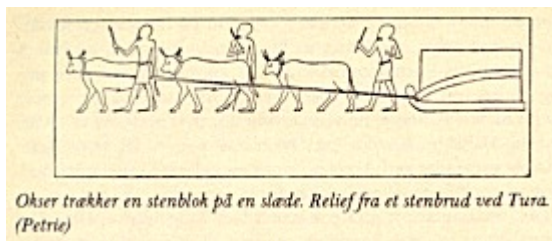
Den amerikanske astronom Steven Haack har givet en overbevisende forklaring på dette forhold. Han foreslår, at ægypterne har rettet pyramiderne ind efter stjernen Beta i stjernebilledet Skorpionen, når denne kom til syne over den østlige horisont. En stjernes op- og nedgangsposition på horisonten forskyder sig som følge af jordaksens langsomme slingren, og Haack har med støtte i astronomiske tabeller kunnet påvise, at en pejling af øst-vest retningen efter denne stjernes opgang svarer præcis til den skiftende fejlorientering hos pyramiderne ved Meldum og Dahshur, Kheops' og

Mykerinos' pyramider samt Neferirkares pyramide ved Abu Sir, mens en pejling af stjernens nedgang svarer til afvigelsen hos Khefrens pyramide.

Til udmåling af pyramidens grundflade anvendtes målestokke af træ, eftersom tove havde en tendens til at strække sig under brugen. Mens nogle arbejdshold udjævnede bygningens fundament, anlagde andre en bred vej fra byggepladsen ned til det sted, hvortil Nilen nåede i oversvømmelsestiden. Her skulle der opføres et tempel, og her ville en del af byggematerialerne blive losset. Samtidig arbejdedes der uafbrudt rundt om i stenbruddene.

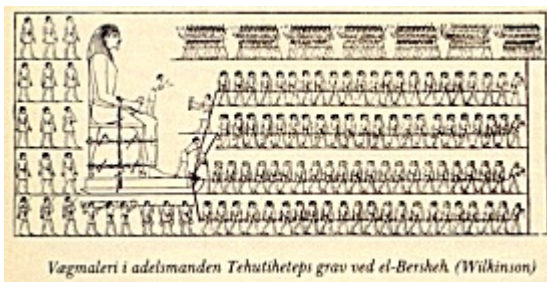
Ægypterne havde glimrende værktøj til rådighed, save og mejsler af kobber, ([link på det ulogiske i dette](#)) (eller [her](#)) forskellige flinteredskaber samt hamre, hvis hoved var af en mørk, hård stenart kaldet diorit. Der findes eksempler på dette værktøj, udstillet på museer. Petrie har imidlertid fremdraget spor efter endnu mere avancerede redskaber. Nogle dioritskåle fra pyramidetiden bærer hieroglyfindskrifter skåret med et hårfint instrument, hvis spids nærmer sig en diamants hårdhed. Et muligt materiale er korund. Brudstykker af diorit og basalt viser mærker efter save med påsatte juveltænder, og borehuller i granit afslører, at ægypterne også rådede over rørformede, juvelbesatte bor. Det var således ikke vanskeligt at bearbejde blokke af granit, for ikke at tale om den langt blødere kalksten.

Stenbruddene bærer stadig tydelige spor, som viser, hvordan arbejderne fik stenene fri. ([bog som stiller spørgsmål ved dette](#)) Den almindeligste metode var at bore huller langs den ønskede brudflade, slå kiler af træ ind og væde disse, så de udvidede sig og flækkede klippen. En anden fremgangsmåde bestod i at hamre løs med hårde dioritkugler rundt om det klippestykke, som skulle frigøres. Dette var en mere langsommelig proces, men den mindskede risikoen for, at stenen skulle brække de forkerte steder.

Hovedparten af stenene blev brudt direkte ved pyramidens fod. Yderbeklædningen, en hårdere og hvidere kvalitet kalksten, blev flådet over fra Nilens modsatte bred, og stenene fra de fjerne granitbrud i Aswan ankom ligeledes ad vandvejen. De skibe eller tømmerflåder, som blev anvendt til denne transport, må have haft en betydelig lasteevne, da de største blokke vejede omkring 50 tons. Over land blev de store sten trukket på slæder over en udjævnet og sandsynligvis træbelagt vejbane. Nogle gange brugte man forspand af okser, men som regel var det et hold mænd, der sled i tovene af palmefibre, mens en hjælper hældte væske ned under slæden, vand, planteolie eller mælk, hvad som helst, der kunne smøre mederne og nedsætte gnidningsmodstanden.

Et velkendt gravmaleri fra det tolvte dynasti anskueliggør, hvordan en sådan stentransport gik for sig. Hvis 172 mand kunne flytte en alabasterstatue på omkring 60 tons, som det ses på dette billede, har et arbejdshold på 8 mand været tilstrækkeligt til at trække de gængse stenblokke på 2,5 tons til pyramidens, i det mindste ud ad vandret vej.

Vægmaleri i adelsmanden Tehutihepeh grav ved el-Bersheh (Wilkinson)

Ægyptologerne er stort set enige om de anvendte teknikker, men på to punkter har der gennem tiderne været forskellige opfattelser. Det første punkt gælder spørgsmålet om, hvordan arbejderne bar sig ad med at løfte stenene op og på plads i pyramiden. Herodot skriver, at stenblokkene blev løftet fra trin til trin op ad pyramiden ved hjælp af »nogle apparater, der var bygget af korte stykker træ«. Hvilke apparater? Vi ved, at ægypterne på den tid ikke kendte til brugen af taljer, og der er i det hele taget ingen arkæologiske fund, som støtter Herodots påstand. Det er ganske vist ikke utænkeligt, at nogle af stenene blev hævet med løftestænger efter samme princip som den vippebrønd, shaduf'en, de ægyptiske bønder har brugt til overrisling lige fra oldtiden og op til vore dage. Men de fleste sten blev trukket op ad lange ramper af ler, sand og sten, som blev bygget højere og længere, efterhånden som pyramiden voksede. Der er ingen tvivl om, at ægypterne anvendte sådanne ramper; som regel blev de revet ned, når pyramiden var færdig, men enkelte steder er de blevet stående, f. eks. ved kong Sekhemkhet's ufuldendte pyramide.

Forskernes diskussion har især drejet sig om, hvorvidt der blev opført en eller flere ramper, og om de blev ført helt op til pyramidens top. Dette problem er ikke afklaret, men man kan vægte de forskellige teorier efter hvor sandsynlige de forekommer. Således taler meget lidt for, at ramperne blev bygget op i pyramidens fulde højde, da dette ville kræve en urimelig stor arbejdsstyrke.

Det andet spørgsmål ligger i forlængelse heraf. Hvor megen arbejdskraft og hvor lang tid krævedes der til pyramidens opførelse? Igen er vi henvist til Herodot som eneste kilde, og han skriver, at arbejdet med at klargøre byggepladsen og anlægge vejen fra daltemplet til pyramiden tog 10 år, hvorefter der gik yderligere 20 år med at bygge selve pyramiden. Videre skriver han, at ægypterne »arbejdede til stadighed på skift, et hundrede tusinde mand ad gangen i tre måneder«.

Den græske tekst er imidlertid uklar, og den fremherskende tolkning blandt forskerne er nu, at arbejdet kun stod på i tre af årets måneder. Denne udlægning stemmer bedre overens med de historiske vidnesbyrd. Datidens Ægypten havde ikke ubegrænsede mængder arbejdskraft til rådighed for pyramidebyggeri; den voksne, mandlige del af befolkningen oversteg næppe en halv million, og hovedparten af denne arbejdsstyrke var travlt beskæftiget med at dyrke jorden, bortset fra en periode på netop lidt over tre måneder, fra først i august til først i november, hvor Nilen oversvømmede markerne og midlertidigt standsede landbrugsarbejdet.

Umiddelbart lyder det usandsynligt, at der kun skulle være arbejdet på pyramiden tre måneder om året. Hvis arbejdet stod på hver eneste dag gennem 20 år, skulle der i gennemsnit glide en færdig tilhugget stenblok på plads i pyramiden hvert andet minut. Men her må man huske på to ting. For det første, at det i byggeriets første faser, hvor byggepladsen strakte sig over fem hektar, var muligt

for mange arbejdshold at bringe sten på plads samtidig. Og for det andet, at man intet sikkert ved om, hvor længe pyramiden var under opførelse. Nogle tror, at byggetiden har været mellem 20 og 30 år, fordi dette var længden af kong Kheops' regeringstid, men det er en ulogisk følgeslutning. Pyramidens størrelse var fastlagt fra begyndelsen, og Kheops kunne ikke vide, hvor længe han ville leve, da han udstak den enorme grundflade og bestemte sidernes hældning. Sandsynligvis var det Dedefre, Kheops' efterfølger på tronen, som sørgede for pyramidens fuldførelse. På den anden side er det usandsynlige også muligt: at pyramiden er bygget inden for det korte tidsrum af 20 år.

Den mest tilbunds gående redegørelse for, hvorledes Kheopspyramiden kan tænkes at være opført, kommer ikke fra en arkæolog eller en historiker, men fra en ingeniør. P. Garde-Hansen har på baggrund af mange års erfaring med bygningsarbejde i Melleømsten og en grundig orientering i forholdene omkring Giza beskrevet, hvordan pyramiden kunne bygges i løbet af 20 år og af en arbejdsstyrke langt under de 100.000 mand, Herodot nævner. Brydning og transport af sten til byggepladsen skulle foregå året rundt, men selve murerarbejdet kunne de første 11 år klares i perioder à 3 måneder årligt. Efter 11 år ville pyramiden have nået en højde af 80 m, og 90% af stenblokkene, herunder de svære bjælker over kongekammeret, ville være på plads.

Garde-Hansen foreslår, at stenblokkene indtil dette 11. år blev trukket op ad en jordrampe, hvorefter ægypterne gik over til at bringe stenene på plads med løfteanordninger og arbejde året rundt. Det resterende murerarbejde ville kun kræve nogle få tusinde faglærte arbejdere, som ikke ville savnes i landbruget. Den store arbejdsindsats lå i de første år, hvor både pyramiden og rampen var under opførelse. Således ville projektet i sit 6. år kræve 63.000 mand, mens behovet i det 14. år ville være sunket til 16.000 mand. Disse tal inkluderer alt nødvendigt mandskab til brydning af sten, transport af stenblokkene til lands og til vands, arbejde på rampen og pyramiden, administration, madlavning og sanitet, plus et tillæg på 20% som kompensation for arbejdsulykker og sygdomme.

Garde-Hansens redegørelse forekommer ikke overdrevet optimistisk; en vigtig detalje, som bidrager hertil, er hans iagttagelse af, at en af de små pyramider i Giza-komplekset indeholder lommer fyldt med skærver og murbrokker. Hvis der findes tilsvarende hulrum med stenaffald i Kheopspyramidens indre – og det er ikke undersøgt – vil dette have betydet væsentlige besparelser i tid og arbejdskraft. Men Garde-Hansen lader denne mulighed ligge, hans regnestykke bygger på den almindelige opgivelse, 2,3 millioner stenblokke à gennemsnitlig 1 kubikmeter. Og hans facit er ganske klart. Projektet lod sig gennemføre. Med det Gamle Riges teknik og med kun en lille del af det Gamle Riges forhåndenværende arbejdskraft.

Som man ser, er det et ganske detaljeret og velunderbygget billede af pyramidens konstruktion, der fremføres af de etablerede forskere og disses efterplærere. Lad os nu vende os mod den såkaldte luftundertryksteori, som ifølge Peter Juhl Svendsen ikke adskiller sig kvalitativt fra den ortodokse forklaring.

Teorien er beskrevet i Henry Kjellsons bog »Forsvunden teknik« og bygger på to sæt iagttagelser. Første del af disse er nogle forsøg, Kjellson skulle have foretaget sammen med det svenske militær omkring den ødelæggende virkning af lufthvirvler. Vi har kun forfatterens ord for, at disse forsøg virkelig har fundet sted. Anden del af teoriens grundlag har vi ikke engang Kjellsons eget ord for. Kilden er her en ukendt svensker med pseudonymet »Jarl«, som et ikke nærmere angivet sted i

Tibet skulle have overværet et temmelig utroligt skuespil. En gruppe på 30 munke slog på tromme og blæste i lange trompeter, mens et par hundrede præster sang og messede, og de fik på denne måde flere klippeblokke med en anslået vægt på 6,3 tons til at flyve op på en afsats i en bjergvæg 250 m over jorden. Kjellson tager historien for gode varer og foreslår, at Kheopsypyramiden er bygget efter et tilsvarende princip, hvor stenblokkene løftedes på plads ved hjælp af vakuum frembragt af lydbølger. Han går endnu videre og forklarer, at hvis fire hold musikanter arbejdede i døgndrift, ville samtlige stenblokke kunne bringes på plads i løbet af 9 år.

Der kan knyttes et par fornuftige kommentarer til denne teori. For det første, at den selv på det hypotetiske plan er utilstrækkelig. På baggrund af historien om munkene opstiller Kjellson en beregning, som munder ud i, at der har manglet 100 hestekræfter i at skabe et vakuum, som kunne løfte stenblokkene. Da stykket ikke går op, skubber Kjellson det til side med en bemærkning om, at de musicerende munke nok har leveret »en ekstraordinær kraftpræstation«. For det andet har man aldrig i praksis set eksempler på, at lydbølger kan hæve tunge genstande.

Ifølge Kjellson skulle den omtalte Jarl ganske vist have optaget to film af de flyvende tibetanske stenblokke. Der er blot et lille problem. Da Jarl vendte tilbage og aflagde rapport til den institution, der havde finansieret hans rejse, blev filmene hemmeligstemplet for 50 år, »og det varer endnu nogen tid, for materialet frigives«. Det er det eneste håndgribelige bevis for Kjellsons teori, vi her ser flyve op og bort i den blå luft. Også til dette kan der knyttes en fornuftig kommentar.

Ud over det totale fravær af beviser har teorien også en anden typisk kvalitativ mangel. Den redegør kun for en enkelt detalje i pyramidebyggeriet, i dette tilfælde flytningen af stenblokke fra pyramidens fod til deres plads i murværket. Om metoderne til brydning og transport af stenblokkene frem til byggepladsen meldes der intet. Skal vi forestille os, at stenene har tilbagelagt hele vejen i store spring under musikledsagelse? Også blokkene på 50 tons fra Aswan, 1000 km sydpå? Ingen sten kunne i længden holde til en sådan behandling.

Her må man altså forlade sig på den ortodokse forklaring, som bygger på, at der er benyttet skibe, træslæder og forspand af okser og mennesker. Kjellsons teori kræver blot, at man springer fra ved sidste etape af transporten og vælger den mindst realistiske af to løsninger. Ægyptologerne mener, at stenene blev trukket op ad en jordrampe, og kan henvise til, at der stadig findes sådanne ramper ved de ufuldendte pyramider. Kjellson kan for sin del henvise til to film, som er blevet væk.

Man skal ikke kigge længe på de fire teorier, Juhl Svendsen opregner, for at indse, at den kvalitative skillelinie går mellem den ortodokse teori og de øvrige tre. Den eneste nævneværdige forskel mellem luftundertryksteorien, tæppeteorien og bladteorien er, at de to sidste faktisk vil have os til at tro, at stenblokkene – tilhugget på millimeter – er hoppet frem til byggepladsen uden at knuses eller få hjørnerne beskadiget. Den tekniske tankegang bag de tre teorier er påfaldende ens. Lidt sang og musik, en smule magi, og straks svæver stenene af sted. Et andet fællestræk er teoriernes tågede baggrund. Kjellsons kilde er anonym. Tæppeteorien stammer fra en anonym artikel i et okkult tidsskrift. Bladteorien, som for øvrigt er ganske populær blandt pyramidemystikere, kan føres længere tilbage end år 1400 og den arabiske forfatter al Makrizi; han gengiver blot en historie, der hviler på gamle traditioner og hvis oprindelse fortaber sig i det uvisse.

Juhl Svendsens omtale af de fire byggeteorier giver et godt indtryk af pyramidemystikernes argumentationsform. De omtaler den officielle forklaring på byggeriet på lige fod med lydbølger og flyvende tæpper, så læseren får det indtryk, at alle teorier er lige plausible. Det er en psykologisk overtalelse, som dog kun lykkes, hvis læseren er ligeglad med de konkrete beviser. En anden metode består i at overdrive de uoverensstemmelser, som vitterlig findes ægyptologerne imellem. Juhl Svendsen fortæller, at der er »vild uenighed« blandt de etablerede forskere.

Max Toth og Greg Nielsen giver følgende charmerende billede af situationen: »For os synes der grund til at tro, at så længe som ægyptologer fortsætter med at kævle om konstruktionsmetoder ved opførelsen af den Store Pyramide, og hvor medlemmerne af hver skole indædt og blindt klynger sig til deres egne teorier, ligesom små børn stædigt klynger sig til gamle, fedtede teddybjørne, lige så længe vil mysteriet, såfremt der overhovedet er et mysterium, ikke blive løst.«

Det hyppigst anvendte argument blandt pyramidemystikerne lyder slet og ret, at pyramiden ikke har kunnet opføres med datidens teknik. De praktiske forhindringer var for store, de nødvendige ressourcer var ikke til stede, hævdes det. Også her lykkes argumentationen bedst, hvis man går let hen over de faktiske forhold.

Man har aldrig fundet bare ét stykke af det værktøj, som blev brugt til at bearbejde stenblokkene, skriver Max Toth. Det passer ikke. Så han skynder sig at tilføje: »Det lille antal kobberværktøj man har fundet i nogle af stenbruddene kan ikke have været benyttet som arbejdsredskaber, men tjente andre formål.« Det er ikke let at forestille sig, hvilke andre formål der kan have været for kiler, mejslers og hamre, som er fundet i et stenbrud. Så det skriver Toth ikke noget om.

Der voksede kun få træer i området, og det var mest daddelpalmer, hvis frugter befolkningen havde hårdt brug for som næringsmiddel. Derfor havde ægypterne ikke tilstrækkeligt træ til at fremstille slæder, træbelagte vejbaner og skibe til transport af stenblokkene. Det mener i hvert fald Max Toth og hans schweiziske kollega Erich von Däniken.

De arkæologiske vidnesbyrd fortæller os noget andet. Der indgik masser af gavntræ i den ægyptiske hverdag til møbler, landbrugsredskaber, værktøj og våben. Man havde selv akacie og johannesbrødtræ, ikke meget ganske vist, men det blev lige fra det Gamle Riges begyndelse suppleret med en massiv import af fyr og ceder fra Libanon. Handelstogterne foregik i store søgående skibe bygget af cedertræ, som ejedes af kongen, og i 1954 fandt arkæologerne de demonterede dele af et sådant skib, ca. 43 m langt, i en grube langs Kheopsypyramidens sydside. Herudover importerede ægypterne også eg, ask, birk og bøg fra Lilleasien.

Men hvordan fik man så lys at arbejde ved i pyramidens indre? »Hverken her eller i klippegravene i Kongernes Dal er der blevet brugt fakler eller lignende, « skriver Däniken. »Man finder ikke sværtede lofter eller vægge og heller ikke det ringeste tegn på, at spor af den slags er blevet fjernet.« Det er også en omstændighed, som Toth og Nielsen finder meget mystisk. Igen må de etablerede forskere træde til, og de kan endda anviser to forklaringer på problemet. Ægypterne kan have ledet sollyset ind i pyramiden ved hjælp af polerede metalplader, anbragt i forskellige vinkler gennem hele gangsystemet. En enkel og elegant løsning, som stadig kan ses i brug. Den anden løsning er endnu enklere: lidt salt i lampeolien forhindrer røg og sod. Arbejderne har sandsynligvis benyttet en kombination af de to lyskilder.

Den ortodokse forklaring på byggeriet tager sig selvfølgelig også utilstrækkelig ud, hvis man overdriver det konkrete arbejde, der skulle udføres. Det gør pyramidemystikerne. Lad os til en forsigtig begyndelse tage Klaus Aarsleffs bog, som fortæller, at pyramiden består af 2,3 millioner stenblokke med en gennemsnitsvægt på 3 tons. Det er 0,5 ton mere pr. blok end fagfolk skønner, på papiret en uanselig afvigelse, men med den barske konsekvens i realiteternes verden, at de ægyptiske arbejdere pludselig får 1,1 millioner tons sten ekstra at slæbe til byggepladsen.

Däniken skriver, at pyramiden er bygget af 2,6 millioner stenblokke på 12 tons, hvilket giver det konventionelle billede et tillæg på 300.000 ekstra stenblokke at hugge til og yderligere 2,8 millioner tons at transportere. Ostrander og Schroeder hævder, at kalkstensblokkene hver vejer så meget som 54 tons. Værsgodt, i 18 millioner tons ekstra at transportere. Men det mest fænomene overbud tegner Borg Jensen sig for. Pyramiden er, skriver han, »bygget af mere end 2½ million stenblokke af granit og kalksten. Hver blok vejer fra 70 tons og opefter.« Med en stenmasse i denne størrelsesorden kunne der opføres mere end 30 Kheopspyramider.

Ifølge Patrick Flanagan er granitblokkene i kongekammeret »så hårde, at der skal lægges to tons tryk på et bor med diamantskær for blot at lave et lille mærke i stenene«. Læseren skal naturligvis spørge sig selv, hvilken vidunderlig teknik bygmestrene har rådet over, siden de kunne tilhugge og polere så utrolig hårde sten. Et mere nærliggende spørgsmål er dog, hvor Flanagan har sin viden fra. Har han selv slæbt boregrej ind i pyramidens allerhelligste og trakteret væggene med et to tons belastet bor? Eller kender han nogen, der har? I så fald vil de ægyptiske myndigheder sikkert gerne tale med ham. Eller skal vi nøjes med at komplimentere Flanagan for hans frodige fantasi?

Ingen god pyramidemystiker undlader at bemærke, at samtlige sten i pyramiden er hugget til og lagt sammen med millimeters nøjagtighed. Den almindelige vending lyder, at stenblokkene er føjet sammen med en sådan omhu, at mellemrummet mellem dem ofte kun er på 1/100 engelsk tomme og aldrig overstiger 1/50 tomme. Disse opgivelser kan føres tilbage til Petrie, som var den første, der henledte opmærksomheden på den højfine præcision i sammenføjningerne. Mystikerne glemmer blot konsekvent at fortælle, at Petries bemærkninger alene gælder pyramidens dæksten, som tilsammen ikke anslås at have udgjort mere end 1,2% af den samlede stenmasse. Stenene under den fornemme yderbeklædning er i dag synlige for enhver; det er groft tilhuggede blokke af meget varierende størrelse.

Det turde stå klart, at mystikerne gerne vil have os bort fra den traditionelle opfattelse af, hvordan pyramiden er bygget. Hvad kan de da tilbyde i stedet? Ikke noget særlig solidt, desværre. Der gives intet sammenhængende modbillede til ægyptologernes teori. Samtlige uortodokse byggeteorier er enten i strid med kulturhistoriske data eller med elementære fysiske love, og ikke sjældent med begge dele på én gang. Ingen af teorierne støttes af håndgribelige beviser. Men en del af dem er afgjort underholdende.

Pyramiden er ifølge de fleste mystikere opført af en teknisk højtudviklet civilisation, som nu er forsvundet. Paul Brunton mener, at det var emigranter fra Atlantis, som i en fjern fortid byggede pyramiderne i Ægypten og Mellemamerika og indførte soltilbedelsen disse steder. Conar MacDari har i bogen »Irish wisdom« fra 1923 fastslået, at den store pyramide blev bygget af en flok irske præster. En englænder har fremsat den teori, at gangene i pyramiden kun er omkring 1 m høje, fordi den er bygget af en race af 1 m høje dværge. Han mener også, at der må ligge en atomreaktor begravet under pyramiden.

Ophavsmanden til sidstnævnte teori er mentalt syg, et beklageligt forhold, som de andre mystikere imidlertid næppe kan dække sig ind under. De har vidst, hvad de skrev. Max Toth ved givetvis, hvad han skriver, eller han ved i det mindste, hvordan man gør indtryk på læseren. Hans bog »Pyramidernes gåder« er et skoleeksempel på, hvordan en forfatter går frem, når han vil fremstille Kheopsypyramiden som et totalt mysterium. Mens Toth med velbehag slagter ægyptologernes beskrivelse af byggeriet, introducerer han sideløbende en række teorier, som efter hans mening kan være lige så sandsynlige. En af dem drejer sig om arbejdet i stenbruddene:

»Dyreriget har en meget interessant parallel til en af de metoder, der kan være benyttet. Man kender en fugl, som på stejle klippesider bygger rede i nicher den selv huler ud i stenen. Fuglen samler blade af en bestemt plante og gnider dem itu mod klippen. Plantens saft blødgør stenen så fuglen kan hakke den itu. Fuglen fortsætter med bladgnidninger og næbhuggene indtil hullet er tilstrækkeligt stort og dybt.»

Det lyder jo interessant, at de ægyptiske arbejdere måske frigjorde stenblokkene ved at opløse klippen med plantesaft. Der mangler blot et par ting, før vi kan godtage denne forklaring. Toth må udpege nogle steder i de ægyptiske stenbrud, hvor der findes spor efter en sådan blødgøringsproces, og han må bortforklare de tusinder af huller, som tydeligt viser, at arbejderne fik blokkene fri ved hjælp af bor, kiler og save. Desuden skylder han at fortælle os, hvad det er for en fugl, der bygger rede ved at gnide blade af en bestemt plante mod klippesiden.

Selv de mest velinformerede ornitologer har aldrig hørt om den. Men det har Toth ikke tid til at bekymre sig om, han går hurtigt videre til en anden teori, som hævder, at stenblokkene blev skåret ud med laser. En laserstråle kan meget vel have efterladt overflademærker som efter et savblad, skriver han.

»Det lyder ganske vist utroligt, at man allerede i hine tider havde opfundet laser o.a. teknik. Men vi kan ikke helt udelukke den mulighed, at der engang fandtes en så avanceret civilisation her på Jorden.«

Nej, lad os endelig ikke udelukke den mulighed, den er spændende at lege videre med. Toth følger laserteorien op med en moderne udlægning af den gamle arabiske anekdote, vi tidligere har stiftet bekendtskab med. Ægypterne havde et stykke papir med hellige tegn, som de lagde på de færdigt tilhuggede stenblokke. Når man slog med en hammer, mistede stenen på magisk vis sin vægt og kunne bæres væk af nogle få mænd. Der er sikkert en kerne af sandhed i denne beretning, mener Toth, men den er blot blevet misforstået eller måske forkert oversat.

»Det mystiske »papir med hellige tegn« kan have været et elektronisk kredsløbspanel tyndt som en isvaffel. Det blev anbragt på stenen, og »hammeren« var snarere et batteri eller en energicelle, som når den fik kontakt med et bestemt sted på det elektriske apparatur aktiverede dette, så tyngdekraften blev delvis ophævet.«

Nu tegner der sig for alvor et interessant billede af oldtidens Ægypten. Laserstråler i stenbruddene. Elektronisk udstyr, som ophæver tyngdekraften. Kort sagt et højteknologisk samfund, som på visse områder var langt forud for vor tid. Men hvad er der blevet af maskinerne? Samtlige redskaber og kunstgenstande, arkæologerne har fremdraget af Ægyptens jord, vidner om en naturligt udviklet civilisation med stenalder, bronzealder og så videre. Hvor er resterne af den formodede højteknologi? Pyramidemystikerne bliver os svar skyldig. De vil hellere fortælle om oprindelsen til

det herlige isenkram. En populær opfattelse var tidligere, at teknologien kom fra Atlantis; men her i rumfartens tidsalder har en anden forklaring vundet indpas, nemlig at den moderne teknik blev introduceret af gæster fra det ydre rum.

Den voldsomme popularitet, som er blevet teorien om astronauter i oldtiden til del, kan helt præcis føres tilbage til marts 1968 og udgivelsen af en bestemt bog. Forfatteren var den schweiziske hotelejer Erich von Däniken, som i begyndelsen af 1970'erne tilbragte nogle år i fængsel for dokumentfalsk. Däniken havde dog allerede for han blev sat bag tremmer erfaret, at det ikke er alle former for skriftlig svindel, der straffes hårdt.

Hans første bog, »Fortids gåder – fremtids virkelighed«, blev solgt i mange millioner eksemplarer og oversat til 35 sprog. I denne og efterfølgende bøger udviklede Däniken teorien om, at jorden i en fjern fortid har haft besøg af astronauter fra fremmede kloder. Disse rumfolk forædlede menneskeracen ved at parre sig med udvalgte eksemplarer, iværksatte vældige tekniske projekter og rejste derefter bort igen. Deres bedrifter levede videre i folkeslagenes religioner og sagn om guder fra himlen. En mængde arkæologiske vidnesbyrd, såsom et sarkofaglåg i Palenque i Mexico, en jernsøjle i Indien, de ægyptiske pyramider, stenhovederne på Påskeøen og de geometriske tegninger på sletten ved Nazca i Peru, kan kun forstås, hvis man ser dem i lyset af teorien om ekstraterrestrisk kontakt i fortiden.

Hævdede Däniken. Han blev millionær, fuldtidsforfatter og globetrotter på ustandselig jagt efter nye beviser for sin teori. Det generede ham ikke at få at vide, at astronomerne I.S. Sliklovskij og Carl Sagan allerede i 1966 havde vurderet og forkastet en række af hans vigtigste beviser. Han bevarede sit gode humør, selv om det kom frem, at størstedelen af »Fortids gåder – fremtids virkelighed« var skrevet ordret af efter andre bøger, med stavfejl og det hele.

Han lod sig ikke gå på af, at seriøse forskere pillede hans teori fra hinanden og påviste, at hans oplysninger enten var unøjagtige eller direkte usande, han kunne klare det hele, for hans bøger blev solgt alligevel. Däniken var blevet midtpunkt for en ny pseudovidenskab, astroarkæologien. Verden over organiserede hans tilhængere sig i The Ancient Astronaut Society og begyndte selv at udgive bøger. I USA Josef Blumrich, i England Raymond Drake, i Østrig Gerhard Steinhäuser, i Australien Andrew Thomas. Sverige har posthumt hyldet Henry Kjellson som en af foregangsmændene. Også et mindre land som Danmark har fået sit kontingent af astroarkæologer.

Mest aktiv blandt disse er Frede Melhedegård, en lille ilter mand, som har døbt sit hus om til Tut-Ankh-Amon Instituttet, og som i en fransk antologi »Le livre des anciens astronautes«, (1977) titulerer sig »Dr. Frede Melhedegaard«. Melhedegård er dog ikke professor, han er oprindelig vejarbejder og nu invalidepensionist med tid til at læse. Efter grundige studier af billedværker om oldtidens Ægypten er han nået til den erkendelse, at hieroglyfferne er blevet fejltolket; tegnene skal i virkeligheden forstås som elektriske symboler.

En slange symboliserer strøm, en skarabæ er det samme som en transformator, lilje og papyrus betegner henholdsvis plus og minus, og så fremdeles. Melhedegård har fremlagt sine banebrydende opdagelser i bogen »Tut-Ankh-Amon er vågnet«. Første kapitel hedder meget passende »Der sættes strøm på pyramiderne« og indeholder bl.a. Melhedegårds afsløring af, at Tutankhamons forgyldte sarkofag slet ikke er en sarkofag, men en symbolsk gengivelse af et varmelegeme. Og den

ægyptiske kongekrone er en stikprop. Og de persiske basrelieffer er skåret ud med elektrisk fræseværktøj. Og al teknologien i den elektriske oldtid blev medbragt af fremmede rumfolk.

Astroarkæologernes betragtninger er ikke alle steder blevet læst med samme alvor som de er skrevet, men en af de danske pyramideforskere har i hvert fald taget dem dybt alvorligt. Elsa Kaufmann søger i sin bog »Pyramide-mystik, Yang-Yin og I Ching-oraklet« at forklare visse forhold i oldtidens kulturer, og hun interesserer sig især for ægypternes kultiske tilbedelse af katten. I de ægyptiske templer holdt man katte til ære for gudinden Bast; når de hellige katte døde, blev de balsameret, og der er fundet hele kattede kirkegårde fra det 1. årtusind f.Kr. Elsa Kaufmann begynder dog i en anden verdensdel:

»I Sydamerikas ældste kultur havde man pyramider. Disse findes afbildet på plader af guld, og over pyramiderne ser man svævende katte.«

Vi kender endnu ikke Elsa Kaufmann og kunne måske frygte, at hun nu vil fortælle, at kattene i det gamle Sydamerika kunne svæve. Men det vil hun ikke. Det bliver meget værre. Hun fortsætter:

»I gamle myter fortælles om kattefolket, som kom fra rummet til jorden i et eller andet ærinde. De kom fra »Løvens konstellation« fortælles der. Dette »kattefolk« kan have gjort et vældigt indtryk på os, for kombinationen kat og menneske har siden da fascineret mange kunstnere.«

Og så følger den ubønhørlige pointe:

»Bag kattedekulten tror jeg, der ligger den forklaring, at vi engang i tidernes morgen er blevet hjemsøgt af en avanceret extraterrestrisk kultur, hvis flyvende fartøjer bar et katteemblem og hvis besætninger blev kaldt »kattefolket«. Måske har de også bragt katten hertil for at se, om den kunne trives på denne planet! Det har den ikke altid kunnet, for menneskene har ikke behandlet den lige godt altid.«

At formode, at katten skulle være kommet hertil fra en fremmed planet, vidner om en komplet mangel på indsigt i evolutionsprocessen. Katten har ligesom alle andre nulevende rovdyr udviklet sig fra den eocæne, desmerdyrlignende Miacis. Katten har den samme indre kemi og den samme genetiske kode som alle andre dyr på jorden, og er i enhver henseende så tæt forbundet med denne fauna, at den umuligt kan have andet oprindelsested. Biologisk set er der større sandsynlighed for, at kattene i det gamle Sydamerika var i stand til at flyve ved egen kraft.

Nogle forfattere tror, at de forhistoriske rumfolk har opført pyramider andre steder end på jorden. De hævder, at der på planeten Mars er opdaget pyramider, som synes at være resterne af en nu forsvunden civilisation. I 1972 optog rumsonden Mariner 9 fotos af pyramideformede strukturer i den region af Mars, som kaldes Elysium-firkanten. Senere blev der opdaget lignende strukturer i området Cydonia.

»Her findes sandsynligvis beviset for liv uden for jordkloden!«

skriver den danske astroarkæolog Bjarno Finderup. Også Toth og Nielsen gør i denne forbindelse store armbevægelser:

»Hvad er disse strukturer? Hvem byggede dem? Hvor mange flere findes der? Og hvor er de kommet fra? Disse spørgsmål er videnskaben endnu ikke i stand til at besvare tilfredsstillende.«

Toth og Nielsen er åbenbart vanskelige at stille tilfreds, for da de skrev dette, havde videnskaben allerede givet fyldige forklaringer på fænomenet. Marspyramiderne er næppe af samme oprindelse som de ægyptiske; de har kun tre sider, og nogle af dem har en grundlinie på 3 km og er 1 km høje, hvilket turde gøre det klart, at der er tale om naturligt opståede klippeformationer. Geofysikere har peget på flere mekanismer, som enkeltvis eller i forening kan have formet sådanne strukturer. Langvarige støvstorme kan have slebet vulkankegler i facitform. Højderygge i grundfjeldet, som krydser hinanden, kan gennem forvitring have antaget form af pyramider. Blokke af størknet lava kan være kæntret i den underliggende flydende lava og have sat sig fast med et hjørne stikkende op over lavamarken. Der er ingen grund til at drage marsboere ind i billedet. Også dette bevis for ikke-jordiske pyramidebyggere smuldrer ved nærmere eftersyn.

Hvem byggede Kheopsypyramiden? Vi må erkende, at vi aldrig får noget fuldstændig sikkert svar. Der er usikkerhed og huller i ægyptologernes forklaring, som man kan forvente det, når forskere udtaler sig om fire tusind år gamle begivenheder. Den ortodokse forklaring gør ikke pyramiden mindre betagende, tværtimod må byggeriet indgyde respekt, når det ses i sammenhæng med oldtidens enkle teknikker. Det er en ingeniørmæssig og administrativ bedrift, som står alene i verdenshistorien. Mystikerne vil på deres side gerne anbringe pyramidebyggeriet helt uden for verdenshistorien, som vi kender den. Også deres teorier rummer usikkerhed og huller; størstedelen består faktisk ikke af andet.

Vi må vurdere de konkrete beviser og vælge den mest sandsynlige forklaring. Men det bringer ikke alt på plads. Endnu har vi kun stiftet bekendtskab med en del af Kheopsypyramidens hemmeligheder.

Der venter os lige så mange og lige så forskelligartede svar, hvis vi spørger, hvad der var hensigten med at opføre pyramiden.

Les direkte hva den kosmisk bevisste/ klarsynte Martinus mente/sa om dette:

[Martinus og pyramiderne](#)

[Om pyramide-innvielser i egypten mange årtusener tilbake](#)

[Om forberedelser til pyramideinnvielsen i det gamle egypten:](#) Fra boken INNVIELSE av Elisabeth Haich

Pyramidens formål

kap.4

Ægyptologerne er enige om, at den store pyramide er bygget som gravsted for kong Kheops. De ser den som højdepunktet i en udvikling, der begyndte i fordynastisk tid, hvor ægypterne plejede at lægge deres døde i en grube i ørkensandet og dække graven med en dyngte sten. Den jævne ægypter blev aldrig begravet på andre måder, men kongerne og adelen fik med tiden lyst til noget mere solidt. Hos dem udviklede den simple stendynge sig til mastabaen, en rektangulær bygning af soltørrede mursten med et underjordisk gravkammer, og videre over trinpyramiden, som var flere mastabaer lagt oven på hinanden, til den egentlige pyramide med glatte sider, der kendes fra begyndelsen af det fjerde dynasti.

Pyramidemystikerne er enige om at mene noget andet. Der vides intet sikkert om den store pyramides formål, hævder de, bortset fra at gravteorien med bestemthed kan afskrives som forkert.

»Hvem kan være enfoldig nok til at tro, at pyramiden ikke skulle være andet end gravsted for en konge?«

spørger Erich von Däniken.

»Det er indlysende, at den vældige bygning ikke er opført af en barbarisk race med det formål at fungere som opbevaringssted for mumier,«

fastslår Patrick Flanagan.

»Hvis det drejer sig om at have en praktisk, bekvem og konventionel teori, er den tanke, at den ikke er andet end en storstilet grav, utvivlsomt den bedste, man kan finde; den støttes af alle fremragende mænd inden for ægyptologien, arkæologien og oldtidens historie, så bøj endelig hovedet i ærbødighed for de ortodokse autoriteter,«

lyder det fra Paul Brunton.

Ægyptologernes enfoldige og bekvemme teori tilbagevises i varierende tonefald fra forfatter til forfatter, men stort set med den samme håndfuld argumenter. Den gennemgående indvending lyder, at der ikke findes noget bevis for, at pyramiden nogen sinde har fungeret som gravkammer. **Man har aldrig fundet mumie eller gravgods i pyramiden. Kisten i det såkaldte kongekammer står tom.**

Denne tunge, rektangulære sarkofag udført i rød granit kan ellers nok kaldes et håndgribeligt tegn på, at pyramiden har været tænkt som gravsted. *Men ifølge overleveringen var sarkofagen tom, da den arabiske kalif al Mamun i 820 som den første i historisk tid trængte ind i pyramiden.* Mamun kunne ikke finde pyramidens hovedindgang, og hans folk huggede en 30 m lang tunnel tværs gennem murværket, inden de fik kontakt med det oprindelige gangsystem. Senere måtte de bore endnu en kort tunnel uden om tre store granitblokke, som udfyldte den opadgående korridor. Dette besvær med at komme forbi spærreblokkene betragter pyramidemystikerne som bevis for, at Mamun virkelig var den første, der nåede frem til kongekammeret efter pyramidens forsegling, og at sarkofagen følgelig altid har stået tom. For at tro det må man dog se bort fra en væsentlig kendsgerning, nemlig den skakt, som forbinder den opadgående korridor med den nedadgående. Denne skakt fungerede som nødudgang for de arbejdere, der bragte spærreblokkene på plads, men

den har lige så vel kunnet benyttes af senere uindbudte gæster, som var på vej til kongekammeret. Professionelle gravrøvere, som var i stand til at lokalisere pyramidens hovedindgang og lukke den så omhyggeligt efter sig, at Mamun siden hen måtte opgive at finde den, ville næppe have svært ved at finde indgangen til denne skakt. Og så lå vejen til gravkammeret åben.

Billedet af den skuffede Mamun ved den tomme stenkiste er på ingen måde enestående. Der er fundet mange sarkofager i de ægyptiske pyramider, men ingen af dem i intakt stand. Da Giovanni Belzoni i 1818 trængte ind i Khefrens pyramide, fandt han en smukt poleret granitsarkofag nedfældet i gravkammerets gulv, men låget var brudt i stykker og sarkofagen tom. I 1837 fandt Howard Vyse i Mykerinos' pyramide en basaltsarkofag, låget af en trækiste samt nogle menneskeknogler. Sarkofagen gik desværre til bunds i Middelhavet med det skib, der skulle føre den til England, men de øvrige genstande klarede turen til British Museum. Kulstof-14 prøver har vist, at trælåget stammer fra tiden omkring 500 f. Kr., og at knoglerne er af endnu nyere dato.

Der er en interessant detalje ved trælåget. Det bærer en indskrift med Mykerinos' navn, skønt det er lavet to tusind år efter hans død. Dette gør det klart, at pyramiden på et tidligt tidspunkt er blevet raseret af gravrøvere, hvorefter nogle mere samvittighedsfulde efterkommere har søgt at udbedre skaderne, bl.a. ved at forsyne liget med en ny inderkiste. Menneskeknoglerne, som er fra omkring vor tidsregnings begyndelse, viser, at et nyt hold samvittighedsløse efterkommere på denne tid har fundet det passende at foretage en lille begravelse i pyramiden. Der har kort sagt været en livlig trafik i bygningen, længe før arkæologerne kom til.

Det menes, at de fleste store pyramider blev åbnet og plyndret kun nogle få hundrede år efter deres opførelse, i den kaotiske tid mellem det Gamle Riges sammenbrud og oprettelsen af det Mellemske Rige. I denne Første Mellempperiode, som den kaldes, svækkedes den centrale statsmagt; den ene hjælpeløse farao afløste hurtigt den anden, mens lokale herskere svang sig op; udenrigshandelen gik i stå, agerbruget lå hen, kanalerne groede til, misvækst fulgtes af hungersnød og siden af åben borgerkrig. Faraos soldater terroriserede befolkningen i stedet for at opretholde lov og orden.

Ingen kunne vide sig sikker for røvere. Efter at de levende medlemmer af overklassen var frataget deres rigdomme, kom turen til de afdøde. Alle gravsteder for adelige, velhavere og højere embedsmænd blev systematisk gennemgået, og heller ikke kongefamiliens grave gik fri. Pyramiderne var det mest oplagte mål for gravrøvere, man kunne tænke sig, de var svære at overse, og enhver ægypter vidste, at kongerne var stedt til hvile omgivet af store skatte i guld og ædelsten. Nogle vidste tilsyneladende også, hvor der skulle ledes efter de hemmelige indgange og gravkamre, for en del grave ser ud til at være tømt uden større besvær eller magtanvendelse.

Et eksempel er mastaba. nr. 17 ved Meidum, hvor røverne har boret sig den kortest mulige vej ind til gravkammeret, selv om dette aldrig har haft nogen indgang. Graven er blevet fuldstændig forsejlet lige efter bisættelsen og skjult under den vældige struktur af soltørrede sten, men da Petrie og Wainwright efter lang tids søgen fandt frem til gravkammeret, var det ikke desto mindre tømt for værdigenstande, og de jordiske rester af indehaveren lå smidt på gulvet ved siden af den åbne sarkofag.

Flere litterære tekster omtaler vanhelligelsen af pyramidegrave i Første Mellempperiode.

»Kongen er blevet bestjålet af de fattige. Se, han, som blev begravet som en falk, hviler nu på en bære, og pyramidens gemme er nu tomt,«

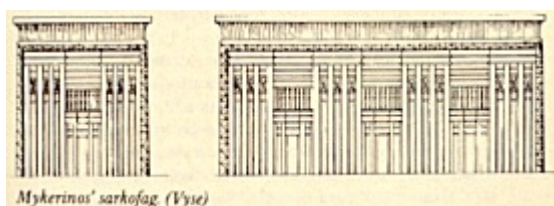
hedder det i »Ipuwers formaninger«. En anden tekst, »Harpespillerens sang«, beretter:

»Guderne, der har levet før, og nu hviler i deres pyramider, og også de adelige, som er begravet i deres pyramider, deres boliger eksisterer ikke mere! Se, hvad man har gjort med dem! Murene er sønderbrudt, og deres huse eksisterer ikke mere, som havde de aldrig været til!«

Sådanne vidnesbyrd understreger det sandsynlige i, at Kheopsypyramiden ligesom de andre pyramider er en kongegrav, der er blevet hjemsøgt af gravrøvere i oldtiden. Men det rækker ikke til at overbevise pyramidemystikerne. Hvorfor, spørger de, mangler denne pyramide de sædvanlige inskriptioner om den gravsatte konges herlighed? Bortset fra stenbrudsarbejdernes røde okkermærker i aflastningsrummene er bygningen fuldstændig blottet for hieroglyffer, den eneste udsmykning er den rene linieføring i rummene selv. Specielt den glatte sarkofag i kongekammeret synes at udgøre et problem for mystikerne.

»På alle andre sarkofager,« skriver Paul Brunton,

»er der en eller anden inskription eller et billede, der viser, hvad den skulle bruges til; hvorfor så ikke også på denne, hvis den var bestemt for en af Ægyptens berømteste konger?«

Man må nødvendigvis korrigere Brunton. Han har haft al opmærksomhed rettet mod den store pyramide og sfinksen, men hvis han under sit besøg havde besværet sig et par hundrede skridt over til Khefrens pyramide, ville han i dennes gravkammer have set endnu en blankpoleret sarkofag uden indskrifter af nogen art. Mykerinos' basaltsarkofag blev tegnet, inden oberst Vyse sendte den ud på den skæbnsvangre sejlads til England; dens yderside var paneleret i et søjlelignende mønster og bar ikke den mindste hieroglyf. Hvad indre udsmykning angår, passer Kheopsypyramiden fint ind på sin plads i udviklingen af den ægyptiske kongegrav. Ingen af den store pyramidens forgængere har inskriptioner på væggene, og det samme gælder pyramidene for Kheops' umiddelbare efterfølgere. Først i pyramiden for kong Unas, den sidste hersker i femte dynasti, finder man indvendige hieroglyfindskrifter. Her er der til gengæld mange af dem. De er udhugget i kalkstenen i lodrette kolonner, som fuldstændig dækker forhallens og gravkammerets vægge, og de udgør det ældste kendte eksempel på de rituelle tekster og besværgelser, som under ét kaldes pyramideteksterne.

Men der er flere indvendinger. Klaus Aarsleff skriver:

»En anden detalje, der gør teorien om et gravsted lidt spinkel, er to luftkanaler, der fører fra kongens kammer og helt ud til pyramidens yderside. Sådanne luftkanaler har en mumie vel næppe haft brug for.«

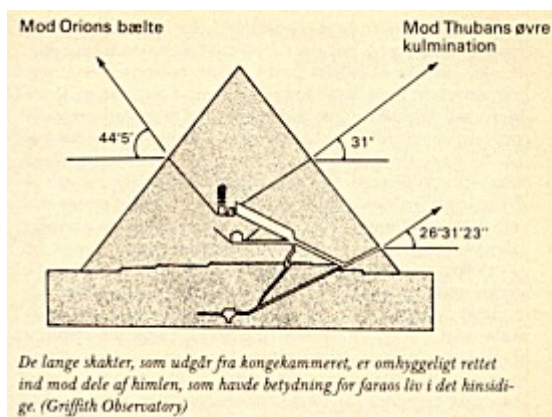
Dette argument fremføres af flere forfattere, ofte med en undertone af humor.

»Mumier trænger ikke til frisk luft,«

skriver Brunton.

Disse små rektangulære kanaler udgør ironisk nok et af de stærkeste beviser for, at pyramiden er bygget som gravsted. Man har traditionelt kaldt dem luftkanaler, men hvis hensigten var at ventilere kongekammeret, ville det have været betydelig lettere for pyramidebyggerne at føre dem vandret ud gennem et enkelt stenskitte. Edwards var på sporet af deres virkelige betydning, da han formodede, at de var bestemt »til ukendte religiøse formål«. Den endelige opklaring fremkom dog så sent som i 1964 gennem et samarbejde mellem ægyptologen Alexander Badawy og astronomen Virginia Trimble. De to kanaler i den store pyramide symboliserer faraos opstigning mod betydningsfulde himmelregioner.

Ifølge pyramideteksterne foretog den afdøde konge to himmelrejser. Han steg op til de cirkumpolare stjerner, der ansås for udødelige, fordi de aldrig stod op eller gik ned. Blandt dem indtog farao sin himmeltrone og blev selv udødelig. Som et resultat af denne forestilling vil man se, at de fleste pyramider og mastabaer er anlagt med indgangskorridoren skrånende opad mod nord. Men farao rejste også op til stjernebilledet Orion, der for ægypterne var »guden som skridter hen over himlen«, Osiris, evighedens herre. Denne konstellation symboliserede sjælens genfødsel og var desuden betydningsfuld, fordi de tre stjerner i Orions bælte hørte til de såkaldte dekaner, de stjerner, hvis opgang eller kulmination ægypterne benyttede til at opdele natten i timer.

Den nordlige kanal i Kheopspyramiden har en stigningsvinkel på 31°. Ved pyramidens opførelse omkring midten af det 3. årtusind f.Kr. har den peget direkte mod stjernen Thuban, som på den tid var polarstjerne. Den sydlige kanal, som stiger med en vinkel på 44½°, har i samme tidsrum peget mod Orions bælte.

Selv om de lange skakter i Kheopspyramiden er et enestående arkitektonisk træk, modsvares de af et utal af mindre huller og sprækker i ægyptiske grave, som det var meningen den afdødes sjæl skulle passere ud igennem. Ægyptologi og astronomi har således i forening påvist, at de formodede luftkanaler i virkeligheden er udgange, gennem hvilke den gravsatte Kheops' skulle stige op til sit nye rige blandt stjernerne.

En engelsk fysiker, Kurt Mendelssohn, har fremsat den interessante teori, at pyramiderne ud over at fungere som kongegrave også opfyldte et politisk formål. Deres opførelse var et projekt, som berørte og forandrede hele samfundet. Folk fra landsbyer i vidt forskellige egne mødtes her om en fælles arbejdsopgave, der opstod følelser af samhørighed, en national bevidsthed groede frem. De store masser af arbejdere nødvendiggjorde et administrativt hierarki, som igen krævede central

styring. Alle sider af byggeriet bidrog til udviklingen af den centraliserede stat, som fremstod i løbet af det tredje og fjerde dynasti. Samtidig udgjorde byggeriet en glimrende sysselsætning for den store del af befolkningen, som hvert år stod uden arbejde i de tre-fire måneder, oversvømmelsestiden varede. Mendelssohn ser kort sagt pyramidebyggeriet som et vældigt beskæftigelsesprojekt, der skulle knytte Ægypten sammen og befæste kongens absolutte magt.

For at opfylde dette politiske formål måtte der konstant være en stor arbejdsstyrke beskæftiget, og Mendelssohn mener derfor, at byggeriet har formet sig som en sammenhængende proces, hvor der var flere pyramider under opførelse ad gangen. Visse forhold synes at bekræfte denne formodning.

Pyramiden ved Meidum styrtede delvis sammen, da den var næsten færdigbygget, fordi dens sider var for stejle. Hvis den sydlige pyramide ved Dahshur også var under opførelse, da denne ulykke indtraf, har vi her en rationel forklaring på, hvorfor arkitekterne har ændret dens sidehældning fra 54° til 43° , da de var halvvejs oppe. I så fald skyldes det mærkelige udseende hos knækpyramiden, som den nu kaldes, at den indhøstede arbejds erfaring straks er blevet omsat i praksis. Det siger sig selv, at kæmpeprojekter som opførelsen af Kheops' og Khefrens pyramider har forudsat en velorganiseret stat; det nye ved Mendelssohns tanker er, at han vender sagen på hovedet og ser pyramidebyggeriet som et middel til frembringelse af staten.

Ikke alle ægyptologer er enige med Mendelssohn. Man har især stillet sig skeptisk over for den tanke, at de fem største pyramider skulle være opført inden for et enkelt århundrede. Mendelssohns teori tager sig dog såre konservativ og velfunderet ud ved siden af de andre hypoteser om Kheops pyramidens formål, som ægyptologerne gennem tiden har haft at ærgre sig over. Den mest udbredte af disse teorier er uden sammenligning den, som hævder, at pyramiden er et budskab i sten. Det er også en af de ældste, men den har bevaret sin tiltrækning helt op til vor tid.

Teorien så første gang dagens lys i 1859, da en engelsk forlægger og redaktør ved navn John Taylor udgav sin bog »The Great Pyramid: Why was it built? And who built it?« Taylor besøgte aldrig selv pyramiden, men på grundlag af de opmålinger, Vyse havde foretaget tyve år tidligere, mente han at kunne fastslå, at der var nedlagt en betydningsfuld viden i bygningens proportioner. Pyramidens højde ganget med 270.000 gav jordens omkreds. Pyramidens omkreds ved grundlinien divideret med den dobbelte højde gav tallet pi, den vigtige konstant, som betegner forholdet mellem en cirkels diameter og omkreds. Sidehøjden divideret med halvdelen af sidelængden gav et andet irrationalt tal, phi, det såkaldte gyldne snit.

John Taylor var dybt religiøs, og efter hans mening kunne disse universelle sandheder umuligt være nedfældet i pyramidens arkitektur af de primitive, hedenske ægyptere. I stedet foreslog han, at bygningen var rejst af Noa under ledelse af Herren selv. Han mente også, at den måleenhed, som var anvendt ved opførelsen af den store pyramide, var den »hellige alen«, der også var benyttet ved udmålingen af Noas ark, Abrahams tabernakel og Salomos tempel. Denne bibelske alen var en tyvemilliontedel af længden af jordens polakse, ca. 25 engelske tommer.

Taylor konkluderede, at pyramiden var bygget dels som en symbolsk fremstilling af jordens dimensioner, dels som et symbol på den sande kirke med Kristus som øverste hjørneste.

Som man kunne forvente, vandt Taylors spekulationer ikke genklang hos datidens videnskabelige samfund. Der blev rystet på de lærde hoveder. Bortset fra et enkelt. Professor Charles Piazzi Smyth blev fuldstændig grebet af Taylors ideer, og denne Smyth var ikke hvem som helst, han var kongelig

astronom for Skotland og havde høstet anerkendelse for sit arbejde inden for spektralanalysen. En logisk tankegang, et videnskabeligt nøjeregnende gemyt, det var den ene side af Smyths personlighed. Den anden side bestod i en religiøs fanatisme, som ikke lod Taylors noget efter. Smyth gav sig i kast med nye, omfattende tolkninger af pyramidens mål og kunne i 1864 fremlægge sin 664 sider tunge bog »Our inheritance in the Great Pyramid«. Kun fem år gammel havde den nye pseudovidenskab, pyramidologien, fået sit absolutte hovedværk.

Efter at have sendt sine teorier i trykken drog Smyth til Ægypten for at få dem bekræftet ved selvsyn. Han tilbragte de første fire måneder af 1865 med en omhyggelig opmåling af Kheopsypyramiden, assisteret af sin kone og en gruppe arabiske hjælpere. Smyth havde medbragt en samling højfine måleinstrumenter og noterede samvittighedsfuldt alle pyramidens ydre og indre dimensioner. Blot ikke grundliniens længde, det vigtigste mål af dem alle. Pyramidens nederste del var endnu på dette tidspunkt omgivet af en dyngede murbrokker og sand, og Smyth kom for sent i tanke om, at det ville være hensigtsmæssigt at rydde noget af denne væk. Vel tilbage fra rejsen offentliggjorde han sine resultater i det 1600 sider store trebindsværk »Life and work at the Great Pyramid«, og endnu en gang måtte videnskabsfolk og anmeldere ryste på hovedet.

Smyths teorier byggede videre på John Taylors og føjede adskilligt nyt til. Den store pyramide blev stadig set som udtryk for guddommelig viden. Dens højde ganget med en milliard gav jordens afstand til solen. Dens masse ganget med en billion var det samme som jordens masse. De længde- og breddegrader, der kunne trækkes gennem pyramiden, passerede over mere fastland end nogen anden af jordens længde- og breddegrader. Men hans væsentligste bidrag til pyramidologien var dog opfindelsen af »pyramidetommen«.

Som nævnt havde Taylor fundet frem til sin hellige alen ved at dele jordens polakse med 20 millioner. Nu opdagede Smyth, at man ved at dividere pyramidens sidelængde med en hellig alen fik tallet 365,24, en forbløffende tilnærmelse til antallet af dage i et år. Smyth dividerede den hellige alen med 25 og fik en enhed, som var en tusindedel længere end en engelsk tomme. Han kaldte den en »pyramidetomme«. Dette var, fastslog han, den guddommelige måleenhed, som pyramiden var bygget over. Smyth omsatte alle tænkelige mål hos pyramiden til pyramidetommer og fik en mængde interessante tal ud af det. Bygningens rumfang, omregnet i kubik-pyramidetommer, viste antallet af mennesker, som havde levet siden verdens skabelse.

Og skabelsen kunne i øvrigt dateres til år 4004 f.Kr. Mens Smyth opholdt sig i Giza, havde han lejlighed til at efterprøve en teori, som en skotte ved navn Robert Menzies havde fremsat. Menzies troede, at pyramidens gangsystem symboliserede menneskehedens fortid og fremtid. Smyth satte én pyramidetomme lig ét år, målte efter og fandt, at det passede. Op gennem pyramidens korridorer kunne han ved hjælp af revner og fuger aflæse vigtige bibelske hændelser, skabelsen, syndfloden, Kristi fødsel, død og genopstandelse, hele verdenshistorien. Også fremtidige begivenheder var markeret. Omkring 1881 ville der indtræffe et stort mirakel.

Fra at være et bjerg af sten var pyramiden blevet et bjerg af tal. Men selv om Smyths bevismateriale tog sig overmåde kompliceret ud, var teknikken bag det ganske enkel. En bygning som Kheopsypyramiden kan måles på mange leder og kanter. Resultaterne af opmålingen kan ganges og divideres med hinanden. De herved fremkomne tal kan indgå i nye regnestykker, hvor man inddrager vilkårlige størrelser som 25, 270.000, tyve millioner, en milliard. Efterhånden vil man være i besiddelse af en uhyre mængde tal, og blandt disse henter man den del ud, som falder

sammen med videnskabelige data og historiske årstal. Resten glemmer man. Hemmeligheden bag de forbløffende opdagelser hedder slet og ret selvbedrag og manipulation. I Smyths tilfælde skal det ganske vist indrømmes, at selvbedraget var af monumentalt format, og at manipulationerne blev gennemført med videnskabelig akkuratesse. Han var et intelligent menneske og en utrættelig arbejder; det bliver historien kun mere bedrøvelig af

Smyths teori kom snart i alvorlige vanskeligheder. I 1881, året hvor han havde forudsagt et stort mirakel, udførte Petrie den første fuldstændige opmåling af Kheopspyramiden, og af den fremgik, at Smyths vurdering af sidelængden havde været 0,8% forkert. Det var ikke meget, men nok til, at alle hans udregninger faldt fra hinanden. Pyramidens oprindelige højde på 146,7 m ganget med en milliard gav ikke de 149,6 millioner km, som er jordens middelfstand fra solen. Sidelængden divideret med 25 pyramidetommer viste ikke antallet af dage i et år. Og så videre. Det eneste, der blev tilbage af alle de forhold, Taylor og Smyth havde påpeget hos bygningen, var talstørrelserne pi og phi.

Strengt taget kan der dog kun være tale om ét af tallene. En pyramide bygget over forholdet phi vil have en sidehældning på $51^{\circ}49'38''$, mens en pyramide, hvis omkreds og højde er defineret gennem pi, vil have en sidehældning på $51^{\circ}51'14''$. Kheopspyramidens sidehældning har kunnet bestemmes til $51^{\circ}50'40''$ med en usikkerhedsmargen på $1'05''$. Det ligger således absolut inden for det muliges rammer, at pyramiden kan være konstrueret over enten pi eller phi. Men hvilket af tallene kan det være?

Pi (3,141) kan ret hurtigt udelukkes. Rhinds papyrus, en matematikbog fra tiden omkring 700 år efter den store pyramides opførelse, fortæller, at ægypterne på dette tidspunkt anvendte værdien 3,16 for pi. Hvis pyramidens arkitekter havde tænkt sig en bygning baseret på pi, skulle dens proportioner derfor give dette tal og ikke 3,14, således som de faktisk gør.

Så er der phi (1,618), det gyldne snit. En del græsk arkitektur, heriblandt Parthenon-templet, er bevidst bygget i de harmoniske forhold, som dikteres af phi, og almindeligvis mener man, at det var de gamle grækere, som opdagede det gyldne snit. Eller var det i virkeligheden de gamle ægyptere? Intet af, hvad man kan læse i de forskellige matematiske papyri, tyder på, at ægypterne kendte eller benyttede talstørrelsen phi. Ikke desto mindre synes tallet at være indbygget i forholdet mellem den store pyramides grundlinie og højde.

Hvordan kan det være gået til? Man har ment at finde en mulig forklaring hos Herodot. De ægyptiske førere, som berettede så mange interessante ting for Herodot, skulle også have fortalt ham, at pyramiden var formgivet på en sådan måde, at arealet af hver af dens sider var lig kvadratet på dens højde. Enhver, som kan sin Pythagoras, vil hurtigt kunne regne ud, at en sådan konstruktion indeholder det gyldne snit. Hvis pyramidens grundlinie sættes til 2, bliver sidehøjden phi og pyramidens lodrette højde kvadratroden af phi. Det hele passer smukt og rigtigt sammen. Undtagen Herodots oplysning. Den er forkert i anden potens.

Herodots beskrivelse af pyramidens proportioner findes i hans »Historie«, bog 11, afsnit 124, og lyder som følger:

»Den er firkantet, og hver af dens sider måler otte plethrer, og højden lige så meget.«

Igen ser man en vis uklarhed i Herodots tekst. Mener han, at det er selve pyramidens højde, sidernes lodrette højde eller sidernes skrånende højde, der måler det samme som grundlinien? Ingen af delene er korrekt, det får være, Herodot var trods alt ikke landmåler. Derimod kunne det være interessant at vide, hvordan denne sætning kan danne grundlag for udsagn om »sidernes areal« og »kvadratet på pyramidens højde«. For en gangs skyld er det ikke den troskyldige Herodot eller hans lidt for fantasifulde førere, som bærer ansvaret, men en langt senere personlighed.

Det er John Taylor. Denne pyramidetolkningens fader havde tilsyneladende større respekt for matematik end for græsk, for da han så, at Herodots opgivelser ikke stemte overens med pyramidens proportioner, gav han sig til at vende op og ned på ordet »plethra«. Hvad nu, hvis det ikke betegnede længdemål, men flademål? Taylor vred lidt mere i sætningen, og så passede pengene, han fik det gyldne tal phi trykket i hånden. Og fejltolkningen slog an. Siden da har utallige forfattere henvist til Herodot for at forklare tilstedeværelsen af phi i Kheopsypyramiden.

Hvis den store pyramides sidehældning er konstrueret over pi eller phi, er dette det eneste sted i oldtidens Ægypten, hvor disse tal er benyttet med deres nøjagtige værdi. Men der findes også en betydelig enklere måde at frembringe en sådan sidehældning på. Ægypterne regnede længder ud i kongelige cubit, hænder og fingre, når de byggede pyramider. Der gik 7 hænder på 1 kongelig cubit og 4 fingre på 1 hånd. En flades hældning blev udtrykt ved ordet »seked«, som angav længden af den horisontale forskydning ved 1 kongelig cubits stigning.

I Rhinds papyrus drejer flere af de praktiske regneopgaver sig om en pyramide med en seked på 5 hænder og 1 finger. Khefrens pyramide har netop denne sidehældning. Prøver man en seked på 5 hænder og 2 fingre, får man en hældningsvinkel på $51^{\circ}50'34''$. Det er Kheopsypyramidens sidehældning.

Denne forklaring har dog ikke kunnet bringe mystikerne til besindelse. De hævder nu som før, at pyramiden vidner om en overjordisk intelligens med kendskab til den nøjagtige værdi af pi og phi. Selv den fuldstændige afsløring af Taylors og Smyths regnefejl, som faldt på et tidligt tidspunkt i pyramidologiens historie, kunne ikke standse den fremadstormende bevægelse. Smyths bøger blev voldsomt populære, og de tilhængere, der havde råd, drog selv til Giza for at gøre iagttagelser.

Årtierne omkring 1900 var pyramidetolkningens gyldne tid. Fantaster af mange slags sværmede ind og ud af pyramiden og var til en del irritation for arkæologerne. Petrie overraskede endog en pyramidolog i færd med at file løs på en fremspringende granitblok ved kongekammeret, for at dens størrelse skulle stemme bedre overens med hans teori. Den lille episode rummer en ganske vidtrækkende symbolik.

I mange år var pyramidologernes hovedinteresse de guddommelige profetier, som kunne læses ud af pyramidens mål. I 1891 erklærede amerikaneren Charles Taze Russell, grundlæggeren af Jehovas Vidner, at de døde ville rejse sig af graven i 1914 og blive udsløttet, hvis ikke de tog imod en sidste chance for at blive frelst. Levende medlemmer af Jehovas Vidner ville passere uantastet gennem Dommedag over i det evige liv, de ville simpelt hen aldrig dø.

Året 1914 kom og gik, og tusinder af skuffede medlemmer forlod sekten. To engelske brødre, John og Morton Edgar, byggede dog gladeligt videre på Russells teori og hævdede, at Dommedag var

begyndt i 1914 og ville vare 1000 år ud i fremtiden. De blev senere korrigeret af David Davidson, som ved at blande Smyths og Petries pyramidemål nåede frem til, at Kristi genkomst ville finde sted den 20. august 1953. Men efterhånden som profetierne slog fejl og blev omarbejdet for atter at slå fejl, dalede interessen for de religiøse pyramidetolkninger.

En generel afmatning satte ind. Der udkom en stadig strøm af skrifter om pyramidens mysterier, men uden den storslåede energi og galskab, der havde kendetegnet Taylors og Smyths værker. I nyere tid har kun en enkelt person formået at løfte arven fra de to victorianske excentrikere. Det er Livio Stecchini, som har skrevet et omfattende tillæg til Peter Tompkins' billedværk »Secrets of the Great Pyramid«.

Stecchini er professor i oldtidshistorie og specialist i fortidens mål og vægt, og det mærker man. Hans afhandling om sammenhængen mellem oldtidens måleenheder og den store pyramide er umådelig lærd, tung og kompliceret. Der gives en mængde reelle oplysninger, side op og side ned virker Stecchini ganske solid. Han mener fornuftigt nok, at det er oldtidens ægyptere og ingen andre, der har bygget pyramiden. Men så eksploderer professorens bombe under et tykt lag matematiske udregninger: ægypterne kendte jordens nøjagtige størrelse og form, og denne viden har de indarbejdet i pyramidens mål. Det er den gamle historie om igen, men Stecchini serverer den på moderne vis og med en yderst spidsfindig argumentation.

Han foreslår indledningsvis, at J.H. Cole har regnet 2 mm for langt, da han målte pyramidens grundlinie. Det er ikke utænkeligt, at Cole har præsteret en så minimal unøjagtighed, men hvorfor overhovedet antage det? Har Stecchini en mere præcis opmåling at sætte i stedet? Det har han ikke, men han kan med en 2 mm kortere nordside fastslå dels, at pyramidens oprindelige højde var 146.515,174 mm, dels at vestsidens hældning var beregnet efter pi og nordsidens hældning efter phi. En perfekt pyramide kan som nævnt ikke samtidig indeholde pi og phi, men Stecchini omgår problemet ved at postulere en forskellig hældningsvinkel hos pyramidens sider.

Han både blæser og har mel i munden. Men når man begynder at regne højden på et monument som Kheopsypyramiden ud i tusindedele millimeter, er man tæt på det absurde. En så hårfin bevisførelse kræver omhu og forsigtighed ved hvert eneste skridt. Stecchinis næste skridt er et fuldendt fejltrin. Han antager ligesom de fleste ægyptologer, at pyramidens tilsigtede højde var 280 cubit. Og fortsætter:

»Efter min opfattelse blev højden på 280 cubit valgt for at angive jordens fladtrykning ved polerne. Ægypterne beregnede polernes fladtrykning til $1/280$, men dette var et rundt tal, som de nåede frem til ud fra den betragtning, at kosmos måtte være ordnet efter tallet syv.«

Jordens fladtrykning ved polerne er imidlertid ikke $1/280$, men $1/298,3$, og ingen matematiske krumspring kan få disse tal til at forliges. Stecchini prøver ikke desto mindre. Han henviser til et sted i den Ægyptiske Dødebog, hvor det fortælles, at der er 4.601.200 ånder i underverdenen, og at hver ånd er 12 cubit høj. Stecchini ganger disse tal med hinanden, regner om i geografiske stadier og får en længde, som nærmer sig jordens dobbelte diameter. Han regner og regner, men 280 og 298,3 vedbliver at være to forskellige tal. Hans konklusion bliver den ikke særlig tilfredsstillende, at ægypterne kendte den nøjagtige værdi for polernes fladtrykning, men at de samtidig troede, at jorden kun er fladtrykt på den nordlige halvkugle.

Selv om Stecchinis argumentation brister på det afgørende punkt, er den i det mindste original. Ingen andre af vor tids pyramidologer har udvist en tilsvarende nytænkning og intellektuel kapacitet. Og dog. Elsa Kaufmann, som tidligere har underholdt os med Kattefolkets invasion fra det ydre rum, kan nok tage konkurrencen op, hvad originaliteten angår. Elsa Kaufmann har regnet sig frem til Kheopspyramidens højde, og hendes vej til facit er i sandhed forbløffende. Hold godt fast. Man tager længden af sarkofagen i kongekammeret, som er 2268 mm (Petrie målte den til 2276 mm, men det får være). Man ganger med en million. Derpå ganger man med antallet af dage i mayaernes hellige år, 260. Man dividerer med 4 og har så pyramidens højde: 147,42 m.

»Her er det tal, som arkæologerne har ledt efter i århundreder, men som ingen har fundet, fordi det forudsætter, at man leder efter forbindelsen hos mayaerne,«

triumferer Kaufmann. Og selvfølgelig må dette være pyramidens rigtige, oprindelige højde, for ganger man med en milliard, får man den korteste afstand mellem jorden og solen, 14 7 millioner km. Nogle vil måske indvende, at Cole satte pyramidens højde næsten trekvart meter lavere. Men den går ikke.

»Ingen forsker har nogensinde fundet den Store egyptiske Pyramides sande højde, for det kan ikke lade sig gøre med almindelige geodætiske instrumenter,«

fastslår Elsa Kaufmann. Sådan skal de have det, de landmålere!

Ellers står det ringe til med opfindsomheden hos vore dages pyramidemystikere. De har sjældent andet at bringe end trætte gentagelser af Taylors og Smyths påstande, og selv dette volder nogle gange problemer.

»Er det et tilfælde,«

spørger Erich von Däniken,

»at pyramidens grundflade delt med den dobbelte højde giver det berømte tal $\pi = 3,1416?$ «

Nogen burde forære Däniken en lommeregner, så han kunne tilbringe en rolig alderdom med at få dette stykke til at gå op.

Mogens Bærentzen, formanden for det danske Pyramideselskab, erklærer, at pyramiden »ligger nøjagtig i skæringspunktet af den 30. længde- og 30. breddegrad«. Nogen burde forære Bærentzen et atlas, så han kunne se, at skæringspunktet for 30° længde og bredde ligger et sted i ørkenen 100 km vest for Giza. Det er Smyths gamle påstand om en pyramidemeridian, som her spøger i baggrunden.

Det gør den også hos Däniken. Han er ligefrem ophidset over monumentets beliggenhed:

»Pyramiden deler nemlig ikke blot kontinenterne og oceanerne i to lige store halvdele – den ligger også lige i kontinenternes tyngdepunkt!« Begge disse udsagn er også forkerte. Fastlandet vest for Giza er adskillige millioner kvadratkilometer større end fastlandet øst for Giza, og kontinenterne har ikke noget tyngdepunkt. Däniken gør et stort nummer ud af pyramidens placering, fordi den i hans øjne viser, at byggestedet er udpeget af væsener, der vidste nøje besked med jordens kugleform og fordelingen af kontinenter og have. Han mener, at bygningen er rejst af fremmede rumfolk for at

vidne om deres besøg på jorden engang i oldtiden. Endvidere foreslår han, at den har fungeret som en slags frysehus, hvor udvalgte personligheder blandt ægypterne blev balsameret og lynfrosset. Rumfolkene kunne så

»tø dem op igen, hver gang de senere kom på besøg, så de kunne underholde sig med dem«.

Der kan dog ikke have været megen underholdning at hente for de gode rumfolk, for balsameringsprocessen indledtes som regel med, at ligets hjerne blev skåret i småstykker og gravet ud gennem næsen. Men den slags arkæologiske detaljer er der ikke plads til i Dänikens fantasier.

Forestillingen om, at pyramiden er af guddommelig oprindelse, lever videre i moderne iklædning hos Däniken og hans tilhængere. I deres version kommer »guderne« også ned fra himlen, nu blot i avancerede rumfartøjer, og pyramiden er ikke rejst som en bibelsk profeti i sten, men for at tjene et eller andet teknisk formål. En af Dänikens efterfølgere, Maurice Chatelain, mener, at pyramiden har fungeret som radiofyr for rumskibe, der nærmede sig jorden.

Pyramidesidernes vældige, glatte stenflade ville virke som en kraftig reflektor for radar- eller laserstråler. Pyramiden har været malet i forskellige farver, og disse kan have været metalliseret for at øge refleksionsevnen, skriver Chatelain. Heller ikke han har spildt megen tid på at sætte sig ind i de arkæologiske vidnesbyrd. Vi ved dels fra de bevarede dæksten, dels fra farvelagte afbildninger, hvor pyramiderne er gengivet som hieroglyffer, at kun topstenen var malet. Den var belagt med guld, mens resten af siderne lyste i kalkstenens naturlige hvidhed.

En endnu mærkeligere teori er fremsat af den danske ingeniør og frimurer Tons Brunés. Han foreslår, at Kheopsypyramiden oprindeligt var indrettet som et elværk. På stentrinene under yderbeklædningen lå et system af kobberledninger, der var dækket med lag af asfalt, mørtel og kobberplader. De såkaldte luftkanaler var i virkeligheden beregnet til gennemføring af kabler fra de ydre kobberlag til elementer i kongens og dronningens kammer, og rundt om i korridorer og skakter var der ligeledes trukket svære kabler.

Pyramiden var en gigantisk kondensator for solenergi, og Brunés har også udregnet, hvor megen energi et sådant anlæg kunne præstere. Idet han går ud fra den mængde statisk elektricitet, der kan samle sig hos en kørende bil, anslår han pyramide-kraftværkets spænding til minimum 425.000 volt. Det er selv i vore dage en temmelig betydelig spænding, udbryder han begejstret.

Egentlig dømmes en sådan teori sig selv, men lad os alligevel hurtigt se på nogle af de problemer, den rejser. For det første gør Brunés det ikke klart, om kraftværket skal arbejde med statisk elektricitet eller solenergi. Det anlæg, han skitserer, kan ingen af delene. En stillestående pyramide samler ikke statisk elektricitet, og en teknisk opbygning af den type, han forestiller sig, har ingen mulighed for at omforme solvarme til elektricitet.

Hvilken ingeniøruddannelse Brunés end har bag sig, må man i hvert fald ikke håbe, han har fungeret som elektroingeniør. For det andet er der det evigt tilbagevendende problem med de konkrete arkæologiske vidnesbyrd. Brunés tror, at pyramiden var dækket af flade, rektangulære fliser. Det er han nødt til, for hans teori kræver et hulrum under dækstenene, hvor der var plads til kobberplader, ledninger, asfalt og mørtel.

De tilbageblevne dæksten hos Kheopspyramiden viser imidlertid, at yderbeklædningen bestod af skråt afskårne kalkstensklodser, som sluttede tæt ind til stenene indenunder. og for det tredje er der problemet med det bevismateriale, som ikke er der. Arkæologerne har fundet adskillige kobbergenstande helt tilbage fra første dynasti, mejsler, kiler, syle og andre småting. Men for Brunés pyramidekraftværk kan der ikke føres ét eneste gram bevis. Hvor er resterne af mørtelen, asfaltlaget og kobberpladerne omkring pyramiden? Hvor er sporene efter maskineriet i bygningens indre? Hvad er der blevet af højspændingsmasterne og kablerne, som skulle fordele strømmen fra kraftværket? Må vi se blot én enkelt centimeter isoleret ledning?

Det må vi desværre ikke. I stedet vil Brunés og de andre astroarkæologer gerne vise os nogle relieffer i Denderas tempel, som efter deres mening illustrerer ægypternes brug af glødelamper. Disse relieffer har med deres mærkelige rituelle opstilling voldt ægyptologerne en del kvaler; den tilhørende tekst giver ingen forståelse af billederne, og sagkundskaben har derfor klogeligt afholdt sig fra en dybere tolkning. Den slags hævninger har astroarkæologerne ikke, de kan underholde os i timevis på dette tvivlsomme grundlag. Brunés mener i fuld alvor, at oldtidens Ægypten var elektrisk oplyst; andre forfattere vil vide, at der også forefandt radio, TV, støvsugere og boremaskiner. Må vi se blot en lille stump af disse vidundere? Det må vi desværre ikke.

I middelalderen troede araberne, at den store pyramide var et skjulested for dokumenter og kunstgenstande fra før syndfloden. Kristne historikere anså den for et af de kornkamre, Josef byggede for at kunne ernære ægypterne i de syv magre år. Senere er det blevet foreslået, at pyramiden var et fyrtårn for skibene på Nilen. Et tempel for hemmelig indvielse. Et astronomisk observatorium. Et solur. En teodolit til brug ved landmåling. En vandpumpe.

Men den, der kommer tættest på at tage prisen i dette opbud af mærkelige påstande, må utvivlsomt være Borg Jensen. Han mener, at pyramiden blev opført lige efter jordens skabelse af de »gudssønner«, der omtales i 1. Mosebog. Den blev anbragt på sin særlige plads for at skabe balance i jordens rotation.

Mængden af teorier om pyramidens konstruktion og formål kan synes uoverskuelig, men der er dog to gennemgående træk, som knytter de uortodokse teorier sammen.

For det første deres ekstremitet. De afviger alle markant fra den almindelige opfattelse af Ægyptens historie. Ægyptologerne har gennem hundrede års arbejde med udgravning, restaurering, tolkning og kildekritik sammenstykket et troværdigt billede af oldtidens Ægypten, men det er åbenbart for kedeligt for de uortodokse teoretikere. De gør i stedet det Gamle Rige til et fantasiland, hvor pyramidebyggeriet foregik ved hjælp af moderne teknologi eller overnaturlige kræfter, og hvor ægypterne besad en uhørt viden om universets hemmeligheder.

Eller de går i den modsatte grøft og nedvurderer ægypternes intelligens og arbejdsmoral, idet de hævder, at disse primitive folk umuligt kan have frembragt et vidunder som pyramiden uden hjælp fra overjordiske magter. I begge tilfælde bliver der gjort vold på det foreliggende historiske bevismateriale.

Det andet fællestræk hos de uortodokse teorier er en udtalt chauvinisme over for Ægyptens mindre pyramider. Alle ægyptologer betragter Kheopspyramiden som en del af en sammenhæng; der er bygget interessante pyramider både før og efter, og det er alene ved sin størrelse og håndværkets kvalitet, den skiller sig ud fra mængden. Hos pyramidemystikerne får man derimod ofte det indtryk,

at den store pyramide står ganske ene i ørkenen, kun flankeret af den gådefulde sfinks. Det nytter intet, at Khefrens pyramide er et næsten lige så imponerende monument, at knækpyramiden er enestående ved at have to adskilte indgange og gravkamre, eller at Unas' pyramide er fyldt med hieroglyfindskrifter. Kun den største har interesse. Kun den største formodes at indeholde profetier og avanceret matematik. Det kan være interessant at overveje, hvilke drejninger pyramidemystikken havde fået, såfremt en anden pyramide havde været Ægyptens største.

Denne ensidige fokusering på den største af pyramidernes kendetegner også den pyramideteori, som er blevet vort århundredes mest populære. Denne teori postulerer i lighed med Tons Brunés, at Kheopspyramiden blev opført som et gigantisk kraftværk; men her indgår ingen maskiner og kabler, og det er heller ikke elektricitet, der produceres. Teorien hævder, at pyramiden alene gennem sin form samler en særlig kraft, og at de gamle ægyptere var klar over dette. De byggede den for at frembringe pyramideenergi.

[Hør også om den danske vismann Carl V.Hansen , 1907-76, holde foredrag, mp3, om pyramidens hensigt](#)

Kapitel 5:

Fysiske forudsætninger for pyramideenergi

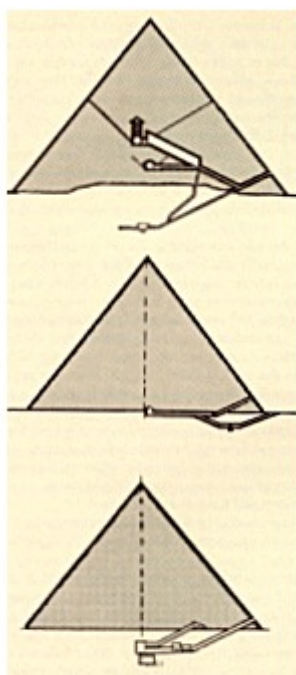
»Små modeller af den store pyramide i Ægypten vil, når de er indstillet til den magnetiske nordpol, fange, fokusere og resonere (genlyde) pyramideenergi,«

skriver Borg Jensen. Så enkelt er det. At skaffe sig pyramideenergi er ganske ligetil, men at blive klog på, hvad denne energi egentlig er, kan til gengæld være særdeles vanskeligt.

Måske vil det derfor være en god idé at starte i det praktiske hjørne og se, hvilke håndgribelige faktorer der skal til for at frembringe pyramideenergi.

Der kræves en pyramide, men man kan dog ikke anvende en hvilken som helst model. Vise forhold skal være i orden. Citatet fra Borg Jensen viser de to faktorer, pyramideforskerne generelt tillægger den største betydning. Det skal være en nøjagtig skalamodel af Kheopspyramiden, og den skal ligesom forbilledet orienteres præcist mod nord. Ideen med at efterligne den store pyramide stammer fra Antoine Bovis og har siden hans tid været en gylden grundregel i al slags pyramidekonstruktion, sandsynligvis understøttet af den ganske menneskelige tanke, at Ægyptens største pyramide også måtte være den bedste, hvad energi angik.

Set fra en historisk synsvinkel er det imidlertid problematisk at antage, at Kheopspyramiden skulle være den optimale energistation. Hvis vi går med til hypotesen om, at ægypterne byggede pyramider for at udvinde energi, og videre, at de med Kheopspyramiden fandt frem til den ideelle form, må vi undre os over, at de ikke holdt fast ved denne form og satte den i masseproduktion, eventuelt i mindre format. Men det gjorde de ikke.

Kamrenes placering i Kheops', Khefrens og Mykerinos' pyramider. (Edwards)

De pyramider, som er bygget umiddelbart efter Kheops, afviger både med hensyn til proportioner og orientering. Også gravkammerets placering som efter sigende angiver det sted, hvor energien koncentrerer – er helt ændret. Mens pyramideforskerne i årtier har baseret deres forsøg på den omstændighed, at Kheops' gravkammer findes en trediedel oppe i pyramiden, har de helt set bort fra, at hans søn Khefren lagde sit gravkammer i pyramidens bund, og at det i Mykerinos' pyramide endog er hugget ud i klippegrunden et stykke under selve pyramiden. Og hvorfor er de forudgående pyramider bygget så store? Hvis ægypterne ønskede prototyper at eksperimentere med, kunne de nok have valgt en lettere fremgangsmåde end at rejse kolossale monumenter som Zosers trinpyramide og pyramiderne ved Meidum og Dahshur. Selv den mindste af disse, Zosers pyramide, ville være en fejltagelse på en million tons. Pyramideforskerne har aldrig diskuteret disse problemer.

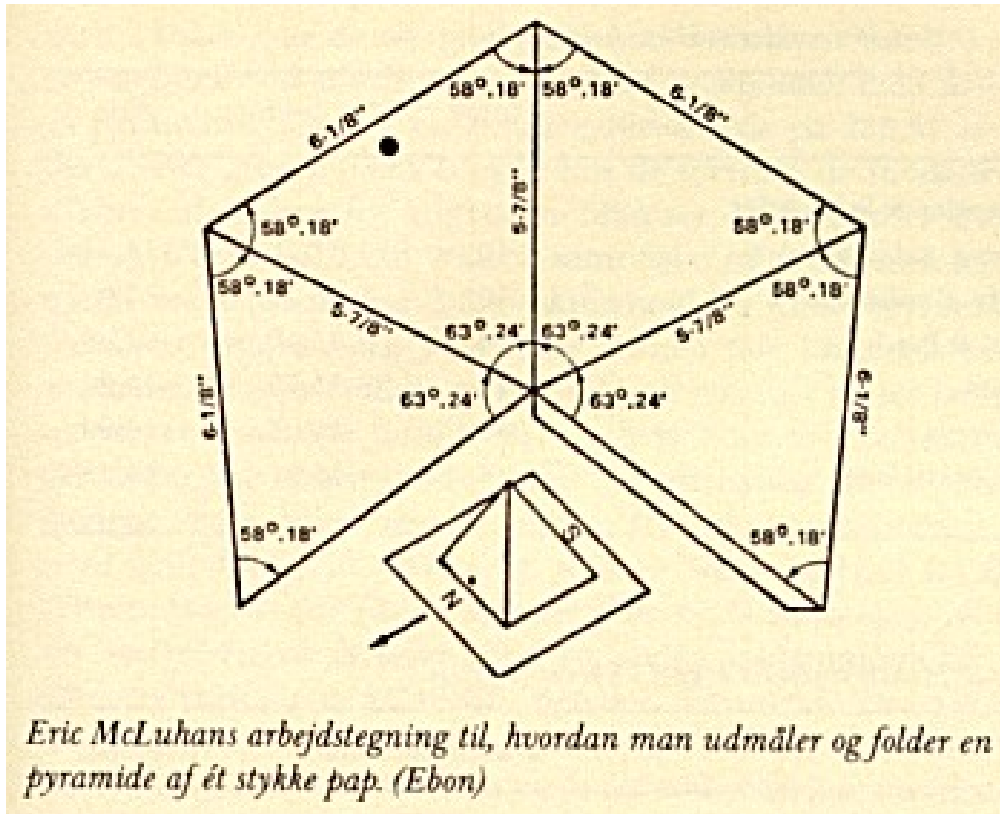
Ud over modellens proportioner og orientering er der en række mindre væsentlige forhold at tage i betragtning, bl.a. hvilke materialer der kan anvendes og hvor i pyramiden man bør placere det emne, der skal behandles. Disse ting er forfatterne uenige om; men selv de to grundlæggende faktorer viser sig ved en nøjere undersøgelse at være forbundet med paradokser. Den samvittighedsfulde pyramidebygger, som sætter sig ind i flere forskellige konstruktions- og brugsanvisninger, vil hurtigt blive forvirret. Hvilke forskrifter skal man holde sig til, hvilke kan man se bort fra, og hvad sker der, hvis man gør noget forkert? En del mennesker, skriver Steen Landsy i tidsskriftet Nyt Aspekt, har den opfattelse, at det er farligt at benytte en energi, man ikke helt forstår opbygningen af, og at man faktisk kan skade sig selv med pyramideenergi, hvis man ikke passer på.

»Pyramideinteresserede har selv stillet en advarsel op omkring bygning af mini-maxi-pyramider ved at sige:

1. Pyramiden skal have de korrekte mål

2. Pyramiden skal være fremstillet af 4 enkeltsider
3. Pyramiden skal være 100% korrekt indstillet i forhold til magnetisk nord
4. Pyramider, som ikke er i brug, skal ligge ned.

I modsat fald kan kraften betyde negative påvirkninger i op til 10 meters afstand i hus, have m.m. og give fysiske symptomer såsom hovedpine, gig og meget andet.«

Så vidt Steen Landsy, som jo ikke maler billedet alt for lyst. Punkt 1 og 3 er de klassiske forskrifter om pyramidens mål og orientering, og dem ser vi nærmere på lige om lidt. Derimod er punkt 2 og 4 både usædvanlige og problematiske. Hvorfor skal modellen fremstilles af fire enkeltsider? Mange forfattere giver netop anvisning på, hvordan man folder en pyramide af et enkelt stykke pap, uden at tilføje noget om, at man kan forvente negative påvirkninger i op til 10 meters afstand. Forskrift nummer 4 er let at honorere, så længe man kun eksperimenterer med mini-pyramider, men hvad med maxi-pyramider? Hvad gjorde ægypterne med Kheopsypyramiden, når den ikke var i brug?

De advarsler, Steen Landsy bringer til torvs, viser, med hvilken alvor forfatterne fremlægger deres forskrifter. Pyramidebyggeren forventes at følge disse til punkt og prikke, præcisionen er et stående krav, den kan ligefrem bruges som alibi for energien: hvis de forventede resultater udebliver, betyder dette ikke, at energien ikke eksisterer, men at man nok har lavet en eller anden minimal fejl, da man udmålte, samlede eller orienterede pyramiden. Set i denne sammenhæng forekommer det paradoksalt, at pyramideforskerne ikke selv synes at tage kravet om streng nøjagtighed særlig alvorligt.

Tabel 1 viser, hvad resultatet bliver, hvis ni forfattere og forfatterpar bygger hver sin model med samme højde, her sat til 10 cm. Udkommet er absolut ikke ni ens pyramider. Forfatterne vil selvfølgelig hævde, at det kun drejer sig om hårfine forskelle, så længe pyramiderne er til

husholdningsbrug og har en højde på 10-30 cm. Men alle modellerne er ment som en gengivelse af den store pyramide, så nogle af dem må nødvendigvis være galt afmarcheret. Lad os bede forfatterne bygge en model af Kheopspyramiden i fuld størrelse efter egne anvisninger.

Tabel 1. Modelpyramider med ens højde. Målene i cm

	Højde	Grundlinie	Side
Ostrander & Schroder, Watson, Salas & Cano	10	15,70	14,94
Wolfe, Kaufmann	10	15,71	14,95
Schul & Pettit	10	15,72	14,95
Jensen	10	15,75	14,94
Childress	10	15,65	14,80
Toth & Nielsen	10	15,04	14,35

Vi husker, at J.H. Coles målinger satte pyramidens oprindelige højde til 146,73 m. De 10 cm høje modeller kan derfor let »blæses op« til Kheops-størrelse ved at gange deres dimensioner med 1467,3. Når det er gjort, kan man konstatere modellernes nøjagtighed ved at sammenholde deres grundlinie med den store pyramides, der har en gennemsnitslængde på 230,37 m. Tabel 2 viser grundliniens længde hos de forstørrede modeller og noterer afvigelsen fra originalen. Man ser, at det kun er Ostrander og Schroeder, Lyall Watson samt Salas og Cano, som har benyttet det helt korrekte målestoksforhold fra Kheopspyramiden. Derimod bygger Borg Jensen og Wanda Sue Childress et par modeller, hvis grundlinie er henholdsvis trekvart meter længere og kortere end hos forbilledet. Og hvis Toth og Nielsen skulle genskabe Kheopspyramiden, ville de øjensynlig spare godt på stenene ved at korte dens grundlinie af med næsten 10 m.

Tabel 2. Modelpyramider bygget i Kheops-størrelse

	Grundlinie i meter	Afvigelse
Kheopspyramiden	230,37	
Ostrander & Schroder, Watson, Salas & Cano	230,37	0
Wolfe, Kaufmann	230,71	+14 cm
Schul & Petit	230,66	+29 cm
Jensen	231,10	+73 cm
Childress	229,63	÷74 cm
Toth & Nielsen	220,68	÷969 cm

Af dette følger, at pyramider, som er bygget efter de tal, Borg Jensen, Wanda Sue Childress eller Toth og Nielsen opgiver, uanset størrelsen vil få sider med en anden hældningsvinkel end Kheopspyramidens 51°50'40". Betyder det noget? Det gør det, hvis man skal tro hvad Borg Jensen siger:

»Hvis pyramiden ikke er nøjagtig, kan den ligefrem være en dødsmaskine, hævder forskere i De forenede Stater.«

Toth og Nielsen udtrykker deres forbehold i knap så dramatiske vendinger. De skriver efter deres sjuskede byggeanvisning:

»Når pyramiden er konstrueret, bør man erindre, at konstruktionen ikke er pinlig nøjagtig. Proportionerne behøver ikke være perfekte, og dette vil påvirke resultaterne af ens eksperimenter.«

Lad os opsummere. På den ene side fremhæver pyramideforskerne, at man behøver en nøjagtig skalamodel af Kheopspyramiden for at indfange pyramideenergi. På den anden side opgiver de fleste af dem unøjagtige mål for pyramidemodeller, og læseren beroliges med, at proportionerne alligevel ikke behøver være helt perfekte. Hvor store afvigelser fra Kheops-normen kan man da tillade sig, før energien udebliver?

Man kan faktisk tillade sig det helt utrolige. Hvis vi læser lidt videre i pyramidelitteraturen, begynder grundlaget for alvor at skride. Det forbavsende er, at den, som har gjort mest til at undergrave Kheops-teorien, er pyramideforskningens grand old man, den tjekkiske ingeniør Karel Drbal. I forordet til »Pyramider og pyramidekraft« beretter Martin Ebon om en særlig pyramidemodel, Drbal har opfundet. Han har kaldt den »Eulerpyramiden« efter den schweiziske matematiker Leonhard Euler, fordi den er konstrueret efter formlen $h \times e = a$, hvor h står for pyramidens højde, a for grundlinien og e for Eulers »irrationale« tal 2,71828+. Det giver en

pyramide, som er bredere og lavere end Kheopspyramiden. ifølge Drbal kan Eulerpyramiden gøre hans gamle Kheops-model kunststykkerne efter, eksempelvis skærpe barberblade og mumificere kød. Senere i samme bog viderebringer Max Toth en udtalelse fra Drbal om, at denne har mumificeret blomster og andet materiale i en pyramide, hvis sider havde en hældningsvinkel på ca. 26°. Det er det halve af Kheopspyramidens sidehældning.

Drbal har sagt endnu mere, som kan forvirre billedet. Han gæsteoptræder med et kapitel i Toth og Nielsens bog, og her omtaler han en pyramide, som er betydelig spidsere end Kheopspyramiden. Den er 22,5 cm høj og 15 cm bred ved basis. Konstruktøren, en tysker ved navn Hans Joachim Höhn, skulle takket være denne model have opnået 196 gode barberinger med samme blad. Drbal tilføjer, at han selv sammen med nogle franskmænd har bygget en meget velfungerende pyramide, der er næsten lige så spids som Höhns. Men det værste er endnu tilbage. I »Psykisk forskning bag jerntæppet« vil man se Drbal citeret for den opfattelse, at kugleformen er sund for mennesker, og at der muligvis også opstår nyttige energier i en kegle. Disse ideer er senere blevet taget op af det energiske forfatterpar Salas og Cano. De skriver:

»Netop nu er vi begyndt at eksperimentere med konusformede beholdere og med resultater, der meget ligner dem, vi har opnået med pyramider. Resultaterne er foreløbig meget ukomplette, men vi kan sige, at det er et område, der er mindst lige så lovende for folk, der vil eksperimentere, som pyramiderne ... Vi tror også, at halvkuglen og kuglen bør være virkningsfulde ... Ifølge Flanagan er også spiralen effektiv.«

Disse påstande får pyramideforskernes arbejde med at fremstille præcisionsmodeller af den store pyramide til at tage sig temmelig absurd ud. Hvorfor have alt det besvær, når man kan bruge hvad som helst, der går op i en spids? Ikke desto mindre slutter Salas og Cano deres bog af med en trofast gengivelse af de traditionelle mål for pyramidemodeller. Og hermed er inkonsekvensen komplet, hvad dette punkt angår.

Den anden vigtige faktor er pyramidens orientering. De fleste vejledninger for pyramidebyggere forklarer, at man må sikre sig, at modellens ene side vender direkte mod magnetisk nord. Teorien bag dette er ligesom ved forskrifterne om modellens proportioner, at man for at få pyramideenergi er nødt til at imitere Kheopspyramiden så præcist som vel muligt. Borg Jensen fastslår kort og klart:

»Den store pyramide i Ægypten er orienteret nøjagtigt således at FLADERNE vender mod den magnetiske nordpol. Deres model-pyramide skal orienteres på samme måde.«

Magnetisk nord og geografisk nord er to forskellige ting. De geografiske poler, enderne af jordens omdrejningsakse, ligger fast. Polerne for jordens magnetfelt er derimod bevægelige og forskyder sig hele tiden ganske svagt. For tiden ligger magnetisk nord (som egentlig er den magnetiske sydpol) i nærheden af Bathurst Island, ca. 1400 km fra den geografiske nordpol. Kheopspyramidens sider er rettet ind efter de geografiske verdenshjørner, og pyramideforskerne er derfor på afveje, når de hævder, at bygningen er orienteret mod magnetisk nord.

Patrick Flanagan hører til de få, som er opmærksom på dette problem, og han har sin egen løsning på det. Kheopspyramiden er ganske rigtigt orienteret mod geografisk nord, siger han, men da pyramidemodeller skal rettes mod magnetisk nord for at fungere bedst, må man formode, at pyramiden blev bygget på et tidspunkt, hvor jordens magnetfelt lå på linie med polaksen. Flanagans

teori rejser dog et nyt problem, nemlig at pyramiden i så fald skulle være bygget omkring år 2000 eller 4100 f.Kr., og så kan historikerne godt fatte pennen og skrive hele Ægyptens historie om.

Også Toth og Nielsen synes at have anet uråd, men de kommer rundt om problemet på anden led. De forklarer pyramidebyggeren:

»Til orienteringen anvendes den sande nordpol. Tilsyneladende virker den magnetiske nordpol dog lige så godt, og denne er lettere at konstatere ... Den sande nordpol afviger nogle få grader fra den magnetiske, afhængigt af hvor man bor. Den lokale afvigelse fremgår af almanakken.«

Dette med nogle få grader er en sandhed med modifikationer. Set fra New York, hvor Max Toth bor, er afvigelsen mellem geografisk og magnetisk nord, hvis man tager værdien for 1987, 12°48' i vestlig retning. Og en pyramidebygger, som bor i Godthåb, er stillet over for en vinkel mellem de to punkter på ikke mindre end 39°. Det er en så betydelig afvigelse, at den grønlandske pyramidebygger nok kan komme i tvivl om, hvilken pol han skal vælge at orientere sin model efter. Skal han støtte sig til Kheopspyramiden eller pyramideforskerne?

Måske bliver resultatet det samme. Tilsyneladende er forskriften om, at modellen skal orienteres præcist mod nord, blot en anden lille leg, pyramideforskerne har fundet på for at gøre det hele mere spændende, og for at det skal se ud, som om pyramideenergien hviler på et fast grundlag er afhængig af nogle fysiske faktorer. Men pyramidens orientering kan næppe være en af disse faktorer, dertil findes der for mange modstridende udsagn; Salas og Cano, Elsa Kaufmann, Serge V. King og flere andre hævder at have iagttaget tydelige effekter hos pyramider, som var helt tilfældigt orienteret, f.eks. hængt op i en snor eller anbragt på hovedet af en person.

Da det er selve pyramideformen, som hævdes af frembringe eller fokusere energi, skulle det ikke have nogen betydning, hvad pyramiden er lavet af. Byggeanvisningerne fastslår da også som en hovedregel, at man kan anvende et hvilket som helst materiale. Den opmærksomme læser opdager dog snart, at der også på dette punkt hersker uenighed forfatterne imellem. Lad os tage udgangspunkt i, hvad Toth og Nielsen skriver:

»Materialevalget synes at være meget vigtigt ved konstruktionen af en pyramide til eksperimentelle formål. Ensartede materialer bør anvendes hele vejen igennem. Stift pap og ikke bølgepap, massivt træ og ikke krydsfinér, styren plastik og ikke styroskum.«

Stik modsat dette fremfører Salas og Cano det almindelig udbredte synspunkt, at materialevalget er underordnet, da det er pyramidens form, som betinger virkningen. De tilføjer dog, at man bør undgå metaller. Aluminium kan bruges som indre skelet, men i så fald bør pyramiden stå og hvile et par uger, inden den tages i brug, så metallet kan få tid til at oplades. Til slut skriver de:

»Der er også forfattere, som fraråder brug af bølgepap, krydsfinér og polysteren. Vi har anvendt alle disse materialer uden mindste problemer.«

Med disse anvisninger lykkes det Salas og Cano at lægge sig ud med såvel Toth og Nielsen som Patrick Flanagan, der hævder at have opnået glimrende resultater med pyramider af kobber og stål. Eksempelvis er Flanagans lille pyramidegenerator fremstillet af metal.

Borg Jensen, Flanagans elev, har også forhandlet denne lomme-generator af metal, men han er senere gået i gang med at fremstille en større og billigere model af cement. Steen Landsy har set prototypen og fortæller i Nyt Aspekt følgende interessante ting om den nye generator:

»Den er udarbejdet i samarbejde med laboratoriet på Aalborg Portland Cementfabrik gennem 2 år, og man har fundet frem til et materiale med en kemisk sammensætning som granitstenene i den store pyramide i Giza. Det er dog cement, men den stærkeste, der findes. Lige så stærk som stål.«

Vi ser her endnu et forsøg på at efterligne Kheopspyramidens fysiske træk, om end den tanke, at det skulle være vigtigt at imitere granitstenene i pyramiden, ikke er fremført af andre end Borg Jensen selv. I øvrigt kan Cement- og Betonlaboratoriet på Aalborg Portland oplyse, at de ikke på noget tidspunkt har samarbejdet med Borg Jensen.

Hvor i pyramiden opstår energien? Det er der desværre ingen, der kan svare helt præcist på. Det eneste, pyramideforskere kan tilbyde, er deres iagttagelser af energiens indvirkning på forskellige forsøgsemner, og der gives flere bud på, hvor i pyramiden energien er mest kraftig.

Antoine Bovis opdagede efter sigende de indtørrede smådyr i kongekammeret i den store pyramide. Dette rum befinder sig i en trediedel af pyramidens samlede højde. Ved de følgende mumificeringsforsøg anbragte Bovis emnerne på en platform, som var en trediedel af pyramidemodellens højde, og denne fremgangsmåde kom til at danne skole. Bovis' forsøg var dog selv del af en tradition; kongekammeret har til alle tider været genstand for en betydelig del af pyramidemystikernes gisninger. Taylor og Smyth troede, at granitsarkofagen var et universelt standardmål for rumfang og vægt. Det er kun naturligt, at dette sted i pyramiden også skulle antages at være brændepunkt for energien.

Indtil midten af 1970'erne var den almindelige antagelse, at energien samles i et punkt under pyramidens spids i en trediedel af højden. Nu er billedet knap så overskueligt. Schul og Pettit har efter nogle forsøg med solsikkeplanter konkluderet, at energien flyder opad gennem pyramiden og er stærkest lige under spidsen. De har også lavet forsøg med mælk, som viser, at det mest virksomme sted findes i en trediedel af højden. Salas og Cano forklarer, at pyramiden har to energifelter, et kraftigt indeni og et svagere udenpå. Flanagan har bidraget til usikkerheden ved at påstå, at madvarer kan mumificeres et hvilket som helst sted i pyramiden, og at der stråler energi ud fra alle fem spidser. Hans pyramidegenerator er netop baseret på den iagttagelse, at der udgår en stærk, lodret energistråle fra pyramidens top. Borg Jensen giver lige så flertydige oplysninger som sin amerikanske læremester. Han skriver, at madvarer helst skal anbringes i en trediedel af højden for at mumificere, mens vand kan behandles både under, over og inde i pyramiden. Desuden mener han, at energifeltet strækker sig et stykke ud i omgivelserne. Endelig findes der folk, som påstår, at de kan mærke energien et stykke under pyramidens bund. Det er ikke helt let at se nogen sammenhæng i disse udsagn.

Af andre fysiske faktorer, som hævdes at have indflydelse på energien, skal kort nævnes pyramidens farve. Enkelte forfattere mener, at energiens virkning ændrer sig alt efter, hvilken farve pyramiden har:

»En grøn pyramide skulle i følge visse forskere give følelser af kærlighed, som så kastes tilbage til en selv. En grøn pyramide vil derfor en dag give én kærlighed og velvilje fra omverdenen, ja endog materielle goder.

Stiller man en grøn pyramide op på sit bord og lægger en ønskeseddel af form som en trekant ind i den, så vil ønsket gå i opfyldelse. Man skal dog inden der er gået ni dage tage sedlen ud, brænde den og lade ønsket gå ud i æteren. Jeg har selv prøvet denne trylleformular, og jeg må tilstå, at den nu og da har virket.«

Et citat fra Elsa Kaufmanns bog. Man vil finde lige så begavede udsagn hos Joan Ann de Mattia, som har bidraget med et kapitel i »Pyramidernes kræfter«, og hos Salas og Cano. Røde pyramider øger vitaliteten og seksualdriften; orange pyramider fremmer fordøjelsesprocessen; blå pyramider virker meget beroligende, bortset fra de tilfælde, hvor de giver søvnløshed. Ud over at være en prøvelse for læseren er disse påstande naturligvis også i strid med den grundlæggende antagelse, at det kun er pyramideformen, som har betydning for energien.

Alt i alt må det konstateres, at pyramideenergien hviler på et usikkert grundlag med hensyn til ydre, fysiske forudsætninger. Forskerne hævder at have opnået positive resultater ved vidt forskellige fremgangsmåder, og nogle understreger endog, at hvis ikke man følger netop deres forskrifter, vil energien enten udeblive eller ledsages af ubehagelige bivirkninger. Disse mange modstridende udsagn om, hvilke faktorer der skal til for at frembringe pyramideenergi, er et alvorligt indicium på, at denne energi overhovedet ikke eksisterer.

Kapitel 6: Myter omkring energien

I nyere tid er der dukket historier op, som beretter om mystiske tildragelser omkring de ægyptiske og andre pyramider, og som ofte knyttes sammen med begrebet pyramideenergi. Takket være massemedierne og ikke mindst pyramideforskernes bøger er disse historier blevet spredt ud til et bredt publikum. De er blevet myter i ordets gængse betydning: en udbredt antagelse, som er i modstrid med kendsgerningerne.

Blandt disse myter er den mest kendte utvivlsomt den, man kan kalde røntgen-historien. Lyall Watson gengiver den på følgende måde:

»I 1968 begyndte et hold videnskabsmænd fra USA og fra Ein Shams universitetet i Cairo på et projekt til flere millioner dollars med det formål at røntgenfotografere Cheops' efterfølger, Chephrens, pyramide. De håbede at finde nye hvælvninger skjult i de seks millioner tons sten ved at anbringe detektorer i et kammer ved grundlinjen, og måle mængden af kosmiske stråler der trængte igennem, eftersom man havde en teori om, at der ville komme mere stråling ned gennem hulninger. Resultaterne blev opnoteret fireogtyve timer i døgnet gennem mere end et år indtil den nyeste IBM 1130 datamat i begyndelsen af 1969 blev leveret til universitetet for at analysere båndene. Et halvt år senere måtte videnskabsmændene indrømme, at de havde lidt nederlag: Der er ikke skygge af mening i pyramiden. Bånd der var optaget med det samme udstyr de samme steder flere dage efter hinanden viste helt forskellige kosmiske strålingsmønstre. Lederen af projektet, Amr Gohed, udtalte bagefter i et interview: »Dette er

videnskabeligt set umuligt. Kald det hvad De vil – okkultisme, faraonernes forbandelse, hekserier eller magi, men der findes i pyramiden en eller anden kraft, der trodser de videnskabelige love.«

Sådan lyder Lyall Watsons referat af mysteriet, og der er flere andre at tage af. Historien bliver fortalt to gange i Toth og Nielsens »Pyramidernes kræfter«, først som en appetitvækker i forordet og senere én gang til i kapitel 9. Den er med i de gængse bøger om emnet, hos Salas og Cano, Ostrander og Schroeder, Schul og Pettit, Borg Jensen, Warren Smith, Peter Tompkins, og endvidere finder man den i Maurice Chatelains »Our ancestors came from outer space«, Erich von Dänikens »Min verden i billeder«, Charles Berlitz' »Bermuda Trekanten« samt i Alexander Ross' artikel i »Pyramider og pyramidekraft«. For ikke at tale om en mængde artikler i tidsskrifter og aviser.

Det er kort sagt en populær anekdote, og man har ikke svært ved at forstå hvorfor. Mange mennesker finder det spændende, i visse tilfælde ligefrem tilfredsstillende, at se den moderne videnskab og al dens teknologiske isenkram sat skakmat af mystiske naturkræfter. Og pyramideforskerne har naturligvis taget beretningen til sig som bevis for, at der findes en ukendt energi i pyramiden – formentlig af elektromagnetisk natur, eftersom den kan gribe forstyrrende ind hos elektroniske måleapparater.

Selv de, der hævder, at energien kun opstår i en nøjagtig model af Kheopsypyramiden, har i dette tilfælde valgt at se bort fra, at Khefrens pyramide har andre dimensioner og således ikke burde kunne producere energi. En enkelt af de nævnte forfattere, Maurice Chatelain, har dog en anden forklaring. Han mener, at det, forskerholdet stødte på, var en strålings-skærm frembragt af et elektromagnetisk apparatur, som rumfolk fra andre kloder har installeret med henblik på at skjule de ufattelige skatte, der findes i pyramidens indre. Chatelain har dog ikke desto mindre gættet, hvad disse skatte består af. Han har noget, der er bedre end røntgenblik, han har fantasi. Pyramidens skat er

»sandsynligvis guldplader med indgraverede hieroglyffer, som rummer hele menneskehedens historie inklusive sandheden om vor herkomst fra rummet«.

Lad os vende tilbage til Lyall Watson. Han opgiver som kilde til sin beretning en artikel af J. Tunstall i The London Times, den 14. juli 1969, med titlen »Pharaoh's curse«. Og det afslører ham som fuser. Der var ikke nogen sådan artikel i The Times på denne dato. Artiklen stod i The Times Saturday Review den 26. juli 1969 og bar i øvrigt titlen »Pyramid versus the space age«. Watson har ikke besværet sig med at efterkontrollere den originale kilde, men har slet og ret skrevet af efter det første sted, beretningen kunne læses i bogform, nemlig Ostrander og Schroeders »Psykisk forskning bag jerntæppet«. De to har historien fra et canadisk dagblad, og det er her, der er byttet om på datoer og titler. De få forfattere, som nævner en kilde, opgiver den forkerte dato og viser hermed, at de ganske ukritisk har hentet historien hos Ostrander og Schroeder eller hos hinanden. Undertiden er oplysningerne blevet en del forandret af at vandre fra bog til bog; hos Borg Jensen og Schul og Pettit får man ligefrem det indtryk, at det var Kheopsypyramiden, der var genstand for undersøgelsen.

Men der stod oprindeligt en artikel i The Times Saturday Review, som fortalte underlige ting om røntgenfotograferingen af Khefrens pyramide. Var den sand? Ja, det meste af den, lige til de to

sidste spalter, hvor citaterne om det »videnskabeligt umulige« og »faraonernes forbandelse« dukkede op. Dem havde journalisten selv fundet på.

Historien er følgende. I april 1968 opstod der en teknisk fejl i computeren, som skulle analysere de omtalte bånd. Den fordoblede talværdien på en række målinger, og dette blev af forskerne udlagt som tegn på, at der fandtes et stort, hidtil uopdaget kammer i pyramiden. Den egentlige leder af projektet, fysikeren Luis Alvarez, var rejst til USA, men blev i al hast kaldt tilbage til Cairo. Samme dag han ankom, blev fejlen imidlertid opdaget, og ophidselsen lagde sig atter.

Der forløb to dage mellem fejlens opståen og den fuldstændige opklaring, og i det tidsrum blev det formodede kammer betragtet som tophemmeligt af de implicerede forskere. På denne tid, eller måske noget senere, dukkede den engelske journalist John Tunstall op på skuepladsen. Det er uklart, om han overhovedet talte med Alvarez' assistent dr. Amr Goneid. Tunstall kalder ham konsekvent dr. Gohed, hvilket tyder på, at der ikke har været personlig kontakt.

Under alle omstændigheder kan Tunstall kun have hørt om problemet, efter at det var fuldt opklaret, og hans udlægning må derfor enten skyldes en misforståelse eller bevidst forvanskning. Alvarez beskriver Goneid som en dygtig og pålidelig forsker, der næppe kan have fremsat de meningsløse udtalelser, Tunstall har citeret ham for. De »videnskabeligt umulige« resultater synes således at være journalistens eget påfund, smækket oven i reportagen for at gøre den ekstra spændende. Det lykkedes. Den blev så spændende, at den nåede ud til millioner af læsere verden over.

John Tunstall er ikke den eneste, som kan prale med at have sat en myte i omløb helt på egen hånd. Der findes et lignende eksempel, som angår den største af pyramiderne. Lad os begynde med en dansk version af myten, hentet fra Elsa Kaufmanns bog:

»Fra Keops-pyramiden i Ægypten bemærkes ofte en elektromagnetisk virkning på flyvemaskinens måleinstrumenter, således at de afviger fra den rigtige måling. Mange fly undgår derfor at flyve direkte hen over Keops-pyramidens top.«

Aha. Også dette synes at underbygge teorien om, at pyramideenergi i hvert fald tildels er et elektromagnetisk fænomen. Hvis det da er rigtigt. For hvorfra ved Elsa Kaufmann i grunden, at der ofte optræder elektromagnetiske forstyrrelser over Kheopspyramiden, og at mange fly af denne grund undgår at flyve direkte hen over den? Hun har næppe gjort sine iagttagelser i førerkabinen hos fly, der letter og lander i Cairo lufthavn. En mere sandsynlig forklaring er, at hun har læst om fænomenet hos Borg Jensen eller hos ophavsmanden selv, Patrick Flanagan. Det er nemlig hans bog »Pyramid power«, som har lanceret myten. »Jeg blev underrettet om en stående ordre, som gjaldt alle amerikanske piloter stationeret i Ægypten under 2. verdenskrig,« skriver Flanagan.

»Alle piloter fik besked på ikke at flyve over den store pyramide, fordi der gik kludder i instrumenterne, hvis de gjorde. Jeg talte med en pilot, som prøvede, og han sagde, at hans instrumenter holdt fuldstændig op med at fungere.«

Hvem var denne pilot? Hans navn, rang og enhed? Det fortæller Flanagan intet om. I dens oprindelige udgave består myten ene og alene af de tre sætninger, som her er gengivet. Men fravær af konkrete data er ikke noget problem for folk, som virkelig ønsker at tro, og der er mange, som har haft lejlighed til at stifte bekendtskab med denne myte. Flanagan's bog er foreløbig kommet i otte udgaver. I Danmark har hans tro discipel Borg Jensen påtaget sig at sørge for den videre

udbredelse. Historien er med i hans første bog, han har omtalt den ved sine foredrag, og det er også lykkedes ham at binde nogle journalister den på ærmet, heriblandt Steen Landsy. I Landsys artikel er det dog ikke længere amerikanerne, men englænderne, som havde forbud mod at overflyve pyramiden under krigen. Men det er en bagatel; det væsentlige i denne sammenhæng er, om ordren overhovedet har eksisteret.

Hvad siger nogle institutioner, som må formodes at vide besked? U.S. Air Force Historical Research Center har ingen sådan ordre i arkiverne for de amerikanske luftvåbenenheder, der var stationeret i Mellemøsten under 2. verdenskrig. National Air and Space Museum i Washington beklager, men de kan heller ikke finde nogen henvisning til en militær forskrift om pyramiderne. Derimod sender de nogle smukke luftfotos optaget over Giza i 1943 og 45 og skriver:

»Som det fremgår af vedlagte fotokopier, fløj amerikanske militærfly faktisk hen over disse monumenter.«

Biblioteket ved Royal Air Force Museum i London er ikke i stand til at finde nogen omtale af den påståede pyramideeffekt. og hos det engelske Public Record Office giver en gennemsøgning af papirerne for Middle East Command, det engelske luftfartsministeriums korrespondance samt ministeriets uregistrerede papirer om Mellemøsten intet resultat. Der findes med andre ord ikke skyggen af historisk bevis for Flanagans påstand.

Heller ikke i vore dage bliver lufttrafikken generet af udstrålinger fra Kheopspyramiden. Det ægyptiske luftfartsselskab EgyptAir har forelagt den underlige påstand, som man her betegner den, for nogle af de ældre piloter. Disse siger, at de aldrig har bemærket nogen forstyrrelser på deres instrumenter, når de flyver over Giza. De fortæller videre, at de normalt overflyver pyramiderne i en højde af 3 km for at undgå, at støj og forurening fra flyene skal indvirke på de berømte monumenter. Hermed skulle vi være færdige med Flanagans fantasier.

Og dog, helt færdige er vi alligevel ikke. Teorien om, at der opstår elektromagnetiske forstyrrelser over en pyramide, er nemlig dukket op i forbindelse med en anden populær myte. Efter sigende opfører navigationsinstrumenter sig også mærkeligt i Bermuda-trekanten. Dette område i Atlanterhavet, der af grænses ved, at man trækker en linie mellem Bermudaøerne, Puerto Rico og Miami, skulle ifølge forfatteren Charles Berlitz være et farligt sted, hvor kompasnålen pludselig går i spin, radiokommunikationen svigter og fly, skibe og mennesker forsvinder uden spor. Mere end 145 skibe og fly og over 1000 mennesker skulle det være blevet til gennem årene. Berlitz har skrevet to bøger om dette, og de er blevet internationale bestsellers. Alle har hørt om den mystiske trekant. Knap så mange har hørt om bogen »The Bermuda Triangle mystery – solved«.

Forfatteren til denne, en amerikansk bibliotekar ved navn Lawrence Kusche, har efterforsket de mange forsvindinger på en noget anden måde end Berlitz. Han har været omhyggelig og vist respekt for kendsgerningerne. Hans bog viser med støtte i de originale kilder – logbøger, skibsregistre, rapporter med videre – at mysteriet er opdigtet. Skibe, som hævdes at være forulykket i trekanten, er i virkeligheden gået til bunds andre steder i Atlanten eller endog i Stillehavet. Mennesker, som skulle være forsvundet, lever i bedste velgående. Fly, som påstås at være styrtet ned, har aldrig eksisteret. Orkaner, som rasede da den »uforklarlige forsvinding« fandt sted, bliver ikke omtalt.

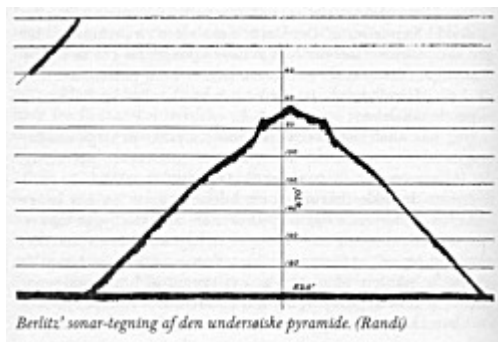
Det eneste foruroligende ved Bermuda-trekanten er, at Berlitz' bøger er blevet købt af millioner af mennesker verden over, og at han trods afsløringen bliver ved at fremture med nye skrøner, som om

intet var hændt. Han har fremsat en række forklaringer på de påståede forsvindinger. Måske bliver besætningerne på skibe og fly kidnappet af UFOer og fløjet til zoologiske haver i andre egne af universet. Måske rummer trekanten en åbning til andre dimensioner.

Eller måske er det en elektromagnetisk strålingskilde, der er skyld i hændelserne. Det kunne f.eks. være en pyramide: i bogen »Forsvundet« hævder han at have opdaget en 125 m høj pyramide på havbunden i trekanten. Den er Borg Jensen helt med på. I sin »Håndbog nr. 1« citerer han med velbehag Berlitz for følgende udtalelse:

»Jeg har altid tilskrevet de mystiske ulykker et slags elektromagnetisk fænomen, der forårsager en molekylær opløsning, der får mennesker, fly og skibe til at forsvinde sporløst. De særlige pyramidevinkler har noget med dette at gøre. Jeg har længe ledt efter undersøiske bygningsværker for at underbygge min teori om, at der engang har eksisteret en højt udviklet civilisation i området. Jeg antog først pyramiden som et undersøisk bjerg, da jeg stødte på den. Men med et nyt system af horisontal-sonar fastslog jeg, at det drejede sig om en retvinklet kæmpebygning, som kun kan være en pyramide. Den er 180 m høj, men har de samme vinkelmål som Cheops Pyramiden i Giza udenfor Cairo.«

Man ser, at pyramiden er skudt i vejret med ikke mindre end 55 m fra det ene sted til det andet. Hvor høj er den mon næste gang, vi hører om den? For Berlitz skal nok blive ved at henvise til den som et faktum, selv om den ikke er andet end en pinlig misforståelse på et stykke papir.

I 1978 udfordrede Lawrence Kusche Berlitz til et væddemål om pyramiden. Hvis Berlitz kunne fremlægge et holdbart bevis for pyramidens eksistens, ville Kusche betale ham 10.000 dollars; hvis ikke, skulle Berlitz op med en tilsvarende sum. Berlitz afslog væddemålet. Han havde sine grunde. Det eneste, han var i stand til at fremvise, var en stregtegning af pyramidens profil, optaget med horisontal-sonar af en vis kaptajn Don Henry. At optagelsen skulle være sket med horisontal-sonar er noget, Berlitz senere har skyndt sig at tilføje, da fejltagelsen var gået op for ham. I virkeligheden har Don Henry anvendt almindeligt sonar, og det giver en udskrift, hvor de vertikale ændringer i havbunden er voldsomt overdrevet.

Det, Don Henrys båd er passeret hen over, er ikke en pyramide med en sidehældning som Kheopspyramidens ca. 52°, men et stykke havbund, der skråner højst 3°. Strukturer som den, der er gengivet i Berlitz' bog, optræder ofte på sonartegninger og kan fremkomme på forskellig vis. Ønsker man en fuldstændig symmetrisk pyramidefigur, behøver man blot sejle over en svagt skrånende havbund, vende båden og sejle tilbage igen, så man får et spejlvendt billede af samme kurve.

Det er den amerikanske forfatter James Randi, der har påvist den simple forklaring på Berlitz' pyramidetegning, så det er rimeligt, at han får slutreplikken. Randi giver selv Berlitz følgende ord med på vejen:

»Charlie, hvis du engang virkelig skulle finde en pyramide på havbunden ved hjælp af sonar, vil den tage sig ud som Empire State Building på din kurvetegning på grund af den vertikale overdrivelse i aftegningsteknikken. Og hvis du engang skulle påstå, at du har fundet Empire State Building et eller andet sted i Det caraibiske Hav, vil jeg ikke blive det mindste forbavset.«

Ligesom Bermuda-trekanten ikke er Charles Berlitz' egen opfindelse (han gentager blot påstande, der tidligere er fremsat af andre forfattere), er han heller ikke den første, som hævder at have opdaget pyramider i dette havområde. Allerede i 1970 skulle en amerikansk naturlæge ved navn Ray Brown være stødt på en pyramide nogenlunde samme sted. Brown ventede dog nogle år med at offentliggøre sin opdagelse. Først i 1975, ved et seminar for okkult interesserede i Arizona, forelagde han sit bevis for pyramiden: en lille kugle af kvarts med en diameter på ca. 9 cm. Omkring denne kugle har Ray Brown spundet en fantasifuld historie.

Efter hvad han beretter, fandt han pyramiden under en dykning med nogle kammerater ved Berry Islands. Pyramiden stod på ret lavt vand og var omgivet af en hel by af undersøiske ruiner. Den var omkring 28 m høj, og dens overflade bestod af spejlblanke, glatpolerede hvide sten. Inde i pyramiden fandt Brown et rum, hvori der stod syv stole omkring en piedestal af sten. Oven på piedestalen var der anbragt to bronzehænder, og heri hvilede krystalkuglen. Fra loftet pegede en guldskindende stav med en facetslebet rød sten i spidsen ned mod kuglen. Brown sad lidt i en af stolene, så greb han kuglen og svømmede hurtigt ud igen. Da han kom tilbage til båden, viste det sig, at de andre dykkere havde haft lignende oplevelser. Også de bragte mærkelige kunstgenstande med op.

Ray Brown mener selv, at den undersøiske by må være resterne af Atlantis, et sagnrige, som skulle have ligget på en ø i Atlanterhavet engang i fortiden. Atlantis har været et populært diskussionsemne helt op til vore dage, skønt der aldrig er ført noget bevis for dets eksistens. Berlitz har skrevet bøger om det.

Paradoksalt nok lader Browns fantastiske historie sig ikke modbevise; men vi kan vurdere dens troværdighed. Vort eneste holdepunkt er Browns eget vidnesbyrd. Hvad med de andre dykkere? De er uheldigvis kommet af dage, hvis de da nogen sinde har eksisteret. I én version af historien, gengivet i Borg Jensens »Håndbog nr. 1«, havde Brown tre kammerater med, og de omkom alle, da de senere vendte tilbage for at udforske stedet. I Max Toths »Pyramidernes gåder« fortæller Brown derimod, at der var fire andre dykkere med, og at disse omkom eller forsvandt forskellige steder i Det caraibiske Hav. I et interview i Charles Berlitz' bog »Atlantis« synes Brown at have indgået et kompromis med sig selv. Nu havde han fire kammerater med, og af dem er de tre omkommet eller forsvundet. Men Brown har i intet tilfælde opgivet deres navne.

Der er andre svage punkter ved Browns beretning. Mest iøjnefaldende er hans oplysning om, at dykkerne kunne se den undersøiske by fra båden, selv om vandet var uklart efter en storm, da de ankom. I disse egne er vandet normalt glasklart, og bygningsværkerne burde derfor ligge som i en udstillingsmontre, synlige for enhver forbipasserende. Det er usandsynligt, at en sådan seværdighed,

beliggende mindre end 200 km fra Miami og Nassau, skulle undgå at blive opdaget af de folk, som gennem årtier har opmålt havbunden og tegnet søkort over området. Hvor ligger pyramiden? Vil Brown måske selv vise vej til den? Nej, desværre. Da han stak krystalkuglen til sig, hørte han en frygtelig stemme, som sagde:

»Du kom og har hvad du kom efter. Forsvind nu og vend ikke tilbage.«

Det eneste håndgribelige bevis er den lille kugle af kvarts. Max Toth skriver, at den i 1970 blev vurderet som ædelsten til 20.000 dollars, men nævner intet om, hvem der står inde for denne vurdering. Toth har i et interview med Brown stykket sammen,

»hvad der bidrager mest til vor viden om det vidunderlige fund i pyramiden«.

Det påstås, at kuglen udstråler energi og til tider også lys, og at syge mennesker er blevet helbredt ved at berøre den. De læsere, som interesserer sig mere for konkrete data end for anekdoter, vil imidlertid kunne hente tilstrækkelig viden om det vidunderlige fund i to af Ray Browns svar:

»Spørgsmål: Er der andre, som har en sådan krystalkugle?

Svar.- Der er folk, som fabrikere dem ...

Spørgsmål: Har De fået kuglen kulstof-14 dateret?

Svar: Nej. Direktøren på Smithsonian Institution siger, at man før 1900 ikke havde værktøjsmaskiner til fremstilling af en så perfekt kugle.«

Den sidste bemærkning skal naturligvis antyde, at kuglen må være forarbejdet af en højteknologisk, fortidig civilisation. Men for den skeptiske læser understreger den tværtimod, at så længe kuglens alder ikke er bestemt, er det mest sandsynligt, at den er af ganske ny dato. Og hvor kommer den fra? Man kan købe krystalkugler i enhver okkult boghandel med respekt for sig selv.

Der er et godt billede af dr. Brown i Borg Jensens bog. Det viser en firskåren herre iført hvid jakke med usædvanlig bredt revers. Under jakken bærer han en sort skjorte med lange flipper og påtrykte blomsterranker. Han holder krystalkuglen frem mod os og ligner mere end noget andet en tryllekunstner, som netop har vippet kuglen ud af ærmet. På baggrund af hans beretning synes det rimeligt at antage, at det er præcis sådan et illusionsnummer, vi har overværet.

Men pyramideforskerne har slugt historien råt og gjort en myte ud af den. Det er næsten rørende at læse Borg Jensens version under overskriften »Den forbløffende pyramide på havbunden: Amerikansk doktor transplanterer dens hjerte«. Borg Jensen var selv til stede, da kuglen første gang blev vist frem for offentligheden, og der er ingen ende på hans begejstring over »dette rigsæble«, »den ædle genstand«, og hvad han ellers kalder den. Også Elsa Kaufmann har myten med i sin bog. Hun er interesseret i den tekniske opstilling inde i pyramiden og har ikke noget imod at digte lidt videre på egen hånd.

»Den røde facetslebne sten på spidsen af staven kan have været en rubin,«

skriver hun.

»Disse sten bruger vi i dag undertiden til Laserstrålefremstilling ... «

Lad os til slut se på en historie, som havde stof i sig til en ny pyramidemyte, men alligevel ikke slog rigtig an, måske fordi den ikke foregik i tilstrækkeligt eksotiske omgivelser. Beretningen nåede Skandinavien i slutningen af 1979, hvor den kunne læses i det svenske Hemmets journal.

Hovedpersonen var en hollandsk guldsmed, Frans Theuwis i byen Dedemsvaart. Han var begyndt at køre rundt med en kartonpyramide over tanken i sin bil. Ifølge Theuwis havde dette mindsket bilens benzinforbrug med gennemsnitlig 25%.

Han mente, at pyramideenergien ændrede noget i benzinen struktur, så den blev i stand til at afgive mere energi. Endvidere kunne han oplyse, at flere indbyggere i Dedemsvaart havde anbragt store pyramider over deres olietanke og derved sparet op til 50% på deres varmeregning. Den svenske artikel sluttede forventningsfuldt med at fortælle, at en hollandsk videnskabelig institution havde planer om at underkaste Theuwis' opdagelse en grundig undersøgelse. Men siden hørte man ikke mere til guldsmeden i Dedemsvaart. Der fulgte heller ingen meddelelser om, at de hollandske myndigheder var begyndt at anbefale pyramider som energibesparende foranstaltning.

Opsøger man den oprindelige kilde, en artikel i De Telegraaf fra august 1979, vil man forstå hvorfor. Her er nogle detaljer, som ikke kom med i den svenske udgave af historien. Den videnskabelige institution, som var interesseret i Theuwis' opdagelse, var en ældre herre ved navn J. Visch. Han hævdede at have en lang videnskabelig karriere bag sig, men kunne desværre ikke dokumentere dette. Det havde dog ikke hindret ham i at undersøge pyramiden, og han kunne fortælle, at den virkelig havde en benzinbesparende effekt. Visch kunne også berette om en mand, som havde lavet en flaske vand om til genever under en pyramide.

Endelig ville han advare om, at pyramideenergi kunne være livsfarlig, hvis man ikke anvendte den med forsigtighed. Frans Theuwis havde også en trumf i baghånden. Han fortalte, at olieselskabet Shell havde vist interesse for hans opfindelse og var begyndt at eksperimentere med den. Efter at have talt med de to pyramideforskere ringede journalisten til Shell for at høre, om Theuwis' påstand var korrekt. Det var den ikke. Shell kendte ikke noget til Theuwis' opdagelse og var heller ikke interesseret i den. Med disse ord sluttede artiklen i den hollandske avis; sagen var i realiteten afsluttet samme dag, den blev forelagt offentligheden. Men traditionen havde fået sit. Femogtyve år tidligere havde en mand i USA opdaget, at han kunne få motorer til at køre ved hjælp af orgonenergi. Det kom der heller ikke noget ud af.

De myter, som her er berørt, kan naturligvis hverken bruges til at bekræfte eller afkræfte pyramideenergiens eksistens. Men de er gavnlige at have i baghovedet, når vi skal undersøge eksperimenter og resultater. De advarer os om, at pyramideforskerne kan være ganske uansvarlige i deres omgang med kilder, og de illustrerer, hvor langt forskernes velvilje rækker, når de møder noget, som ligner et bevis for pyramideenergi.

Kapitel 7: Definitioner

Kigger man bagest i tredje udgave af Borg Jensens bog, støder man på en interessant oplysning. Her er en annonce for Borg Jensens såkaldte helsepyramide, og teksten fortæller, at denne rørkonstruktion »opsamler og fokuserer tachyon energi, som kan aftappes under Pyramidens top og overføres til det menneskelige legeme«. Tachyon-energi? Er dette måske den kontante videnskabelige betegnelse for pyramideenergi? Blader man nogle sider tilbage i bogen, bestyrkes man i denne formodning. Borg Jensen har gengivet en artikel fra Berlingske Tidende i fotokopi, og i den forklares, hvad pyramideenergi egentlig er. Journalisten har først interviewet Borg Jensen, som udtaler:

»Den energi, pyramiden opsamler, kaldes »tachyon-energi« og er en ny-funden form for energi, som vi endnu ikke ved så meget om herhjemme. Men i USA har man forsket meget på området. På Københavns Universitet er de også begyndt at forske i tachyon-energi. Lektor Børge Frøkjær-Jensen fra Københavns Universitet står i spidsen for en række skandinaviske videnskabsmænd, der er begyndt at forske på det område.«

Herefter følger en udtalelse fra Børge Frøkjær-Jensen.

»Tachyoner påstås at være meget små energi-mængder, som muligvis er de byggestene, der indgår i opbygningen af elektroner, protoner og neutroner – ifølge den tyske forsker Nieper. Udforskningen af tachyoner er imidlertid af meget ny dato – efter 1970. Orientering om dette nye energifelt har jeg bl.a. fået ved kongres-besøg i Toronto, Atlanta og Hannover. På nuværende tidspunkt er der lavet mange undersøgelser om tachyon-feltet, men det er i sagens natur vanskeligt at forske i så små partikler.«

Og journalisten tilføjer:

»I en artikel i tidsskriftet Det Ukendte skriver Frøkjær-Jensen endvidere, at »tachyoner er små energistrukturer, der udgør universets mindste byggestene. De er fysikernes nærmeste nøgle til en forståelse af hele universet«.

Dette sidste rummer en lille mislyd. Seriøse videnskabsfolk plejer ikke at offentliggøre deres synspunkter i okkulte tidsskrifter. Men ellers forekommer artiklen troværdig nok. Små energistrukturer? Universets mindste byggesten? Hvorfor egentlig ikke. Elementarpartiklernes verden vrimler ligesom verdensrummet med underlige navne og egenskaber, og der kommer ustandselig nye til. På nuværende tidspunkt kan forskerne fortælle os, at stof består af to sæt byggesten: kvarkerne, hvoraf alle atomkernernes bestanddele er opbygget, og leptonerne, som omfatter elektronen, myonen og neutrinoen. En neutrino er, hvor ufatteligt det end lyder, en partikel, som hverken har masse eller elektrisk ladning. Men hvor kommer tachyonerne ind i billedet?

De kommer overhovedet ikke ind i billedet, og det fremgår også klart af den originale artikel i Berlingske Tidende. Artiklen i avisen fylder 251 linier og er særdeles kritisk over for påstandene om pyramideenergi. Fotokopien i Borg Jensens bog er kun på 84 linier, idet alle ubehagelige og besværlige oplysninger er skåret bort. En af de ting, Borg Jensen har villet skåne sine læsere for, er en udtalelse af fysikeren Bjørn Felsager fra Niels Bohr Institutet i København:

»Man har forskellige steder i verden arbejdet med en teori om tachyoner. Det vil sige små partikler, der bevæger sig hurtigere end lysets hastighed. Men jeg må understrege, at det er teori og en ren og skær matematisk hypotese. Der findes intet bevis for, at de tachyoner eksisterer.«

Selve definitionen på en tachyon udelukker den fra vor del af virkeligheden. Den er et pudsigt biprodukt af Einsteins specielle relativitetsteori, som siger, at ingen partikel kan bevæge sig hurtigere end lysets hastighed. Enkelte fysikere har foreslået, at der måske findes en særlig gruppe partikler, som altid bevæger sig hurtigere end lysets hastighed. Disse hypotetiske partikler har man kaldt tachyoner. Efter de fleste forskeres mening eksisterer de slet ikke, men hvis de gør, findes de i et mærkeligt univers hinsides vort, hvor tiden går baglæns og vrangen er vendt ud af fysikkens love.

Således vil en tachyon miste energi, når den accelererer, og den må tilføres energi for at bremse op. Hvis en tachyon stod fuldstændig stille, balancerende på lyshastigheden, ville dens energi være uendelig; her går grænsen, længere end uendeligt kommer man ikke. Vort eget univers er lukket af på tilsvarende vis. Hos os vil et legemes energi tiltage ved acceleration og blive uendelig ved 300.000 km/sekundet. Lysets hastighed er en absolut grænse, som hverken lader sig overskride herfra eller i modsat retning fra et eventuelt hinsides.

Pyramideenergi hævdes at give tydelige, fysiske udslag i vor verden og kan følgelig ikke have noget med tachyoner at gøre. En hvilken som helst energi, der manifesterer sig fysisk i vort univers, må nødvendigvis defineres inden for dette univers' rammer. Bjørn Felsager er inde på dette i en kommentar, som Borg Jensen også har redigeret bort.

»Nu må jeg indrømme, at jeg intet kender til pyramidekraft,«

siger Felsager,

»men hvis det påstås, at man kan trække energi ud af ingenting, ville evighedsmaskinen jo være opfundet. og det ville få hele grundlaget for fysikken til at vælte. Fysikere over hele verden er enige om, at hele ideen er vanvittig. Hvis manden oppe i Nordjylland kan trække energi ud af ingenting, må han vel også kunne gøre rede for det. Bevise det for alle os, der ikke kan.«

Sådan er holdningen altså på Niels Bohr Institutet. Men hvad med Københavns Universitet, hvor man ifølge Borg Jensen er begyndt at forske i tachyon-energi? Børge Frøkjær-Jensen siger til Berlingske Tidende:

»Det er ikke rigtigt, at man på Københavns Universitet forsker indenfor dette område.«

En besværlig udtalelse. Den er skåret bort i Borg Jensens bog.

Det er rigtigt, at Frøkjær-Jensen er ansat ved Københavns Universitet. Han er lektor ved Center for Audiologopædi og underviser i transskription, fonetik og stemmefysiologi. Det er også rigtigt, at han beskæftiger sig med tachyoner, men det er udelukkende en fritidsinteresse. Der er langt fra fonetik til partikelfysik, og vi får et godt indtryk af hvor langt, når vi vender os mod Frøkjær-Jensens artikel i Det Ukendte. Her trækkes tachyonerne tværs over lysgrænsen ind i vort univers, idet det hævdes, at disse partikler forårsager tyngdekraften. Tachyonerne danner et altgennemtrængende, universelt felt, som udgør

»en naturlig og udtømmelig energikilde af astronomisk format«.

Man kan kort og godt tappe energi ud af den blå luft, og ikke nok med det, evighedsmaskinen er allerede opfundet. Frøkjær-Jensen viderebringer nogle utrolige røverhistorier om, at der i England og USA findes maskiner, som ved at udnytte tachyon-feltet kan producere langt mere energi, end de forbruger. Disse projekter er naturligvis hemmeligstemplede indtil videre, men Frøkjær-Jensen lover dog, at der inden længe vil være energi nok til alle. Nogle af fremtidens forsyningsfrie elværker vil kunne fremstilles i en hobbykælder. Forurening og energikriser vil blive afskaffet. Politiske og økonomiske samfundsomvæltninger vil følge. Artiklen passer glimrende til det okkulte tidsskrift, hvor den er trykt.

Der er så mange lighedspunkter mellem Frøkjær-Jensens og Borg Jensens tanker om gratis energi fra verdensrummet, at det synes naturligt, de to skulle mødes. Lektoren besøgte Sejlflod Pyramidecenter i efteråret 1983 i forbindelse med et familiebesøg. Vi må gætte os til, hvordan mødet passede, hvorledes ordene faldt. Borg Jensen siger:

»Vandets kemiske sammensætning ændrer sig under pyramideformen. Det så Børge Frøkjær-Jensen, og han konstaterede, at det var tachyon-energi.«

Frøkjær-Jensen oplyser på sin side, at besøget varede en halv time og at han ikke foretog undersøgelser på stedet. Også på længere sigt fik de to forskere noget forskelligt ud af det korte møde. Frøkjær-Jensen opnåede, at hans artikel om tachyon-motorerne kom i offentlighedens søgelys, og han blev senere irettesat af uddannede naturvidenskabsfolk. Borg Jensen fik et videnskabeligt klingende navn at sætte på sin pyramideenergi.

Men pyramideenergi kan i sagens natur ikke være tachyonenergi. Dette moderne definitionsforsøg slår fejl, om end det naturligvis kan bruges til at imponere folk, som ikke ved, hvad der forstås ved en tachyon. Hvad er pyramideenergi da for noget?

Den moderne fysik anerkender fire fundamentale former for energi: stærk og svag atomkraft, tyngdekraft og elektromagnetisme. Den stærke atomkraft holder atomernes kerner sammen, men virker kun over afstande svarende til atomkernernes størrelse, omkring en billiontedel millimeter. Den svage atomkraft, som styrer solens forbrænding og radioaktivt henfald, er af endnu ringere udstrækning og omtrent hundredtusinde gange svagere. Tyngdekraften er den mest beskedne energi, den er astronomisk svag selv i forhold til den svage atomkraft, men den har til gengæld ubegrænset rækkevidde. Det er tyngdekraften, som styrer himmellegemernes langsomme dans, holder jorden fast i sin bane omkring solen og månen i sin bane omkring jorden.

Men det er elektromagnetismens skyld, at vi kan se solen, månen og vore øvrige omgivelser, for lys er elektromagnetisk stråling. Elektromagnetismen er den mest alsidige af de fire fundamentale naturkræfter. Den holder sammen på atomer og molekyler og har betydning for så godt som alle kemiske og biologiske processer. Uden den kunne livet ikke eksistere. Det er derfor ikke overraskende, at mange forsøg på at definere pyramideenergien beskriver denne som et elektromagnetisk fænomen.

Patrick Flanagan siger kort og godt, at Kheopsypyramiden udvikler nanobølger. Strålingerne fra stoffet i pyramiden samles i de fem hjørner og transmitteres herfra ind mod midten.

»Disse energier forenes i kongekammeret i pyramidens centrum. Molekylerne eller atomerne i dette område absorberer energierne gennem resonans. Når energimængden vokser, begynder elektronernes kredsløb at udvide sig. Efterhånden som der absorberes mere energi, udvides kredsløbene yderligere. Hvis der blev absorberet for megen energi, ville atomerne på et givet tidspunkt desintegrere, fordi elektronerne fløj af, men det ville kræve langt mere energi, end den store pyramide er i stand til at koncentrere. Som energimængden vokser, øges cirkulationen, så man til sidst har en atmosfære mættet med energi i bølgeområdet omkring ti nanometer. Disse energier stråler også ud fra pyramidens hjørner.«

Denne forklaring lyder teknisk konkret, men der er et problem ved den, som Flanagan ikke kommer nærmere ind på. Elektromagnetiske bølger omkring 10 nanometer ligger midt i området for røntgenstråler, og disse er selv i relativt små doser livsfarlige.

Karel Drbal mener ligeledes, at pyramideenergi er en art elektromagnetisme, men han udviser større forsigtighed i sin beskrivelse. Han nøjes med at sige, at hans lille barberbladsskærpende pyramide formodentlig virker ved hjælp af mikrobølgeenergi fra solen, som ophobes i pyramidens hulrum gennem resonans. Denne teori forekommer mindre urimelig end Flanagans, men den er i konflikt med en betydelig del af den nyere pyramideforsknings vidnesbyrd. Mange forfattere hævder at have opnået fine resultater med pyramider, der blot består af fire metalrør, og en åben konstruktion som denne giver ikke mulighed for resonans.

Elsa Kaufmann definerer pyramideenergi som elektromagnetisk stråling på nogle få millimeters bølgelængde. Hun skriver i sin bog, at hun kan mærke en kølig luftning stige op fra spidsen af nogle små pyramider af bjergkrystal. Den træk eller vind, der kommer fra disse pyramider, må være »kolde mikrobølger«, mener hun.

Mikrobølger kaldes også varmestråling, så det er ikke umiddelbart indlysende, at de postulerede stråler skulle være kølige. Har Elsa Kaufmann gjort det simple forsøg at holde et termometer over sine små pyramider? Det har hun ikke, men hun kan betro os, at nogle af hendes bekendte også kan mærke strålingen. Som yderligere dokumentation bringer hun i sin bog ikke mindre end fem fotos af mennesker, som holder en hånd over små krystalpyramider og stykker af bjergkrystal; den tilhørende tekst fortæller, at disse personer føler en opadstigende vind, som uden tvivl er kolde mikrobølger. Man kan vanskeligt bevæge sig længere bort fra en videnskabelig bevisførelse. Men Elsa Kaufmann skal lige have luft for endnu en interessant teori om disse elektromagnetiske bølger:

»Jeg har i mange år tænkt den tanke, at fænomenet »telepati« er en form for »telekommunikation«, der foregår på en bølgelængde på omkring 3 millimeter og derunder.«

Skulle telepati slet og ret være radioudsendelser fra hjerne til hjerne? Parapsykologer har i mange år tumlet med denne mulighed, men den synes nu at være manet endeligt i jorden, idet det har vist sig, at elektromagnetisk afskærmning ikke har nogen indflydelse på eksperimenter med oversanselig perception. Elsa Kaufmanns forsøg på at knytte pyramideenergien sammen med parapsykologien er imidlertid ganske typisk. Adskillige forfattere mener, at det, der sker i en pyramide, blot er ét udtryk for en universel livsenergi, som også giver sig til kende i paranormale fænomener som ekstrasensorisk perception, psykokinese, åndelig helbredelse med videre. De spanske pyramideforskere Salas og Cano taler om

»eksistensen af et andet kraft-felt, parallelt og uafhængigt af dem, som fysikken anerkender, men som kan indvirke på fysikken selv eller fysikken indvirke på dem«.

Det er knudret udtrykt, men meningen er klar; vi ser her selve den grundlæggende modsigelse i teorien om pyramideenergi. På den ene side placerer forfatterne energifeltet helt uden for den fysiske virkelighed, som videnskaben har konstateret. På den anden side hævder de, at foranstaltninger i den fysiske verden er i stand til at påvirke energifeltet. Stiller man eksempelvis en pyramide op, vil denne indfange og modulere energien.

En anden fysisk indretning, som efter sigende skulle kunne indfange den kosmiske livsenergi, er Wilhelm Reichs orgonkasse. Salas og Cano siger i deres bog, at orgonenergi er det samme som pyramideenergi. Det er ikke helt let at forstå, for en orgonkasse ser jo helt anderledes ud end en pyramide, og ifølge Reich er det ikke dens form, men den lagvise opbygning af organisk og uorganisk materiale, som indfanger energien. Man skulle tro, at to så forskellige genstande gav vidt forskellige modulationer af energien, men deres påståede virkning på mennesker er forbavsende ens. Begge tilfører brugeren fysisk og psykisk velvære, begge hævdes at kunne kurere hovedpine, overfladiske sår, kræft, leddegigt og andre sygdomme.

Og der er endnu et paradoks af samme slags. Salas og Cano fastslår, at den videnskabelige demonstration af orgons eksistens er en kendsgerning, og begrundet dette med, at Reich udforskede sit orgon med mikroskoper, geigertællere, elektroskoper og andre videnskabelige instrumenter. Disse apparater er imidlertid indrettet til måling af ganske specifikke fænomener i den fysiske verden. Et mikroskop viser detaljer i fysisk materiale, en geigertæller måler radioaktiv stråling, og et elektroskop registrerer elektrisk spænding. Alligevel hævdede Reich, at orgon hverken var fysisk stof, radioaktiv stråling eller elektrisk spænding.

Pyramideteoretikerne synes ikke at bekymre sig om sådanne inkonsekvenser i deres argumentation. For dem er det i sig selv et bevis, at der kan fremlægges en mængde enslydende teorier om en universel livsenergi. Det amerikanske forfatterpar Schul og Pettit skriver:

»Tanken om bioenergi er ikke af ny dato. De gamle kinesere sagde, at mennesket står i forbindelse med kosmos gennem en livsenergi, som fylder universet. I Indien betegner man denne energi som »prana«, der omgiver alting. Mesmer kaldte den dyrisk magnetisme. Reichenbach omtalte den som od-kraft. Blondot kaldte den N-stråler. Sovjetiske videnskabsfolk har benævnt den bioplasmatiske energi, og tjekiske videnskabsfolk kalder den psykotronisk energi.«

Når så mange mennesker mener det samme, må de vel have ret. Eller har de? Hvad er den faktiske værdi af de eksempler, Schul og Pettit remser op? Den psykiske forskning bag jerntæppet, der henvises til, kan ikke bruges til ret meget, da den kun yderst sjældent lader sig verificere. Mesmer var en europæisk modeterapeut, som hævdede at kunne helbrede sygdomme ved at stryge patienten med magneter eller sine bare hænder. I 1784 rapporterede en videnskabelig kommission i Frankrig, at hans behandlinger var svindel, og Mesmer flygtede til Schweiz, hvor han døde i al ubemærkethed. I midten af 1800-tallet påstod den tyske fysiker Kari von Reichenbach, at han i fuldstændig mørke kunne se en lysende blå udstråling fra magneter og krystaller.

Andre videnskabsfolk kunne ikke se noget og forkastede Reichenbachs teori. Den tragikomiske historie om N-strålerne udspillede sig i 1903, da den franske fysiker René Blondlot (ikke Blondot,

som Schul og Pettit kalder ham) mente at have opdaget en ny type stråling. Han kaldte fænomenet N-stråler efter sin hjemby Nancy. Det franske akademi var imponeret og planlagde en fornem prisoverrækkelse, men der kom noget i vejen. En amerikansk fysiker, som besøgte Blondlot i laboratoriet, fjernede i hemmelighed et vigtigt prisme i hans apparatur, men Blondlot kunne ikke desto mindre stadig aflæse N-strålernes spektrum. Det blev klart, at strålerne var et visuelt selvbedrag hos Blondlot. Han fik akademiets pris, men begrundelsen blev hastigt ændret til at gælde hans øvrige fortjenester.

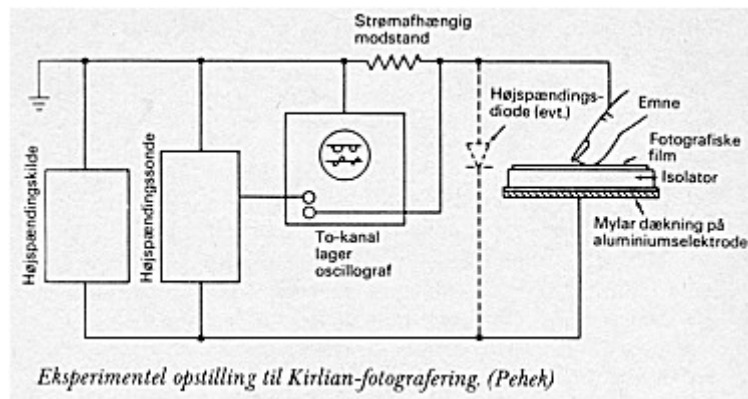
Hvis bevisførelsen for den universelle livsenergi alene hviler på religiøse og filosofiske begreber, svindelnumre og selvbedrag, er den i sandhed ilde stedt. Findes der ikke et pålideligt instrument, som kan fastslå dens eksistens?

Pyramideforskernes teori om, at energien helt eller delvis består af mikrobølger, er ikke vanskelig at efterprøve. Man har siden 1930'erne haft metoder til registrering af mikrobølger, og i dag findes der et stort udvalg af målemodtagere og spektrumanalysatorer, som kan spore og måle elektromagnetisk stråling. Nogle af disse instrumenter er batteridrevne og ikke større, end at man kan have dem i hånden. Pyramideforskere har ikke i ét eneste kendt tilfælde anvendt et sådant apparat for at konstatere, om der optræder elektromagnetisk stråling i en pyramide.

Derimod hævder tilhængere af energien, at man kan registrere den med et pendul eller en ønskekvist. Dette er det stik modsatte af videnskabelige måleinstrumenter. Et stykke lakmuspapir eller en geigertæller vil give et korrekt og letfatteligt udslag i hænderne på en hvilken som helst person, der har fået en elementær vejledning i at anvende dem, og det uanset om den pågældende tror de virker eller ej. Med ønskekvist og pendul er det en ganske anden sag. Disse redskaber fungerer som bekendt ikke ved egen kraft, men kun i hænderne på mennesker, som er udstyret med en særlig psykisk følsomhed. Deres præcision stiger og falder i takt med de psykiske evner hos den, som betjener dem, og ofte udebliver præcisionen fuldstændig, for det er jo desværre langt fra alle, som besidder den nødvendige følsomhed eller forstår at tolke pendulets udsving.

Der synes at være mere at hente i en nyere metode til fastholdelse af bioenergien, nemlig Kirlian-fotografering. Denne fototeknik er velkendt fra skrifter om parapsykologi, de fleste har efterhånden set eksempler på de forunderligt smukke Kirlian-fotos, hvor omridset af en fingerspids eller et blad er omgivet af flammende felter i orange, hvidt, glødende rødt eller elektrisk blå. Entusiaster har i disse billeder set en bekræftelse af gamle forestillinger om en menneskelig aura, et energilegeme, som måske kan overleve kroppens død. Man har talt om »fotografier af sjælen«.

Mange bøger om det overnaturlige hævder, at de udstrålinger, der træder frem på Kirlian-fotos, er den ellers usynlige kosmiske livsenergi. Helt i tråd med dette har Patrick Flanagan fremlagt et Kirlian-foto af pyramideenergien i aktion. På side 90 i hans bog findes et uskarpt sort-hvidt billede af den lille pyramidegenerator, han har opfundet. Over næsten alle 15 pyramidespidser ses der lodrette, lysende stråler, nogle steder en slank stikflamme, andre steder en tåget vifte af lys. Det er et bemærkelsesværdigt billede. Her synes at foreligge fotografisk dokumentation for pyramideenergiens eksistens.

For at forstå naturen af Flanagans bevis må vi se lidt nærmere på den teknik, som frembringer Kirlian-effekten. Man placerer et emne, f.eks. en fingerspids, på en fotografisk plade. Denne hviler på en isolerende plade af glas, som igen er anbragt på en metalplade. Fingeren og metalpladen tilsluttes et afbrudt kredsløb, og når der sendes en elektrisk strøm med høj frekvens og spænding gennem fingeren, vil der springe en gnist. På grund af den mellemliggende isolator tværes gnisten dog noget ud, der sker en ionisering af luftarterne omkring fingerspidsen, og det opfanges på den fotografiske film som en lysende plet.

Man taler om korona-udladning, et fænomen i familie med sankt elmsild. Det vides, at mindst 25 fysiske variabler har indflydelse på korona-udladningens form, farve og størrelse, og af disse er langt den vigtigste fugtigheden i og omkring det fotograferede emne. Den ofte hørte påstand om, at lysfelterne omkring fingerspidser på Kirlian-fotos ændrer sig alt efter personens psykiske tilstand, er altså rigtig nok. Følelsesmæssige udsving ledsages altid af ændringer i hudens naturlige fugtighed, og det registreres med stor præcision i Kirlian-processen. En løgnedetektor fungerer efter nøjagtig samme princip.

Kirlian-teknikken rummer en indbygget begrænsning, som er interessant i denne sammenhæng. idet fotografierne optages med emnet liggende i direkte kontakt med filmen, vil det færdige billede altid være todimensionelt. Man ser ikke hele fingeren, men fingerspidsen og den omgivende korona i et fladt tværsnit. Men Flanagans Kirlian-fotografi, er tredimensionelt, det har dybdevirkning, og man kan se udstrålinger over både de forreste og bageste pyramidespidser. Der er kun én mulig forklaring på dette. Flanagan har ydet en ganske særlig indsats for at kunne fremlægge denne dokumentation. Billedet er et falsum.

Flanagan har føjet endnu et karakteristika til pyramideenergien ved at påstå, at den kan oplagres i krystal. Den driftige forretningsmand kunne i 1984 tilbyde en opladet krystal til alle, der deltog i et seminar, han afholdt i nærheden af San Francisco. Seminaret kostede 145 dollars; som en gratis gave medfulgte en af de omtalte krystaller, som Flanagan hævdede var opladet med energi direkte over Kheopsypyramidens top, endda på et tidspunkt, hvor Syvstjernen stod i en meget gunstig position.

Energien menes også at kunne akkumuleres i andre stoffer end krystal. Der er almindelig enighed blandt pyramideforskere om, at en aluminiumsplade, som i længere tid ligger i en pyramide, vil blive mættet med energi, således at pladen i nogen tid efter kan anvendes med samme virkning som en pyramide. Endvidere kan energien efter sigende ledes gennem forskellige materialer. Salas og Cano noterer følgende iagttagelser:

»Energien, der udgår fra pyramidetoppen, kan udnyttes, hvis man til pyramidetoppen tilslutter en ledning og forbinder ledningen i den anden ende med en jernplade. I det tilfælde vil pladen producere mange af de effekter, som er pyramidens. Det besynderlige er, at hvis man i stedet for en kobberledning bruger f.eks. et stykke sejlgarn som ledning og forbinder det i den anden ende med en træplade, transmitteres energien på samme måde.«

Schul og Pettit afrunder billedet ved at forklare, at energien kan brydes, reflekteres og polariseres, og at den frembringer samme effekter som elektricitet, magnetisme, varme og lysstråling, skønt den i sig selv ikke er nogen af delene.

Nu toner et klart signalement frem. Pyramideenergien er elektromagnetiske bølger på 10 nanometer og på 3 mm og kosmisk stråling fra solen, som ophobes gennem resonans. Den er det samme som tachyon-energi, orgon, od-kraft og N-stråler. Det er den mystiske kraft, som står bag tankeoverføring, psykokinese og andre paranormale fænomener. Det er den universelle livsenergi, som i århundreder har været kendt i østlig mystik og vestlig afsporet videnskab. Pyramideenergien virker på samme måde som elektricitet, magnetisme, varme og lys, men er alligevel noget andet. Den kan fotograferes med Kirlian-udstyr, hvis man snyder. Den kan akkumuleres i krystal og aluminium og ledes gennem kobber, sejlgarn og træ.

Tilsammen peger disse beskrivelser på en ganske bestemt type energi, som vi udmærket kender. Det er den energi, som udelukkende eksisterer i visse menneskers fantasi. Med en teoretisk baggrund af denne beskaffenhed er der kun én ting, som kan redde begrebet pyramideenergi, og det er et bevismateriale, som lever op til de strengeste videnskabelige krav.

Kapitel 8: Mumificering

De første eksperimenter med pyramideenergi drejede sig om mumificering af organisk materiale. Utallige bøger og artikler har beskrevet, hvorledes Antoine Bovis under et besøg i Kheopsypyramiden fik mistanke om, at pyramideformen var i stand til at fremkalde hurtig udtørring, og hvordan han gennem senere forsøg fik bekræftet denne formodning.

Bovis i kongekammeret. Her begyndte det, her fødtes teorien om pyramideenergi. I betragtning af, hvor stor betydning eftertidens pyramideforskere har tillagt Bovis' opdagelse i pyramiden, er det imidlertid påfaldende, at ingen synes at vide, hvornår den fandt sted. Toth og Nielsen skriver, at det var »engang i dette århundrede«, Ostrander og Schroeder erklærer med tilsvarende præcision, at det skete »for en del år siden«, andre forfattere opgiver slutningen af 1920'erne eller begyndelsen af 30'erne. Ret beset har vi kun Bovis' eget ord for, at han har besøgt pyramiden; men der er en detalje i hans beretning, som tillader os at vurdere dens troværdighed.

Man forestiller sig uden vanskelighed sceneriet, det har været skildret igen og igen. Bovis træder ind i kongekammeret med de mørkebrune, polerede vægge, lidt omtumlet af varmen, men med vidt åbne sanser. Til højre i det aflange rum står granitsarkofagen, hvis ene hjørne er slået i stykker. Der står også en affaldsbeholder i rummet, og i den ligger ligene af nogle katte og andre smådyr, som er strejft ind i bygningen og ikke har kunnet finde ud igen. Bovis bemærker, at der ikke kommer

nogen stank af forrådnelse fra de døde dyr. Han nærmer sig nysgerrigt affaldsbeholderen og tager en af de små kroppe op, den er let, udtørret, omdannet til en mumie. Opdagelsen sætter Bovis i gang med at spekulere. Den burde også få os andre til at standse op og tænke os om. Kongekammeret er det fjerneste og vanskeligst tilgængelige rum i pyramiden. Er det ikke underligt, at opsynsmanden bærer de døde dyr herop i stedet for straks at smide dem ud af bygningen?

Kongekammeret er endvidere det mest berømte rum i verdens mest berømte oldtids monument. Er det ikke mærkeligt, at der netop her skulle stå en skraldespand fyldt med døde dyr? Jo, og det er mere end mærkeligt, det er sagt med rene ord en lodret løgn. ifølge en kilde, vi må betragte som særdeles velunderrettet, nemlig direktøren for Ægyptens Nationalmuseum, har der aldrig været opstillet affaldsbeholdere i kongekammeret. Så hvad enten Bovis har været i pyramiden eller ej, må vi konstatere, at beretningen om hans opdagelse af de mumificerede dyr er frit opfundet. Pyramideenergiens fødsel, som aldrig har været forsynet med dato eller årstal, er nu pludselig revet helt ud af historien.

Søger vi et oprindelsessted for teorien, må vi vende blikket mod den franske Riviera, mod byen Nice, hvor Bovis tilsyneladende i et øjeblik inspiration har fundet på at sammenkæde teorien om radiæstetiske stråler med forestillingen om, at der er noget særligt ved den store pyramides dimensioner. Det var i Nice, Bovis angiveligt skulle have konstateret, at en 75 cm høj træmodel af Kheopspyramiden var i stand til at mumificere en død kat. Vi har ganske vist også kun Bovis' eget ord for, at dette og hans efterfølgende eksperimenter gav positivt resultat; men i dag er vi ikke længere henvist til udelukkende at forlade os på monsieur Bovis' tvivlsomme udsagn. Mumificering har været det mest populære begynderforsøg siden pyramidebølgen tog fart. Tusinder af mennesker har prøvet at lægge forskellige fødevarer under en pyramide, og der er fremkommet talrige udsagn om, at pyramideenergi kan konservere fisk, kød, æg, grønsager, frugt og mælk. Afskårne blomster, som behandles med energien, vil efter sigende bevare farve og duft. Endvidere skulle kaffe, vin, spiritus og tobak få en blødere, mere behagelig smag efter en tur i pyramiden.

Der er ikke fremsat mange forklaringer på, hvordan energien helt konkret udvirker disse forandringer. Schul og Pettit nøjes med at give en antydning:

»Ved vore eksperimenter med kød opdagede vi, at kødet ikke går i forrådnelse, men hurtigt mister sin fugtighed og bliver inaktivt hvad bakterier angår. Efter tre ugers ophold i en pyramide vil kød tabe mere end 66% af sin vægt, men det vil ikke blive fordærvet. Sammenlign dette med den udbredte brug af ultraviolet lys til at dræbe skadelige bakterier og modvirke dannelse af andre bakterier.«

Meget vel, vi sammenligner. Ultraviolet lys er ikke blot farligt for bakterier, men for alle levende organismer; det er dræbende i større doser og har selv i mindre kvanta en ødelæggende virkning på DNA. Endvidere hæmmer ultraviolet lys fotosyntesen, og det stemmer dårligt overens med påstanden om, at planter vokser hurtigere under en pyramide. Pyramideenergi kan næppe have noget at gøre med ultraviolet lys.

Schul og Pettit har ret i, at bakterier spiller en væsentlig rolle ved nedbrydning af kød og andre madvarer. Bakterier er som bekendt encellede organismer. Hvordan kan pyramideenergien dræbe bakterier uden samtidig at beskadige andre levende celler i f.eks. planter og mennesker? Spørgsmålet kompliceres yderligere ved, at de to amerikanere hævder at have omdannet mælk til

yoghurt under en pyramide. Denne proces afhænger netop af mælkesyrebakterier. Ifølge Schul og Pettit skulle energien altså være så heldigt indrettet, at den dræber de skadelige bakterier og lader de nyttige fungere uantastet. Det er ikke dårligt, men heller ikke helt let at begribe.

Nedbrydningsprocessen standser ikke, fordi samtlige bakterier i et stykke organisk materiale afgår ved døden; den beror også på faktorer som iltning og enzymaktivitet. Hvordan modvirker energien disse ting? Det fortæller Schul og Pettit intet om. De rapporterer derimod, at der ikke vil danne sig mug på madvarer under en pyramide, og straks dukker et nyt paradoks op. Mug er en svamp, et mikroskopisk men alligevel ganske respektabelt medlem af planteriget. Hvordan kan det være, at mug i modsætning til større planter ikke vil trives under en pyramide? Det giver pyramideforskerne heller ikke noget svar på.

Elsa Kaufmann forklarer mumificeringsprocessen ved at sammenknytte dens to aspekter, udtørring og standsning af forrådnelse. Hun mener ligesom alle andre pyramideforskere, at der udtræder vand af et stykke kød, som mumificeres.

»Men jeg tror ikke, at det er vand med formlen H_2O eller HOH . Da kødet ikke rådner, må det være blevet desinficeret på en eller anden måde. jeg har tænkt mig, at der måske dannedes brintoverilte, H_2O_2 i første omgang, og dette virker jo desinficerende.«

En original forklaring, men desværre fuldstændig uholdbar. Alt organisk væv indeholder et enzym kaldet katalase, som spaltes brintoverilte i vand og ilt, og dette enzym er forrygende effektivt. Et enkelt molekyle katalase kan ved frysepunktet omsætte op til 42.000 molekyler brintoverilte i sekundet. Enzymers reaktionshastighed øges, når temperaturen stiger. Det er med andre ord utænkeligt, at der skulle optræde brintoverilte i et stykke kød, som befinder sig ved stuetemperatur.

Der synes at være flere spørgsmål end svar at hente i disse teorier om, hvordan energien påvirker madvarer. Men forklaringerne kommer i anden række, det vigtigste er beviserne. Hvad siger eksperimenterne på dette område?

Set fra et videnskabeligt standpunkt er påstandene om, at vin og kaffe smager bedre efter en pyramidebehandling, ikke særlig interessante, idet resultaterne her ofte vil afhænge af personlig smag og selvsuggestion. Det er noget lettere at afgøre, om pyramidetørrede blomster holder farven bedre end blomster tørret på anden vis. Mumificering af madvarer er i endnu højere grad tilgængelig for objektiv kontrol. Her kan man sammenligne væggtabet hos identiske forsøgsemner, og også de resultater, som ikke lader sig udtrykke i tal, vil i mange tilfælde kunne konstateres af uafhængige observatører.

Der vil sjældent være megen uenighed om, hvorvidt et æg er tørret ind eller gået i forrådnelse. Forsøg med letfordærlige madvarer er derfor at foretrække i bevisførelsen, og desuden er der et par grundlæggende krav, som må opfyldes, hvis resultaterne skal have videnskabelig værdi. Der skal opstilles kontrolforsøg. De påviste effekter må kunne gentages under de samme betingelser. Resultaterne skal konstateres af uafhængige kontrollanter og så vidt muligt beskrives i kvantitative udsagn.

Et blik ud over pyramidelitteraturen afslører, at disse kriterier kun er blevet tilnærmelsesvis opfyldt og kun ved en enkelt lejlighed. Det skete i 1972, da et forskerhold fra Toronto Society for Psychical Research gennemførte en serie forsøg omkring de to mest omtalte egenskaber ved pyramiden, dens

evne til at genskærpe barberblade og mumificere organisk materiale. Ved de sidstnævnte forsøg opstillede fire deltagere hver for sig en række eksperimenter i deres hjem eller kontorer, idet de fulgte de samme, på forhånd aftalte fremgangsmåder. Her ville endnu fire uafhængige kontrollanter have været på sin plads, hvis vi skulle have fuldstændig vished for, at de fastlagte procedurer blev fulgt til punkt og prikke. Alligevel ligger der en betydelig grad af sikkerhed i den omstændighed, at hvert eksperiment blev udført fire gange af forskellige personer, og resultaterne har derfor krav på opmærksomhed.

Hver forsøgsdeltager anvendte en hjemmelavet kartonpyramide med samme proportioner som Kheopsypyramiden, en kommercielt fremstillet pyramide samt forskellige kartonbeholdere, terninger, kegler, parallelepipeder og trekantede prismer, der alle havde samme rumfang som pyramiderne. Der blev gennemført forsøg med hamburgerkød, kartofler, bønnespirer, bananer, æbler, lever og knoglemarv. En prøve af materialet blev anbragt i en pyramide og en kontrolprøve af tilsvarende størrelse i en af den andre beholdere.

Pyramiderne blev orienteret mod geografisk nord. Hvert forsøg varede to uger og blev gentaget med forsøgsemnet anbragt i forskellige højder i pyramiden, en tredjedel oppe, halvvejs oppe, tre fjerdedele oppe eller liggende i et hjørne på pyramidens bund.

Man gennemførte også i fællesskab to eksperimenter med afskårne blomster. Fire friske roser blev anbragt i henholdsvis to pyramider, i en terning med tilsvarende rumfang og i fri luft. I dette tilfælde var pyramiderne og terningen orienteret mod den magnetiske nordpol; ved det næste forsøg, hvor tre krysantemer lå i en pyramide, i en terning og i fri luft, var beholderne atter orienteret mod geografisk nord. Begge forsøg var af en uges varighed.

Samtlige forsøg gav enslydende resultat. Der kunne ikke konstateres nogen forskel mellem materialet i pyramiderne og materialet i de forskellige kontrolbeholdere. Ved forsøgene med roser og krysantemer sporede en vis forskel mellem blomsterne, der havde ligget i fri luft, og de øvrige, men blomsterne under pyramiderne og terningerne var i nøjagtig samme forfatning ved eksperimentets udgang. Forsøgslederen Allan Alter drog en afbalanceret slutning ud fra disse resultater.

Det kunne ikke udelukkes, sagde han, at der på grund af særlige geomagnetiske forhold ved Giza fandtes en ukendt kraft i Kheopsypyramiden. Men pyramideforskernes påstand om, at hvem som helst kunne frembringe denne kraft i sit eget hjem, var modbevist af holdets undersøgelser.

Hvad sagde pyramideforskerne nu til dette? Deres hobbyvidenskab var endnu kun i sin vorden, og her blev der rettet et knusende slag mod den. Hvis de skulle fortsætte efter samme retningslinier som den etablerede videnskab, havde de kun to valgmuligheder. Enten måtte de betragte sagen som afsluttet og smide deres pyramider ud, eller også måtte de opstille forsøg med endnu strengere kontrol i håb om, at disse ville give positivt resultat. Pyramideforskerne gjorde ingen af delene. De nøjedes med at ryste på hovedet og protestere i barnlig vantro. Iris Owen, som var sekretær for Toronto-holdet, fortæller:

»Vore resultater blev offentliggjort, og nogle af reaktionerne var højst uventede. Folk skrev til os, at de var forbavsede over, at vi ikke kunne »få pyramiderne til at virke« – havde vi fundet ud af, hvad vi havde gjort forkert i vore forsøg? En skolelærer, vi kendte, havde oplevet tilsvarende reaktioner, da han satte sin klasse til at eksperimentere

med pyramider. Elevernes reaktion var ikke: »Hvor interessant; det ser ud, som om vi har modbevist teorien«, men derimod: »Hvad har vi gjort forkert – vi kan ikke få den til at virke«. Vi modtog en hel del henvendelser, der argumenterede til fordel for den magnetiske nordpol, og lige så mange, der fremhævede den geografiske. Begge parter påpegede også, at blot den ringeste afvigelse ville ødelægge resultaterne, hvilket nok kan undre, eftersom de hver for sig hævdede at opnå ufejlbarlige resultater.«

Det, vi her får fremvist, er måske den væsentligste årsag til, at pyramideforskerne har kunnet bevare deres energi og gode humør i så lang tid: de nægter at tage negative beviser for pålydende. Knap hundrede år tidligere havde Petries opmåling af Kheopsypyramiden revet grundlaget væk under pyramidemystikernes spekulationer, men de fortsatte som om intet var hændt, deres bevægelse havde endnu sin egentlige blomstringstid til gode. Nu gentog historien sig.

Videnskabeligt set standsede pyramidebølgen brat op ved Toronto-forsøgene, men i realiteten fik disse forsøg så godt som ingen indflydelse på udviklingen. Snart var de bitre kendsgerninger skjult under en tyk bunke rapporter om mumificeringsforsøg med positivt udfald, og pyramideforskerne så stort på, at ingen af disse var så omhyggeligt kontrollerede som forsøgene i Toronto. Et eksempel blandt hundrede andre leveres af Joan Ann de Mattia, som har fået tildelt et kapitel i Toth og Nielsens bog til at fortælle om sine erfaringer. Hun indleder sin beretning med følgende mindeværdige ord:

»Da jeg for omkring fire år siden fik mine første pyramider fra Toth Pyramid Company i New York City, søgte jeg at forholde mig så videnskabeligt som muligt under mine eksperimenter. Jeg indledte med at placere en gul rose i midten af en lille pappyramide på en æske fra en flaske Chanel no. 5 ... «

Med så videnskabelige forholdsregler må éns bestræbelser naturligvis krones med held, og Joan Ann de Mattia kan da også rapportere, at den gule rose samt en anden, som ligeledes blev placeret i en pyramide, bevarede duften og endog fik en mere intensiv farve. En tredje rose, som lå i fri luft, faldede derimod, mistede sin duft og tabte kronbladene ved mindste berøring. Den eneste kontrollant ved forsøget var Joan Ann de Mattia selv. Hun fortæller, at alle tre roser tabte det samme i vægt, hvilket modsiger påstanden om, at pyramiden virker særligt dehydrerende, og hun glemmer at oplyse, hvor stort vægttabet var.

Et eksperiment, der er så dårligt dokumenteret som dette, er fuldstændig værdiløst, men det kunne dog vinde lidt ved at blive gentaget med samme resultat. Joan Ann de Mattia har ikke gentaget forsøget. Det er der imidlertid andre, der har, og nu kommer vi til et gennemgående og yderst alvorligt problem ved pyramideforskernes forsøg. Den påviste effekt kan ikke gentages under tilsvarende betingelser. I dette tilfælde modsiges de Mattia ikke blot af forskerholdet i Toronto, men også af svorne tilhængere af energien som Salas og Cano, der skriver:

»Alle de blomster, vi har forsøgt med, har ændret udseende og er blegnet, også roser.«

Uanset hvor man vender sig hen i pyramidelitteraturen, vil man se dette mønster gentaget. En tilhænger opdager en interessant effekt i pyramiden, men da en anden tilhænger udfører samme eksperiment, udebliver effekten.

Mumificeringsforsøg med negativt resultat indtager ikke nogen fremtrædende plads i pyramideforskernes bøger. De nævnes, men syner ikke af meget i det store udvalg af positive resultater, som ofte fremstilles i kurver og tabeller. Som en beskeden modvægt skal her omtales en enkelt forsøgsrække, som ikke har opnået videre udbredelse blandt pyramideforskerne, skønt den ellers er omhyggeligt udført. Det drejer sig om en serie eksperimenter med dehydrering af kartoffelstykker, som englænderen Bob Forrest foretog, i 1976.

Forrest anvendte fire beholdere udført i karton. Beholder A var en skalamodel af Kheopspyramiden med en grundlinie på 20 cm, B var en rektangulær kasse med det samme rumfang, og C var endnu en pyramide, men betydelig spidsere end Kheopspyramiden, idet dens grundlinie var 15 cm og sidehøjden 25 cm. Den fjerde beholder, D, var en kasse, hvis rumfang kun var en sjettedel af de andres.

Der blev gennemført ti forsøg, hvor tre små glasskåle med et stykke kartoffel blev placeret i hver sin beholder. Gennem alle ti forsøg stod en skål i beholder A i en tredjedel af pyramidens højde. B, den største af kasserne, blev også anvendt ved samtlige forsøg, men her blev skålen anbragt i varierende højde. Den tredje skål blev i de første fire eksperimenter anbragt i beholder C, den spidse pyramide, og i de sidste seks i D, den lille kasse. Ved de første seks eksperimenter var alle beholdere orienteret mod den magnetiske nordpol; i de efterfølgende fire forblev A korrekt orienteret, mens B og D blev stillet 20-30° skævt. Denne forsøgsopstilling gjorde det muligt efter tur at afprøve de forskellige faktorer, som hævdes at have betydning for en perfekt mumificering.

De forskellige forsøg og deres resultater er gengivet i tabel 3. se under. Det ses, at det ikke gjorde nogen som helst forskel, om kartoffelstykket var anbragt i kongekammer- position i en omhyggeligt orienteret skalamodel af Kheopspyramiden, eller om det lå et tilfældigt sted i en tilfældig beholder, som ikke var orienteret mod nord. Den eneste lære, som kan udtrages af disse tal, er, at jo mindre prøvens oprindelige vægt er, desto større vil det procentvise vægttab ved dehydrering være. Forrest har gennem en senere række forsøg fået bekræftet, at dette faktisk er tilfældet. Det er der heller ikke noget mærkeligt i, eftersom den overflade, hvorfra der kan foregå fordampning, er forholdsvis større hos et lille legeme end hos et stort.

Da forsøgene ikke er overvåget af andre end Forrest selv, kan de ikke gælde for bevismateriale i videnskabelig forstand. Men dårlige er de ikke. Resultaterne er fremlagt i kvantitative udsagn, og man ser det for pyramideforsøg temmelig sjældne, at ét af eksperimenterne er gentaget to gange og et andet hele tre gange. Set i forhold til det niveau, som pyramideforskningen i øvrigt befinder sig på, står Forrests resultater som et betydningsfuldt modstykke til rapportererne om vellykket mumificering. Og de er ikke det eneste negative vidnesbyrd. Søger man oplysninger uden for de populære bøger om emnet, vil man opdage et væld af forsøg, hvor pyramidens virkning er udeblevet. En skoleklasse i København gennemførte i fysiktimerne kontrollerede forsøg med fire forskellige kommercielt fremstillede pyramidesæt.

Tabel 3. Bob Forrests forsøg med mumificering af kartoffelstykker

Forsøg	Beholder	Vægt i gram	Tab i procent	Tid (dage)	Prøvernes placering
1	A	6,35	73,2	4	Kongekammer
	B	7,81	66,6		Halvvejs oppe
	C	6,56	73,2		Kongekammer
2	A	3,63	69,7	3	Som forsøg 1
	B	3,82	72,5		
	C	3,29	72,9		
3	A	3,77	68,2	4	Som forsøg 1
	B	3,03	69,0		
	C	4,61	66,4		
4	A	2,23	66,8	4	Kongekammer
	B	2,12	67,5		Bund, NØ hjørne
	C	2,03	70,0		Bund, SV hjørne
5	A	2,51	68,5	3	Kongekammer
	B	3,38	60,9		Bund, midt
	D	2,97	63,0		Bund, midt
6	A	2,45	72,2	3	Som forsøg 5
	B	2,55	70,6		
	D	2,19	75,3		
7	A	3,03	71,9	4	Kongekammer
	B	2,99	73,6		Bund, SV hjørne
	D	3,96	71,2		Bund, SV hjørne
8	A	3,26	67,8	4	Som forsøg 7
	B	3,99	64,4		
	D	3,22	71,7		
9	A	2,61	70,9	3	Som forsøg 7
	B	2,64	67,4		
	D	2,49	69,5		
10	A	3,86	69,2	3	Som forsøg 7
	B	4,09	66,7		
	D	3,86	69,4		

Eleverne kunne ikke spore nogen indvirkning på kød, æg, mælk eller æbler. Ruth Flynn i Ontario gentog i 1976 den række eksperimenter, Toronto-gruppen havde udført tre år tidligere. Hamburgerkød, salat, æbler, bananer og kartoffelstykker blev placeret i lukkede pyramider, åbne ståltrådspyramider og klare plasticrukker. Samme resultat som tre år tidligere. P.H. Bering, en afdelingsleder ved et dansk universitet, som vi senere skal møde i anden sammenhæng, beretter om følgende forsøg:

»Æg og en skimmelkultur blev anbragt under i øvrigt ens forhold under en nord-syd orienteret pyramide og en rektangulær æske, begge udført af svær pap. Der kunne ikke konstateres nogen forskel på hverken æggene eller skimmelkulturens tilstand.«

Og så videre. Det ser ud til, at der for hvert eksperiment med vellykket mumificering kan fremdrages to, tre eller flere, hvor resultaterne var negative. Hvorfor er dette forhold ikke almindeligt kendt i offentligheden?

Forklaringen skal søges to steder. Pyramideforskerne selv er generelt uvillige til at beskæftige sig med noget, som taler imod energiens eksistens, og det afspejles i deres bøger og artikler, hvor

genstridige data enten er sorteret fra eller bliver overfladisk behandlet. En mindre gruppe blandt forfatterne har desuden økonomiske interesser at pleje, de tjener deres udkomme ved salg af pyramideprodukter og har naturligvis ingen interesse i at opremse forsøg, hvori pyramiden ikke har fungeret efter hensigten.

Men også en anden gruppe har del i det fortegnede billede af pyramidens effektivitet, nemlig den store anonyme flok, som har eksperimenteret et par gange uden held og derefter mistet interessen. Her spiller nogle forståelige psykologiske faktorer ind. En normalt begavet person, som anbringer et stykke kød under en pyramide, vil forholde sig med lige dele nysgerrighed og skepsis til eksperimentet; mumificerer kødet ikke, vil dette ikke komme som nogen større overraskelse. Man prøver måske en enkelt gang til, inden man opgiver helt og smider pyramiden ud.

Publicerer man sine resultater? Nej, nej, det kan gå an at nævne sagen for familie og venner, men så heller ikke mere, man skal ikke have noget af at blive offentligt til grin. Anderledes stiller tingene sig, hvis man mener at have opnået et positivt resultat; nu har man noget, som er værd at fortælle om, og man føler sig ansporet til at gå videre. Et enkelt positivt resultat, en misforståelse eller et par tvetydige udfald kan fastholde interessen i lang tid, inden skuffelserne tager overhånd og man giver op. Det illustreres i en rapport fra englænderen Frank Adey, en af de mange, hvis eksperimenter aldrig er nået ud til en bredere offentlighed.

Adeys første forsøg med fødevarer gjaldt en flaske vin, som var åbnet og efter længere tids ophold i køleskabet var blevet temmelig sur. Han lod et glas af vinen stå under en kartonpyramide natten over, mens et tilsvarende glas stod ved siden af, dækket af et stykke pap for at udelukke støv. Næste morgen opdagede Adey til sin forbavselse, at den vin, som havde stået under pyramiden, var betydelig mildere i smagen end vinen i kontrolglasset. Han lod sin familie smage på vinen uden at fortælle, hvilket af glassene der havde været under pyramiden, og de valgte enstemmigt den pyramidebehandlede vin som den bedste. En slægtning, som tilfældigt kom på besøg, gav endnu en bekræftelse. Adey fortsætter:

»Min begejstring over dette »gennembrud« forsvandt dog hurtigt igen, da jeg blev gjort opmærksom på, at min pyramide havde været forkert orienteret under hele forsøget. Det var dens hjørner og ikke siderne, jeg havde rettet ind mod verdenshjørnerne. Jeg kan ikke forklare, hvordan de to glas vin kom til at smage så forskelligt, men jeg nærer en snigende mistanke om, at jeg ville have opnået et tilsvarende resultat ved at anbringe vinen under en høj hat.«

Adey var dog ikke slået ud. Han prøvede at lægge en tomat under en pyramide og en anden i en papæske og stille begge dele i sit haveskur. Han glemte eksperimentet og så først til tomaterne fire måneder senere. Tomaten i æsken var rådnet væk. Den anden var dehydreret, stadig rød om end i en blegere tone, indskrumpet, tør og let som en kugle sammenkrøllet papir. Nu havde Adey mod på endnu et forsøg. Han placerede en vindrue under en korrekt orienteret pyramide, en anden drue under en forkert orienteret pyramide og en tredie i en papæske. Opstillingen fik lov at stå fem uger i et fugtigt badeværelse. Druerne i den korrekt orienterede pyramide og i æsken bevarede nogenlunde deres oprindelige kugleform, men begyndte at visne. Druen under den forkert orienterede pyramide opførte sig derimod lige efter bogen, tørrede kraftigt ind og antog udseende af en rosin.

»Jeg ville ønske,»

skriver Adey,

»at jeg havde glemt alt om æsker og pyramider og simpelt hen havde ladet druerne ligge i en række på hylden. Jeg tror, at druer skrumper ind med vidt forskellig hastighed af naturlige årsager – måske kan mikroskopiske revner i skindet fremskynde væksten af bakterier – og jeg begynder efterhånden at hælde til den anskuelse, at hele kulten omkring pyramidekraft blot er en rullende snebold af uvidenskabelige iagttagelser og fejlagtige konklusioner.«

Men det er for tidligt at afsige en så kategorisk dom; vi mangler endnu at gennemgå en mængde materiale. Hvad angår pyramidens konserverende egenskaber, er vi dog i stand til at drage en klar slutning her og nu. De bedst kontrollerede forsøg har ikke påvist nogen effekt, og adskillige andre har heller ikke givet positivt resultat. Det er nok. Der er ikke videnskabeligt belæg for påstanden om, at en pyramide kan mumificere organisk materiale.

Kapitel 9: Barberbladet

»Da vi i Praha besøgte nogle venner, lagde vi mærke til en lille papmodel af Den store Pyramide, der stod oven på en boghylde, nøjagtig den samme pyramide, som er afbilledet på en amerikansk én-dollar seddel. Inden i pyramiden var der et barberblad, der lå oven på en tændstikæske. Til sidst kunne vi ikke styre vores nysgerrighed længere og spurgte, hvad det skulle forestille.«

Med disse linier begyndte pyramidebølgen at rulle ud over Vesten. De nysgerrige folk med forstand på dollarsedler var to amerikanske journalister ved navn Sheila Ostrander og Lynn Schroeder, og svaret på, hvad barberbladet lavede inde i pyramiden, kunne læses i deres bog »Psykisk forskning bag jerntæppet«, som udkom i 1970. Her blev den brede vestlige offentlighed for første gang gjort bekendt med teorien om, at pyramideformen udvikler en særlig energi. Ganske vist havde Antoine Bovis allerede mange år tidligere sat sine ideer på tryk, men de nåede kun ud til en snæver kreds af okkultister. Ostrander og Schroeder genfortalte Bovis' historie, denne gang for et lydhørt millionpublikum. Men hovednummeret var den sensationelle beretning om den tjekkiske radioingeniør Karel Drbal og hans patent nr. 91304: Kheops-pyramide-barberbladsskærperen. Den megen omtale, som blev pyramideenergien til del i de følgende år, samlede sig især om påstanden om barberbladet, der blev skarpt igen under pyramiden.

Det skal siges, at Drbal kunne have gjort sin entré et pænere sted end i Ostrander og Schroeders bestseller. De to kvinder levede oprindeligt af at skrive krimi- og kærlighedshistorier. I 1968 lykkedes det dem ved at udgive sig for videnskabsfolk at blive inviteret med til en psykisk konference i Moskva. De talte med forskellige forskere, men fik ikke lov at besøge nogen laboratorier og overværede ingen af de forsøg, de beskriver i deres bog. Til gengæld bearbejdede de alt, hvad de fik fortalt, så det kom til at tage sig dramatisk, epokegørende og ikke mindst selvoplevet ud, og hvis et interview glippede eller en udtalelse ikke var spændende nok, digtede de selv det fornødne til. En del af de forskere, de talte med, bad om at være anonyme. Ostrander og

Schroeder gengav samtlige navne, de var kommet i besiddelse af. Det fik følger. Om det nu skyldtes bogens antikommunistiske tone eller vilde påstande, blev der fra officielt sovjetisk hold faret hårdt frem mod de videnskabsfolk, som havde udtalt sig til de to journalister. Nogle mistede deres stillinger og enkelte blev sendt i arbejdslejr. Også i Vesten fik bogens antikommunisme og vilde påstande vidtrækkende følger. Ostrander og Schroeder tjente en bunke penge, og det lykkedes dem at forvrænge billedet af østlandenes parapsykologiske forskning et godt stykke frem i tiden. Under indtryk af senere tilkomne og mere pålidelige oplysninger har kompetente parapsykologer nærmest revet bogen fra hinanden. Svenskeren Martin Johnson kalder den

»en virkelig dårlig kilde på dette felt«.

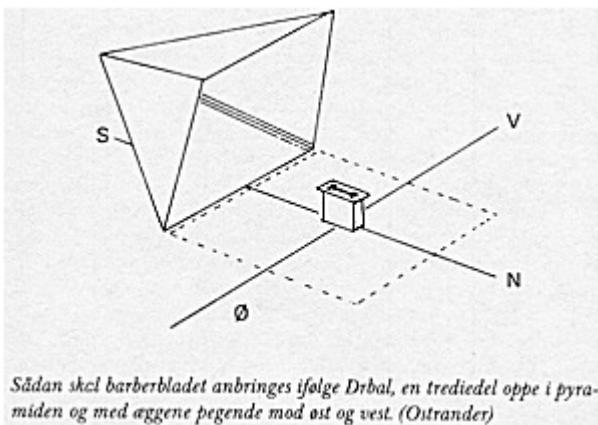
Officielle talsmænd fra det sovjetiske videnskabsakademi, heriblandt hjerneforskeren A.R. Luria, har ligeledes taget afstand fra den som

»en smagløs beretning på laveste niveau, hvis hovedformål var at give forfatterne billig publicity«.

Takket være denne bog slog Karel Drbals teori om pyramideenergi igennem i USA og Vesteuropa. Hans historie er nu fast inventar i enhver pyramidebog med respekt for sig selv, og i Toth og Nielsens bog har han selv fået lov at føre ordet i kapitlet »Kampen for pyramide-patentet«. Dette er den mest detaljerede version og derfor også den mest interessante.

Historien er i korte træk, at Drbal i en lille tryksag læste om Bovis' eksperimenter med at mumificere organisk materiale. Han gentog forsøgene med positivt resultat og fortsatte derefter med at se, hvad der skete med et barberblad, som blev anbragt under pyramiden. Han forventede, at det ville blive sløvt, men det viste sig tværtimod at beholde sin skarphed langt ud over det sædvanlige. Drbal kunne normalt barbere sig fem gange med et nyt Zenith-blad, men hvis det fik lov at ligge i pyramiden mellem hver barbering, kunne det holde over 50 gange.

Drbal indledte en længere forsøgsrække, hvor hver daglig barbering var led i det fortsatte eksperiment. På 27 år brugte han i alt 80 barberblade, hvilket i gennemsnit giver 123 barberinger pr. blad. Hans rekord var 200 barberinger med samme blad. Og da gode, holdbare barberblade var en mangelvare i østlandene, foreslog Drbals venner, at han skulle prøve at tage patent på sin opdagelse. Han indleverede sin ansøgning i Prag i 1949 og regnede med, at det ville vare mellem to og tre år, inden den var færdigbehandlet. Der kom dog til at gå ikke mindre end ti år, for patentkommissionen omsider sagde god for Drbals lille barberbladsskærper. I 1959 modtog han den tjekkoslovakiske republiks patent nr. 91304, og senere begyndte en fabrik at fremstille miniaturepyramider. Desuden havde der, lige siden Drbals forsøg blev offentligt kendt, været en vis hjemmeproduktion af pyramider i gang både i Tjekkoslavakiet og Sovjet. Ingen ved, hvor stor udbredelse de hjemmelavede pyramider har fået i østlandene, men Drbal fortæller, at han alene fra Tjekkoslavakiet har modtaget tusinder af breve fra tilfredse brugere.

Karel Drbal er den mest respekterede af de to store pionerer inden for pyramideforskningen. Mens Antoine Bovis var den lidt gammeldags okkultist, som mente at finde udstrålinger i alt, hvad hans pendul rørte ved, repræsenterer Drbal den moderne, empiriske fremgangsmåde. Han gennemfører eksperimenter og sammenligner resultaterne. Han er, som han selv gentagne gange har påpeget, ikke mystiker, men mikrobølgetekniker, radioingeniør og fysiker. Og med hans patent synes pyramideenergien at være blevet accepteret som en kendsgerning af den etablerede videnskab.

Der er imidlertid en del svagheder ved Drbals historie, som tilhængerne enten ikke har bemærket eller bevidst har valgt at se bort fra. Der er uklare punkter omkring patentet og hvilken anvendelse, det senere fik, og der er i særdeleshed videnskabelige problemer forbundet med Drbals teori og de forsøg, han udførte med sine barberblade.

Det varede som nævnt ti år, inden det tjekkiske patentkontor godkendte Drbals ansøgning. Han fremhæver selv dette som et tegn på, at kommissionen betragtede hans andragende som overordentlig ekstraordinært. Men den lange ventetid kan lige så vel betyde, at man ikke tog hans ansøgning alvorligt, eller at man i det mindste var uenige og usikre. Egentlig burde proceduren være ganske ligetil: der skulle opstilles en række eksperimenter, hvorunder et sløvet barberblad lå inde i en pyramide efter de forskrifter, Drbal havde opgivet. Hvis eksperimenterne kunne godtgøre, at bladet genvandt sin skarphed, måtte man udstede patent.

Blev bladet ikke skarpt igen, kunne ansøgningen afvises. Det er nærliggende at antage, at eksperimentatorerne er kommet i vanskeligheder med at afgøre, hvornår bladet var »skarpt«, og hvornår det ikke var. Og hvad lavede Drbal i mellemtiden, sad han hjemme med hænderne i skødet og afventede kommissionens dom? Overhovedet ikke. Efter hvad han selv fortæller, så han en opgave i ikke blot at overbevise patentfolkene om, at pyramiden virkede, men også forklare dem, på hvilken måde den virkede. Han læste alt, hvad han kunne komme til om kosmisk stråling, jordmagnetisme, resonans og metallurgi, og disse ting mødte han op og fremlagde for folkene på patentkontoret. Der var også en livlig brevkorrespondance. Ikke underligt, om patentfolkene blev forvirrede og måske også lidt trætte. Endelig konstruerede Drbal en ny lille pappyramide, som han forærede den ledende patentundersøger:

»Da modellen virkede helt til hans tilfredshed i tiårsperioden,«

skriver Drbal,

»var han i stand til at bevise af egen erfaring at opfindelsen ikke er en mystification. Af samme grund var han nødsaget til at forsvare min opfindelse over for undersøgelseskommissionen. jeg er sikker på, at uden hjælpen fra den redelige undersøger, ville det »mærkværdige« patent nr. 91304 ikke eksistere i dag.«

Det noterer vi os. Patentet kom i stand takket være en enkelt persons indsats, nemlig denne chef, som endda var nødt til at forsvare Drbals opfindelse over for kommissionen. Der var med andre ord ikke opnået enighed efter næsten ti års undersøgelser. Enten har folkene i patentkommissionen arbejdet så langsomt, at det nærmer sig en rekord selv for østeuropæisk bureaukrati, eller også har udfaldet af deres eksperimenter givet dem rimelig grund til at være skeptiske. Var ti år netop den tid, der skulle til, før de gav efter for trætheden og lod tvivlen komme den mest udholdende part til gode?

Hvis det tjekkiske patentkontor begik en fejl i 1959, er det hverken første eller sidste gang, noget sådant er passeret. Der er udstedt patent på opfindelser, som både i teori og praksis var adskilligt mere vanvittige end Drbals pyramide. Et eksempel? I 1949, samme år som Drbal indleverede sin ansøgning, fik en amerikansk elektroingeniør ved navn Thomas G. Hieronymous patent på en maskine, som kunne analysere den »eloptiske udstråling« fra mineraler. Eloptisk udstråling var en særlig form for stråling, som var ganske ukendt for videnskaben, indtil Hieronymous opdagede den. Hans maskine var en kasse, hvor på der sad en talskive og en plasticplade. Man lagde et stykke metal foran kassen; en person drejede på talskiven med den ene hånd og gned på plasticpladen med den anden. Når man fik de rigtige vibrationer ind, begyndte pladen at føles klæbrig. Maskinen virkede lige så godt, hvis man nøjedes med at vise den et foto af et stykke metal. Senere viste det sig endda, at den kunne fungere uden strømtilførsel. Maskinen blev aldrig videre udbredt, men den fik dog enkelte begejstrede tilhængere, heriblandt Patrick Flanagan. Han betegner den som »en milepæl« og mener, at den passer fint ind i hans egne overvejelser om ukendte stråler og energier.

»Selv om Hieronymous-maskinen ikke kan forklares ud fra moderne fysik, er den værdifuld, fordi dens resultater kan gentages,«

skriver Flanagan.

»T.G. Hieronymous er afgjort en pionér inden for dette nye felt.«

Den amerikanske forfatter Martin Gardner har en noget anden kommentar:

»Elektronikingeniører har fået sig et godt grin over Hieronymous' patent (nr. 2.482.773), og anser det for at være i klasse med Socrates Scolfields berømte patent fra 1914 (nr. 1.087.186), som skulle bevise Guds eksistens ved hjælp af to sammenflettede spiraler.«

Nok om de berømte patenter. Karel Drbal fik sit, men kilderne er uenige om, hvor stor anvendelse det fik. Ostrander og Schroeder hævder, at en tjekkisk fabrik begyndte at fremstille små pappyramider kort efter, at patentet var udstedt, og at der i sidste halvdel af 1960'erne blev fabrikeret pyramider af plastic. Drbal selv nævner intet om en fabriksproduktion af pappyramider. Derimod skriver han, at en 7 cm høj model flere år efter patentets udstedelse blev sat i produktion af en plasticfabrik,

»men der blev kun produceret nogle få hundrede pyramider, før fabrikken afslog at fortsætte produktionen. Selv om jeg ikke kender alle omstændighederne omkring fabrikkens afslag på at fortsætte, så kan jeg ikke lade være at spekulere på, om en stor barberbladsfabrik skulle stå bag. Fabrikanten af barberblade kan jo ikke være interesseret i at forbrugeren kan bruge det samme blad over hundrede gange.«

Det mener Drbal altså, og tanken er da ikke usandsynlig. En anden forklaring, som heller ikke kan udelukkes, er at folk klagede til fabrikken, fordi deres pyramider ikke virkede. Det korte af det lange er, at ifølge Drbals eget udsagn var den kommercielle udnyttelse af patentet ganske minimal. Nogle få hundrede pyramider var alt, hvad det blev til.

Men derfor kan Drbals forsøgsresultater vel være gode nok? Nej, det kan de ikke. Den årelange forsøgsrække, de gennemsnitlige 123 barberinger med hvert pyramidebehandlet blad, rekorden på 200 barberinger med samme blad – intet af det har den ringeste værdi som videnskabeligt bevis. Den manglende kontrol får det hele til at falde til jorden. Drbals barberblade blev ikke opbevaret af udenforstående. Der var ingen vidner, som kontrollerede hans daglige barberinger, og forsøgene fandt aldrig sted i noget andet laboratorium end hans eget badeværelse. Disse omstændigheder reducerer hans beretning til en ren anekdote. Muligvis sand, afgjort underholdende, men på ingen måde acceptabel som bevis.

Så står vi tilbage med Drbals teoretiske redegørelse for, hvad der sker med barberbladet inde i pyramiden.

Et barberblads æg har en krystallinsk struktur. Når bladet bliver sløvt, skyldes det, at de fine krystaller under brugen enten bliver presset sammen eller gnedet af. Drbal beskriver dette ved at sige, at æggets mikro-struktur får en deformation, som enten er af elastisk eller definitiv karakter. Det er kun, hvis deformationen er af elastisk art, at bladets oprindelige skarphed kan genoprettes. Æggen bliver ikke slebet i pyramiden, den regenererer: krystallerne indtager deres oprindelige stilling langs kanten. Dette er ifølge Drbal en naturlig proces, som normalt tager mellem 15 og 30 dage; pyramidens fortjeneste er blot, at den får processen til at accelerere, så den fuldføres i løbet af et døgn.

Hvad er det ved pyramiden, som bevirker denne regeneration af æggets krystalstruktur? Drbal citerer fra patentbeskrivelsen, at de virksomme kræfter stammer fra pyramidens »omgivende kosmiske og jordiske felt«, og at de derfor kan være fremkaldt

»elektrisk, magnetisk, elektromagnetisk, tyngdemæssigt, partikulært«

eller måske gennem

»andre endnu ikke definerede felter eller energier«

. Værsgod at vælge! Klarheden er ikke overvældende, og hvis de specifikke forslag (elektricitet osv.) ikke holder, er det jo rart at have et smuthul åbent i form af endnu ikke definerede energier.

Drbal prøver dog senere at udtrykke sig mere konkret. Han henviser til den såkaldte »liquid-stain« effekt, hvor dipolære vandmolekyler, som optræder i stål, kan nedsætte dettes hårdhed med indtil 22%. Disse nedbrydende dipolære vandmolekyler kan atter uddrives ved hjælp af mikrobølger i centimeterområdet. Drbal sammenholder dette med den udtørringsproces, han mener at have

iagttaget hos organisk materiale i pyramiden, og foreslår, at barberbladets æg faktisk bliver dehydreret. Hans endelige hypotese lyder, at det, der påvirker barberbladet, er mikrobølger fra solen, som ophobes i pyramidens hulrum. Denne mikrobølgeenergi er ganske svag og kan let forstyrres af anden stråling. Det kan være årsagen til, at pyramiden ikke vil fungere i nærheden af elektriske installationer såsom radio- og TV-apparater.

Alt dette hjælper dog ikke meget på forvirringen, for nu har Drbal blandet to forklaringer sammen uden at tilkendegive, hvilken han anser for den mest sandsynlige. På den ene side siger han, at barberbladet bliver skarpt, fordi pyramideenergien eller mikrobølgerne får æggenes krystalstruktur til at rette sig ud hurtigere end normalt. På den anden side foreslår han, at bladet genvinder sin skarphed, fordi mikrobølgerne uddriver dipolære vandmolekyler fra æggen.

Hvis vi skal godtage den sidste forklaring, må vi have vished for, at barberblade jævnligt rammes af liquid-stain effekten. På Gillettes laboratorium har man ikke hørt om liquid-stain, men antager, at udtrykket måske dækker over den nogenlunde velkendte Rehbinder-effekt. Det er den svækkelse, som rammer ionkrystaller ved adsorption af overfladeaktive molekyler. Rehbinder-effekten har så vidt vides aldrig udgjort noget problem for barberblades styrke og skarphed. Som man vil se, kommer Drbal ikke særlig langt med sine forklaringsforsøg, og hverken han eller det tjekkiske patentkontor har i øvrigt påvist, om det overhovedet er mikrobølger, som virker i pyramiden.

Det har dog heller ikke afgørende betydning, om Drbals mikrobølgeteori holder, for som han selv fornuftigt nok har påpeget, behøver den ikke være den eneste mulige. Det væsentlige i denne sammenhæng er den påståede kendsgerning, som teorien skal forklare: at et sløvt barberblad genvinder sine fysiske egenskaber, hvis det ligger et døgn i en pyramide. Denne påstand kan efterprøves på to måder.

Det mest oplagte er naturligvis at barbere sig med det behandlede blad, men det er en vurderingsmåde, som af flere grunde er upræcis og usikker. For det første varierer skæghårenes tykkelse og hudens irritabilitet fra person til person, og der vil derfor være tilsvarende udsving i den individuelle opfattelse af, hvornår et barberblad er skarpt eller sløvt. For det andet er det svært at genkalde, præcis hvor skarpt bladet var ved sidste barbering. Og for det tredje kan ubevidste forventninger øve en ikke ringe indflydelse på vurderingen.

Det er denne subjektive test, Karel Drbal og så godt som alle hans efterfølgere har anvendt. Kun i et enkelt tilfælde har pyramideforskere foretaget en videnskabeligt funderet, objektiv kontrol af bladene. Det skete ved den tidligere nævnte forsøgsrække i Toronto i 1973.

Eksperimenterne med barberblade blev ledet af ingeniør Dale Simmons og fandt sted i et metallurgisk laboratorium ved Ryerson Polytechnic Institute. Man sløvede tre blade lige meget, fotograferede æggene gennem et mikroskop og anbragte derefter to af dem i hver sin pyramide, mens det tredje blev lagt i fri luft som kontrol. Efter en uges forløb tog man et nyt foto af æggene.

Der var ingen indbyrdes forskel på de tre blades tilstand og kun ubetydelig forskel på deres tilstand før og efter eksperimentet. De små forandringer, man konstaterede – også hos kontrolbladet – kunne forklares dels ved, at de mikroskopiske takker i æggene var blevet afrundet af luftmolekylernes bevægelser, dels ved den almindelig tendens, mange metaller har til at vende tilbage til deres oprindelige tilstand efter at have været udsat for pres og spændinger. Den overordnede konklusion var klar: pyramiderne havde ikke påvirket bladene på nogen fysisk måde.

Dette forsøg fra 1973 står stadig som det mest velkontrollerede af samtlige eksperimenter på dette område. Fremgangsmåden med at mikroskopere bladenes æg er den bedst tænkelige, idet resultatet her kan iagttages og vurderes af flere personer. Der foreligger kun oplysning om ét barberbladsforsøg med tilsvarende kontrol, og om det ved vi ikke andet, end at det også gav negativt resultat. Det er vigtigt at gøre sig konsekvensen af dette helt klart. På nuværende tidspunkt taler beviserne imod, at en pyramide kan genskærpe barberblade. Det ene eksperiment med objektiv kontrol vejer tungere end de mange tusind subjektive forsøg.

Som vi har set, blev Toronto-forsøgene nærmest fuldstændig ignoreret af pyramideforskerne. Kun et par år efter mente forfatterparret Toth og Nielsen at kunne feje problemet ind under gulvtæppet med følgende kommentar:

»Selvom der ikke har været nogen almindelig enighed i videnskabelige kredse med hensyn til pyramidens effektivitet til at vedligeholde barberblades skarphed, så har lægmænd udført i hundredvis af udokumenterede eksperimenter, som har bekræftet denne antagelse.«

Toth og Nielsens ræsonnement er tilsyneladende, at når blot der foreligger et tilstrækkelig stort antal dårlige forsøg, kan de opveje det ene velkontrollerede. Inden for almindelig videnskab er det lige omvendt.

Men Toth og Nielsen har fuldstændig ret i, at der er udført en mængde hjemmelavede forsøg med pyramider og barberblade. I dag skal antallet nok ikke længere gøres op i hundreder, men i titusinder. Bølgen har ikke ladet sig standse; folk har eksperimenteret på livet løs, iagttagelser og påstande har hobet sig op, og resultatet er blevet en støt voksende sum af forvirring og selvmodsigelser.

Tag eksempelvis forskriften om, at barberbladet skal anbringes præcist på nord-syd akse i pyramiden, så æggene vender mod øst og vest. Denne forholdsregel går igen i samtlige vejledninger og hænger sammen med teorien om, at jordens magnetfelt skulle have betydning for pyramideenergien. Ikke desto mindre hævder Serge V. King at have barberet sig over 30 gange med et blad, som under behandlingen sad fastspændt i en barbermaskine på en sådan måde, at det ikke blot vendte de korte ender mod øst og vest, men også stod på højkant, vinkelret på underlaget.

Og i de senere år har flere forfattere, heriblandt Borg Jensen, fremsat den påstand, at energien også kan genskærpe elektriske barbermaskiner. Disse har som regel enten buet eller roterende skær, og lige meget hvordan man anbringer en sådan barbermaskine i pyramiden, vil de fleste skær pege i andre retninger end stik øst-vest. Borg Jensen tager ingen forbehold over for dette. Han skriver slet og ret: »Elektriske barbermaskiner vil også genvinde skarphed.« Hvem skal man tro?

Et problem i forlængelse heraf er spørgsmålet om, hvorvidt pyramiden kan skærpe andre skærende redskaber end barberblade. Nogle forfattere hævder, at man også får positive resultater med knive og sakse. Den fulde titel på Drbals patentspecifikation lød:

»En indretning til at vedligeholde skarpheden på barberblade og -knive«. Barberknive, javel. Det stemmer dårligt overens med, hvad Salas og Cano rapporterer: »Vi forsøgte med en kniv, og helt ærligt, efter at have haft den under pyramiden i tre måneder fandt vi ikke, at den skar spor bedre end før behandlingen.«

Et tredje punkt, hvor der er uoverensstemmelser, er i opfattelsen af den ideelle størrelse på pyramiden. Salas og Cano hævder ud fra egne erfaringer, at pyramidens størrelse ikke har den mindste indflydelse på, hvor hurtigt effekten opnås, men tilføjer:

»Enhver pyramide, højere end otte cm, er velegnet.«

Denne bemærkning er væsentlig. Den indebærer, at forfatterparret må have afprøvet pyramider, som var lavere end 8 cm, og fundet dem uegnede. Og det er atter i konflikt med Drbals opgivelser. Han udtaler, at hans bedste barberbladspyramide kun er 5 cm høj. Hvem skal man tro?

Skal man måske i stedet tro den engelske forfatter Alan Landsburg, som foreslår, at effekten er direkte proportional med pyramidens størrelse? Ganske vist kan Landsburg ikke føre det mindste bevis for sin teori, tilsyneladende har han ikke engang udført det elementære barberbladsforsøg, men han er god til at sætte et storslået perspektiv på sine tanker. Hans bog hedder »In search of strange phenomena«, og læserne skal have smæk for skillingen. Hvis en lille pyramidemodel kan skærpe et barberblad, skriver Landsburg, så må en større model kunne skærpe en kniv eller en machete. Og en endnu større model? En model på størrelse med Kheopsypyramiden eller den endnu større pyramide ved Cholula de Rivaldavia i Mexico –

»hvor stor en kraft kunne der ikke fokuseres med en energi-linse af så vældige dimensioner?«

Hvem ved? Måske ligefrem kraft nok til at skærpe den kritiske sans hos visse forfattere? En mindre model kan sandsynligvis ikke gøre det.

Forøget plantevækst

Pyramideforskerne har ment at se store muligheder for praktisk anvendelse af pyramideenergi inden for gartneri og landbrug. Efter sigende har energien en positiv, vækstfremmende virkning på planter.

Ved forsøg med planter kan man forvente en del grundlæggende krav til kontrol opfyldt. Det er muligt at opstille parallelle kontrolforsøg.

Eksperimentets forløb og udfald kan uden vanskelighed vurderes af flere personer. Resultaterne lader sig udtrykke i enkle, kvantitative udsagn – i timer, millimeter og gram. Desværre viser det sig, at kun en lille del af de planteforsøg, som beskrives i pyramidelitteraturen, opfylder disse nødvendige krav; det er snarere reglen end undtagelsen, at forskerne har været efterladende på et eller flere af punkterne. Man finder et typisk eksempel i Salas og Canos omtale af egne forsøg i »Pyramidernes kræfter 2«.

»Ved de første forsøg, vi gennemførte, var væksthforskellene mellem pyramide-planter og udækkede planter små, men væsentlige,«

skriver de. Alene i denne sætning er der to ting, som må få læseren til at tage forbehold. For det første den vage formulering, at de konstaterede væksthforskelle var »små, men væsentlige«. Salas og Cano kommer ikke nærmere ind på, præcis hvor små eller væsentlige de var. Var de måske så små,

at kun et par ensporede pyramidetilhængere ville finde dem væsentlige? Vi må have tal på bordet, før resultaterne kan tages alvorligt. For det andet udviser Salas og Canos forsøg den ikke ualmindelige fejl, at kontrolplanterne har været underlagt andre betingelser end forsøgsplanterne. Kontrolplanterne var udækkede, mens de andre havde en pyramide over sig, og hermed taber eksperimentet i videnskabelig værdi. Kun ved at opstille kontrolplanter og forsøgsplanter med nøjagtig samme vækstbetingelser vil det være muligt at fastslå, om det er pyramideenergi, der har påvirket en plante og i givet fald hvor meget. Planterne må have samme jordbundsforhold og tilføres samme mængde varme, væde, lys og luft. Hvis den ene plante sættes under en kartonpyramide, skal den anden dækkes af en kartonbeholder (f.eks. en terning) med tilsvarende volumen. Er pyramiden af glas, skal terningen også være det.

Problemet med at skabe identiske vækstbetingelser dukker op igen i en række forsøg, Salas og Cano har foretaget på friland med nogle ikke nærmere specificerede planter. Under disse forsøg mente de to spaniere at kunne se, at pyramidens ydre kraftfelt påvirkede de kontrolplanter, som befandt sig i nærheden.

»Ved et forsøg med en 75 cm høj pyramide fandt vi ud af, at kontrolplanterne bør anbringes mindst tre meter fra pyramiden ... Først da vi således fik bremsset pyramidens indvirkning på kontrolplanterne, begyndte vi at opnå tilfredsstillende resultater.«

Det overlades til læseren at gætte, hvad Salas og Cano forstår ved tilfredsstillende resultater; men det er ikke det, der er pointen her. Ved at anbringe forsøgs- og kontrolplanter flere meter fra hinanden åbner man mulighed for, at små forskelle i jordens indhold af salte og næringsstoffer kan øve indflydelse på væksten (måske netop så meget, at planterne under pyramiden udviser en »tilfredsstillende« vækstforøgelse sammenlignet med kontrolplanterne). Det er derfor ikke nogen god idé at udføre planteforsøg direkte på åben mark. Gør man det, må man i hvert fald først foretage en jordbundsanalyse for at sikre sig, at samtlige planter får ens betingelser.

Det er netop mangelen på en jordbundsanalyse, som er det kritiske punkt i Borg Jensens undersøgelse af afgrøderne omkring pyramiden i Sejlflod. Han kalder selv denne undersøgelse for et landbrugsforsøg, og det lyder da godt. Det begyndte med, at Borg Jensen opdagede, at kornet på markerne tæt op mod hans ejendom var højere end det korn, som voksede længere væk. Hvad der herefter skete har været omtalt i adskillige aviser og ugeblade. En tidlig version kunne læses i Morsø Folkeblad den 21. november 1981:

»Borg Jensen samlede nogle aks fra pyramidens nærhed og nogle, der havde groet længere væk. Han sendte dem til Aalborg Universitetscenter for at vise forskellen. På centret blev man interesseret i sagen, og afdelingsforstander P.H. Bering sendte folk ud for at sanke aks. Måleresultaterne fra kornet viste, at totalhøjden for det korn, der groede i umiddelbar nærhed af pyramiden, var en trediedel større end det korn, der groede ca. 75 meter væk. Selve kornet var desuden meget tungere.«

En interessant iagttagelse og bestemt også en god historie. Ikke underligt, at Borg Jensen holder af at henvise til sit samarbejde med forskere fra Aalborg Universitetscenter. Men en væsentlig grund til, at historien er blevet så god, er, at pressen udelukkende har hørt den fra Borg Jensens side. Ingen synes at have interesseret sig for, hvad den anden part i samarbejdet kunne fortælle. Ovenstående aviscitat har været forelagt P.H. Bering, som giver det en bitter kommentar med på vejen:

»Referatet er ikke en korrekt gengivelse af hverken min eller Aalborg Universitetscenters »deltagelse«, idet der er tale om et (muligvis to) private besøg ved Borg Jensens pyramide. Disse blev aflagt af helt privat interesse. På Borg Jensens anmodning foretog jeg vejning af de omtalte aks og meddelte Borg Jensen resultatet. Aalborg Universitetscenter som sådan har ikke været involveret – i hvert fald ikke via undertegnede – og jeg har ikke »sendt folk ud«. Plukningen af aksene foretog jeg selv, eller også gjorde Borg Jensen i overværelse af mig. Den side af sagen er så velkontrolleret, som man kan forlange af et pilotforsøg. Dog må jeg pointere at jeg understregede overfor Borg Jensen at vejningen i sig selv ikke udgør noget bevis, idet de konstaterede (tydelige) forskelle kunne skyldes mange andre faktorer end pyramidens nærhed (jordbund, gødskning, væde ...). Disse faktorer er ikke nærmere undersøgt – i alt fald ikke af mig.«

I Borg Jensens »Håndbog nr. 1« bliver sagen afrundet med følgende ord:

»Da Jordanalyser o.l. undersøgelser ikke er afsluttet på nuværende tidspunkt, kan vi ikke fortælle mere om dette interessante aspekt, før håndbog nr. 2 udkommer.«

Mere diplomatisk kan det næsten ikke siges. Jordbundsanalysen er endnu ikke påbegyndt.

Patrick Flanagan tegner sig for en række forsøg med lucerne, som tilsyneladende er udført under lidt mere gennemtænkte forhold end de hidtil omtalte forsøg. Han har både prøvet at vande planter med pyramidebehandlet vand, at behandle frø før udplantning og at behandle planter under hele spiringsprocessen. Frøene blev behandlet i otte timer under en kartonpyramide; den direkte behandling af spirer foregik under en pyramide af klart plexiglas. Flanagan huskede ved alle forsøg at anbringe en terning med tilsvarende volumen over kontrolplanterne. Resultaterne var entydigt positive.

»I alle tilfælde voksede de pyramidebehandlede planter 2 til 3 gange hurtigere end kontrolplanterne, og de var mere sunde og holdt sig ufordærvet i længere tid efter at de var høstet,«

skriver han. igen ser vi, at nogle måske udmærkede forsøg taber i videnskabelig værdi, fordi resultaterne ikke bliver opført i præcise tal. Det er muligt, at de pyramidebehandlede planter voksede 2-3 gange hurtigere, men hvor meget drejer det sig om i millimeter pr. døgn? Og ud fra hvilke tegn afgjorde Flanagan, at de behandlede planter var sundere end kontrolplanterne?

Flanagan hævder at have dyrket mere end 2500 pund lucernespirer i sit kontor. Denne påstand vil nok få en og anden til at se med en vis skepsis på Flanagans øvrige udsagn. Andre vil måske blive imponerede, og det er selvfølgelig også det, der er meningen. Borg Jensen, den tro assistent, som dog ikke overværede de omtalte forsøg, er imponeret. Han skriver:

»Med videnskabelig nøjagtighed blev disse forsøg gentaget atter og atter ... «

ja, hvor mange forsøg skal der i grunden til for at frembringe 1,2 tons lucernespirer? Blev Flanagan virkelig ved at gentage de samme forsøg med lucerne måned efter måned, år efter år? Hvorfor brugte han i stedet ikke lidt af sin tid og energi på at få udenforstående videnskabsfolk til at overvære sine forsøg? Et enkelt eksperiment, kontrolleret af sagkyndige og uafhængige vidner, ville have haft større værdi end hundrede af de forsøg, Flanagan udførte på egen hånd.

Ingen forfattere har kunnet forklare, præcis hvordan pyramideenergi indvirker på en plante. Patrick Flanagan er en af de få, som overhovedet har gjort sig overvejelser i denne retning. Han mener, at pyramiden nedsætter den elektriske modstand i plantevævet, og dette har han undersøgt ved at forbinde en plantes blade med elektroder, som var tilsluttet en polygraf. Dette apparat, som populært kaldes en løgnedetektor, registrerer ændringer i åndedrættet, blodtrykket og hudens elektriske ledeevne. Det var det sidste, Flanagan var interesseret i at måle. Når han satte en pyramide ned over planten, reagerede denne med en øjeblikkelig sænkning af den elektriske modstand i bladene. Denne reaktion indtraf under alle slags pyramider, men ikke under en terning. Og Flanagan gjorde flere interessante opdagelser. Til tider syntes planten at vibrere i takt med hans eget hjerteslag. Planten reagerede, hvis den blev udsat for støj eller ændringer i belysningens farve, eller hvis en person trådte ind i lokalet.

»Selv eksperimentatorens tanker påvirker planten,«

fortæller han.

Lyder det bekendt? Ja, mon ikke. Bortset fra nummeret med pyramiden og terningen er det hele en repetition af gode gamle Cleve Backsters undersøgelser af »primær opfattelse« hos planter. Backster var noget af en berømthed netop på den tid, da Flanagan skrev sin bog. Allerede i 1966 begyndte Backster, hvis arbejde var at undervise politifolk i brugen af løgnedetektorer, at lave eksperimenter i stil med dem, Flanagan beskriver. Men Backster gik endnu videre.

Han noterede, at en philodendron gav et tydeligt udsving på polygrafen i samme øjeblik, en levende reje blev kastet i kogende vand i et andet værelse. Han forsøgte med æg, frugt og sædceller og opnåede flere positive resultater. Han observerede målelige reaktioner i en yoghurtkultur, når han dryppede mælk i en anden kultur. På baggrund af disse resultater fremsatte Backster den teori, at alle levende organismer står i forbindelse med hinanden via ukendte signaler. Den brede offentlighed var betaget. Parapsykologer og okkultister var begejstrede.

I 1974 prøvede tre forskere ved Cornell University at gentage Backsters forsøg med planten og rejen. De rådførte sig med Backster om, hvorledes eksperimentet bedst kunne udføres, og anlagde på en række punkter en strengere kontrol end han selv havde gjort. Denne gang var resultatet negativt. I en artikel i tidsskriftet Science kundgjorde de, at der ikke kunne konstateres nogen sammenhæng mellem drab på saltvandsrejer og de elektriske reaktioner hos en philodendron. Herefter var videnskaben stort set færdig med Backster. De tre forskere skrev til slut i artiklen:

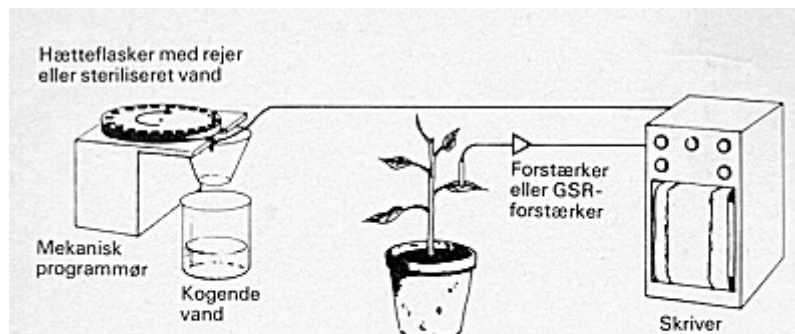
»Hypotesen vil blive stående som en spændende tanke, men man bør bemærke, at den kun støttes af de begrænsede data, Backster har offentliggjort.»

Men Backster har ikke engang selv kunnet gentage resultaterne fra sit rejeforsøg.

Inden sagen blev lukket, var der sluppet en hel del vrøvl om planternes »primære opfattelse« ud på tryk. Tompkins og Bird beretter i deres bog »Planternes hemmelige liv« med stor ærbødighed om Backster og hans efterfølgere. En af disse var en amerikansk flådeofficer ved navn Eldon Byrd:

»Ligesom Backster og Sauvin har Byrd i fjernsynet kunnet demonstrere en plantes reaktion på forskellige stimuli, herunder hans hensigt at brænde den ... Der kom også en stærk reaktion, når han skar et blad af en anden plante.«

Bogen fortæller dog intet om Byrds skuffelse, da han opdagede, at han kunne få tilsvarende reaktioner ved at gentage forsøgene med et stykke skumgummi. Byrd slap i al hast teorien om planternes følelsesliv.

Lad os vende tilbage til Patrick Flanagan, som ledte os ud på dette vildspor. Han har ikke bevist, at pyramideformen er i stand til at påvirke den elektriske modstand i plantevæv. Han har blot endnu en gang demonstreret, hvor følsomt et instrument polygrafener, og hvor stor usikkerhed der er forbundet med målinger af denne art. En dør som lukkes, en minimal vibration eller en person, som nærmer sig iført en nylonskjorte, kan være nok til, at polygrafens skriver giver et voldsomt udsving. Hvis Flanagan har udvist en tilsvarende omhu og teknisk ekspertise ved sine andre forsøg, kan vi roligt lade dem glide i papirkurven.

Det er vanskeligt at danne sig et billede af, hvor mange planteforsøg der er foretaget verden over. Det kan dreje sig om store antal, især hvis vi skal tælle Flanagans 1,2 tons lucerne med. Til gengæld er det ikke svært at se, at næsten hvert eneste planteforsøg, som omtales i litteraturen, lider under en eller flere alvorlige skavanker. Den mest almindelige er, at forsøget beskrives med ufuldstændig angivelse af resultater og omstændigheder.

Tag f.eks. følgende pragtstykke fra Toth og Nielsens bog:

»Havefolk har opdaget at frø som før såning blev anbragt i en pyramide, spirede hurtigere og frembragte stærkere og mere sunde planter på kortere tid end tilsvarende frø, som ikke havde været behandlet i en pyramide.«

Lutter kvalitative udsagn i stedet for kvantitative. Hvad er det for havefolk, der har gjort disse herlige opdagelser? Er der tusindvis af dem, spredt ud over USA, eller er det blot et par af Max Toths bekendte? Oplysninger af dette tilsnit har ingen som helst informations- eller bevisværdi, men de er velegnede til at gøre indtryk på en godtroende læser.

Et andet spørgsmål er, hvor lang tid plantefrø er om at optage tilstrækkelig pyramideenergi. Toth og Nielsen skriver, at frøene skal ligge under pyramiden i mindst to uger, mens Serge V. King mener, at et døgn må være nok. Flanagan hævder som tidligere nævnt at have opnået positive resultater efter kun otte timers behandling. Så store udsving i forfatterens angivelser tyder på, at det egentlig er underordnet, hvor længe frøene behandles, blot man tror, det hjælper.

Forfatterne mener også, at pyramiden har vist sig effektiv ved behandling af syge og skrantende planter. Ifølge Borg Jensen vil planter, som er ved at sakke bagud, »hurtigt genvinde livsgnisten« under en pyramide. Salas og Cano har gjort lignende erfaringer:

»Det har vist sig, at mange svagelige planter kommer sig og skyder i vejret efter at have været udsat for behandling i en lukket pyramide, men uden bund. Andre, mere følsomme planter, kan ikke tåle denne behandling, måske fordi de udsættes for en for dem for kraftig energipåvirkning.«

Ja, eller måske fordi disse planter er så hårdt angrebet, at de under alle omstændigheder ville være bukket under. Argumentet gælder også den modsatte vej: de syge planter, som synes at nyde godt af pyramidebehandlingen, er måske i virkeligheden ikke svagere end at de kunne komme sig ved egen kraft. På dette felt er det simpelt hen ikke muligt at afgøre, om pyramiden har nogen virkning, eftersom man aldrig kan vide sig sikker på, at kontrolplanten er præcis lige så syg eller lige så modstandsdygtig som forsøgsplanten.

Problemet med, at tilsyneladende ens planter ad naturens vej ofte udvikler sig forskelligt, spiller også ind i et forsøg, som ellers fremstår som et af de mest veldokumenterede. Det blev gennemført i 1975 af Jack Dyer på Central State College i Edmund, Oklahoma, og omfattede tre slags beholdere med ens volumen: pyramide, ligesidet prisme og parallelepipedum (en kasse, hvis sider er parallelogrammer). Der var fem eksemplarer af hver model, udført i glas. I hver af de 15 beholdere lagde man tre frø, og desuden blev der ved siden af hver beholder lagt et enkelt utildækket frø. Forsøget strakte sig over 11 dage. Planterne blev belyst 16 timer i døgnet med vækstfremmende lys, og hver dag flyttede man rundt på beholderne for at sikre, at de i forsøgets løb modtog samme mængde lys og varme. Planternes tilvækst blev målt med en titusindedel millimeters nøjagtighed, og efter forsøget blev de vejret, tørret og derpå vejret igen.

Tabel 4. Jack Dyers forsøg med planters vækst. Målene i mm

Plante	Pyramide	Prisme	Parallelepipedum	Kontrol
1	145,5928	144,1958	95,1484	105,1052
2	188,8490	115,0112	102,6414	89,8906
3	143,9672	97,2566	107,7214	56,4642
4	186,8932	163,6776	147,9804	128,3970
5	166,0652	140,7414	140,8684	148,6916
6	184,2008	176,5300	70,2056	29,2354
7	168,9862	199,1868	161,2900	165,8874
8	112,9538	90,1700	130,5306	153,2128
9	161,5440	108,0262	18,7960	134,6454
10	156,0576	110,2614	168,5290	145,6690
11	130,8100	145,6690	158,6230	130,6322
12	143,6116	38,8366	104,8004	66,7312

Et glimrende eksperiment. Når en pyramideforsker for en gangs skyld som her er gået omhyggeligt og betænksomt til værks, bliver resultaterne tilsvarende interessante. Tabel 4 viser den opnåede højde for de fire gange 15 planter og den gennemsnitlige vækst for planterne i hver gruppe. Der kan læses flere ting ud af disse tal, naturligvis først og fremmest, at planterne i pyramiderne klarede sig bedst, ellers havde vi næppe oplevet, at såvel Schul og Pettit som Salas og Cano ville henvise til forsøget. Men lad os prøve at se lidt nærmere på tallene.

Det fremgår, at planterne i pyramidernes især har udmærket sig ved en stabil, ensartet vækst. Forskellen på den højeste og den laveste pyramide-plante er kun 7,6 cm. Derimod er forskellen på den højeste og laveste plante frembragt i et parallelepipedum dobbelt så stor: 15 cm, og i de prismeformede beholdere varierer planternes vækst med hele 16 cm. De anvendte frø har tydeligvis haft vidt forskellig spirekraft i sig, selv om de må være kommet fra samme pose.

Dette forhold bliver helt klart, når vi betragter kontrolplante 15. Frøet til denne plante må have været sygt, siden den i løbet af 11 dage kun formåede at vokse tre hundrededele millimeter. Det er så lidt, at man vel knap kan tale om en egentlig plante. Men det er ikke engang sikkert, at dette frø er det eneste i forsøget, som har været svageligt. Flere andre planter udviser en påfaldende ringe vækst, om end ikke helt så dramatisk lav.

Der er kontrolplante 6, som kun måler 2,9 cm mod en gennemsnitlig højde på 10,5 cm i denne gruppe. Der er parallelepipedumplante 9 med højden 1,9 cm i en gruppe, hvor gennemsnitshøjden er 11 cm. Og der er prisme-plante 12, som kun måler 3,9 cm mod den gennemsnitlige højde på 12,6 cm. Måske er disse planter spiret af svagelige frø, måske ikke. Under alle omstændigheder viser de, at planter af samme type kan reagere vidt forskelligt uden påviselig ydre årsag. Man er derfor nødt til at eksperimentere med store antal, hvis man ønsker at få et pålideligt billede frem.

Jack Dyer anvendte 60 frø i sit eksperiment. Det er et meget lille grundlag at drage slutninger ud fra. Hvis forsøget blev gentaget nogle gange med samme resultat, ville tendensen kunne betragtes som holdbar og videnskabeligt betydningsfuld. Men ifølge de foreliggende kilder har hverken Dyer eller andre pyramideforskere gentaget dette forsøg, og det er beklageligt, for det tager sig betydelig mere overbevisende ud end f.eks. Flanagans dårligt dokumenterede undersøgelser.

Der hører en pudsig efterskrift, til Dyers eksperiment. Da han vejede de friske planter, fandt han som forventet, at planterne fra pyramidernes vejede mest. Men efter at være tørret viste de sig derimod at veje mindst, mens kontrolplanterne, som i frisk tilstand vejede mindst, nu var de tungeste. Dette mere end antyder, at pyramideplanternes ekstra tilvækst i virkeligheden var det rene vand, mens det var kontrolplanterne, som havde den største reelle tilvækst.

Så uanset om pyramidens virker eller ej, er den tilsyneladende ikke videre egnet til væksthus for grøntsager. Man kunne dog godt ønske at se en kemisk analyse af planternes indhold, men en sådan foreligger ikke. Det er underligt, at Dyer, som ellers brugte de fineste måleinstrumenter til at bestemme planternes vækst, slet ikke bekymrede sig om, hvilke næringsstoffer og mineraler de havde suget op under processen.

Vi har i dette kapitel udelukkende beskæftiget os med planteforsøg, som hævdes at have givet positivt resultat. Det betyder ikke, at der ikke findes forsøg med negativt udfald; men problemet er her som andre steder, at forsøg som taler imod energiens eksistens kun sjældent nævnes i litteraturen. Ingen ved, hvor mange skuffelser pyramidetilhængerne har måttet døje med under deres forsøg på at få planter til at vokse hurtigere. En enkelt serie undersøgelser er dog nået ud til offentligheden via en lille artikel, som stod på forsiden af *The Toronto Globe and Mail* den 10. februar 1976. Artiklen fortalte, at det kendte University of Guelph havde gennemført tre uafhængige undersøgelser af pyramidens væksthæmmende virkning:

»Eksperimenterne ved Guelph drejede sig om tomater, salat, blomkål, asparges og meloner. Der blev sået 20 frø af hver slags i 20 potter, som blev anbragt under

pyramider i forskellige farver og materialer. Nogle blev stillet et stykke væk fra pyramiderne for at fungere som kontrol. Man iagttog hastigheden for spiring og vækst og målte planternes højde.

Der kunne ikke konstateres nogen virkning på spiredygtighed eller højde. Planter, som havde vokset under pyramider, så ud ganske som planter, der var dyrket udenfor. Bladene havde samme grønne nuance. Væksten var lige kraftig hos planten i pyramiden og planten uden for denne struktur.

Professor Thiessen betragter undersøgelserne med nogen forlegenhed. »Ved at foretage disse undersøgelser har vi på en måde kastet et skær af troværdighed over påstandene. Vi må nok regne med, at kommende skrifter fra pyramidologernes side vil nævne, at University of Guelph var tilstrækkeligt interesseret til at undersøge dem nærmere. Men lad os i det mindste få slået fast, at vore undersøgelser ikke fandt det mindste bevis til støtte for disse påstande.««

Man kunne så undre sig lidt over, hvorfor universitetet overhovedet var gået i gang med disse eksperimenter. Forklaringen fulgte et par måneder senere i et andet canadisk blad, The Financial Post Magazine. Her kunne man i en artikel læse om optakten, som i korthed gik ud på, at en begejstret pyramideforsker ved navn Gilbert Milne havde kørt en hel vognladning pyramider over til Guelph. Milne havde tjent en mindre formue ved salg af ståltrådspyramider til havefolk, og nu mente han, at universitetet også burde vise interesse for sagen. Ib Nonnecke, som var formand for universitetets landbrugsfakultet, lod sig overtale:

»Jeg var høj i en uge efter at have talt med Gib. Det er simpelt hen ikke muligt at slå skår i hans entusiasme. Men efter at have foretaget et kontrolleret forsøg i universitetets væksthuse måtte vi konkludere, at der ikke var nogen forskel på planternes reaktioner. Såvel forsøgs- som kontrolgrupper af planter viste sig sårbare over for de samme insekter og sygdomme, og der var ingen forskel i vækstraten.«

Men pyramideforskerne pressede på for at få foretaget nye undersøgelser, og det blev til endnu to, før professor Thiessen blev forlegen på universitetets vegne og mente, at nu måtte det være nok. Hans bange anelser slog til. I den kommende tid forsømte de canadiske pyramidetilhængere ingen lejlighed til at lade pressen vide, at man på University of Guelph forskede i pyramideenergi.

Vi må formode, at de omtalte forsøg er professionelt udført, men på baggrund af den kortfattede beskrivelse i artiklerne er det ikke muligt at slutte, om der er tale om et fuldgyldigt bevis imod pyramideenergi. På den anden side giver ingen af de øvrige planteforsøg, som her er nævnt, noget holdbart bevis for energiens eksistens. Forsøg, der som Flanagans er gentaget mange gange, skæmmes af dårlig kontrol og upræcis angivelse af resultaterne. Veldokumenterede forsøg som Dyers er derimod ikke blevet gentaget og kan derfor heller ikke gælde for videnskabeligt bevis.

Alle de tørre kendsgerninger og tal samler sig til sidst i et enkelt billede. Det er situationen, hvor den glade havemand og pyramideforsker Gilbert Milne for første gang opsøger University of Guelph. Han har medbragt nogle geranier for at vise, hvor smukke de er blevet takket være pyramideenergi.

»Jeg ville have smidt dem ud, hvis det var mine,«

siger professor Ib Nonnecke bagefter.

»De så så sølle ud.«

Vandet

Alle pyramideforskere er enige om, at vand er i stand til at optage og videregive

pyramideenergi. Dette er et kritisk punkt i bevisførelsen for pyramideenergiens eksistens. Den kosmiske energi har indtil nu vist sig at være en luftig størrelse, der behændigt undviger ethvert forsøg på registrering med videnskabeligt apparatur. Men når denne energi bliver overført til et medium som vand, burde den kunne konstateres. Der må ske nogle væsentlige ændringer hos vandmolekyler i en pyramide; efter behandlingen skulle de efter sigende have fået helt andre egenskaber end vandmolekyler, der lige er kommet ud af vandhanen.

Hvordan laver man pyramidevand? Borg Jensen giver følgende opskrift:

«Vand er et godt opmagasineringsbatteri for pyramideenergi og kan blive opladet ved at placere det i en plasticskål, enten under, i midten eller på toppen af pyramiden, alt efter hvad kvantum man ønsker at oplade. Når vand er opladet, har det de samme evner til at »virke« som en pyramide.»

Ifølge Borg Jensen kan en halv liter vand oplades i løbet af en nat, altså på mellem otte og ti timer, men han oplyser ikke, hvor stor en pyramide der skal anvendes til dette kvantum. Brintoverilte behøver ligeledes omkring otte timer for at blive energiseret, mens andre væsker, bl.a. drikkevarer som juice, vin og spiritus, udviser en tydelig forandring efter kun en times behandling.

Allerede ved spørgsmålet om, hvorledes man fremstiller og opbevarer pyramidevand, viser der sig en klar uenighed pyramideforskerne imellem. Toth og Nielsen mener, at en liter vand kan energiseres i løbet af et døgn. Når vandet er behandlet, skal det placeres i en lukket beholder i et køleskab, og her kan det opbevares på ubegrænset tid. Serge V. King klarer det ikke så lidt hurtigere.

Han behøver kun en time til at energisere en liter vand, men det hænger muligvis sammen med de usædvanlige evner, han hævder at besidde. King kan mærke både pyramideenergi og almindelig magnetisme med de bare hænder, så hvorfor skulle han ikke også kunne få en pyramide til at køre på dobbelt hastighed? I den modsatte ende finder vi Salas og Cano, som fraråder, at man behandler vandet i kortere tid end en uge, og det energiserede vand skal vel at mærke opbevares inde i pyramiden, ikke i et køleskab. Endvidere skriver de i direkte modstrid med Toth og Nielsen, at vandet ikke beholder sine nye kvaliteter i ubegrænset tid, men mister kraften inden for et tidsrum, som kan svinge fra en enkelt dag til et par uger.

Da der således er uenighed om, hvor længe behandlingen bør vare, ville det være en hjælp, hvis der fandtes nogle sikre tegn på, at vand har optaget tilstrækkeligt med pyramideenergi. Det gør der efter sigende også. Et iøjnefaldende tegn, som er let at kontrollere objektivt, er en øget fordampning. Flere forfattere anfører, at vand fordampes hurtigere i en pyramide end udenfor. Elsa Kaufmann kan endda oplyse, at fordampningen synes at foregå hurtigst, hvis vandbeholderen er af glas og har

samme form som kisten i Kheopspyramiden. Hun har ikke fremlagt data, som kan underbygge denne påstand.

Øget fordampning kunne umiddelbart tænkes at komme af, at pyramiden virker som et drivhus over vandet. Salas og Cano mener imidlertid at have påvist, at den hurtige fordampning er et blivende kendetegn ved det pyramidebehandlede vand, uanset hvor man flytter det hen. De har foretaget en serie eksperimenter, hvor to petriskåle med samme mængde vand blev anbragt utildækket på et bord. Vandet i den ene skål var pyramidebehandlet, mens den anden indeholdt almindeligt postevand. Salas og Cano konstaterede, at pyramidevand altid fordamper ca. 10% hurtigere end normalt vand.

Disse eksperimenter er så løst skitserede, at der hverken er grundlag for at afvise eller godtage dem. Man savner detaljer, og mere end det savner man en ekstra observator, som kunne bekræfte de opnåede resultater og måske også have holdt øje med, at de to forskere gik fornuftigt til værks. Vi skal lige straks se, hvilken særlig form for videnskabelig selvdisciplin og akkuratess Salas og Cano formår at opvise, når de arbejder på egen hånd. Den øgede fordampning hos pyramidevand kan med andre ord udmærket være sand, den er blot ikke blevet påvist under så omhyggeligt kontrollerede forhold, at den kan siges at have videnskabelig gyldighed.

Er der andre kendetegn, som viser, at vand indeholder pyramideenergi? Elsa Kaufmann fortæller, at det føles meget køligt, selv om det opbevares ved stuetemperatur,

»men man kan ikke måle det med et almindeligt termometer«

. Vi kan med rette spørge, hvad slags termometer der så skal til.

Flere pyramideforskere skriver, at pyramidebehandlet vand smager friskere og renere end almindeligt vand. Det er en subjektiv vurdering, som ikke kan bruges til ret meget i en seriøs undersøgelse. Skal man tillægge dette kendetegn nogen betydning, må det først konstateres gennem blindforsøg med store antal deltagere. Pyramideforskerne har ikke gennemført sådanne forsøg.

»Alle forfattere,«

skriver Salas og Cano,

»er enige om, at den bedste metode til at konstatere, om vandet virkelig er behandlet og hvor kraftigt, er at bruge pendulet. Med et pendul eller simpelthen en synål ophængt i en tråd over vandet konstateres ved hjælp af pendulbevægelserne eksistensen og mængden af opladet energi.«

Med denne metode, som åbenbart er i høj kurs, har vi som bekendt fuldstændig sluppet taget i videnskaben og bevæget os ud på okkultismens gyngende grund. Salas og Cano erkender da også, at denne fremgangsmåde har sine ulemper, ja, de føler sig ligefrem nødsaget til en personlig tilståelse:

»Vi selv har ofte været i tvivl, når vi skulle vurdere penduludsvingene.«

Spørgsmålet står stadig ubesvaret: er det muligt at påvise nogen forskel mellem pyramidebehandlet vand og almindeligt postevand?

Det forekommer indlysende, at man ville få det mest kontante svar fra et kemisk laboratorium. Lad os se lidt nærmere på Salas og Canos meriter. De to bruger et helt kapitel i deres bog til at komme omkring de forskellige aspekter ved pyramideenergi og vand, og det synes at være den mest detaljerede diskussion, som foreligger. Hvad gjorde de to forskere, da de havde opdaget, at pyramidebehandlet vand fordamper hurtigere end almindeligt vand?

»Vi sendte de to vandprøver til en kemisk analyse, men der blev ikke registreret nogen som helst kemisk forskel eller ændring. Det var altså ikke vejen.

Hvis den kemiske sammensætning ikke ændres, så må det være vandets fysiske egenskaber, der ændres af pyramiden, tænkte vi. I så fald må det være overfladespændingen, der reduceres under pyramiden.

Dette er let at bekræfte med et lille forsøg. Små vanddråber dryppes fra ringe højde ned på en vandoverflade. Til forsøget behøves kun et glas med vand og en fin pipette. Så vidt vi kunne se under vore forsøg, opløstes pyramidebehandlet vand hurtigere og lettere end almindeligt vand. Men da forskellen var ringe, og vi ikke disponerede over mere fintfølede måleudstyr, valgte vi i første omgang på et teoretisk plan at undersøge, hvad er vand og hvordan opfører det sig.«

Herefter følger en flere sider lang udredning om vandets mangeartede natur. Salas og Cano beretter om tungt vand og supertungt vand og om en professor ved Moskvas Universitet, som har fremstillet en særlig type vand, der først koger ved over 200° og ikke fryser til is før omkring -50°. De fortæller, at der findes seks forskellige former for is, hvoraf kun den ene er lettere end vand.

De fremlægger mange andre iagttagelser, som nok kan fængsle den almindelige læser og trække opmærksomheden bort fra det egentligt interessante i denne sammenhæng, nemlig den ovenfor gengivne beskrivelse af deres eksperimenter. Her kommer Salas og Canos videnskabelige ambitioner frem, så alle kan få øje på dem.

Vi præsenteres først for et af de sjældne tilfælde, hvor en udenforstående kontrolinstans er blevet bedt om at undersøge et emne, som hævdes at være påvirket af pyramideenergi. Og hvad siger laboratoriet? Der kan ikke registreres nogen som helst kemisk forskel mellem pyramidevand og almindeligt vand. De to spaniere er rystede, men lader sig dog ikke slå ud. De opstiller i stedet den ganske rimelige hypotese, at den øgede fordampning kan skyldes en formindsket overfladespænding hos vandet. Men nu synes de at have pådraget sig en sand skræk for, hvad der kan komme ud af at sende vandprøver til analyse hos fremmede mennesker.

Så det gør de ikke. Mange laboratorier råder ellers over glimrende udstyr til at fastslå vands overfladespænding, men det må hvile i denne omgang, det er ikke vejen. I stedet kaster Salas og Cano sig ud i et hjemmelavet eksperiment, hvor man kan være fuldstændig sikker på at få usikre resultater. Det står enhver frit for at dryppe to farveløse væsker med forskellig overfladespænding – f.eks. vand og saltvand ned i et glas vand og prøve at afgøre, hvilken af dem der opløses hurtigst. Det er ikke helt let, og seriøs videnskab er det da slet ikke. Men under disse betingelser lykkes det Salas og Cano at opnå de forventede resultater. De stiller sig tilfreds med at konstatere, at »så vidt de kan se« er pyramidevand lettere opløseligt end almindeligt vand, hvorefter de hurtigt springer over i den lange, teoretiske udenomssnak om, hvad vand egentlig er.

Tilsyneladende har Toth og Nielsen været udsat for lignende skuffelser. De skriver, at

»vore egne erfaringer lader formode, at vand som har været opbevaret i en pyramide faktisk undergår en ændring, som endnu ikke har kunnet spores ved kemisk analyse«

. Et nænsomt ordvalg, men meningen kommer alligevel frem. Toth og Nielsen har sendt en prøve pyramidevand til kemisk analyse og fået den retur med den besked, at der ikke kunne spores noget usædvanligt.

Andre har dog haft mere held med sig. Schul og Pettit har fundet små forskelle i vandets indhold af kobber og zink og mener derfor, at pyramiden er i stand til at reducere tilstedeværelsen af disse metaller. Salas og Cano omtaler denne opdagelse, men afholder sig klogeligt fra at kommentere den, deres egne erfaringer siger noget andet. Bortset fra denne detalje føler de en nær samhørighed med det amerikanske forskerpar, og de glæder sig over, at Schul og Pettits vurdering af vandets fysiske egenskaber falder sammen med deres egen. Til gengæld håner de Norman Stark, fordi hans analyser har vist en kraftig stigning af nitritter i vandet. Det kan umuligt passe, at pyramiden laver rent vand om til en sundhedsfarlig drik, mener Salas og Cano. »Vi ville foreslå Stark at være mere omhyggelig og rense sine kolber og flasker, bare en gang imellem,« skriver de.

Men hvordan kan de være så sikre på, at det er Stark, der er et rodehoved og tager fejl? Man kunne med lige så stor ret tænke sig, at Schul og Pettit har glemt en mikroskopisk rest salt- eller svovlsyre i deres kolber, hvilket ville nedsætte vandets indhold af kobber og zink. Man kunne tænke sig, at Schul og Pettit er gået lige så skødesløst frem i deres undersøgelser som Salas og Cano. Og man kunne i særdeleshed tænke sig, at der ikke indtræffer nogen som helst fysisk eller kemisk forandring med vand under en pyramide. Indtil nu har pyramideforskerne ikke formået at dokumentere det modsatte.

Det totale fravær af videnskabeligt bevismateriale har dog ikke afholdt forskerne fra at arbejde videre med hypoteser om, hvad det i grunden er, der sker med vand under en pyramide. Salas og Cano mener som nævnt, at overfladespændingen bliver reduceret, og andre forfattere giver udtryk for en lignende opfattelse. Ingen af dem giver dog nogen særlig detaljeret beskrivelse af, hvilke forandringer der sker i vandet. Måske med undtagelse af den danske forfatter Elsa Kaufmann.

Hun har i en årrække foretaget eksperimenter med vand, og sideløbende har hun fordybet sig i østlig filosofi. Hendes overvejelser kredser om Yin og Yang, livets modsatte og komplementære kræfter, og det har fået hende til at sætte vandet i forbindelse med ild. Hun skriver i sin bog:

»Jeg tror, at vand som står i en pyramide, spaltes i flere brint- og hydroxyl-joner, og at der er en reversibel proces i gang derinde. Vandet spaltes i et ganske kort sekund i en masse joner, hvoraf brinten brænder ved at forbinde sig med ilt i luften. Så dannes der igen vand. Processen løber hele tiden mellem vand og spaltet vand med brint, som i et kort øjeblik bliver til ild, hvorefter der igen dannes vand. Vandet bliver ved denne proces »levende«. Brintjon-koncentrationen stiger i brøkdele af et sekund, og dette kunne være nok til, at bakterier ikke kan leve i vandet, hvilket er tilfældet med pyramidevand.«

For den almindelige læser lyder dette måske som en tilforladelig eller i det mindste mulig forklaring. Det er det ikke. Teorien har intet som helst hold i virkeligheden.

I et glas vand findes der altid nogle få vandmolekyler, som er spaltet i brint- og hydroxylioner, nemlig ca. en timilliontedel af samtlige vandmolekyler. Dette tal kan ikke ændres. At brintion-koncentrationen skulle stige i brøkdeler af et sekund er lige så utænkeligt, som at vandet pludselig skulle blive rødt. Hvis man alligevel forestiller sig, at der på en eller anden måde er kommet en masse brint- og hydroxylioner til stede i vandet, vil der ikke af den grund boble brint op.

Det skyldes, at brintioner er ladet med positiv elektricitet, mens brint selv er uladet. Brintionerne vil derfor blive i vandet, hvor de øjeblikkelig vil forene sig med hydroxylioner, indtil balancen er genoprettet og kun en timilliontedel af vandmolekylerne er spaltet.

Man kan godt få brintioner omdannet til boblende brint. Hertil kræves to ting: tilførsel af energi og tilførsel af elektroner. Elektroner er negativ elektricitet, og når en elektron forener sig med en brintion, som jo er positivt ladet, neutraliserer disse hinanden og danner uladet brint. Sender man en elektrisk strøm gennem vandet, tilføres såvel energi som elektroner, og i så fald vil der boble brint op af vandet. Processen kaldes elektrolyse. Af dette følger, at enten må pyramideenergi være det samme som almindelig elektrisk strøm, eller også har Elsa Kaufmann ikke begreb om kemi.

Og der er endnu et problem. Selv om der skulle være kommet brint til stede over vandet, opstår der ikke af den grund ild. For ganske vist er det rigtigt, at brint kan brænde i ilt, og at der herved opstår vand, men processen går ikke i gang, af sig selv. Der kræves en igangsætter, en gnist eller en brændende tændstik. At tale om

»en masse ioner, hvoraf brinten brænder«,

er således en dobbelt misforståelse. For det første er ioner ikke brint (brint er brintion forenet med elektron), og for det andet brænder brint ikke uden igangsætter.

Men Elsa Kaufmann har vovet sig endnu længere ud i sine spekulationer om vandet og dets bestanddele.

»Vi kender alle,«

skriver hun,

»forsøgene med "knaldgas" fra fysiktimerne, når brint forener sig med ilt og bliver til vand. Vi hører en lyd som et piskesmæld. Denne lyd hører man netop undertiden på et vist stadium af meditation. Lyden høres inde i hovedet et sted og kan forekomme meget kraftig. Fysiologisk set kan det være brintatomer, der kolliderer med ilt, men det kan nok aldrig påvises ad teknisk vej. For hvor i hjernen skal man lede?«

Ja, hvor i hjernen skal man dog lede efter alt det vand? Og ikke mindst, hos hvem?

Borg Jensen har som den første pyramideforsker fremlagt en iagttagelse af en helt anden måde, hvorpå pyramideenergi kan påvirke vand. Den angår et dagligdags fænomen, nemlig vand, der løber ud af et badekar eller en håndvask. Hvis badekarret befinder sig på jordens nordlige halvkugle, vil vandet som regel forme en højredrejende hvirvel, idet det løber ud. På den sydlige halvkugle vil vandet derimod løbe ud i en venstredrejende hvirvel.

Ifølge Borg Jensen kan man ved at anbringe en pyramide over vandet og lade den virke i nogle timer få vandet til at løbe ud i modsat retning af det normale. Han fremhæver dette som et

glimrende eksperiment, der kan overbevise tvivlere om pyramideenergiens eksistens, og tilføjer, at pyramiden ikke engang behøver stå direkte over vandet. Han omtaler i sin »Håndbog nr. 1« et tilfælde, hvor en pyramide skulle have energiseret en hel lejlighed i København og have fået vandet til at løbe ud venstre om.

Ved første øjekast ligner dette et godt og enkelt bevis. En veldefineret fysisk kraft ophæves af pyramiden, ergo må pyramideenergien eksistere. Ved nærmere eftersyn er beviset imidlertid hverken godt eller enkelt. Borg Jensen glemmer nemlig at fortælle, at den pågældende fysiske kraft er uhyre svag og følsom over for mange andre påvirkninger end lige netop pyramideenergi. Det er en effekt af jordens rotation, den såkaldte corioliskraft, som får vand i bevægelse til at dreje mod højre på den nordlige halvkugle og mod venstre på den sydlige. Men corioliskraften er ganske svag; ved eksperimentet med badekarret kan den mindste uro i vandet – frembragt af luftstrømninger over vandoverfladen eller ved fjernelse af proppen – være nok til at forstyrre billedet, så hvirvelen udebliver eller drejer den forkerte vej rundt. Faktisk er det kun tre gange lykkedes at opstille de rette betingelser for, at corioliskraften kunne virke fuldstændig uhindret.

Det skete ved en række forsøg i begyndelsen af 1960'erne i England, USA og Australien. Ved forsøgene på den sydlige halvkugle anvendte man en cylindrisk tank med en diameter på ca. 2 m og et 1 cm bredt udløbsrør midt i bunden. Tanken stod i et lille kælderrum uden vinduer. I nogle af de indledende forsøg drejede vandet rundt højre om, selv om man havde ladet det hvile i tanken i 13 timer. Eksperimentatorerne var nødt til at forsegle en luftkanal i loftet for at undgå træk og at lade vandet falde til ro i næsten et døgn, før hvirvelen ville dreje den rigtige vej rundt hver gang. Det siger sig selv, at man må tage tilsvarende forholdsregler, hvis man med sikkerhed vil kunne fastslå, om pyramideenergi er i stand til at ophæve corioliskraften.

Af de forhåndenværende beviser på dette felt står vi tilbage med en række oplysninger om, hvordan man rent praktisk kan gøre nytte med det pyramidebehandlede vand. Det er til gengæld oplysninger, som fylder godt i de fleste pyramidebøger. Man får hurtigt det indtryk, at energiseret vand virker som en ren mirakelkur på mennesker, dyr og planter. Lige så hurtigt opdager man dog, at denne del af bevismaterialet er af anekdotisk og uforpligtende karakter. Tørre tal, f.eks. resultater fra kontrollerede forsøg, glimrer ved deres fravær; i stedet druknes læseren i en strøm af subjektive og vagt formulerede udsagn. Toth og Nielsen står parat med et eksempel.

»Man kan drikke pyramidevand,«

skriver de.

»Det rapporteres at have velgørende, og endog kurativ virkning. Folk og kæledyr, som har drukket det, siges at føle sig bedre tilpas og se bedre ud. Kæledyrenes hårlag bliver mere blankt. Burfugle synger bedre og fuglenes farvede fjer bliver klarere i farven. Vi har modtaget rapporter om, at ledbetændelse, som blev behandlet med omslag af pyramidevand, blev lindret, og at vandet i andre tilfælde eliminerer smerter og andre problemer i forbindelse med ledbetændelse. Pyramidevand på sår, brandsår, hudafskrabninger, læsioner, modermærker, skønhedspletter, erstatningsvæv, neglerødter, vorter og forskellige hudproblemer tilsyneladende modsvarer de ellers anvendte behandlingsmidler.«

Sådan fortsætter Toth og Nielsen deres opremsning af pyramidevandets vidunderlige virkninger, uden på noget tidspunkt at gå i detaljer eller angive kilden til deres oplysninger. De har modtaget rapporter, skriver de, men fra hvem? Og hvor mange? Er den kurative virkning af pyramidevandet blevet konstateret under lægeopsyn? Må vi se bare ét dokumenteret eksempel på, at afvaskning med pyramidevand har fjernet modermærker og skønhedspletter? Der kan fremføres relevante indvendinger til hvert eneste postulat, hver eneste sætning. Bedre bliver det ikke, hvis man i stedet vender sig mod andre pyramideforskere, f.eks. Borg Jensen. Han er om muligt endnu mere svævende og begejstret.

»Deres fugle fortjener det funklende vand,«

betror han læseren.

»Vi har modtaget mange rapporter fra ejere af kæledyr af alle arter. De snakker, pludrer og synger mere af livsglæde. En glad fugl får hurtigere skønne fjer. Med andre ord, farverne får »knald«.«

Også akvarister kan ifølge Borg Jensen have glæde af det behandlede vand. Man bør dog kun tilsætte akvariet en liter pyramidevand i døgnnet, ellers risikerer man, at fiskene får chok.

»Det vil holde Deres akvarie renere,«

skriver han.

»Sorte mollier vil yngle hyppigere uden nedværdigelse. Fiskene vil blive mere aktive og nogle vil forandre karakter.«

Tanken om, at sorte mollier føler nedværdigelse ved at yngle, vil sikkert komme som en overraskelse for de fleste akvarister, men det er da rart at vide, at man kan stive fiskenes selvfølelse af med lidt pyramidevand. Man skal i øvrigt være en særdeles tålmodig iagttagere for at kunne fastslå, om ens fisk på et givet tidspunkt ændrer karakter og i hvilken retning. Har man ikke den fornødne tålmodighed, kan man nok klare sig med en smule selvsuggestion.

Borg Jensen har mange andre anvendelsesmuligheder for pyramidevand. Afskårne blomster holder sig friske i længere tid, når de sættes i energiseret vand. Potteplanter bliver højere, grønnere og stærkere, hvis man vander og sprøjter dem med energiseret vand. Vasker man hår i pyramidevand, vil det få en smukkere glans, og hårspidserne vil ikke længere spalte. Der er ingen grund til at fortsætte. Borg Jensens ideer om pyramidevand er i visse tilfælde lidt vildere end dem, man normalt støder på i litteraturen, men hans måde at argumentere på er aldeles typisk.

Det er ikke et referat af forsøg. Det er ikke en fremlæggelse af data. Det er en simpel opregning af alle de muligheder, der findes for at udskifte almindeligt vandhanevand med pyramidebehandlet vand i den daglige husholdning. Men den kendsgerning, at pyramideforskerne kan finde på at lave kaffe og vande plæne med pyramidevand og bruge det til hundrede og sytten andre ting, udgør i sig selv intet bevis for, at der sker en forandring med vandmolekyler under en pyramide. Det beviser blot, at forskerne er så begejstrede for pyramidevand, at de kan finde på at lave kaffe og vande plæne med det.

Psykiske oplevelser

Overalt i pyramidelitteraturen møder man påstande om, at energien virker befordrende for psykiske oplevelser. Da forfatterne hertil regner frembringelsen af paranormale fænomener, vil det psykologiske og det overnaturlige også her blive behandlet under ét, især da vidnesbyrdene på de to områder har samme bevisværdi. Den er lig nul. Psykiske oplevelser er i sagens natur subjektive; de kan være yderst virkelige for den, som har oplevelserne, men da de ikke kan kontrolleres af andre, er de uden værdi i en videnskabelig bevisførelse.

Et lille hjørne af materialet er imidlertid tilgængeligt for kontrollerede forsøg. Det drejer sig om de mindst sensationelle påstande, de, som angår energiens indvirkning på kendte mentale processer. Efter sigende vil folk, der sover med en pyramide over eller under sengen, behøve mindre søvn og føle sig mere udhvilede om morgenen. Man kan naturligvis ikke måle, om en person er mere morgenfrisk end normalt, men ændringer i søvnbehovet er forholdsvis lette at konstatere.

Menneskehjernen frembringer forskellige elektriske svingninger ved vågen-, søvn og drømmetilstand. Hver af disse tre bevidsthedstilstande registreres som karakteristiske kurver af en elektroencefalograf, og det gør det muligt at bestemme varigheden af en persons søvn, uden at man skal forlade sig på de ydre, mere usikre tegn på søvn. Man kunne således måle det gennemsnitlige søvnbehov hos en forsøgsperson over en længere periode, f.eks. en måned, og sammenligne med søvnbehovet i en efterfølgende måned, hvor personen har en pyramide under sengen.

Et eksperiment som dette ville byde på adskillige fordele. Resultaterne ville fremstå som objektive udsagn, nemlig udskrifter på en papirstrimmel. Forsøget kunne kontrolleres af så mange observatører, det skulle være, og det kunne gentages med den samme eller med andre forsøgspersoner, hvilket ville give resultaterne en høj videnskabelig værdi. Pyramideforskerne har aldrig gennemført et sådant eksperiment.

Det skyldes ikke, at de ikke har haft adgang til det nødvendige udstyr. Flere pyramideforskere har undersøgt hjernebølgernes aktivitet under meditation i en pyramide; de rapporterer enstemmigt, at der produceres flere alfa- og theta-bølger under opholdet i pyramiden end både før og efter. Det er der dog ikke noget forbavsende ved. Det er almindeligt kendt, at meditation ledsages af markante ændringer i hjerneimpulserne. Som regel sker der en neddæmpning fra betarytme til alfarytme i de indledende stadier af meditationen. Trænede meditationsudøvere kan gå endnu længere ned og frembringe de langsomme theta og deltabølger, som ellers normalt er et tegn på søvn.

Når pyramideforskerne hævder at have målt en øget alfa- og theta-aktivitet hos mediterende i pyramider, kan de derfor ikke siges at have bidraget med noget nyt. Tilsyneladende har de også kun ønsket at tilvejebringe en teknisk lydende bekræftelse på en i forvejen fastslået sandhed, nemlig at man øger udbyttet af meditation ved ophold i en pyramide. Det er en sandhed, som har haft så stor gennemslagskraft, at flere forretningsfolk har øget deres udbytte betragteligt ved salg af pyramideformede telte til meditation.

Det er ganske tænkeligt, at man mediterer bedre, når man sidder i et pyramidetelt. En hvilken som helst afskærmning, der kan forhindre sanseindtryk udefra, vil virke befordrende på koncentrationen og fordybelsen. Men om man netop får rigere oplevelser ved at meditere i et pyramidetelt end i en

papkasse, lader sig ikke fastslå på objektiv vis. Sådanne erfaringer er éns personlige ejendom og kan aldrig blive andet. Efter meditationen kan man fortælle andre om sine oplevelser. Man kan fortælle så meget man vil, og til så mange man lyster; men man kan intet bevise. Oplevelser kan ikke måles.

Det bekymrer dog ikke pyramideforskerne. De stiller sig tilfreds med at fortælle og dynger beretninger op om alt det vidunderlige, man kan opleve i en meditationspyramide. De fortæller, at man i pyramiden mister al fornemmelse af tid og sted og føler sig i ét med universet. De beretter om intense følelser af frigjorthed og lykke, om opladning af indre energi. Nogle har oplevet visioner, set ubeskrivelige former og farver, hørt stemmer og musik. Andre har modtaget guddommelig indsigt, genoplevet tidligere inkarnationer og bevæget sig ud af kroppen på rejse i verdensrummet.

I intet af dette ser vi noget, som viser en særlig pyramideeffekt. Der foreligger nøjagtig enslydende vidnesbyrd fra mennesker, som har praktiseret andre former for meditation, indtaget hallucinogene stoffer eller været udsat for sansemæssig isolation. og for den sags skyld også fra ganske almindelige mentalt forstyrrede mennesker.

Traditionen for, at man kan have usædvanlige indre oplevelser i en pyramide, skriver sig tilbage til den engelske forfatter Paul Brunton, som i 1930'erne tilbragte en nat i Kheopspyramiden. Hans beretning om denne nat er levende og rig på detaljer. Ved mørkets frembrud blev jerngitteret ved pyramidens indgang låst, og Brunton belavede sig på, at han de følgende tolv timer ville være fange i verdens største enecelle. Udrustet med lygte, termoflaske og notesbog slog han sig ned i kongekammeret, slukkede lygten og satte sig til at vente. Han havde for en sikkerheds skyld forberedt sig til nattens oplevelser gennem tre dages faste og var modtageligt stemt.

Inden længe tog begivenhederne fart. En flok rædselsvækkende spøgelse dukkede frem af mørket, kredsede om ham og søgte at skræmme ham ud af pyramiden. Men med ét slog stemningen om; prøvelsen var forbi; spøgelseerne forsvandt, og i stedet så Brunton to høje, lysende skikkelser træde ind i kammeret. De var klædt i hvidt og så ud til at være ypperstepræster for en gammel ægyptisk kult.

Den ene præst forklarede Brunton, at han nu ville blive ført ind i Visdommens Hal. Bruntons åndelige legeme forlod det fysiske, og han blev vist rundt i ukendte dele af pyramiden, mens præsten belærte ham om sjælens udødelighed. Lige inden Brunton gled tilbage i sit jordiske hylster, fik han følgende ord med på vejen:

»Den store pyramides mysterium er dit eget Selvs mysterium. Alle de hemmelige kamre og beretninger gemmes i din egen natur. Den store pyramides lære er den, at mennesket må vende sig indad, vove sig ind i det ukendte midtpunkt af sit eget væsen for at finde sin sjæl ... «

En sådan åndfuldhed fortjener virkelig et langvarigt bifald, og alle gode pyramidemystikere har da også taget Bruntons beretning til hjertet. Patrick Flanagan er endda blevet så begejstret, at han har gentaget forsøget og tilbragt en nat i kongekammeret med sin forlovede. Hans oplevelser er mildt sagt inspireret af Brunton, men man mærker, at tiden er blevet en anden. Teorien om pyramideenergi er kommet til, og det samme er hippiekulturens erfaringer med meditation og psykedeliske stoffer. Først på natten omringes Flanagan og hans forlovede af røde, blå, grønne og hvide lyskugler, en lidt tam erstatning for Bruntons grusomme spøgelse, men det lykkes snart for

den energiske amerikaner at overgå sit forbillede. Hos Brunton hører vi om et hemmeligt kammer i pyramiden, hvori der opbevares »den tabte beretning om menneskehedens første racer«. Dette oplæg bygger Flanagan videre på:

»Jeg følte, at jeg forlod min krop, som om jeg blev styret af en ukendt magt. Jeg kom til et kammer, som lå skjult et sted i pyramidens indre. Dette kammer havde hvælvet loft, og i rummet stod en piedestal. På denne hvilede en tung gylden bog, hvis sider, som var af rent guld, havde mærkelige hieroglyffer indgraveret. Også omslaget bar tegn, som var præget af menneskehænder. Jeg fik det indtryk, at hvis jeg lagde hænderne på denne gyldne bogs sider, ville fortidens viden passere direkte op i hjernen på mig. Og i samme øjeblik, jeg gjorde dette, mærkede jeg en bølge af energi vælte ind over mig. Jeg blev kastet baglæns over i et hjørne af kammeret.«

Flanagan gør meget ud af at beskrive sin oplevelse af pyramidens voldsomme energi.

»Det føltes, som om en elektrisk strøm jog op og ned gennem min rygrad,«

siger han.

»Det gjorde så ondt, at jeg faldt i en slags katatonisk trance.«

Senere på natten vendte denne fornemmelse tilbage, men nu mere afdæmpet, som en behagelig snurren i ryggraden og en følelse af varme omkring kroppen. Fortæller Flanagan.

Dette besøg fandt efter sigende sted i september 1974. Fire måneder efter var den trofaste elev Borg Jensen på vej i et fly fra Los Angeles til Cairo. Han ville også overnatte i pyramiden og forventede, som han skriver i sin bog, at han her ville finde vejen til sandheden.

Meditation kan udøves på mange måder. Nogle anvender den som en mentalhygiejnisk foranstaltning, et middel til at stresses af. Men man kan også blande den sammen med okkultisme og mystik, og det er i denne form, vi som oftest finder pyramidemeditation. For eksempel hævdes det, at meditation i en pyramide virker rensende på éns aura. Forestillingen om, at mennesket omslutes af et usynligt energihylster, har været kendt langt tilbage i tiden under vekslende betegnelser som nimbus, energilegeme, æterisk dublet, bioenergetisk felt eller aura.

Auraen siges at ændre farve og form alt efter personens humor og helbredstilstand, men desværre er det kun mennesker med særlige psykiske evner, som er i stand til at se auraen. Den vigtigste psykiske evne synes at være viljen til at tro, man ser auraen. Det kaldes i fagsproget »aurisk syn«. Det har været foreslået, at Kirlian-fotografier udgjorde et videnskabeligt bevis for auraens eksistens, men vi ved nu, at de smukke udstrålinger på Kirlian-billederne er af elektrisk og ikke åndelig art. Auraen kan konstateres med de gode gamle remedier ønskevist og pendul, men de kræver som bekendt også, at man tror på dem. Der findes intet håndgribeligt bevis for, at auraen eksisterer. Ikke desto mindre hævder pyramideforskerne rask væk, at et ophold i pyramiden er sundt for auraen.

Talrige beretninger vil vide, at indiske vismænd og kristne mystikere i ældre tid kunne slippe jordforbindelsen og svæve frit i luften, når de mediterede. Dette fænomen kaldes levitation. Det forekommer ikke nær så ofte i vore dage som i middelalderen, men helt forsvundet er det dog ikke. Midt i 1970'erne hævdede talsmænd for Transcendental Meditation, at man ved at følge bevægelsens træningsprogram ville blive i stand til at overvinde tyngdekraften. Påstanden, som var

led i en bredt anlagt reklamekampagne, fulgtes op med fotos af TM-disciple, der tilsyneladende hang frit i luften i lotusstilling, mens de mediterede. Skønt billederne var en let gennemskuelig svindel, og skønt TM understregede dette ved at nægte at gennemføre en offentlig demonstration af levitation, fik billederne alligevel mange letbevægelige unge til at melde sig til TM-kurser. Også pyramideenergien har været knyttet sammen med levitation. Da Borg Jensen havde sit Pyramidecenter i København, bød hans foredragsaftener bl.a. på undervisning i

»naturkontrol og levitation. af tunge genstande«.

Borg Jensen havde lært kunsten at levitere tunge genstande i USA, og allerede i januar 1975 havde han demonstreret dette for et tusindtalligt publikum i den store Acrodome hal i Vancouver. Også her var formålet reklame, idet Borg Jensen netop var ved at åbne et pyramidecenter i byen. Under forestillingen lod Jensen otte børn komme op på scenen og forsøge at løfte en mandshøj cementskål med spidsen af deres pegefingre. Det kunne de ikke. Så viste Jensen, hvorledes de skulle holde hænderne lagvis over spidsen af en pyramide, og da de atter prøvede, efter at publikum i salen havde talt ned fra ti, lykkedes miraklet. Den tunge cementskål blev løftet i vejret.

Som man ser, var der ikke tale om egentlig levitation, hvor mennesker eller ting svæver alene ved egen kraft. Faktisk var der overhovedet ikke tale om noget mirakel, men om en gammel selskabsleg, hvis heldige udfald afhænger af, at deltagerne løfter på nøjagtig samme tid og er fordelt omkring den »leviterede« genstand, så de opnår den bedst mulige vægtstangsvirkning. Som regel skal der et par forsøg til, før deltagerne får koordineret deres løftebevægelse. Hvor gammelt dette nummer i grunden er, fremgår af Samuel Pepys' dagbog for den 31. juli 1665. Pepys fortæller her om en levitation, en af hans bekendte har overværet i Frankrig. I dette tilfælde blev der ikke anvendt pyramideenergi, men en lille magisk remse:

Her er en krop
så stiv som en stok,
kold som marmor
og let som en ånd,
lad os løfte den i Jesu Kristi navn.

Mr. Brisband, hvorfra Pepys har historien,

»så fire små piger, ikke ret gamle, alle ligge på deres knæ, og den ene begyndte på den første linie, som hun hviskede ind i øret på den næste, og den anden til den tredje, og den tredje til den fjerde og hun igen til den første. Så begyndte den første på nummer to linie og så rundt helt igennem verset, og de anbragte hver af dem kun én finger på en dreng, som lå fladt ud på ryggen på jorden, som om han var død. Da de havde sagt ordene, hævede de med deres fire fingre denne dreng så højt, som de kunne nå op, og Brisband var til stede og undredes og blev lidt angst ved at se det, for de vilde haft ham til at være med til at sige ordene i stedet for en af de små piger, der var så bitte, at de næppe kunne lære hende at gentage ordene. Mr. Brisband kaldte på kokken i huset, der var en kraftig fyr ligesom sir G. Carterets kok, som er meget stor, af frygt for, at der kunde være nogle kneb fra drengens side, eller at drengen kunde være meget let, men de løftede kokken ganske lige som drengen.« Samuel Pepys tilføjer: »Dette er en af de underligste ting, jeg har hørt nogensinde, men han fortalte det ud fra egen oplevelse, og jeg tror fuldt og fast, at det er sandt.«

Det gjorde han næppe fejl i. Beretningen har utvivlsomt været sand. Tre hundrede år senere brugte Borg Jensen nøjagtig samme trick til at imponere canadiere og københavnere, og blandt dem har der sikkert også været nogle, som syntes, at dette var en af de underligste ting, de nogen sinde havde set.

Rigtig levitation, hvor man ikke hjælper til med fingrene, er et eksempel på det, parapsykologerne kalder psykokinese, bevægelse af genstande alene ved sindets kraft. Det er et af de mest spændende områder inden for parapsykologien, men sandt at sige også et område, hvor skuffelserne falder tæt. Selv om litteraturen bugner af eksempler, er det aldrig lykkedes at påvise levitation eller nogen anden form for psykokinese under kontrollerede forhold. Derimod har man til overflod kunnet påvise svindel, tryllekunstnertricks, svigtende kontrol eller fejlagtig opfattelse af naturlige fænomener. Problemet er her som inden for andre dele af parapsykologien, at kun et fåtal af forskerne er i besiddelse af den nødvendige skepsis og selvdisciplin, mens dertil gengæld findes en mængde amatører, som ikke kan få deres iagttagelser hurtigt nok ud på tryk.

Et eksempel på, hvorledes simple misforståelser kan brede sig som ringe i vandet blandt ukritiske sjæle, er den opdagelse, Borg Jensen hævdede at have gjort i efteråret 1977. Han havde konstrueret et mobile, en stor pyramide af lette rør, hvis bund udgjordes af flere mindre pyramider. Dette apparat, som blev navngivet OT Tvirleren, kunne ifølge Jensen anvendes til forsøg med psykokinese. Hvis man stirrede vedholdende på det, ville det begynde at dreje rundt. Jensen demonstrerede med forkærlighed dette nummer for journalister, som kom på besøg i Pyramidecenteret i Toldbodgade, og omtalte selv opdagelsen i begejstrede vendinger i sin bog. Denne kom Elsa Kaufmann i hænde, og hun gik uden tøven videre med sagen. I hendes litterære debut, artiklen i Det Ukendte ved årsskiftet 1979-80, kunne hun således meddele:

»Jeg har en karton-pyramide hængende over min seng, og hvis jeg ser op i den og forestiller mig, at den skal dreje til f.eks. venstre, så begynder den langsomt at dreje til venstre. Ligeledes kan jeg få den til at standse ved at ønske, at den skal standse.« Da Elsa Kaufmanns bog om pyramidemystik udkom et års tid senere, havde hun gjort nye iagttagelser. Alle pyramider ville dreje, straks man så på dem, også selv om man kun kiggede på dem i et spejl. Og nu vidste hun hvorfor. »Der er kun én forklaring: øjet udsender mikrobølger!«

Der er faktisk endnu en forklaring, men den kan vente. Lad os først se, hvor Elsa Kaufmanns teori kommer fra. Det lyder underligt, at øjet skulle udsende særlige stråler, men Flanagan og Borg Jensen hævder noget tilsvarende. Deres sandhedsvidne er endnu en gang Ostrander og Schroeders »Psykisk forskning bag jerntæppet«. Blandt de sensationer, dette værk har præsenteret den vestlige offentlighed for, finder man også en omtale af den sovjetiske videnskabsmand Alexander Gurvich, som sidst i 1930'erne mente at have opdaget en ny, usynlig stråling hos levende celler.

Han kaldte den mitogenetisk stråling. Han hævdede, at denne stråling strømmede ud fra øjets hornhinde, fra nervespidser og muskelvæv, og at den mindede om ultraviolet lys, men alligevel var af en anden natur. Gurvichs teori har ikke senere kunnet underbygges med konkrete beviser, hverken af østlige eller vestlige videnskabsfolk.

I øvrigt var det heller ikke Gurvich selv, som var ophavsmand til teorien. Allerede i 1920'erne havde den sovjetiske domptør Vladimir Durov fået den idé, at mennesker kunne berolige vilde dyr med usynlige stråler fra øjet. Durov var i den grad overbevist om strålernes eksistens, at han

opfordrede videnskaben til at søge efter dem. Nogle forskere prøvede faktisk. De fandt intet. Men Ostrander og Schroeder fik noget at skrive om.

Den alternative forklaring på de drejende pyramider er ganske ligetil. En let genstand, som hænger i en tråd, vil som regel dreje frem og tilbage. Af og til vil den stå stille, men den mindste luftstrømning sætter den atter i bevægelse. Man kan more sig med at gætte, hvilken side pyramiden vil dreje til, og med lidt held og en god portion selvsuggestion kan man også få det indtryk, at det er selve éns blik, der sætter den i gang. Der er dog ingen tvivl om, at det er tilfældet, der styrer spillet. Elsa Kaufmann skriver, at pyramiden vil dreje i den retning, man ønsker. Borg Jensen udtaler derimod:

»Den vil give sig til at rotere, men modsat retning af det du forestiller dig.«

Denne lille rundgang blandt pyramiderne og det overnaturlige kan passende slutte med det emne, som ved siden af psykokinesen har optaget parapsykologerne mest: spørgsmålet om, hvorvidt den menneskelige bevidsthed eller dele af den overlever kroppens død. Et alvorligt spørgsmål, hvor man i høj grad må være sig for ønsketænkning, når man vurderer det påståede bevismateriale. Hvordan kommer pyramiderne ind i billedet her? Vi giver ordet til Toth og Nielsen:

»Et andet interessant fænomen som videnskaben søger at bortforklare er eksistensen af båndoptagelser med stemmer. Disse båndoptagelser er foretaget med almindelige taperecordere og mikrofoner eller endog med mikrofonstikket udesluttet ved hjælp af et specielt mikrofonstik. Der er i årevis foretaget tusinder af optagelser af banken, klikken, klokken, hvisken, kimen, dæmpede lyde, åndedrag så vel som klart hørbare lyde og sætninger. Pyramide-formen har nu sat forskere i stand til at udvide udforskningen med paranormale båndoptagelser. I en nylig udkommen bog, »Talks with the Dead« (Samtaler med de døde), fortæller forfatteren, William Welch, hvorledes han anbragte en pyramide på sin båndoptager, mens han optog åndestemmer. Han fandt, at pyramiden hjalp til at forbedre signalerne, både kvalitetsmæssigt og kvantitetsmæssigt, som båndene også viste.«

Der hører en korrektion til Toth og Niensens indledende bemærkning. Videnskaben søger ikke at bortforklare disse båndoptagelser; videnskaben har overhovedet ikke interesseret sig for dem. Til gengæld er fænomenet blevet grundigt undersøgt af forskere fra parapsykologernes egne rækker, og de har givet forklaringer, som er betydelig mindre dramatiske end stemmer fra åndeverdenen.

Historien begyndte i 1959, da en svensk maler ved navn Friedrich Jürgenson mente at kunne skelne menneskestemmer på nogle bånd, han egentlig havde benyttet til at optage fuglesang. Jürgenson blev nysgerrig og underkastede fænomenet en årelang undersøgelse, og han nåede efterhånden til den konklusion, at stemmerne måtte tilhøre afdøde mennesker i en anden dimension, som ville i kontakt med ham.

En lettisk psykolog, Konstantin Raudive, førte Jürgensons forskning videre med en sådan energi, at fænomenet fik navn efter ham og nu til dags kendes som Raudive-stemmer. I løbet af 1960'erne optog Raudive mere end 70.000 stemmer på bånd, og de udgjorde en tid lang et forskningsfelt for folk med interesse for liv efter døden. Raudive førte selv an, han syntes mere at være drevet af personlig end af videnskabelig interesse. Den svenske parapsykolog Martin Johnson siger det ganske klart: »Efter alle tilgængelige kilder at dømme kan Raudive beskrives som en person, der

var besat af tanken om at bevise, at bevidstheden lever videre efter døden.« Med tiden dukkede der dog andre og mere jordnære forklaringer op omkring åndestemmerne. Måske var der slet og ret tale om brus på båndene. Lydene var særdeles svage, men Raudive kunne suggerere både sig selv og andre til at tro, at det var menneskestemmer, der udtrykte sig i mærkelige blandingsprog. Hvis ikke Raudive var til stede og kunne styre tingene, viste det sig, at lydene blev tolket højst forskelligt af forskellige mennesker. En sætningsstump, som Raudive selv opfattede som »May dream, my dear yes«, lød i andres ører som »Make beans my lovely«, »Late sleep I'm serviette ong«, »Nimst die Micahel as yet«, »Make me quite clear gemmell« eller »Methylene Mike is here«.

Det er ikke umuligt, at der her og der i den umådelige mængde bånd, Raudive og hans efterfølgere har optaget, virkelig kan spores menneskestemmer. Atmosfæren er i den grad gennervævet af radiokommunikation og moderne optageudstyr efterhånden så fintmærkende, at der kan opstå slags elektromagnetisk afsmitning. Det gives der adskillige eksempler på, og to af de bedre leveres af den engelske forfatter Stan Gooch.

En kvindelig bekendt af Gooch havde optaget et interview i et stille hus i London. Da hun afspillede båndet hjemme hos sig selv, kunne hun hen over spørgsmål og svar høre brudstykker af en radiosamtale mellem en taxachauffør og dennes kontor. Var det mon en afdød taxachauffør, som fortsatte sit arbejde i det hinsidige?

»Jeg har et endnu bedre eksempel, jeg selv har oplevet,«

skriver Gooch.

»En af mine venner havde købt et meget dyrt stereoanlæg og indbød mig til at høre, hvor fremragende det var. Han spillede en plade for mig, og jeg var behørigt imponeret. Men pludselig, mens han var ved at finde en ny plade frem, begyndte højttalerne til vor forbløffelse at udsende lydsporet til den film, der blev vist i biografen 200 meter nede ad gaden! Jeg tror, vi roligt kan udelukke forekomsten af talefilm i ånde verdenen.«

Gooch er ganske vist overbevist om, at paranormale fænomener forekommer, og han medgiver en spinkel mulighed for, at nogle af Raudive-stemmerne kan skyldes en psykodynamisk indvirkning på båndene. Men i det store og hele mener han, at sagen kan opsummeres i et enkelt ord: vrøvl.

Vi kan således under henvisning til Toth og Nielsen fastslå, at pyramiden er et glimrende hjælpemiddel til at forbedre kvaliteten og kvantiteten af vrøvl. Denne konklusion kan uden besvær udstrækkes til også at gælde resten af de vidnesbyrd, forfatterne viderebringer under betegnelsen psykiske oplevelser. Pyramiden har i en række tilfælde vist sig at kunne forstærke fænomener, som ikke er der.

Helbredelser

I det foregående har vi i spredte glimt kunnet følge Borg Jensen på hans vej rundt i verden. Vi har oplevet ham sammen med Patrick Flanagan i et amerikansk TV-studie, hvor han blev truet på livet, i Acrodome i Vancouver, hvor han imponerede et tusindtalligt publikum med levitation, og i Københavns Langeliniepark, hvor han spredte skyerne ved hjælp af pyramideenergi. Vi har set ham starte Verdensborgerpartiet, som i løbet af seks år skulle overtage verdensherredømmet, og læst hans usædvanlige påstande om Kheopsypyramiden. Borg Jensen har dog hele tiden holdt en vis afstand til beskueren, netop som man ser ham i gang med et projekt, slipper han det igen, trækker sig ud af synsfeltet, rejser videre, begynder forfra. Men nu er der omsider mulighed for at komme ind på livet af ham; nu har han bundet sig til nogle forblæste marker i det nordlige Jylland med et otte meter højt monument over sit liv. Nu kan vi iagttage ham i færd med det, der synes at have været hans egentlige bestemmelse, det, alle hans tilløb peger hen imod, det, der har bragt hans navn frem i aviser og ugeblade, radio og TV. Vi skal se, hvordan han helbreder folk med pyramideenergi.

Pyramidecenteret i Sejlflod. (Jensen)

Vi besøger Pyramidecenteret i Sejlflod. Det er lørdag formiddag den 15. september 1984, og vi tager derud sammen med Connie Andersen, en typisk repræsentant for de patienter, der søger Borg Jensens behandling. Connie Andersen er 47 år, en køn, lidt trivelig husmor med gråhvidt hår, ofte smilende trods sin sygdom. For fjorten år siden fik Connie Andersen en kraftig hovedpine, som ikke har forladt hende siden. Til tider har smerterne været næsten ulidelige, andre gange har de været næsten væk, men helt borte har de aldrig været. Med mellemrum har sygdommen givet sig udslag i opsvulmende buler i panden eller røde skjolder i ansigtshuden. Connie Andersen har to gange været indlagt til undersøgelse på Ålborg Sygehus' medicinske afdeling. Hun har været indlagt tre uger på Rigshospitalets hudafdeling. Hun er gentagne gange blevet behandlet af en fysioterapeut.

En neurolog har undersøgt hende. Hudlæger har taget prøver af bulerne i hendes pande. En anæstesiolog har givet hende akupunktur og blokader, og akupunkturen udvirkede en betydelig bedring, hvorefter smerterne vendte tilbage med fornyet styrke. Så har Connie Andersen været hos forskellige alternative helbredere, taget dråber fra kloge koner, skrevet efter piller og gode råd fra ugebladenes naturlægebrevkasser. Hun er blevet undersøgt med pendul af en synsk kvinde, som gav hende magnetiske strygninger, ti behandlinger à 100 kr. I dag er turen kommet til Borg Jensens pyramide. Det er første gang, Connie Andersen besøger Pyramidecenteret.

Der er en anden patient til behandling i pyramiden, og vi bliver vist til rette i stuehusets lille køkken af en mager, fyrrårig kvinde, som forsvinder ind bagved. De gråhvide dørkarme skaller stærkt af. På gulvet er der imiterede træfliser. Et nøgent lysstofrør er tændt i det revnede loft, ved den ene væg

er loftspudset faldet ned, så man ser de rå brædder indenunder. Op ad en væg står fire 2 m lange aluminiumsrør, som er bundtet sammen med tape og klistermærker. Det er Borg Jensens nye opfindelse, helsepyramiden, som efter sigende eksporteres til hele Skandinavien. Den koster 995 kr. plus forsendelse. På køkkenbordet ligger tilbehøret, plastposer med elektroder og ledninger med krokodillenæb. Et lavt bord i forgangen har en udstilling af Borg Jensens bøger og Pjecer, forskellige kartonpyramider samt nøgleringe og øloplukkere med påskriften »Sejflod Pyramiden – Sejflod Turistforening«.

Vi kan se ud på gårdspladsen med den runde brolægning. Det blæser. Midt i gården står en lille brønd med en kobberpyramide over, på de gulkalkede mure hænger hakker, staldlygter, seletøj, en gammel agestol. Borg Jensen kommer hurtigt gående over gårdspladsen. Han er høj, knoglestærk, har trætte øjne med smilerynker. En venlig mand. Han er klar om ti minutter, siger han.

Inde i pyramiden er der halvmørkt og køligt. De hvide pyramideformede lamper i hjørnerne er ikke tændt, og den lange radiator virker ikke. Stålbjælkerne peger op i en spids mellem vægplader af rockwool, øverst hænger en stålplatform, hvor Jensen plejer at meditere. Gulvet er dækket af et lag strandsand, og spredt ud over det står rækker af gamle biografstole, sofaer, klapstole og udslidte lænestole. Endvidere tre brikse, et stereoanlæg og en videoskærm.

Connie Andersen bliver anbragt på den ene af briksene, og Jensen indleder straks med et kvarters samtalerapi. Han viser hende en række billeder i et fotokopieret hæfte og stiller spørgsmål imens, som skal føre hende tilbage til den tidligste barndom. Havde hun nogle ubehagelige oplevelser? Prøv at genkalde dem. Det gælder om at finde en såkaldt »kerneoplevelse«, siger Jensen.

Her er det nødvendigt at standse op et øjeblik. Der findes en temmelig enslydende procedure inden for Scientology. Her hedder samtalerapien blot »auditering«, og den skadelige oplevelse, der skal graves frem og konfronteres, kaldes et »engram«. Faktisk er det hæfte, Jensen har i hånden, en fotokopi af bogen »Selvanalyse«, skrevet af Scientologys grundlægger L. Ron Hubbard. Det er endvidere værd at bemærke, at Jensen altid titulerer sig »Borg Jensen O.T.« i sine bøger.

Man kan opnå rang af OT (Opererende Thetan) ved at følge Scientologys kurser. Billedet fuldendes, når vi vender blikket mod de Academies of Applied Philosophy i Los Angeles og Vancouver, hvor Jensen blev uddannet midt i 1970'erne. På denne tid var Scientology begyndt at komme i modvind i pressen, og visse afdelinger af bevægelsen besluttede derfor at anvende et mere neutralt navn, når de skulle hverve nye medlemmer. Et eksempel var den Church of Scientology Mission, som Elsie Griffith drev på West 6th i Vancouver. I en periode omkring midten af 1970'erne hed den midlertidigt The Academy of Applied Philosophy. Der er skrevet meget dårligt om Scientology-bevægelsen, dens mærkelige blanding af religion, psykoanalyse, okkultisme og profit, dens psykiske terror mod frafaldne medlemmer, retssagerne, skandalerne. Det skal ikke gentages her.

Her skal blot konstateres, at den psykologeksamen, som bragte Borg Jensen ind som lærer på en aftenskole i Ålborg, og som han i øvrigt henviser til i tide og utide, i virkeligheden er erhvervet hos Scientology-sekten. Den psykoterapi, som indleder Connie Andersens behandling, er ligeledes en fordrejet udgave af Scientologys såkaldt åndelige teknologi.

Men nu er det tid for pyramideenergien. Ned fra pyramidens spids hænger nogle tynde ledninger; Connie Andersen får en elektrode klæbet på hver brystvorte og en tredje på navlen. Det er, fordi man som foster indtager energi gennem navlestrengen, og senere, når man er født, kommer

næringen ud gennem brystvorterne, forklarer Jensen. Han rækker Connie Andersen et buet kobberrør, som skal holdes i begge hænder for at give den nødvendige jordforbindelse. Han lægger et tæppe over hende. Nu skal hun hvile og mærke energien strømme igennem kroppen. Han starter et bånd med elektronisk, pulserende meditationsmusik.

Tyve minutter senere vender Jensen tilbage til pyramiden. Han spænder et pandebånd med elektroder om patientens hoved og begynder systematisk at afsøge hendes krop med en pencil. Det skratter og tikker fra et lille biofeedback-instrument. Jensen snakker venligt med patienten imens. Han leder efter »parasit-frekvenser«, fortæller han. De sætter sig i kroppens akupunktur-punkter og blokerer for hjernens signaler til de forskellige organer, og således opstår sygdommene. Parasit-frekvenserne er endnu et lån fra Scientology, her hedder de blot »thetaner«.

Jensen kører et nyt apparat frem, en vakuumbstøvl koblet til en tung luftpumpe. Efter et par minutters undertryk træder nogle mørkviolette skjolder frem i patientens fodsåler. Jensen trykker tommelen hårdt ind i pletterne, og Connie Andersen vrider sig. Han trykker også på hendes lægge, og hun vrider sig igen. Her er sygdommens egentlige sæde. Han tilråder patienten at stå på tæer og rulle en tom ølflaske under fodsålerne et par gange om dagen; det skal modvirke en begyndende forkalkning i tæerne. Og nu skal patienten til slut hvile sig. Jensen korter tiden af med en film på videoskærmen. Først vises afsnittet fra TV-udsendelsen »Landet rundt«, hvor Pyramidecenteret blev skildret, dernæst en kortfilm om en dansk ekspedition, som har søgt efter skjulte kamre i Kheopsypyramiden.

Efter halvanden times behandling er Connie Andersen klar til at tage af sted. Hun betaler 120 kr. til den fyrreårige i køkkenet. Kom igen om to uger, siger Jensen, én behandling til vil sikkert kunne afslutte sagen. Det er en almindelig lørdag i efteråret 1984. Borg Jensen har tre patienter denne dag, på hverdage er der som regel fire. Før Connie Andersen var der en kvinde fra Fyn, som havde kørt i over tre timer for at blive behandlet for smerter i hoften. Læger og hospitalsophold havde ikke kunnet hjælpe hende. Før vi tager af sted, ankommer en ambulance fra Silkeborg Hospital med en gammel, indfalden kone. Hun har kræft. Mændene løfter hende forsigtigt fra båren over på briksen i pyramiden. Hun er blevet udskrevet i morges og skal atter indskrives ved tilbagekomsten til hospitalet. Hun har insistet på at prøve Pyramidecenteret, og lægerne har ikke ønsket at tage ansvaret for hende under turen.

De to patienter forbliver navnløse; vi kender ikke deres videre skæbne; men vi ved derimod, hvordan det går Connie Andersen. Hun drager endnu en gang til Sejlflod og lægger 120 kr. på køkkenbordet. Jensen gentager behandlingen og erklærer, at hun nu vil blive rask. Men Connie Andersen bliver ikke rask. Flere år efter har hun stadig den samme hovedpine, og lægerne fremsætter stadig nye forslag til hendes lidelser.

Besøget i Pyramidecenteret tillader os at drage to konklusioner. For det første, at Jensens sammenblanding af uortodokse terapier gør det umuligt at fastslå, om det er pyramideenergi, biofeedback, zoneterapi eller noget helt fjerde, som har en eventuel helbredende virkning. Og for det andet, at hans behandling ikke giver resultat hver gang. Borg Jensen hævder ganske vist, at omkring 90% af hans patienter bliver raske, og at han har kureret mennesker for migræne, astma, sukkersyge, Parkinsons syge, spastisk lammelse og kræft, men han har aldrig dokumenteret disse påstande.

To mediebegivenheder har frem for noget været medvirkende til at trække patienter til Sejlflod: en TV-udsendelse i november 1983 og en artikel i et ugeblad i juli 1984. I TV udbredte Borg Jensen sig frit om sine mirakuløse helbredelser, man hørte ikke antydning af kritiske spørgsmål fra interviewerens side, og resultatet lod ikke vente på sig. I månederne efter var den store pyramide stuvende fuld af syge mennesker fra alle egne af landet, og Jensen måtte arbejde fra tidligt til sent. Patienterne overnattede i pyramiden og forrettede deres nødtørft i haven. Til sidst overanstrengte Jensen sig og fik et nervesammenbrud. Herefter måtte patienterne bestille tid forud for behandling.

Artiklen i ugebladet Ude og Hjemme, det, hvor der var indlagt en pappyramide til læserne, var om muligt endnu mere virkningsfuld, fordi den blev hæftet op på to personlige sygehistorier. Den ene patient var en kvinde, som siden 16-års alderen havde lidt af spastisk lammelse. Efter ti behandlinger var følelsen imidlertid begyndt at vende tilbage i hendes ben, og nu kunne hun også bøje dem. Under overskriften »Jeg kommer til at gå igen« fik læserne at vide:

»Lægerne sagde, at Elna Rasmussen aldrig ville klare sig uden sin kørestol. Men pyramidekraften giver hende førligheden.«

Flere år efter havde hun endnu ikke forladt sin kørestol.

Den anden sygehistorie blev slået lige så sensationelt op. En mand med sukkersyge og dårligt kredsløb var i hurtig og overraskende bedring.

»Jens Martin Jensen blev lam efter en blodprop,«

fortalte artiklen.

»Han fik koldbrand. Lægerne ville sætte hans fod af. Efter den første time i pyramiden glemte han sine stokke. Og han beholder sin fod.«

To billeder viste, hvordan Jens Martin Jensen glad og tillidsfuld kastede stokken fra sig. Han har senere fået det ene ben sat af.

Der har ikke været megen bevågenhed om Pyramidecenteret fra ortodoks lægelig side, men en enkelt undtagelse findes dog. I gæstebogen har en praktiserende læge nedfældet nogle positive bemærkninger om pyramiden.

»Jeg har en formodning om, at megen hovedpine, migræne, astma, epilepsi, angst og depression afhjælpes,«

står der. Det lyder lovende. Kontakter man denne læge, viser det sig dog, at han først og fremmest interesserer sig for den gunstige virkning af pyramidens indeklime, og at han ikke har forstået meget af teorien om pyramideenergi.

»Man kan vel se sådan på det: »pyramidekraft = ideelt indeklime + en evt. magnetisk faktor?«

skriver han.

»Jeg tror det faktisk, men jeg har ikke en disse af mulighed for at bevise noget som helst.«

Borg Jensen fortæller, at Gorm Wagner, som er afdelingsleder ved Medicinsk-fysiologisk institut på Københavns Universitet, har fået en helsepyramide til undersøgelse. Det er korrekt. Jensen har uopfordret sendt en pyramide til Wagner, og den blev stillet til side i uåbnet stand, da han syntes, han havde mere tungtvejende projekter at bruge sin tid på. Men Jensen har åbenbart brugt dette til at udbrede sin opfattelse af pyramidens værdi, for flere journalister har henvendt sig til Wagner for at høre om hans undersøgelse.

Videre fortæller Jensen, at lægerne i den nærliggende by Storvorde har afholdt et møde om hans aktiviteter. Oprindelig var deres holdning kritisk, men de måtte til sidst bøje sig for de mange tilkendegivelser fra patienter, som var blevet helbredt i pyramiden. Efter mødet sendte de chefen for sundhedsplejerskerne ud til Jensen med følgende besked:

»Jeg skal overbringe dig en verbal buket blomster, og du skal overhovedet ikke forvente nogen problemer fra vores side.«

Lægerne giver en noget anden version af historien. De har aldrig holdt møde om Borg Jensen eller sendt chefen for sundhedsplejerskerne ud til ham.

»Vi har taget afstand fra hans behandlinger,«

siger Per Magnussen fra Storvorde Lægecenter.

»Jeg har kontaktet chefen for sundhedsplejerskerne, der meddeler, at han har været i pyramiden for at orientere sig om Borg Jensens psykiske tilstand, da han frygtede for, at den ikke var helt god. Ved denne lejlighed spurgte Borg Jensen, hvad chefen for sundhedsplejerskerne mente om hans pyramide og dens helbredende virkning, hvortil der blev svaret, at det var ikke til at udtale sig om, men hvis folk hellere ville høre Beethoven i pyramiden end hjemme i stuen, havde han intet at indvende herimod ... Borg Jensens udtalelser er syg fantasi, som vi under ingen omstændigheder ønsker at lægge navn til.«

Vi synes her at være fremme ved noget væsentligt i Borg Jensens karakter. Hans indre styrke udspringer netop af fantasien; den har rejst ham op, hver eneste gang realiteterne slog ham omkuld. Borg Jensen er et venligt og hjertensgodt menneske, opfyldt af en drøm om at helbrede menneskeheden og forbedre verden ved hjælp af pyramideenergi. Eftersom energien ikke kan dokumenteres, har han kun været i stand til at forfølge sit mål ved at gøre systematisk vold på virkeligheden. Vi har set ham fordreje og beskære såvel skriftligt materiale som faktiske hændelser, så alt passede ind i hans forestillingsverden og bekræftede teorien om pyramideenergi.

Om aftenen den 5. oktober 1985 blev der ændret ved det tilforladelige indtryk, danske TV-seere tidligere måtte have fået af Borg Jensens aktiviteter. Ugen før havde han i TV-underholdningsprogrammet »Lørdagskanalen« hævdet, at han var i stand til at helbrede alle slags sygdomme, herunder også sukkersyge. Det gav så voldsomme reaktioner fra seerne, især fra læger, at Jensen blev indkaldt endnu en gang. Og nu kunne man overvære en interessant ordveksling mellem Jensen og den ene af programværterne, Hans-Georg Møller.

Møller: »Borg Jensen, har du et eneste eksempel på, at du har kureret nogen for sukkersyge?«

Jensen: »Der er mange derude.«

Møller: »Men du er jo ikke kommet med noget eksempel til os?«

Jensen: »Nej. Jeg fik, to dage til at komme frem med nogen, og søgte fortvivlet ... «

Møller: »Når der er så mange, kan det vel ikke være svært?«

Jensen: »Nej, men jeg har kun deres fornavn, jeg har ikke telefonnummer eller noget ...
«

Møller: »Det er jo en verdenssensation, det her. Læger overalt i verden har sagt, at de ikke kan kurere sukkersyge. Du siger, du kan. Men du svarer ikke på, om du rent faktisk har helbredt en patient med sukkersyge.«

Jensen: »Du har jo kun mit ord. Det har publikum. Der er tusindvis af mennesker i de sidste to år, som jeg har behandlet daglig. De sidder derude!«

Møller: »Jamen, hvorfor har vi dem så ikke her? Når der er så mange, hvorfor er de så ikke her?«

Jensen: »Tja, det er jo den tavse majoritet, som man siger. Det er denne autoritetstro. Her sidder tusindvis af sukkersyge, som er fanget i lægernes monopolsystem.«

Med i programmet var også en praktiserende læge, som selv havde sukkersyge. Han udtalte vredt, at naturlæger havde forårsaget adskillige dødsfald blandt diabetikere ved at indgive dem den opfattelse, at de kunne klare sig uden insulin. I flere tilfælde var disse læger blevet retsforfulgt og straffet. Han påpegede videre, at Borg Jensen, hvis behandlinger han havde overværet, ikke var i besiddelse af de simple remedier, der skal til for at diagnosticere sukkersyge. Direkte henvendt til Borg Jensen sagde han:

»Du er livsfarlig, min ven, og du skal håbe, du ikke havner et sted, hvor du bliver sat ud af stand til at behandle nogen.«

Intet bevis. Sådan lyder facit, når man lægger alle Borg Jensens påstande sammen og trækker kendsgerningerne fra. Ingen af hans mange patienter er blevet underkastet sagkyndig kontrol før, under og efter behandlingsforløbet, og som følge heraf gives der ikke ét eksempel på, at en patient er blevet helbredt i Sejlflod-pyramiden. Mange postulater, men intet bevis. Dette forhold gentager sig med deprimerende regelmæssighed, uanset hvor man vender sig hen blandt folk, der beskæftiger sig med pyramideterapi.

Det er ikke nødvendigt at fjerne sig særlig langt fra Sejlflod for at finde en af slagsen. I den nærmeste større by, Ålborg, ligger Clinique Kari, hvis indehaver tilbyder zoneterapi, vakuumterapi, meridian, øreakupunktur og pyramideenergi. Karin Thordrup var kun 22 år, da hun efter et par kurser i zoneterapi åbnede forretningen. Hun har været en flittig gæst hos Borg Jensen, det er ham, der har lært hende at behandle sygdomme med pyramideenergi. Hvordan foregår det i praksis? Jo, patienten lægger sig på en briks under en metalrørs-pyramide, som hænger ned fra loftet; efter nogen tid bliver patienten døsig, symptomerne træder tydeligt frem, og så går Karin Thordrup

videre med zoneterapi eller hvad hun nu skønner, der behøves. Bruger hun ikke pyramider til andet? Jo, hun har overvejet at sætte en rigtig stor pyramide frem i vinduet, det vil være et godt blikfang. Men i behandlingen bruger hun altså kun pyramiden til at fremprovokere symptomer? Ja. Har hun nogen sinde kureret en sygdom udelukkende ved hjælp af pyramideenergi? Nej.

Vi tager videre til København, hvor en midaldrende dame ved navn Mirza Nimb driver en klinik for zoneterapi og healing. Mirza Nimb er synsk og har, efter hvad hun selv fortæller, flere gange hjulpet sine patienter ved at skue ud i fremtiden for dem. Ud over sine overnaturlige evner benytter Mirza Nimb også pyramideenergi i behandlingen. Et værelse i klinikken er næsten helt fyldt op af en kobberpyramide, der skræver over en bred skumgummimadrass. Hver mandag aften kommer fire mennesker og lægger sig under pyramiden. Mirza Nimb hjælper dem med at spænde af og lader dem derefter være alene en times tid, mens der spilles sagte meditationsmusik.

Efter meditationen plejer deltagerne at udfærdige et kort referat. Nogle få skriver om smerter og svimmelhed, som er begyndt at forsvinde, men den altovervejende del af rapporterne handler udelukkende om de psykiske oplevelser, der har ledsaget meditationen. Deltagerne beretter om strømmende varme og energi, behagelig svæven, fornemmelser af kosmisk helhed. Mange har set farver, lys og landskaber for sig. De fleste synes, de er veloplagte efter terapien, om end en enkelt bemærker:

»Bagefter følte jeg mig træt og slatten og lidt ved siden af mig selv.« Vi kender det hele fra andre beretninger om pyramidemeditation, det er ikke nyt, og det har ingen betydning i den aktuelle sammenhæng. Her drejer det sig om helbredelse, og en smerte, som siges at forsvinde, kan ikke gøre det ud for en klart diagnosticeret fysisk lidelse, som bevisligt er blevet helbredt. Desuden kan de få vidnesbyrd om svindende smerter med nogen ret sættes i forbindelse med deltagerens indbildningskraft. Flere af dem viser veludviklede evner for selvsuggestion; en kvinde har under meditationen mærket nogen stryge hende let over panden, mens en mand tydeligt kunne fornemme tilstedeværelsen af to mennesker, »sikkert min åndelige læge og åndelige leder. «

Mirza Nimb fortæller, at hun konsulteres af både læger og sygeplejersker, og at flere nytænkende læger henviser patienter til hende. Det lyder interessant. Har den etablerede lægevidenskab sagt god for hendes behandlinger? Det falder naturligt at spørge om disse lægers navne og adresser. Men Mirza Nimb svarer ikke på spørgsmålet.

Derimod vil hun gerne videregive andre erfaringer med pyramideenergien. Hun forhandler en såkaldt »pyramidebrik«, som ifølge hende virker effektivt mod smerter hvor som helst i kroppen. Indretningen beskrives som en sammentrykt pyramide. Den anbringes direkte på det sted, hvor man føler smerte, på panden, på et ben, ved menstruationsmerter oven på æggestokkene. Man kan også sove med brikken på om natten. Bærer man den konstant, skal den helst sidde på solar plexus.

Vi er i besiddelse af en sådan pyramidebrik. Den består af 155 cm elektrisk ledning, almindelig tvilling kobberledning i klar PVC, rullet sammen til en flad spiral og limet fast på en hvid plasticskive. Skiven måler 8,3 cm i diameter og har en 0,6 cm høj kant. Den er fremstillet hos Malte Haaning Plastic og forhandles i hobbyforretninger under betegnelsen bund til tapplade; man bruger den normalt til husflidsarbejder med smeltede plasticperler. Spiralen er indlagt i 135 cm hvid tubegaze, hvis ender skal bindes sammen om patientens krop. Det er endog meget vanskeligt at forstå, hvordan denne kobberspiral kan betegnes som en sammentrykt pyramide, og hvordan den

skulle være i stand til at frembringe en energi, som ellers kun siges at opstå i et pyramideformet hulrum. Til gengæld er det let at regne ud, at brikkens fremstillingspris ikke overstiger 14 kr. Mirza Nimb sælger den for 95 kr.

Pyramidebrikken leveres i en lille plasticpose, og en mærkat udenpå oplyser, hvem der har præsteret det kunststykke at lave 14 kr. om til 95 kr. Der står:

»Tage Nissen. Pyramideingeniør Pyramidesalg – Undersøgelse af skadelig vandudstråling – Isolering af disse – Zoneterapeut – Akutrykmassør.«

Tage Nissen er en ældre herre bosiddende i København, indehaver af en klinik for zoneterapi og et sandt festfyrværkeri af pseudovidenskab. Hver morgen og aften tilbringer hr. Nissen en halv times tid iført en høj hat med en vendbar pappyramide; når hans biorytme er positiv, skal pyramidens spids vende opad, og når rytmen er negativ, skal spidsen pege ned mod hovedet. Nissen går ind for astrologi, farveterapi, meridianterapi og psykisk massage. Han hævder at kunne opdage jordstråler, en sundhedsfarlig stråling, som efter sigende udgår fra underjordiske vandårer.

Han har undersøgt Mirza Nimbs lejlighed for jordstråler og isoleret tre af værelserne med kobber. Nissen tager 200 kr. for en konsultation angående jordstråler, en pæn pris i betragtning af, at der ikke findes det mindste konkrete bevis for denne strålings eksistens.

I sin klinik har Nissen gennem en årrække trykket folk under fødderne og masseret deres omme muskler, og i den senere tid har han desuden haft succes med at sælge pyramider og spiraler. Han har i sin hobbykælder en omfattende fabrikation i gang af spiraler i kobber og plastic, som er gavnlige for smerter og svindende seksualdrift, pappyramider i syv forskellige farver og kobberpyramider i otte forskellige størrelser. Han har konstrueret kobberpyramiden over Borg Jensens brønd og den store pyramide i Mirza Nimbs klinik. Naturlæger og private mennesker landet over er ivrige aftagere af hans produkter, alene af pappyramider mener han at have solgt over 1000 stykker. Et andet af hans store salgsnumre er pyramidebrikken, som ligeledes fremstilles i forskellige farver. Takket være denne brik skulle en lang række mennesker være blevet helbredt for hovedpine, forkølelse, mavesmerter, forhøjet blodtryk og søvnløshed.

Tage Nissen har dog ikke bekymret sig om at vise praktiserende læger sine behandlingsmetoder, det ville være spild af tid, da disse er aldeles forstokkede. Heller ingen af de tilfælde, Mirza Nimb omtaler, bekræftes af udenforstående sagkyndige. Vi begynder at kende omkvædet. Intet bevis.

Vi vender os mod den internationale litteratur. Patrick Flanagan gør kun en enkelt bemærkning om pyramidens indvirkning på helbredet. »Min kropslige energi er blevet forøget, efter at jeg begyndte at sove i pyramideteltet,« skriver han. Toth og Nielsen har ikke selv gjort iagttagelser, men nøjes med at referere rygter og teorier. Der er fremkommet mangfoldige påstande om pyramidernes helbredende egenskaber, skriver de, men de gør intet forsøg på at klarlægge, om disse påstande har hold i virkeligheden. En læge, hvis navn Toth og Nielsen omhyggeligt undlader at nævne, citeres for en formodning om, at pyramiden måske vil vise sig virksom ved behandling af vanskelige ødemer og måske endog som hjælp til regenerering af organer.

Det kunne være interessant at vide, hvilke iagttagelser denne læge bygger sin formodning på, og virkelig interessant havde det været, om lægen havde givet en videnskabelig demonstration af, at

pyramiden faktisk er effektiv ved sådanne behandlinger. Men så meget må vi ikke bede om. Ikke hos Toth og Nielsen. De er fuldt ud tilfredse med at kunne viderebringe lidt anonymt gæsteri.

Schul og Pettit synes umiddelbart at have mere at byde på end de foregående. Efter en erklæring om, at de selv har fået sår, skrammer og forstuvninger til at læges på mindre end den forventede tid, gengiver de en række udsagn fra folk, som har haft positivt udbytte af at sidde i en pyramide. Flere af disse mennesker er nævnt ved navn. En kvinde har haft for kraftig blodtilstrømning til bihulerne og smerter i alle led; begge dele er forsvundet efter en times pyramidebehandling.

En anden kvinde er blevet fri for tandpine. En tredje fortæller, at hendes mand er blevet lettet for et kronisk hold i ryggen, og at hun selv har kunnet kurere en voldsom hovedpine med tyve minutters ophold i pyramiden. En mand erklærer, at han har følt sig sundere og mere energisk, efter at han er begyndt at sove under en pyramide. Disse vidnesbyrd lyder oprigtige og kan udmærket være sande, men for det første er de overfladisk gengivet, og for det andet står patienternes udsagn alene. Ikke i ét tilfælde er der tale om, at en udenforstående læge har overværet behandlingen og bekræftet, at den pågældende lidelse er forsvundet.

Forfatterparret Salas og Cano indtager en forsigtig holdning i spørgsmålet om helbredelse. De skriver:

»Foruden vore egne, personlige erfaringer på dette område har vi modtaget en enorm mængde vidnesbyrd om helbredelse af de mest forskellige lidelser, i nogle tilfælde efter at normale behandlinger ikke havde givet noget resultat. Skal vi være helt ærlige, tager vi et vist forbehold overfor disse helbredelser. Vi ved, hvordan troen og selvsuggestion kan spille en vigtig rolle ved »mirakelhelbredelser«.«

Salas og Cano berører her en faktor, hvis betydning vanskeligt kan overvurderes. De to forfattere vælger resolut at undervurdere den. Som forklaring på helbredelserne peger de i stedet på den afslappende og nerveberoligende virkning, energien efter sigende har:

»Selv om vi ikke med sikkerhed vil fastslå, at pyramiden helbreder, kan vi ihvertfald fastslå, at den lindrer og fremmer helbredelsesprocessen. Pyramidens virkning kan bestå i, at den opsamler og tilfører kroppen den nødvendige energi og livskraft, så kroppen kan øge sin forsvarskraft mod sygdommen.«

Fraværet af dokumenterede sygehistorier med relevante kliniske detaljer tvinger os til at give Salas og Cano ret i, at det absolut ikke er sikkert, at pyramiden helbreder. Men hvad nu, hvis der alligevel i den »enorme mængde vidnesbyrd« findes enkelte virkelige helbredelser, som blot ikke er blevet ordentligt belyst? På dette sene sted i vor undersøgelse synes det rimeligt at spørge, om ikke der gives andre forklaringer end lige netop den pyramideenergi, som ikke kan fremvise nogen videnskabeligt underbygget virkning på fødevarer, barberblade, potteplanter og vand.

En alternativ forklaring kunne være den enkle, at en lang række lidelser simpelt hen hører op af sig selv. Sår heles, hovedpine forsvinder, forstuvninger går i sig selv igen. Men den vigtigste faktor ligger formodentlig i patientens eget hoved. Salas og Cano har selv peget den ud, og senere drager de den uafvidende frem igen:

»Tilsyneladende taber mange mennesker sig efter at have opholdt sig i nogen tid under pyramiden. Men der er også de tilfælde, hvor slanke personer tager på i vægt efter en pyramide-tur. En fælles faktor i alle tilfælde er ønsket om, at denne virkning indtræffer.«

Vi ved ikke, om nogen patienter overhovedet er blevet helbredt gennem pyramideterapi; men vi kan være sikre på, at alle, som har underkastet sig denne behandling, har næret et bevidst eller ubevidst ønske om positivt resultat. Det er værd at huske Salas og Canos oplysning om, at en del patienter har prøvet pyramiden »efter at normale behandlinger ikke havde givet noget resultat«. De mennesker, som søger hjælp hos naturhelbredere, er typisk patienter, som efter en lang og opslidende rundgang i det etablerede behandlingssystem har fået den besked, at de må lære at leve med deres sygdom. Men det vil de ikke; de fortsætter til de uortodokse behandlere, netop fordi de stadig har håbet om og viljen til helbredelse. Denne psykologiske faktor kan under de rette omstændigheder give voldsomme udslag.

En placebo er en pille eller en indsprøjtning uden aktivt medicinsk indhold, som gives til en patient med den forklaring, at der er tale om en effektiv medicin. I omkring en trediedel af alle tilfælde vil denne uvirksomme medicin være særdeles virkningsfuld; smerter forsvinder, sygdomsbilledet ændrer sig til det bedre, og nogle gange bliver patienten helt rask. Det er i sagens natur ikke stoffet selv, men udelukkende patientens tro på det, som fremkalder disse virkninger.

Placebo har givet positive resultater ved så forskellige lidelser som forkølelse, hjertekrampe, forhøjet blodtryk og kræft. Et særlig tankevækkende resultat fremkom ved et eksperiment på Johns Hopkins Medical School i Baltimore. Fjorten neurotiske patienter blev bedt om at indtage placebopiller tre gange daglig i en uge. Patienterne havde i forvejen fået at vide, at disse piller ikke indeholdt nogen form for medicin, men at de trods dette tidligere havde hjulpet mennesker med tilsvarende lidelser. Efter en uges forløb kunne der iagttages en betydelig bedring i symptomerne hos tretten af patienterne. Fire patienter hævdede endda, at placebo-pillerne var det mest effektive, de nogen sinde havde fået ordineret.

Der må ganske vist tages forbehold over for dette eksperiment, idet den undersøgte gruppe var ganske lille og bestod af psykiatriske patienter; men perspektivet i det er alligevel tydeligt. Når placebobehandling har en sådan virkning på patienter, som er vidende om dens inaktive karakter, kan det ikke undre, at den giver resultat hos mennesker, som virkelig tror, de får en effektiv behandling.

Flere undersøgelser har vist, at placebo-effekten øges, hvis også lægen tror på behandlingen og går entusiastisk ind for den. Her er det værd at tænke på, at de fleste patienter, som har prøvet pyramideterapi, formentlig er blevet tilskyndet og måske også behandlet af overbeviste pyramideforskere, som har udbredt sig om energiens vidunderlige virkninger.

Placebo-effekten er ikke noget enestående fænomen, men knytter sig til andre former for suggestion og selvsuggestion. Der findes endnu mere opsigtsvækkende eksempler på sindets kontrol over kroppen inden for hypnose og religiøs ekstase. Schul og Pettit omtaler en kvinde, som i elleve år havde haft en vorte på tommelfingeren. En dag holdt hun tommelen under en lille pyramide i to gange femten minutter, og den følgende dag var vorten forsvundet. Imponerende, javist, men ikke noget bevis på pyramideenergi. Vorter kan også fremkaldes og kureres ad hypnotisk vej;

sandsynligvis var det kvindens tro på, at pyramiden ville virke, som frembragte den pludselige forandring.

Suggestion er naturligvis lægevidenskabens traditionelle tilflugt, når den skal affærdige helbredelser, som falder uden for de vedtagne rammer. Endnu i dag mener enkelte ortodokse læger, at virkningen af akupunktur udelukkende beror på suggestion, selv om der for længst er givet velunderbyggede, neurofysiologiske forklaringer på fænomenet. Det er én ting. Akupunktur har bevist sin effektivitet gennem snese af kontrollerede forsøg, og at vende ryggen til en dokumenteret kendsgerning, blot fordi den er ny, har ikke noget med videnskabelig indstilling at gøre. Helt anderledes stiller sagen sig, når man præsenteres for en terapi, der som pyramidebehandling lider under en katastrofal mangel på beviser. Her kan placebo-effekten være relevant at drage frem.

Helbredelse gennem suggestion er et til overflod demonstreret faktum, og det er ikke utænkeligt, at psykologiske faktorer spiller ind ved så godt som alle former for helbredelse. Den nyere tids medicinske forskning peger i stigende grad på sammenhænge mellem patientens psykiske og fysiske tilstand. Disse forbindelser er endnu i mange henseender gådefulde, og de udgør et af de mest spændende forskningsområder for fremtidens lægevidenskab. Et forskningsområde i virkeligheden. Og derfor også virkelig spændende.

Hvad pyramideenergien angår, må man konstatere, at den tilsyneladende ikke har nogen indflydelse på sygdomme i virkeligheden, men kun i pyramideforskernes bøger. Skulle der alligevel være indtruffet enkelte helbredelser, findes der en naturlig og nærliggende forklaring i placebo-effekten. Der er en vis bagvendt logik i dette. På alle andre områder har pyramideforskerne kludret med deres forsøg og gjort resultaterne værdiløse, fordi de lod sig lede af deres vilje til at tro på energien og ikke ønsket om at finde ud af, om den overhovedet eksisterer. Men her, i den mest alvorlige sammenhæng, kan det netop være troen på pyramidens kraft, som har fremkaldt eventuelle resultater.

kap.14

Videnskab og det modsatte

En eftermiddag i januar 1941 kom Wilhelm Reich på besøg hos Albert Einstein. Han havde flere gange skrevet til Einstein om sine revolutionerende opdagelser, og nu havde denne indvilliget i en samtale. Reich mødte veloplagt op. Indtil denne dag havde den etablerede videnskab nægtet at tage ham alvorligt; skønt stadig mere tydede på, at orgon ville få uvurderlig betydning for fremtidens lægevidenskab og teknik, måtte han gang på gang se sig afvist af uforstående fysikere og biologer. Men nu var den store chance der. Reich holdt et fire en halv times langt foredrag om orgonenergien, den kosmiske livskraft, som strømmede gennem atmosfæren fra vest mod øst og var lysende blå. Han havde medbragt en af sine opfindelser, et orgonoskop, gennem hvilket man skulle være i stand til at se den glitrende orgonstråling. De to mænd slukkede lyset og ventede tyve minutter for at vænne øjnene til mørket. Så rakte Reich orgonoskopet til Einstein og bad ham rette det mod vinduet.

»Jo,«sagde Einstein, »der er noget. jeg kan se det.«

De tændte atter lyset. Lidt efter tilføjede Einstein:

»Jeg kan stadig se denne glitren. Kan det ikke være noget i mine øjne?«

Reich blev forbavset. Selvfølgelig kunne det ikke være noget i øjnene, hans orgon var ikke noget synsbedrag. Men lige meget, han havde et nyt og mere tungtvejende bevis parat. Han fortalte om orgonkassen, som han havde opfundet nogle måneder forinden. Dette apparat blev ikke tilført nogen form for konventionel energi, men fungerede udelukkende ved at akkumulere orgon fra atmosfæren. Under denne proces udvikledes der varme. Han havde gentagne gange målt en højere temperatur over kassen end i den omgivende luft, og denne udstråling af varme viste, at orgonenergien var en realitet. Nu var det Einsteins tur til at blive forbløffet.

Det var umuligt, udbød han. Hvis det var sandt, ville det være en stor bombe under fysikken. Der fulgte en ophidset diskussion mellem de to mænd, og enden blev, at Einstein udbad sig en orgonkasse for ved selvsyn at kunne konstatere, om Reichs observation var korrekt. Da de tog afsked med hinanden, sagde Reich henkastet, at nu forstod Einstein måske bedre, hvorfor folk sagde, at han var skør. Hertil svarede Einstein:

»ja, det forstår jeg udmærket.«

To uger senere vendte Reich tilbage med en lille orgonkasse, han havde ladet fremstille specielt til Einstein. De gik ned i kælderen, stillede kassen på et bord og hængte et termometer op over den. Et andet termometer blev hængt i en meters afstand som kontrol. Efter nogen tid kunne begge se, at temperaturen over kassen var omkring 1 grad varmere end i den omgivende luft. Reich gned sig i hænderne. Nu kom hans gennembrud. Der lå en bombe under den etablerede fysik, og han havde tændt luntten i fællesskab med verdens mest berømte fysiker. Det ville blive et brag, der kunne høres.

Einstein ville gerne beholde orgonkassen. De følgende ti dage holdt han nøje opsyn med de to termometre; temperaturforskellen forblev uforandret, og Einstein undrede sig. Til sidst fik han hjælp af en praktisk anlagt assistent, som påpegede, at der foregik en varmestrømning fra kælderrummets loft mod bordpladen. Einstein prøvede at fjerne orgonkassen og så, at temperaturen stadig var højere over bordet. Her var løsningen på mysteriet; han skrev til Reich, at der hørte en naturlig forklaring til det observerede fænomen. Reich blev voldsomt skuffet og skrev tilbage, at eksperimentet burde gentages i fri luft. Men nu havde Einstein fået nok af løjerne. Han svarede ikke på brevet.

Var det forkert? Sprang han fra umiddelbart for det afgørende bevis? Eller sparede han blot sig selv og Reich for en mængde unødigt besvær? I betragtning af, at Reichs øvrige bevismateriale udelukkende bestod af misforståelser, forekommer det sandsynligt, at et eksperiment i fri luft også havde givet negativt resultat. Det må stå hen i det uvisse. Til gengæld er der ingen tvivl om, at hvis det nye eksperiment var slået fejl, ville Reich have forlangt endnu et og endnu et. Før eller senere var Einstein blevet træt. Nu blev han det før.

Einstein var ellers ret tålmodig med hensyn til underlige teorier. Hans holdning var i bedste videnskabelige tradition åben og skeptisk på samme tid. Han var altid parat til at lytte til nye ideer, selv de mest vanvittige, men han vidste også, hvornår det var tid at vende opmærksomheden mod væsentligere ting. Det hele afhang af kvaliteten af de beviser, der kunne fremlægges.

Desværre er der ikke mange videnskabsfolk, som deler denne fordomsfrie indstilling til uortodokse og grænsevidenskabelige teorier. De fleste bliver som regel trætte i samme øjeblik, de præsenteres for en sådan teori. De smiler, ryster på hovedet og vender ryggen til. Inden for det videnskabelige samfund er den almindelige holdning, at grænsevidenskab er en irriterende foreteelse, men ikke noget, man behøver tage alvorligt. De fleste videnskabsfolk har et krævende arbejde og gider ikke spille tid på at diskutere med fantasier. I mange tilfælde er de grænsevidenskabelige påstande desuden så absurde, at fagfolk straks afviser dem uden at tænke videre over det. Det er en forståelig reaktion, men den er også uheldig, for så længe de grænsevidenskabelige ideer ikke mødes med sagkyndig kritik, vil de fortsat virke tiltrækkende på store dele af offentligheden.

Der er i dag opstået en antividenskabelig stemning i Vesten. Det er ikke usædvanligt at høre højt uddannede folk hævde, at den positivistiske videnskab har spillet fallit, fordi den tror, den kan forklare verden ved at dele den op i små isolerede bidder. Også i offentligheden mærkes en voksende mistillid til den etablerede videnskab, og den følges af en stigende begejstring for det irrationelle. Mystiske og okkulte forestillinger har gode dage. Der er afsætning på mærkværdige helsekure, terapiformer og pseudoreligiøse bevægelser. Bøger, som bakker fornuftsstridige påstande op med falske beviser, kan sælges i millionoplag. Denne tendens kan ikke undgå at gøre indtryk. Den vidner om en udbredt mangel på intellektuel disciplin, en modvilje mod at se kendsgerningerne i øjnene, som ikke lover særlig godt for vor fremtid.

Ganske vist er det i sig selv et godt tegn, at folk har interesse for deres omverden og bruger tid på at sætte sig ind i nye teorier, men der er et bestemt ikke ligegyldigt, hvad man stiller sin videbegærlighed med. Hvis man fortrinsvis beskæftiger sig med falske og ulogiske påstande, kan dette i det lange løb medføre, at man mister evnen til at skelne væsentligt fra uvæsentligt, sandt fra falsk. På kort sigt betyder det naturligvis også, at man spilder tiden med noget unyttigt.

Schul og Pettit slutter deres første bog med en erklæring, som klart viser, hvordan grænsevidenskabelige ideer kan komme til at udgøre en farlig afledning af energi. De skriver:

»De alvorligste problemer, menneskeheden i dag står over for, menes at være mangel på fødevarer, forurening, udtømmning af energireserver og krig. Pyramiden giver et vist håb om, at disse problemer vil kunne afhjælpes:

1. Fødevarer mangel gennem spiredygtige frø, forøget plantevækst og konservering af fødevarer;
2. forurening – tidlige forsøg viser, at pyramiden kan rense vand, luft og muldjord;
3. energikilder – gennem frembringelse eller forstærkning af kendte og ukendte energifelter;
4. krig – alternativet er naturligvis fred, og ifølge de store tænkere afhænger freden af en større menneskelig forståelse og højnelse af bevidstheden.

Pyramiden synes at kunne anvendes som et redskab til opnåelse af højere bevidsthedsniveauer.«

Hvis pyramiden virkelig rummer sådanne egenskaber, tager fremtiden sig sandelig lys ud. Et tilstrækkeligt stort antal pyramider ville være i stand til at afværge hungersnød, forurening, energimangel og krig. Hvis pyramiden derimod er virkningsløs, leder Schul og Pettit deres læsere på vildspor i nogle ganske alvorlige anliggender.

Og der er ingen tvivl om, at pyramiden er virkningsløs. Pyramideforskerne har selv gjort hvad de kunne for at demonstrere dette. De har fremlagt en række observationer, som modsiger teorien om pyramideenergi på alle væsentlige punkter. De har udført en mængde forsøg, som ikke i et eneste tilfælde kan leve op til videnskabens krav om kontrol og dokumentation. De har nægtet at forholde sig seriøst til det faktum, at de eksperimenter, som kommer nærmest på en videnskabelig procedure viser, at der ikke foregår noget som helst usædvanligt i en pyramide. De har rodet en imponerende mængde okkulte begreber ind i teorien, og for ligesom at understrege, hvilket niveau deres argumentation befinder sig på, har de suppleret med usandheder og citatfusk.

Blandt alle de forhold, som taler imod pyramideenergiens eksistens, er det mest alvorlige fraværet af et gentageligt eksperiment. I almindelig naturvidenskab er kravet om gentagelighed uomgængeligt, når der skal føres bevis. En ny opdagelse anerkendes ikke som gyldig, før den er blevet bekræftet og kontrolleret af andre, uafhængige forskere. Denne strenge holdning kan for udenforstående måske tage sig ud som overdrevet pedanteri; men det er netop gentageligheden, der gør det videnskabelige verdensbillede alment gyldigt.

Det skal være muligt for enhver at overbevise sig om, at et givet fænomen eksisterer. Grunden til, at vi ved hvad fotosyntese er og regner denne proces med til vor fælles virkelighed, er, at den har kunnet påvises og analyseres ved gentagne forsøg. En grøn plante vil altid frembringe kulhydrater og ilt, når den får tilført vand, kultveilde og sollys. Det er et sikkert og regelmæssigt forløb. En pyramide vil derimod langt fra altid frembringe energi, og det lægger pyramideforskerne heller ikke skjul på. Eric McLuhan siger, at de nødvendige forudsætninger for pyramideenergi er, at man orienterer sin model præcist mod magnetisk nord og ikke anbringer den i nærheden af vinduer, radiatorer, lysstofrør, radioer, TV-apparater eller lignende indretninger. Herefter tilføjer han:

»Hvis man gør alle disse ting, vil den måske virke, måske ikke. Hvis man ikke gør, vil den i hvert fald ikke virke.«

Salas og Cano udtrykker sig lige så uforbeholdent:

»Måske det mest irriterende ved at arbejde med pyramiden er de irregulære resultater, der opnås. Resultaterne er ikke nødvendigvis ens, selv om forsøgene gentages under identiske former eller udføres af to personer samtidig. Til tider kommer der ikke engang resultater ud af forsøgene.«

Kort sagt, skønt pyramideforskerne har gennemført utallige forsøg uden at opnå holdbare resultater er det ikke faldet dem ind, at deres teori kunne være forkert. De er blevet lidt irriterede, men har fortsat med flere eksperimenter af samme slags. Denne uforstyrrelige holdning er et af de mest karakteristiske træk hos folk, som driver pseudovidenskab.

Pseudovidenskab er ikke det samme som grænsevidenskab. Alle kontroversielle teorier i videnskabens randområder kan betegnes som grænsevidenskabelige, og enkelte af disse viser sig efter en nærmere undersøgelse at være solide nok. Darwins evolutionsteori, Wegeners teori om kontinentaldriften og Semmelweis' tanker om sammenhængen mellem barselsfeber og hygiejne mødte alle kraftig modstand fra det etablerede videnskabelige samfund, da de først blev fremlagt, men måtte siden tages til efterretning på grund af det overvældende bevismateriale. Men for hver grænsevidenskabelig teori, som er korrekt, findes der halvtreds, som i bund og grund er forkerte. Her taler man om pseudovidenskab. Det vil sige påstande, som giver sig ud for at bygge på

videnskabelig forskning, men ikke støttes af kontrollerede, gentagelige forsøg og heller ikke kan fremvise en logisk sammenhængende teori.

Trods disse påfaldende mangler bliver pseudovidenskabelige forestillinger ofte populære. De omfatter astrologi, biorytmer, flyvende tallerkener og astronauter i oldtiden, pendulering, auraer og planter følelsesliv, Atlantis og Bermuda-trekanten, spiritisme og reinkarnation, numerologi og håndlæsning, psykisk kirurgi, radionisk medicin og en lang række andre uortodokse helbredelsesmetoder. Og man kan roligt føje pyramideenergi til listen.

Pseudovidenskab er overhovedet ikke videnskab, men det stik modsatte. Videnskaben er en fremadrettet, selvkorrigerende proces, hvor forskerne ustandselig ser sig nødsaget til at ændre eller forlade deres teorier, fordi der dukker nye forskningsresultater op, som teorierne ikke er i stand til at forklare. Pseudovidenskaben er derimod en march på stedet, hvor forskerne holder fast ved deres teorier, uanset hvor mange modstridende data der kommer for dagen. Det første er en måde at søge oplysning på, den eneste sikre, vi har. Det andet er løgn forklædt som oplysning.

Hovedårsagen til, at så mange pseudovidenskabelige ideer bliver populære, er, at de er elementært spændende. Universet omkring os ville unægtelig være mere interessant, hvis stjernernes stilling havde dyb betydning for vort livsforløb, hvis personligheden kunne læses ud af håndens linier, hvis man kunne få stenblokke til at svæve ved tankens kraft, eller hvis det var muligt at hente helbredende energi ud af orgonkasser og pyramider. Men netop fordi sådanne teorier tager sig umiddelbart tillokkende ud, er det vigtigt at undersøge det påståede bevismateriale med største omhu. Man bør gøre sig den ulejlighed at bruge sin sunde fornuft og kritiske sans, for man lader andres tanker indgå i sin opfattelse af verden.

Videnskabsfolk kunne yde meget til at bekæmpe de moderne former for overtro og oplære i rationel tænkning. De pseudovidenskabelige påstande ville miste en del af deres tiltrækning, hvis de blev tilbagevist af fagfolk i fuld offentlighed. På den anden side er det også muligt, at der i et samfund altid vil være en vis procentdel af befolkningen, som ønsker at tro på noget overnaturligt og fornuftsstridigt. Én ting er imidlertid sikker, nemlig at eventuelle forsøg på at imødegå fordummelsen udelukkende bør henvende sig til den almene offentlighed. Det vil være spild af tid at prøve at tale fornuft til de mennesker, der opdiger og udbreder pseudovidenskabelige påstande. Det havde Petrie erkendt, da han i en bog i 1931 gik i rette med Smyth og de andre pyramidemystikere:

»Der kommer stadig nye, fantastiske teorier til, og teoretikerne hævder stadig, at kendsgerningerne siger præcis det, de vil have dem til. Det er nytteløst at forklare sagens rette sammenhæng, eftersom det ikke har nogen virkning på folk, der ligger under for denne slags hallucinationer. Der er ikke andet for end at lade dem passe sig selv i selskab med de, der mener at jorden er flad, og andre sådanne, som sætter større pris på en teori end en kendsgerning.«

Nej, pseudoforskerne lader sig ikke overbevise, de kan blive ved og ved i én uendelighed, de er urokkelige. Men det er deres påstande ikke. Dem kan man undersøge, bekræfte eller afkræfte. Der bliver intet tilbage af teorien om pyramideenergi, når først man begynder at spørge efter videnskabelige beviser. Intet andet end nogle storslåede bygningsværker i Ægypten og nogle mennesker, som har fremsat mærkelige påstande om dem. Historien om pyramideenergi er egentlig ikke andet og mere end historien om disse mennesker. En fransk isenkræmmer, som mente at finde

usynlige stråler hos alt, hvad hans pendul rørte ved. En tjekkisk radioingeniør, som havde held til at tage patentkontoret i Prag ved næsen. Et par amerikanske journalister, som havde held til at tjene en masse penge. Og de mange mennesker, det lykkedes dem at overtale, dem, der altid er villige til at tro på noget, blot det er tilpas utroligt. Pyramideforskerne. De vil blive ved at henvise til pyramideenergien som et faktum, men de har ikke krav på at blive hørt, før de stiller med et ordentligt, videnskabeligt bevis. Indtil da vil det være rimeligt at kalde dem ved deres rette navn. Det blev foregrebet i 1930'erne af en engelsk arkæolog, der ligesom Petrie var blevet irriteret over pyramidemystikerne; men den nye tids mystikere har med deres bestræbelser på at finde skjulte kræfter i pyramiderne opnået mindst lige så stor berettigelse til at bære navnet. Vi har indtil nu anvendt udtrykket pyramideforskere, men det siger egentlig for lidt. Pyramidioter er langt mere passende.

Litteraturliste, og se ellers linker aller nederst.

Abell, George O. & Singer, Barry (red.): »Science and the paranormal«. New York: Scribner's, 1981.

Alter, Allen: »The pyramid and food dehydration« i New Horizons, vol. 1, no. 2, 1973.

Andersen, Torben O.: »Pyramideforsker vil til at danne regering« i Aalborg Stiftstidende, 10.8.1984.

Badawy, Alexander: »The stellar destiny of Pharaoh and the so-called air-shafts of Cheops' pyramid« i Mitteilungen des Instituts für Orientforschung, Band X, 1964.

Berlitz, Charles: »Forsvundet«. Lyngby: Bogan, 1978.

Bjerke, Karin: »Hvordan får man byggetilladelse til en pyramide? « i Morsø Folkeblad, 21.11.1981.

Brunés, Tons: »På sporet af fortidens kraftkilder«. Kbh.: Borgen, 1976.

Brunton, Paul: »Hemmelighedsfulde Ægypten«. Viby Sj.: Strube, 1978.

Carson, Jo: »No miracle growth under the pyramids« i Toronto Globe and Mail, 10.2.1976.

Chatelain, Maurice: »Our ancestors came from outer space«. New York: Dell, 1979.

Clemmensen, Mona: »Fysiktimer fulde af pyramidalske forventninger« i Kristeligt Dagblad, 21.6.1979.

Camp, L. Sprague de: »The ancient engineers«. London: Souvenir Press, 1963.

Däniken, Erich von: »Fortids gåder – fremtids virkelighed«. Kbh.: Strube, 1968.

Ebon, Martin (red.): »Pyramider og pyramidekraft«. Kbh.: Sphinx & Nihil, 1977.

Edwards, I.E.S.: »Egyptens pyramider«. Kbh.: Gad, 1961.

Eliade, Mircea: »De religiøse ideers historie«, bd. 1. Kbh.: Gyldendal, 1983.

Fakhry, Ahmed: »The pyramids«, 2.ed. Chicago: University of Chicago Press, 1969.

Finderup, Bjarno: »Da universet kom nærmere«. Skive: TAAIS Forlag, 1984.

Flanagan, G. Pat: »Pyramid power«, 8.ed. Marina del Rey: De Vorss, 1980.

- Flynn, Ruth M.: »The cult of pyramid power« i New Horizons, vol. 2, pt. 3, no. 8, 1977.
- Forrest, Bob: »An introduction to sci-phi« i Infojournal, no. 25, 1977.
- Forrest, Bob: »Pyramid power and mummification« i Info journal, no. 21, 1977.
- Forrest, Bob: »A pyramyth« i The Ley Hunter, no. 90, 1981.
- Frøkjær-Jensen, Børge: »Forbløffende påstand: Evighedsmaskinen er lavet. Og den strutter af energi fra verdensrummet« i Det Ukendte, november/december 1983.
- Garde, Maj: »Han sover i en pyramide« i Illustreret Familie journal, nr. 32, 1983.
- Garde-Hansen, P.: »On the building of the Cheops pyramid«. Kbh.: Dansk Ingeniørforening, 1974.
- Gardner, Martin: »Fads and fallacies in the name of science«. New York: Dover, 1957.
- Gardner, Martin: »Science: good, bad and bogus«. Buffalo: Prometheus Books, 1981.
- Gooch, Stan: »The paranormal«. London: Wildwood House, 1978.
- Haack, Steven C.: »The astronomical orientation of the Egyptian pyramids« i Archaeoastronomy, Supplement to journal for the History of Astronomy, no. 7, 1984.
- Halckendorff, Elisabeth: »Pyramiden rummer et skjult budskab! « i Det Ukendte, nr. 3, 1984.
- Herodot: »Herodots historie«, bd. 1. Kbh.: Gyldendal, 1979.
- Hill, Scott: »På sporet af det biologiske energi-felt« i Det Ukendte, november/december 1983.
- Hoebens, Piet Hein: »Amateur-genieën hebben veel oplossingen voor energiecrisis« i De Telegraaf, 18.8.1979.
- Horowitz, Kenneth A., Lewis, Donald C. & Gasteiger, Edgar L.: »Plant primary perception: electrophysiological unresponsiveness to brine shrimp killing« i Science, vol. 189, 1975.
- Jensen, Borg: »Pyramideenergi fra universet«. Hvidovre: NWN Tryk, 1977. 2. udg. med undertitlen »Håndbog nr. 1 for pyramideforskere« 1982. 3. udvidede udg. 1984.
- Johnson, Martin: »Parapsykologi«. Kbh.: Borgen, 1981.
- Kaufmann, Elsa: »Pyramideenergiens sælsomme muligheder« i Det Ukendte, december/januar 1979-80.
- Kaufmann, Elsa: »Pyramide-mystik, Yang-Yin og I Ching-oraklet«. Viby Sj.: Strube, 1981.
- Kaufmann, Elsa: »Viser maya-matematik Den store Pyramides sande højde?« i Det Ukendte, marts/april 1984.
- Kjellson, Henry: »Forsvunden teknik«. Kbh.: Nihil, 1974.
- Kusche, Lawrence: »The Bermuda Triangle mystery – solved«, new ed. New York: Warner Books, 1975.
- Landsburg, Alan: »In search of strange phenomena«. London: Corgi Books, 1977.
- Landsy, Steen: »Den store pyramide i Danmark« i Nyt Aspekt, nr. 5, 1983.

Lauritzen, Janne: »Han tror, pyramidekraft kan give fred i verden« i Aarhus Stiftstidende, 7.8.1983.

Lauritzen, Kirsten: »Al den snak om pyramide-kraft« i Berlingske Tidende, 17.11.1983.

Lilley, Wayne: »The pyramid pushers« i The Financial Post Magazine, april 1976.

Melhedegård, Frede: »Tut-Ankh-Amon er vågnet«. Stadil: F. MelhedegArd, 1971. ‘

Mendelssohn, Kurt: »The riddle of the pyramids«. London: Thames and Hudson, 1974.

Millmann, Anne: »Lysets vej til pyramidernes gravkamre« i Illustreret Videnskab, nr. 2, 1984.

Niebuhr, Carsten: »Reisebeschreibung nach Arabien und andern umliegenden Ländern«, bd. 1. Kbh., 1774.

Ostrander, Sheila & Schroeder, Lynn: »Psykisk forskning bag jerntæppet«, bd. 1-2. Viby Sj.: Strube, 1973-74.

Peet, T. Eric: »The Rhind mathematical papyrus«. London: Hodder & Stoughton, 1923.

Pepys, Samuel: »Dagbog«, 4. udg. Kbh.: Martin, 1972.

Petrie, W.M. Flinders: »The pyramids and temples of Gizeh«. London: Field & Tuer, 1883.

Placzek, Beverley R. (red.): »Record of a friendship: the correspondence between Wilhelm Reich and A.S. Neill«. London: Gollancz, 1982.

Pyra: tidsskrift for pyramide energi forskning. Nr. 1-4, 1977-78.

Pyramid post folio. Utrykte breve og rapporter indsamlet af Bob Forrest 1976-77.

»Pyramid power« i Time, 8.10.1973.

»Pyramide i FLS-laboratorie«w i FLS-Orientering, nr. 5, 1973.

»Pyramids of Mars« i Spaceflight, vol. 18, no. 5, 1976.

Rachman, S.J. & Philips, Clare: »Psychology and medicine«. London: Temple Smith, 1975.

Randi, James: »Flim-flam!«. Buffalo: Prometheus Books, 1982.

Salas, E. & Cano, R.: »Pyramidernes kræfter 2«. Lyngby: Bogan, 1983.

Schul, Bill & Pettit, Ed: »The secret power of pyramids«. London: Coronet Books, 1976.

Simmons, Dale: »Experiments on the alleged sharpening of razor blades and the preservation of flowers by pyramids« i New Horizons, vol. 1, no. 2, 1973.

Sladek, John: »The new apocrypha«. London: Hart-Davis, MacGibbon, 1973.

Smyth, Charles Piazzi: »Our inheritance in the Great Pyramid«, 3.ed. London: Daldy, Isbister, 1877.

Stiebing, Jr., William H.: »Ancient astronauts, cosmic collisions«. Buffalo: Prometheus Books, 1984.

Story, Ronald: »The space-gods revealed«. London: New English Library, 1976.

- »Sätt en pyramid över tanken och spara bensin!« i Hemmets Journal, nr. 51/52, 1979.
- Tompkins, Peter: »Secrets of the Great Pyramid«. Harmondsworth: Penguin Books, 1978.
- Toth, Max: »Pyramidernes gåder«. Lyngø: Bogan, 1980.
- Toth, Max & Nielsen, Greg: »Pyramidernes kræfter«. Lyngø: Bogan, 1978.
- Trefethen, Lloyd M., Bilger, R.W., Fink, P.T., Luxton, R.E. & Tanner, R.I.: »The bath-tub vortex in the southern hemisphere« i Nature, vol. 207, 1965.
- Trimble, Virginia: »Astronomical investigation concerning the so-called air-shafts of Cheops' pyramid« i Mitteilungen des Instituts für Orientforschung, Band X, 1964.
- Tunstall, John: »Pyramid versus the space age« i The Times Saturday Review, 26.7.1969.
- Watson, Lyall: »Det overnaturlige«, bd. 1. Kbh.: Thaning & Appel, 1974.
- Wheeler, Noel F.: »Pyramids and their purpose« i Antiquity, vol. 9, 1935.
- Aarsleff, Klaus: »Før dette«. Kbh.: Strube, 1973.
- Aarsleff, Klaus: »Pyramide-energi forstærker livsfeltet« i Det Ukendte, januar/februar 1984.
- Aarsleff, Klaus: »Pyramidekraft eller pyramidefidus?« i Det Ukendte, oktober/november 1978.
- Aarslev, Kirsten: »Jeg kommer til at gå igen«, »Jeg glæder mig til at se lægens ansigt«, »Fold din egen pyramide«, »Korn til Nordjylland og bliv rask« i Ude og Hjemme, nr. 30, 1984.
- Originaludgave: Pyramideenergi : en kritisk undersøgelse / af Jens Laigaard. – Valby : Borgen, 1987. – ISBN 87-418-8024-2 – Digital udgave ©1999 by Jens Laigaard.

[the pyramid 1978 book les brown.pdf](#)

[MYSTERIES OF THE PYRAMID](#)

[Martinus og pyramidene](#)